TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

YIL 41 • SAYI 150

BİLİŞİM

AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

Sektörel Beklentiler

Oyun Ekonomisi

Halil Aksu: **"Bilişim Sayacı"**

Araştırma: **Nitelikli bilişim işgücü için eğitim sistemimiz yeterli mi?**

Söyleşiler: **Uluslararası Telekomünikasyon Dünya Konferansı (WCIT)**

Prof. Dr. Osman Çoşkunoğlu - Prof. Dr. Mustafa Akgül

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

YIL 40 • SAYI 150

BİLİŞİM

AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

→ TBD YÖNETİM KURULU

Turhan Menteş, Lütfi Varoğlu, Levent Berkman, Koray Özer, Kemal Karakoçak, Türker Gülüm, Serdar Bilecen, Ekrem Yener, Necati Etlacakuş, Aslıhan Tüfekçi, Erdem Erkul

→ TÜRKİYE BİLİŞİM DERGİSİ ADINA

Turhan Menteş Eser ve İmtiyaz Sahibi ve Sorumlusu, Müdür

→ YAYIN YÖNETMENİ

Koray Özer

→ EDİTÖRLER

Aslıhan Bozkurt Haber, **İ. İlker Tabak** Genel, **Mehmet Ali Köksal** Hukuk, **Selçuk Özdemir** Eğitim, **Talat Postacı** KOBİ, **Mehmet Yılmazer** Kamu BİB, **Erdem Erkul** E-Devlet, **İzzet Gökhan Özbilgin** Güvenlik, **Nihal Sandıkçı** Müzik, **Arzu Kılıç**.

→ YAZI KURULU

Atilla Yardımcı, Coşkun Dolanbay, Levent Karadağ, Makbule Çubuk, Nezih Kuleyin, Serdar Gunizi, Veysi İşler, Serdar Biroğul, Ersin Taşçı, Ayfer Niğdelioğlu, Ebru Altunok.

→ GÖRSEL TASARIM

Mehmet Pektaş

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ
Genel Merkez: Çetin Emeç Bulvarı, 4. Cadde No:3/11-12 06450 A. Öveçler-Ankara
Tel. 0312 479 3462, Faks: 0312 479 3467, e-posta: tbd-merkez@tbd.org.tr

Yazılarla ilgili her türlü hukuki sorumluluk yazarlara aittir.

İÇİNDEKİLER

6 Yayın Yönetmeninden

8 BT pazarı, 2013'te 11,6 milyar ABD dolarına ulaşacak

18 SMS 20 yaşında!

20 Türkiye'ye AİHM'den, erişim engelleme cezası

22 Türkiye'nin yeni adı

24 Endüstriden Haberler- Neredesin Moore? Eylem Cülcüloğlu

32 Söyleşi-Gartner Yönetici Ortağı Aksu: "Bilişim sayacı" ile kullandığımız kadar ödeyeceğiz- Fatma Ağaç

GÜNDEM: İnternet yönetişimi tartışılıyor...

40 Uluslar arası telekomünikasyon düzenlemeleri tartışıldı - Fatma Ağaç

42 BTK: WCIT'te, İnternet yönetimi ile ilgili herhangi bir hüküm eklenmedi

44 İNETD Başkanı Akgül: Daha örgütlü olarak İnternet'e saldırmaya devam edecekler

48 Prof. Dr. Coşkunoğlu: İnternet, siyasi ve ekonomik güç odaklarının tehdidi altında

54 Uçkan: İnternet'in kontrolü devletlere teslim edilmedi

56 Şirketlere bedava İnternet sitesi!

58 Oyun ekonomisi-S. Pelin Gürlek

Dosya: 2012 değerlendirme, 2013 öngörüleri

66 "Durgun" Türkiye bilişim pazarı, 30 milyar Doları aştı- Aslıhan Bozkurt

70 TBD: Bilişim toplumu, ancak geniş kesimlerin BT sektöründeki mal ve hizmetlerden yararlanması ile mümkün

76 Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım: Bilişim sektörümüz, hizmetler açısından şu anda dünya ile rekabet edebilir durumda

78 Bilgi Güvenliği Derneği (BGD) Başkanı Ahmet Hamdi Atalay: Tüm kesimlerde belli bir farkındalığa ulaşılmakla birlikte, bilgi güvenliğinde tedbir alınması noktasında önemli eksiklikler mevcut

82 İnternet, İnternet Geliştirme Kurulu Başkanı Serhat Özeren: Bilişim okur-yazarlığının tabana yayılmasının hızlandırılması için yeni adımların atılmalı

84 YASAD Yönetim Kurulu Başkanı Doğan Ufuk Güneş: Kamuda, yerli yazılımın önü açılmalı

86 Türkiye Bilişim Vakfı (TBV) Yönetim Kurulu Başkanı Faruk Eczacıbaşı: Neden e-dönüşüm ve rekabetçilik endeksinde yükselemiyoruz?

88 Türkiye Bilişim Sektörü Derneği (TÜBİDER) Yönetim Kurulu Başkanı Erkin Fındık: TOBB'a bağlı faaliyet gösterecek Bilişim Sektör Birliği oluşturulmalı

90 IBM Türk Teknoloji Lideri Kıvanç Uslu: Bulut bilişim, büyük veri gibi sıcak konularda ulusal bir konferans düzenlenmeli

92 KoçSistem Genel Müdürü Mehmet Nalbantoğlu: Yeni Türk Ticaret Kanunu, BİT'in ticaret yaşamında kullanılmasını teşvik edecek, bulut üzerinden yeni hizmet alanları açacak

96 Microsoft Türkiye Genel Müdürü Tamer Özmen: Fikri mülkiyet hakları geliştirilmeli, korsan yazılım kullanımını önleyecek kültürel iklim yaratılmalı

100 Software AG Türkiye Başkan Yardımcısı Gökhan Arıksoy: 5-10 yıllık vergisiz teşviklerle, bilişim sektörü ciddi şekilde gelişir

102 Turkcell Genel Müdürü Süreyya Ciliv: 2013 ve sonrasında akıllı uygulamalar, bulut bilişim, büyük proje ve mobil trendler, dünyanın dönüş istikametini belirleyecek

106 Vodafone Türkiye İcra Kurulu Başkanı Serpil Timuray: Önümüzdeki 10 yıla, "Mobil Rönesans" damgasını vuracak

108 "Bilgisayar korsanlarının yeni hedefi gazeteciler"

112 Ufkun Ötesi-1976-2012 Gençlik TBD İlişkisi- Nezih Kuleyin

114 Simge-0, 1, 2, 3 "TBD Ankara"- İlker Tabak

116 Bir konu (Türkiye üniversitelerindeki bilgisayar eğitimi yeterli mi?

124 Söyleşi-TEKTRONİK kurucu ortağı Hakan Yavuz: Gerekli vizyon ve kararlılık, teknolojide taşları devirip, kartları baştan dağıttırabilir- Aslıhan Bozkurt

130 Türkiye, İnternet engeline son vermeli

132 TBD'den haberler- "Mod-COOPIT", okul-sektör birlikteliği

134 10. "eTürkiye Ödülleri" sahiplerini buldu

138 300 milyonluk Ar-Ge desteği

140 En büyük beyin simülasyonu oluşturuldu

142 Söyleşi- TBD Bilişim Kentleri Çalışma Grup Başkanı H.Cemal Tura: Kentlerimizin büyük bir çoğunluğu, "bilişim kenti" olgusunun çok uzağında – Aslıhan Bozkurt

150 Üç Soru Üç Cevap-Nil Peri Şahinkaya: Sosyal medyaya çok düşkünüm- Arzu Kılıç

154 Kitap tanıtımı-Pazarlama iletişiminde sosyal medya-Av. Yelda Gizem Ünal

156 Bilişim ve benzetimde kullanılan giriş ve girdi türleri için Türkçe ve İngilizce terimler (1)- Tuncer Ören

Merhaba
1959'da Charles Percy Snow, Rede Konferansı'nda dünyamızda bulunan iki kültürden söz etmişti: Sosyal Bilimler ve Fen bilimleri kültürü. Snow o zaman, fen bilimcilerin sosyal bilimcileri, sosyal bilimcilerin de fen bilimcileri anlamadığını ve aradaki mesafenin gittikçe açıldığını belirtmişti. Günümüzde de fen bilimcilerle sosyal bilimciler birbirine çok yakın değil ancak asıl sorunumuz sayısal uçurum, yani Bilgi ve iletişim teknolojilerine erişimde yaşanan eşitsizlikler ve erişimin özgürleştirilmesi.

3-14 Aralık'ta, Dubai'de Uluslararası Telekomünikasyon Birliği'nin (ITU) en büyük etkinliklerinden birisi olan Uluslararası Telekomünikasyon Dünya Konferansı (WCIT), maalesef sayısal uçuruma çözüm bulmak, erişimi kolaylaştırmak ve özgür kılmak yerine, interneti ülkelerin mülkiyetine göre sınıflamak, erişim patronları yaratmak gibi fısıltı gazetelerine malzeme veren gizli gündem haberleriyle açıldı. Konferansın bitişi endişeleri haklı çıkarmamakla birlikte en azından haksız da çıkarmadı. Konferansın içeriğinin yeterince şeffaf olmaması, oldu-bittilere gebe bir görüntü çizmesi, gündem maddelerinin birkaç yönlü okunabilmesi devletlerin, birliklerin, şirketlerin interneti kendi çıkarlarına göre biçimleme isteklerinin hiç bitmeyeceğini; erişim eşitsizliklerinin giderilmesinin ve özgürleştirilmesinin aslında bireylerin, sivil toplum kuruluşlarının, üniversitelerin ve basının öncelikli sorunu olduğunu (bir kez daha) gösterdi...

Kısaca internet erişiminin ve özgürlüğünün konuşulduğu platformlarda bize değin empatik bakışlar arama lüksümüzün olmadığı (bir kez daha) ortaya çıktı... Konuyla ilgili söyleşi, yorum ve bildirileri (Prof Dr. Osman Coşkunoğlu, Prof.Dr. Mustafa Akgül, Özgür Uçkan ve BTK) ileriki sayfalarımızda okuyabilirsiniz... Bu sayımızda dosya konumuz 2012 değerlendirmeleri ve 2013 beklentileri. Sorduğumuz sorulara yanıt veren sektör temsilcileri, yine Bilişim Bakanlığı'nın kurulması, e-Dönüşüm toplantılarının sürmesi, TÜRKSAT ve TÜBİTAK'ın işlevlerinin sorgulanması, yerli yazılıma pozitif ayrımcılık getirilmesi ve yazılıma patent verilmesi gibi talepleri dile getirdiler. Dikkat çekici taleplerden biri Bulut bilişimle ilgili ulusal bir toplantının düzenlenmesi ve diğeri teknopark dışında bulunan yazılım evlerinin de teknopark teşviklerden yararlanmasının sağlanmasıydı. 2013 yılı için kullanılan ihtiyatlı dil bulunduğumuz yılının kolay geçmeyeceğiyle ilgili bir öngörüydü sanırım. Diğer yandan Faruk Eczacıbaşı'nın sorduğu :" Madem ki, ilk 20 ekonomi içinde yer alıyoruz, neden e-Dönüşüm ve Rekabetçilik endeksinde bir türlü yükselemiyoruz?" sorusunun yanıtı için de ciddi olarak düşünmemiz gerekiyor. Biz yine de yeni yılın bu ilk sayısı için umutlu bir kapak hazırlamaya çalıştık. Umarız yağmur yesek de sektör dileklerini gerçekleştirmek için topladığımız ters de olsa bir şemsiyemiz olur 2013'de...

Bu sayımızda dosya konumuz dışında Gartner Yönetici Ortağı Halil Aksu'yla gelecek, aktrist Nil Peri Şahinkaya ile sosyal medya üzerine yaptığımız söyleşileri de ilgiyle okuyacağınızı düşünüyorum. Sürekli yazarlarımızın gerçekten birbirinden ilginç haber ve yorumları da sizi bekleyen elektronik sayfalardan bazıları...

Bilişim Dergisi olarak 2013'ü 150. sayımızla karşılıyoruz. 1972'de basılan ilk sayıdan sonra 41. yıla ulaştığımız bu günlerde, geçmişte bir avuç insanı ilgilendiren bilişim meselelerinin tüm dünyayı ilgilendiren yaşamsal süreçlere dönüşmesinin bilincinde,sorumluluğumuzun ne kadar büyüdüğünün farkındayız. Toplumsal çıkarlarımızı önde tutarak ve bireyi gözeterek bilişim'i işlemeyi sürdüreceğiz. Desteğiniz için çok teşekkür ediyoruz...
Koray Özer

Koray Özer
koray.ozer@tbd.org.tr

BT pazarı, 2013'te 11,6 milyar ABD dolarına ulaşacak

e-Dönüşüm Türkiye Projesi ve Bilgi Toplumu Stratejisi'yle uyumlu projelere ağırlık verilecek. Türkiye'ye uygun Teknoloji Transfer Ofisi modelinin pilot uygulaması başlatılacak. Kamunun BİT yatırım projelerinde sanallaştırma, bulut bilişim, yeşil bilişim ve mobil uygulama eğilimleri dikkate alınacak.

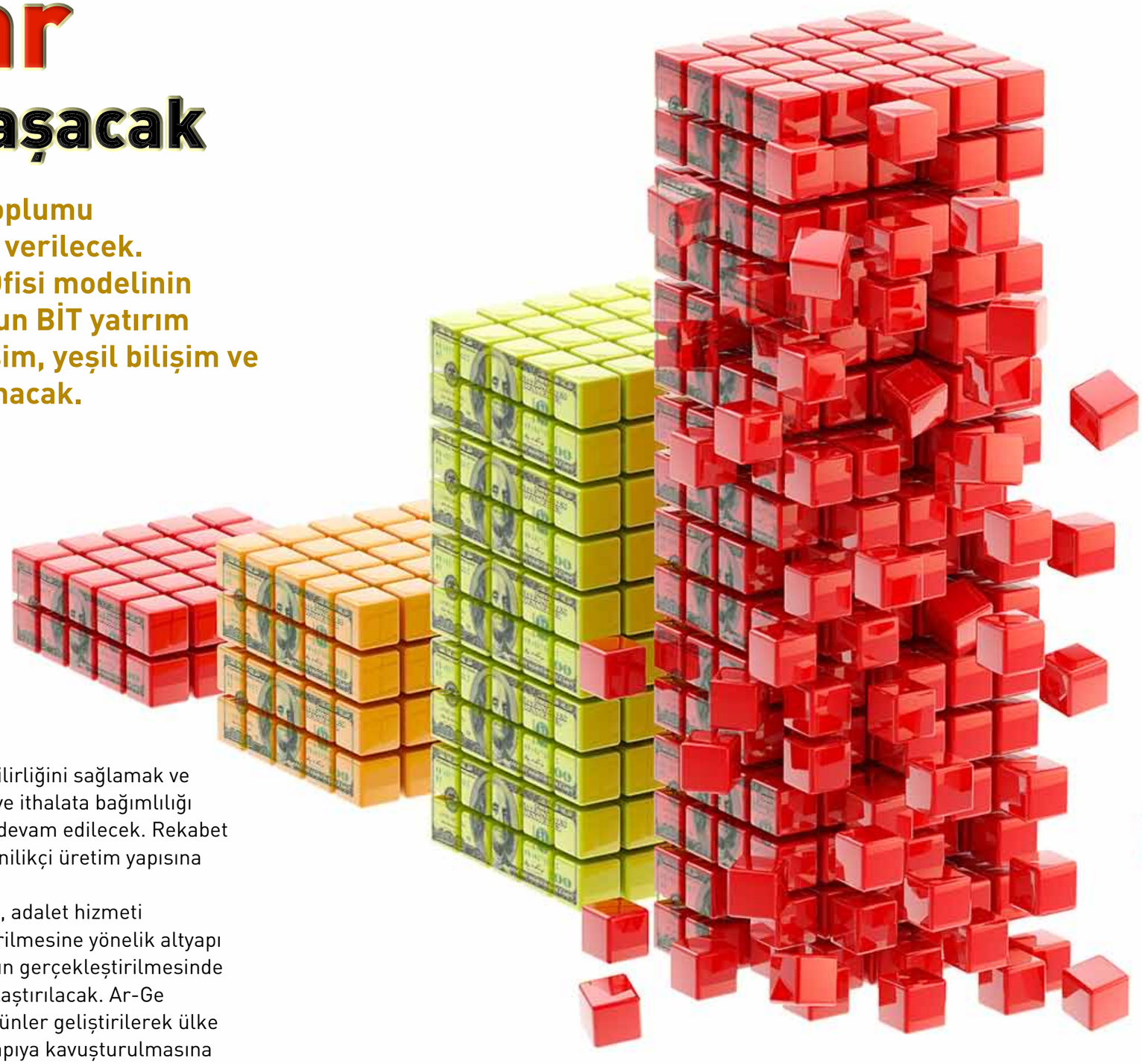

Hükümetin 2013 yılı programı yayınlandı. 18 Ekim 2012 tarihli ve 28445 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4 Ekim 2012 Tarihli ve 2012/3839 Sayılı 2013 yılı programının uygulanması, koordinasyonu ve izlenmesine dair Bakanlar Kurulu Kararı'na göre, yurtiçi tasarrufların artırılması için tüketimin gelirle dengeli bir şekilde büyümesini sağlayıcı politikalar uygulanacak. Büyümenin sürdürülebilirliğini sağlamak ve yeni istihdam olanakları yaratmak için ihracatı artıracak ve ithalata bağımlılığı azaltacak yerli ve uluslararası yatırımlar desteklenmeye devam edilecek. Rekabet gücünün artırılması için daha verimli, Ar-Ge tabanlı ve yenilikçi üretim yapısına geçişi destekleyecek politikalar izlenecek.

Eğitim, sağlık, teknolojik araştırma, ulaştırma, içme suyu, adalet hizmeti sektörleri ile bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) geliştirilmesine yönelik altyapı yatırımlarına öncelik verilecek. Kamu altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesinde özel sektör katılımını artırıcı modellerin kullanımı yaygınlaştırılacak. Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesine, yüksek katma değerli ürünler geliştirilerek ülke ekonomisinin uluslararası düzeyde rekabet edebilir bir yapıya kavuşturulmasına yönelik vergi politikası uygulamalarına devam edilecek.

Türkiye, Dünya Ekonomik Forumu'nun küresel rekabet gücü endeksine göre yapılan sıralamada 2011 yılında 142 ülke arasında 59. sırada iken, 2012'de önemli bir ilerleme kaydederek 144 ülke arasında 43. sıraya yükseldi.
2013 yılında, sektörel ve bölgesel önceliklerin yanı sıra devam eden projelerden; e-Dönüşüm Türkiye Projesi ve Bilgi Toplumu Stratejisi'yle uyumlu projelere ağırlık verilecek.
Araştırma sonuçlarının fikri mülkiyet haklarına ilişkin mevzuat düzenlemeleri gerçekleştirilecek. Ülkemiz için uygun Teknoloji Transfer Ofisi modeli tamamlanarak pilot ölçekte uygulaması başlatılacak.
Kamu kurum ve kuruluşları, 8 Aralık 2010 tarihli ve 2010/25 sayılı Başbakanlık Genelgesiyle usul ve esaslar belirlenen yeni nesil İnternet protokolü IPv6'ya geçişi sağlayacak, İnternet üzerinden sundukları kamuya açık tüm hizmetleri 31 Ağustos 2013'e kadar IPv6'yı destekleyecek hale getirecekler.
2013'te elektronik haberleşme pazarının 2012'ye göre yüzde 6 oranında büyüyerek 18 milyar ABD dolarına ulaşması, aynı yıl içerisinde bilgi teknolojileri pazarının da yüzde 10 oranında büyüyerek 11,6 milyar ABD dolarına ulaşması bekleniyor.
2013 yılında mobil telefon abone yoğunluğunun yüzde 90, genişbant abone yoğunluğunun ise yüzde 45 olarak gerçekleşeceği tahmin ediliyor.
e-Devlet proje ve uygulamaları bütünsel bir yaklaşımla ele alınacak, kamuya ait BİT yatırım projeleri kurumlararası koordinasyon ve güvenli elektronik ortamlarda bilgi paylaşımını esas alan bir anlayışla; sanallaştırma, bulut bilişim, yeşil bilişim ve mobil uygulama eğilimleri dikkate alınarak yürütülecek.

F. Ar-Ge ve yeniliğin geliştirilmesi

Günümüzde bilim, teknoloji ve yenilik yeteneği, rekabet üstünlüğünün ve sürdürülebilir sosyo-ekonomik gelişmenin belirleyici unsurlarından biri haline geldi.
Ar-Ge insan kaynağı bir ülkenin Ar-Ge ve yeniliğe olan arz ve talebini belirleyen en önemli unsurlardan biri. Ar-Ge insan kaynağının gerek nitelik gerekse de nicelik olarak iyileştirilmeye ihtiyacı var.
Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi Eylem Planı güncellenecek. Ulusal yenilik sistemindeki aktörler arasında işbirliğinin güçlendirilmesi, özel kesimin sistem içerisindeki etkinliğinin artırılması ve uluslararası işbirliğinin güçlendirilmesi amaçlarını da kapsayan Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisinin 2013 yılı eylem planı ilgili tarafların katılımıyla hazırlanacak.
Bilim, araştırma, teknoloji ve yenilik alanlarında toplumsal farkındalık artırılacak. Bilim Merkezleri ve müzeleri kurulması çalışmaları devam ettirilecek, yazılı ve görsel basın aracılığıyla toplumsal farkındalık artırılacak, yarışma, burs ve bilim şenlikleriyle gençler ve çocuklar teşvik edilecek. Ayrıca eğitim müfredatlarında yenilik kültürü ve farkındalığını artırıcı programlara yer verilecek.
KOBİ'lerin Ar-Ge finansmanına destek olmak üzere başlangıç ve risk sermayesi uygulamaları etkinleştirilecek ve yaygınlaştırılacak. Özel sektör ile üniversiteler arasında Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinin desteklenmesine yönelik işbirliğinin yaygınlaştırılması sağlanacak, KOBİ'ler ve girişimcilerin Ar-Ge, yenilik ve endüstriyel uygulamaya yönelik projeleri desteklenecek.
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK ve KOSGEB tarafından verilen yenilik tabanlı girişimcilik destekleri bütünsellik sağlayacak şekilde geliştirilecek ve bu alanda koordinasyon, izleme ve değerlendirme mekanizması kurulacak.
TGB'lerde Ar-Ge firması, personeli ve faaliyetleri artırılarak daha fazla katma değer üretilmesi sağlanacak. Bu amaçla performans izleme ve değerlendirme sistemi kurulacak.
Araştırma sonuçlarının fikri mülkiyet haklarına ilişkin mevzuat düzenlemeleri gerçekleştirilecek. Ülkemiz için uygun Teknoloji Transfer Ofisi modeli tamamlanarak pilot ölçekte uygulaması başlatılacak. Kuluçka merkezleri desteklenecek. Girişimci ve yenilikçi üniversite endekslerinin oluşturulması ve akademik terfi ölçütlerinin girişimcilik ve yenilikçiliği teşvik edecek şekilde yeniden tasarımı sağlanacak.
İleri teknoloji içeren ve yurtdışında rekabet üstünlüğü yaratabilecek güvenlik sistemleri geliştirilecek. Ülkemizin ihtiyaç duyduğu uydu sistemlerini üretebilir bir yeteneğe erişmesi ve fırlatma konusunda gerekli kabiliyetleri kazanması için altyapı, insan kaynağı ve bilgi birikimi geliştirilecek.

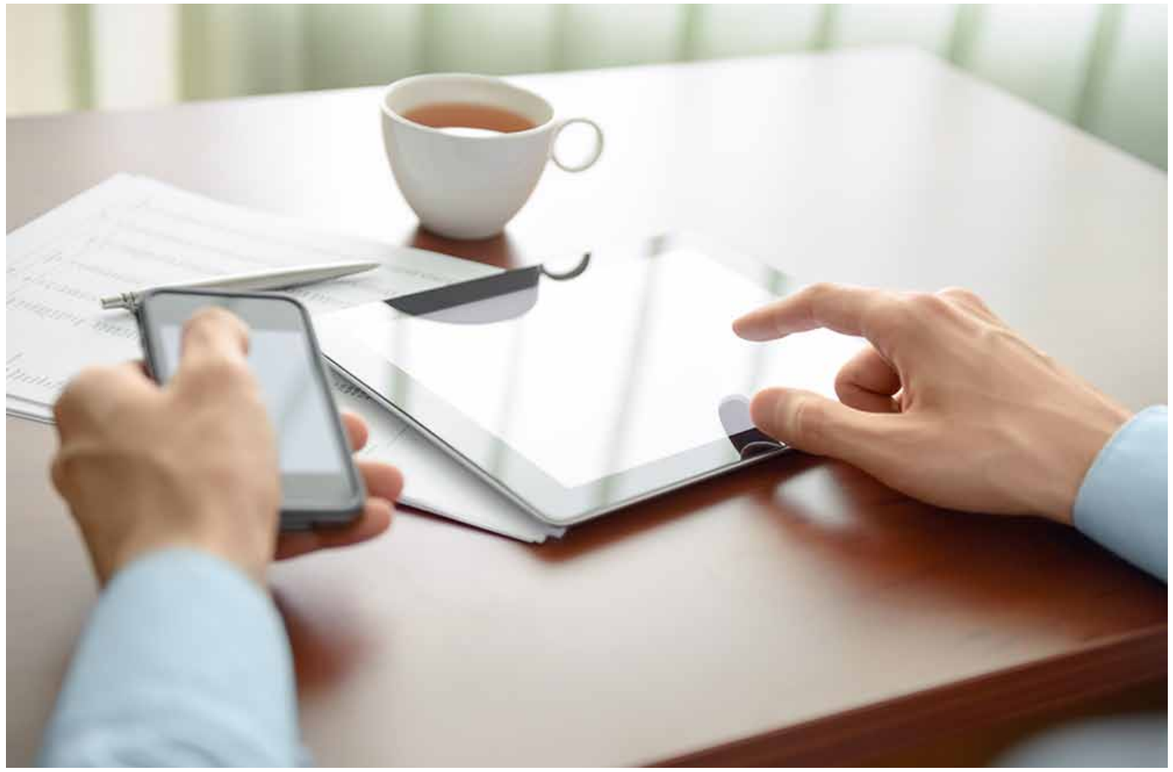

G. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaygınlaştırılması

Kamu kurum ve kuruluşları, 8 Kamu kurum ve kuruluşları, 8 Aralık 2010 tarihli ve 2010/25 sayılı Başbakanlık Genelgesiyle usul ve esaslar belirlenen yeni nesil İnternet protokolü IPv6'ya geçişi sağlayacak, İnternet üzerinden sundukları kamuya açık tüm hizmetleri 31 Ağustos 2013'e kadar IPv6'yı destekleyecek hale getirecekler.
BT sektörü, GSYH'ya sağlayabileceği doğrudan katkının yanı sıra, ekonominin genelinde getirdiği verimlilik artışı ve istihdam yaratma potansiyeliyle ülkemizin bilgi toplumuna dönüşüm sürecinde kritik bir öneme sahip.
Özellikle bu sektör içerisinde yer alan yazılım ve hizmetler alanı, yenilikçi ve katma değeri yüksek yapısı, düşük sabit sermaye yatırımı ve ara malı ihtiyacıyla stratejik bir önem kazanıyor.
BİT hizmetlerinin ortak kullanılan kaynaklar üzerinde, ölçeklenebilen bir yapı içerisinde sunumunu ifade eden bulut bilişim; veri depolama ve işleme için gerekli sermaye harcamaları ve istihdam ihtiyacında tasarruf imkânı yaratıyor. Özellikle genişbant İnternet'in yaygınlaşmasıyla birlikte, ülkemizdeki ticari bulut hizmetleri son yıllarda artış gösteriyor. Benzer şekilde, BİT'in çevresel sorunlarla mücadelede önemli bir araç olarak ortaya çıktığı ve yeşil bilişim konusundaki çalışmaların dünyada ve ülkemizde arttığı gözleniyor.

BİT'in yaygınlaştırılması ve etkin kullanılmasıyla bilgi toplumuna dönüşüm sürecinin hızlandırılması ve bu yolla ülkemizin rekabet gücünün ve refah düzeyinin artırılmasına katkı sağlanması temel amaçtır. Ülkemizin bilgi toplumuna dönüşüm sürecinde, önümüzdeki dönemde hayata geçirilecek politika, strateji ve uygulamaların belirleneceği yeni Bilgi Toplumu Stratejisi hazırlanacak.
Elektronik haberleşme sektörünün hizmet yeteneğinin rekabetçi bir ortamda küresel düzeyde geliştirilmesi hedefi doğrultusunda; devletin düzenleyici rolü etkinleştirilecek, yapılan düzenlemeler etkin şekilde uygulanacak, alternatif altyapı ve hizmetlerin devreye girmesi sağlanacak, pazarın potansiyel gelişimi ve bilgi toplumu hizmetlerinin yaygınlaşmasını etkileyen sorunlara çözümler geliştirilecek.

TABLO IV: 24- Bilgi ve İletişim Teknolojilerine İlişkin Temel Göstergeler

	2010	2011	2012(1)
Mobil Telefon Abone Sayısı (Bin)	61 800	65 300	67 000
Mobil Telefon Abone Yoğunluğu (Yüzde)	85,1	88,6	89
Genişbant Abone Sayısı (Bin)	8 562	14 046	22 000
Genişbant Abone Yoğunluğu (Yüzde)	11,6	19	30
Kablo Tv Abone Sayısı (Bin)	1 439	1 261	1 275
Bilgisayar Kullanan Bireylerin Oranı (Yüzde)(2)	43,2	46,4	48,7
İnternet Kullanan Bireylerin Oranı (Yüzde)(2)	41,6	45	47,4
İnternet Erişimine Sahip Hane Oranı (Yüzde)	41,6	42,9	47,2
Bilgisayar Kullanılan Girişimlerin Oranı (Yüzde)(3)	92,3	94	--
İnternet Erişimine Sahip Girişimlerin Oranı (Yüzde)(3)	90,9	92,4	--
BİT Pazar Büyüklüğü (Milyar ABD doları)	25,8	25,4	27,5
- Telekomünikasyon	17,8	16,5	17
- Bilgi Teknolojileri	8,0	8,9	10,5

Kaynak: BTK, TÜİK, Kalkınma Bakanlığı, IDC

(1) Gerçekleşme tahmini
(2) 16-74 yaş arası nüfus bazındadır.
(3) Seçilmiş sektörlerde 10 ve daha fazla çalışanı olan girişimler bazındadır.

Bilgi teknolojileri sektöründe yazılım ve hizmetler pazarının aldığı payın artırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülecek. Kamu alımları, sektörün gelişimini destekleyecek ve yerli katma değeri artıracak bir politika aracı olarak kullanılacak.

FATİH Projesi kapsamında, gerek kullanılacak donanımların azami düzeyde yerli katkıyla üretilmesi gerekse iletişim ve yazılım hizmetleri ile içerik sektörünün gelişmesi için çalışmalar yürütülecek.
Karasal vericiler üzerinden sayısal yayıncılığa geçiş amacıyla sıralama ihalesinin 2013 yılı başında gerçekleştirilmesi ve sayısal yayın lisanslarının verilmesi planlanıyor. Analog ve sayısal karasal yayınlar paralel olarak sürdürülecek ve analog karasal yayınlar en geç 2015 yılında sonlandırılacak.
18 Aralık 2008'de müzakereye açılan Bilgi Toplumu ve Medya Faslı çerçevesinde AB Müktesebatı uyumuna yönelik düzenleme çalışmalarına devam edilecek.

2013'te elektronik haberleşme pazarının 2012'ye göre yüzde 6 oranında büyüyerek 18 milyar ABD dolarına ulaşması, aynı yıl içerisinde bilgi teknolojileri pazarının da yüzde 10 oranında büyüyerek 11,6 milyar ABD dolarına ulaşması bekleniyor. 2013'te mobil telefon abone yoğunluğunun yüzde 90, genişbant abone yoğunluğunun ise yüzde 45 olarak gerçekleşeceği tahmin ediliyor.

Politika Öncelikleri ve Tedbirler

Öncelik / Tedbir	Sorumlu Kuruluş / İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Süre	Yapılacak İşlem ve Açıklama
Öncelik 1. Bilgi toplumu politika ve stratejileri yenilenecek, bunların etkin bir şekilde koordinasyonu, uygulanması ve sonuçlarının izlenmesi sağlanacaktır.			
Tedbir 1. Yeni bir bilgi toplumu stratejisi hazırlanacak ve uygulamaya konulacaktır.	Kalkınma Bakanlığı (S); İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları, İlgili Sivil Toplum Kuruluşları	Aralık Sonu	2010 yılı sonunda tamamlanan Bilgi Toplumu Stratejisi uygulama sonuçları değerlendirilerek yeni bir bilgi toplumu stratejisi hazırlanacak ve uygulamaya konulacaktır.
Öncelik 2. Elektronik haberleşme sektörüne ilişkin düzenlemeler değişen teknoloji ve pazar yapısının ortaya çıkardığı ihtiyaçlar doğrultusunda güncellenecek, düzenlemelerin zamanında ve etkin şekilde uygulanması sağlanacaktır.			
Tedbir 2. Bilgi ve iletişim teknolojileri sektörü için ulusal piyasa gözetimi ve denetimi sisteminin geliştirilmesi ve e-piyasa gözetimi ve denetimi sistemi oluşturma çalışmalarına devam edilecektir.	BTK (S); İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları, İlgili Sektör Kuruluşları	Aralık Sonu	Bilgi ve iletişim teknolojileri sektörü için ulusal piyasa gözetimi ve denetimi sisteminin geliştirilmesi ve e-piyasa gözetimi ve denetimi sisteminin uygulanmasına yönelik AB projesi kapsamında yapılacak ihaleyle gerekli donanım ve yazılımlar temin edilecektir.
Öncelik 3. Fiber optik şebeke altyapısının geliştirilmesi amacıyla yerel yönetimler ile şebeke altyapısı kuran ve işleten kuruluşların desteklenmesi yönünde çalışmalar yürütülecektir.			
Tedbir 3. Fiber optik şebeke altyapılarının kurulmasını kolaylaştırmak amacıyla, yerel yönetimleri ve şebeke endüstrilerinde faaliyet gösteren kamu kuruluşlarını bu yönde teşvik edecek mekanizmalar tasarlanacaktır.	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı (S); Kalkınma Bakanlığı, BTK, İlgili Kamu Kuruluşları, Yerel Yönetimler	Aralık Sonu	Fiber optik şebeke altyapılarının kurulmasını kolaylaştırmak ve maliyetini azaltmak üzere, yerel yönetimler ve şebeke altyapısı kurup işleten kamu kuruluşlarını fiber optik kablo altyapısı oluşturma ve/veya bu altyapıların kurulmasını kolaylaştırma yönünde teşvik edecek finansal ve idari tedbirler konusunda öneriler geliştirilecektir.
Öncelik 4. Bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısındaki bölgesel farklılıklar azaltılarak, toplumun tüm kesimlerinin genişbant teknolojileri başta olmak üzere bilgi ve iletişim teknolojilerine uygun maliyetlerle erişimi artırılacaktır.			
Tedbir 4. Elektronik Haberleşme Altyapısı Olmayan Köy, Mezra ve Benzeri Yerleşim Yerlerine Telefon ve İnternet Altyapısının Kurulması ve İşletilmesi Projesi kapsamında, 2013 yılı içerisinde 900 civarında yerleşim yerine telefon ve internet altyapısının kurulması sağlanacaktır.	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı (S); BTK	Aralık Sonu	2015 yılına kadar, büyük kısmı Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde olmak üzere, yaklaşık 2.500 yerleşim yerinde telefon ve internet altyapısının faaliyete geçmesi sağlanacaktır. 2013 yılı içerisinde 900 civarında yerleşim yerine telefon ve internet altyapısı kurulacaktır.
Öncelik 5. Posta sektörü kalite, güvenilirlik ve erişilebilirlik esasları çerçevesinde ve rekabetçi bir anlayışla yeniden yapılandırılacak ve sektörde etkin düzenleme ve denetim sağlanacaktır.			
Tedbir 5.			
Öncelik 6. Yayıncılık sektörü uluslararası yükümlülükler de dikkate alınarak geliştirilecektir.			
Tedbir 6. Karasal sayısal yayıncılık için gerekli mevzuat tamamlanacak ve teknik altyapı çalışmalarına devam edilecektir.	RTÜK (S); BTK, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, TRT	Aralık Sonu	Karasal sayısal televizyon yayınlarına yönelik sıralama ihalesi gerçekleştirilecek ve sayısal yayın lisansları verilecektir.

Ç. e-Devlet uygulamalarının yaygınlaştırılması ve etkinleştirilmesi

e-Devlet, kamu hizmet sunumunda kalite ve etkinliğin artırılmasına yönelik çalışmaların odağında yer alıyor. Ülkemizde e-devlet çalışmalarıyla kullanıcıların elektronik ortamda sunulacak kamu hizmetlerine farklı platformlardan, güvenilir şekilde ve tek noktadan erişebilecekleri, vatandaş ve iş dünyasının ihtiyaçlarına odaklanmış, birlikte işler ve bütünleşik hizmetlerin sunulacağı, katılımcı, şeffaf ve hesap verebilir bir devlet yapısının oluşturulması amaçlanıyor.

Vatandaşların ve iş dünyasının ihtiyaçları doğrultusunda, çeşitli kanallardan bütünleşik hizmet sunumunun sağlanacağı bir e-devlet yapısının oluşturulması ve e-devlet hizmetlerinin kullanımının artırılması amacıyla, e-devlete ilişkin politika ve stratejiler, yenilenecek bilgi toplumu politika ve stratejileri çerçevesinde yeniden ele alınacak.

e-Devlet proje ve uygulamaları bütünsel bir yaklaşımla ele alınacak, kamuya ait BİT yatırım projeleri kurumlararası koordinasyon ve güvenli elektronik ortamlarda bilgi paylaşımını esas alan bir anlayışla; sanallaştırma, bulut bilişim, yeşil bilişim ve mobil uygulama eğilimleri dikkate alınarak yürütülecek.
e-Devlet proje ve uygulamalarında hizmet verimliliğinin artırılması esas olacak, ortak altyapı ve hizmetler ile temel bilgi sistemlerinden henüz tamamlanamayanlara öncelik verilecek, mükerrerliklerin giderilmesi ve birlikte çalışabilirliğin sağlanması yönünde çalışmalara devam edilecek.

Kamu hizmetlerinin elektronik ortamda sunumunda; vatandaş ve iş dünyasının ihtiyaçları temel alınacak, kamu iş süreçleri bu anlayış çerçevesinde basitleştirilecek ve iyileştirilecek, kamuda karar alma süreçleri BİT aracılığıyla etkinleştirilecek.

e-Devlet uygulamaları ile kamu hizmetlerinde vatandaş beyanı esas olacak, mükerrer bilgi talep edilmeyecek, kullanıcı odaklılık, kullanıcı memnuniyeti, kişisel bilgi mahremiyeti, bilgi güvenliği, katılımcılık ve şeffaflık gözetilecek.

Kamu kaynağı kullanılarak üretilen kamu bilgisinin kamu kuruluşları, işletmeler ve vatandaşlar tarafından ticari veya ticari amaç dışında katma değer sağlayacak şekilde tekrar kullanılmasına yönelik politikalar geliştirilecek.

e-Devlet uygulamalarında etkinliğin sağlanması için gerekli mevzuat düzenlemeleri gerçekleştirilecek. Ayrıca, kamu kurumlarının BİT projelerine ilişkin hizmet alımlarının çerçevesi gözden geçirilecek, tespit edilen aksaklıklar ve ihtiyaçlar çerçevesinde gerekli önlemler alınacak.

Politika Öncelikleri ve Tedbirler

Öncelik/Tedbir	Sorumlu / İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Süre	Yapılacak İşlem ve Açıklama
Öncelik 7. e-Devlet politika ve stratejileri, yenilenecek Bilgi Toplumu Stratejisi çerçevesinde şekillendirilecektir.			
Tedbir 7. Bilgi toplumu stratejileri çerçevesinde; e-devlet hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenecektir.	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı (S), Başbakanlık, Kalkınma Bakanlığı, İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları	Aralık Sonu	Yenilenecek bilgi toplumu politika, hedef ve stratejileri çerçevesinde; e-devlet hizmetlerinin kapsamı ve yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenecek, bu hizmetlere ilişkin eylem planları hazırlanacak ve gerekli koordinasyon faaliyetleri yürütülecektir.
Öncelik 8. e-Devlet proje ve uygulamaları bütünsel ve bilgi paylaşımını esas alan bir anlayışla koordine edilecektir.			
Tedbir 8. e-Yazışma Projesi hayata geçirilecektir.	Kalkınma Bakanlığı (S), Başbakanlık, TÜBİTAK, PTT, İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları	Aralık Sonu	Kamu kurumları arasındaki resmi yazışmaların elektronik ortamda yürütülmesini amaçlayan e-Yazışma Projesi tamamlanacaktır.
Öncelik 9. e-Devlet uygulamalarının hayata geçirilmesi için gerekli temel bilgi sistemleri ile ortak altyapı ve hizmetler geliştirilecektir.			
Tedbir 9. e-Devlet Kapısı üzerinden sunulan hizmet sayısı artırılacaktır.	TÜRKSAT (S), Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları	Aralık Sonu	Yerel yönetim hizmetleri de dahil, kamu hizmetlerinin e-Devlet Kapısına entegrasyonuna devam edilecektir.
Tedbir 10. T.C. Kimlik Kartı Projesinin yaygınlaştırılması çalışmalarına devam edilecek, 2013 yılı sonuna kadar yaklaşık 10 milyon vatandaşa T.C. Kimlik Kartı dağıtılacaktır.	İçişleri Bakanlığı (S), Kalkınma Bakanlığı, TÜBİTAK, İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları	Aralık Sonu	Kamu hizmetlerine erişimde kimlik doğrulama amacıyla kullanılacak, temel kimlik bilgilerini ve biyometrik unsurları da içeren elektronik kimlik kartının yaygınlaştırılması çalışmalarına devam edilecektir.
Tedbir 11. Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi (TAKBİS) tamamlanacaktır.	Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü (S), İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları	Aralık Sonu	TAKBİS kapsamında, kadastro bileşeni tamamlanacak ve yaygınlaştırılacak, tapu ve kadastro kayıtlarının diğer bilgi sistemleriyle entegrasyonu sağlanacaktır.
Tedbir 12. Çerçeve anlaşmalar yoluyla yapılan kamu alımlarının Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.	Kamu İhale Kurumu (S), İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları	Aralık Sonu	Çerçeve anlaşmalar yoluyla yapılan kamu alımlarının münferit alım süreçleri, tekliflerin gönderilmesi ve değerlendirilmesi de dahil olmak üzere, tamamen Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden gerçekleştirilecektir.
Öncelik 10. e-Devlet uygulamalarında kullanıcı odaklılık, kullanıcı memnuniyeti, kişisel bilgi mahremiyeti, bilgi güvenliği, katılımcılık ve şeffaflık gözetilecektir.			
Tedbir 13. Ulusal bilgi güvenliğinin sağlanmasına ilişkin yasal düzenleme yapılacaktır.	Adalet Bakanlığı (S), Milli Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, TÜBİTAK, BTK, İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları	Aralık Sonu	Ulusal bilgi güvenliğinin sağlanması ve korunması amacına yönelik yasal düzenleme yapılacaktır.
Tedbir 14. Kişisel verilerin korunmasına yönelik yasal düzenleme yapılacaktır.	Adalet Bakanlığı (S); İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları	Aralık Sonu	Anayasada kişisel verilerin korunmasına ilişkin getirilen düzenleme çerçevesinde, kişilerin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı ile temel hak ve özgürlüklerinin korunması temin edilerek, elektronik sistemler aracılığıyla veya diğer yollarla yollarla işlenen kişisel verilerin korunmasına yönelik yasal düzenleme yapılacaktır.
Tedbir 15. Avrupa Konseyinin 185 sayılı Siber Suç Sözleşmesi ile kişisel verilerin korunmasına ilişkin 108 ve 181 sayılı sözleşmelerinin onaylanması çalışmaları başlatılacaktır.	Adalet Bakanlığı (S), Dışişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü	Aralık Sonu	2010 yılında taraf olunan siber suçla etkili mücadelede uluslararası işbirliğini sağlamaya yönelik olarak Avrupa Konseyinin 185 sayılı Siber Suç Sözleşmesi ile kişisel verilerin korunmasına yönelik yasal düzenleme yapılmasını müteakip, bu verilerin otomatik işleme tabi tutulması durumunda kişilerin korunmasına ilişkin 108 ve 181 sayılı sözleşmelerin onay çalışmaları başlatılacaktır.
Öncelik 11. Kamu bilgisinin paylaşımı ve yeniden kullanımına ilişkin politikalar geliştirilecektir.			
Tedbir 16. Yenilenecek Bilgi Toplumu Stratejisi kapsamında, kamu bilgisinin paylaşımı ve yeniden kullanımına ilişkin yeni politikalar geliştirilecektir.	Kalkınma Bakanlığı (S), Başbakanlık, İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları	Aralık Sonu	Kamu bilgisinin kamu kurumları, işletmeler ve vatandaşlar tarafından ticari veya ticari amaç dışında katma değer sağlayacak şekilde paylaşılmasına ve tekrar kullanılmasına yönelik stratejiler belirlenecektir.

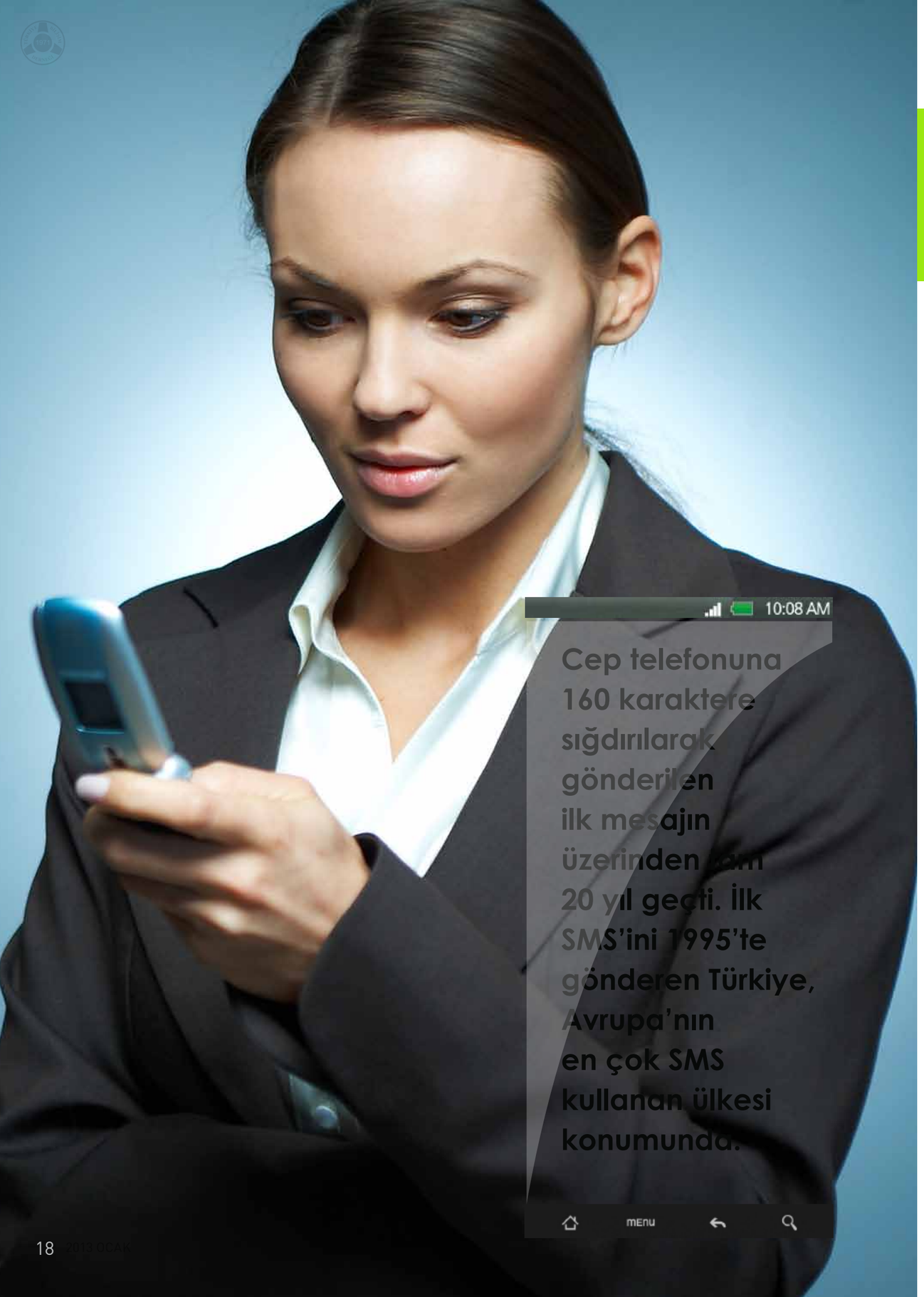

SMS 20 yaşında!

2000'lerle birlikte fırtınalar estiren, 160 karakterle sınırlı kısa mesajlaşma servisi (Short Message Service – SMS) 3 Aralık 2012'de 20. yaşını kutladı. Cep telefonu aracılığı ile yazılan mesajın bir cep telefonundan diğer bir cep telefonuna gönderilmesi olan SMS, Finlandiyalı mühendis Matti Makkonen'in Kopenhag'da bir pizza restoranında 1984 yılında tasarladığı bir projeydi. 160 karakter sınırına sahip SMS teknolojisi ilk olarak 20 yıl önce bugün hayata geçti. SMS ilk kez 3 Aralık 1992'de İngiliz mühendis Neil Papworth tarafından telekomünikasyon şirketi Vodafone'un Yönetim Kurulu Başkanı Richard Jarvis'in cep telefonuna gönderildi. Papworth ilk SMS'inde "Mutlu Noeller- Happy Christmas" yazdı. İlk SMS, Orbitel 901 model bir cep telefonu ile atıldı. Bugün ise dünyada yaklaşık 4 milyar insan cep telefonları üzerinden SMS kullanıyor.

Kısa mesaj sahip ilk telefonlar 1993'te Nokia tarafından piyasaya sürülürken mesajlaşma, 1999'da dünyanın en gözde heyecanlarından biri oldu. 2002'de dünyadaki mesajlaşma trafiği 250 milyarı aştı. 2011 yılında dünyadaki SMS trafiği, bir önceki yıla göre yüzde 44 artarak 7.4 milyara ulaştı, telekomünikasyon şirketleri ise 202 milyar dolarlık gelire erişti.

Projenin başlangıç aşamasında belirlenen 160 karakter sınırı ise bugüne kadar hiç değişmedi. Kullanıcılara 160 karakterden fazla yazma olanağı verildi ancak bu mesajın ikiye veya üçe bölünmesi ile mümkün olabildi. Bunun sonucunda ise kullanıcılar arasında mrb, kib gibi kısaltmalar kullanılması davranışı yaygın bir hal aldı.

Hâlâ telefonlardan bir yılda 6- 8 trilyon kısa mesaj gönderildiği tahmininde bulunuyor. GSM şirketlerinin bu yolla 200 milyar dolardan fazla para kazandığı kaydediliyor.

Türkiye ise ilk SMS'ini 1995 yılında gönderdi. Geçtiğimiz yıl kişi başına 212 SMS ortalaması ile Avrupa'nın en çok SMS kullanan ülkesi olan Türkiye'de halen kullanılan 67 milyona yakın cep telefonu hattından bu yılın sonunda 175 milyar SMS gönderilmesi bekleniyor. Türkiye'de cep telefonu operatörlerinin (Turkcell, Vodafone ve Avea) kısa mesaj (SMS) gönderim istatistikleri Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından raporlanıyor. Buna göre 2011'de Türkiye'de gönderilen toplam SMS sayısı 161.3 milyar adet. 2011 toplamında toplam abone sayısı 65 milyonu buldu.

* 2012'de operatörlerin indirim kampanyalarının etkisiyle SMS gönderiminde yüzde 10'a yakın bir artış oldu.
* 2012 rakamlarına bakıldığında aylık gönderilen SMS sayısı ortalamada 14.2 milyarı gösteriyor.

Türkiye'ye AİHM'den, erişim engelleme cezası

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, hosting servisi Web Google Sites'a erişimi engelleyen Türkiye'yi "ifade özgürlüğünü ihlal ettiği" gerekçesiyle tazminata mahkûm etti. Alternatif Bilişim Derneği, karar nedeniyle, İnternet kullanıcılarını devlet sansürüne karşı çıkmaya çağırdı.

Alternatif Bilişim Derneği'nin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) taşıdığı "sites.google.com" davasında karar, 18 Aralık 2012'de açıklandı. Site, 5651 nolu "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun"a dayanılarak erişime engellenmişti. "Google Sites" bloğu üzerinde açılan "Kemalizmin Karın Ağrısı" başlıklı makale nedeniyle Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (TİB) söz konusu bloğa erişimin yasaklanması için tüm Google Site''a erişimin yasaklanması gerektiğini belirtmişti. Denizli mahkemeleri de, 24 Haziran 2009'da TİB'nin talebi ve İnternet ortamında yapılan yayınların düzenlenmesiyle ilgili kanunun 8'inci maddesini temel alarak Google Sites'a erişimin tamamen engellenmesini kararlaştırmıştı. Böylelikle sadece bir kişiyi hedef alan karar yüzünden binlerce kişi İnternet'e erişimden mahrum bırakılmıştı.

Makaleyi gerekçe göstererek, tüm "Google Sites" bloglarının kapanmasıyla akademik bloğuna da ulaşılamayan bilgisayar mühendisliğinde okuyan araştırmacı-öğrenci Ahmet Yıldırım, bu yasağı Alternatif Bilişim Derneği aracılığıyla, AİHM'e taşımıştı. Yasaktan dolayı Google Sites'da bulunan ve akademik çalışmalarını yayınladığı sitesine erişemediği şikâyetinde bulunan Yıldırım, AİHM önünde yaptığı savunmada yöneticisi olduğu internet sitesine getirilen yasağın "dolaylı sansür" olduğunu dile getirmişti. Davaya Strasbourg Mahkemesi önünde müdahil olan "The Open Society Justice Initiative" adlı sivil toplum kuruluşu da, Türkiye'de daha önce "YouTube", "GeoCities", "Dailymotion" gibi İnternet siteleri ile Google'ın çok sayıda hizmetine erişime aylar hatta yıllar boyu yasak getirildiğini anımsatıp Türk yasal mevzuatının İnternet'e erişimde keyfi yasaklamalara karşı yeterli güvenceye sahip olmadığına vurguda bulunmuştu.

Davacı ve müdahil tarafların görüşlerine tamamen hak veren AİHM, bu erişim engelleme kararının ifade özgürlüğüne açıkça aykırı olduğuna karar verdi. Oybirliğiyle alınan kararıyla AİHM, Ankara tarafından alınan tedbirin "keyfi etkilere" yol açtığı ve "suiistimallerin önüne geçmek için hukuksal erişim koşullarının yeterli olmadığına" hükmetti. Kararda, İnternet ortamında yapılan yayınların düzenlenmesiyle ilgili kanunun erişimin engellenmesi kararını içeren 8'inci maddesinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ifade özgürlüğüyle ilgili 10'uncu maddesiyle uyuşmadığı belirtildi. AİHM'in gerekçeli kararında büyük ölçüde Türkiye'nin 2010 yılında imzaladığı ancak henüz onaylamadığı Avrupa Siber Suçlar Sözleşmesi ile konuyla ilgili Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi kararları temel alındı.

Oy birliği alınan karar gereği Türk hükümeti davacıya 7 bin 500 Euro manevi tazminat, bin Euro da mahkeme masrafı ödeyecek.

Alternatif Bilişim Derneği, AİHM'in kararı nedeniyle bir basın duyurusu yayınladı. Duyuruda, "Bu karar sadece Türkiye değil Avrupa açısından da büyük önem taşıyor, çünkü hem erişim engellemeler hem de web 2.0 platformları hakkında verilen ilk karar olduğu için, tüm Avrupa Konseyi üyesi ülkeler açısından büyük bir emsal karar değeri taşıyor" denildi.

Kararın 5651 nolu yasa ve sansür uygulamalarını yeniden gündeme getirdiğine işaret eden basın duyurusunda, İnternet kullanıcıları, sivil toplum kuruluşları, konuyla yakından ilgilenen uzman ve hukukçuların eleştirdiği 5651'in hâlâ yerinde durduğu, hükümet ve BTK bu eleştirileri dikkate almadığı belirtildi. Derneğin duyurusu şu şekilde tamamlandı:

"Türkiyeli İnternet kullanıcıları, 5651 nolu kanunu istemiyor ve hak etmiyor. Bu yasa derhal iptal edilmelidir. İfade özgürlüğünü önceleyen/garantileyen, erişim engellemesi gibi gerçek bir yaptırımı olmayan, İnternet'in dağıtık yapısına ve ruhuna uymayan metotları kesinlikle içermeyen, İnternet'i tüm yurttaşlar için temel bir hak olarak gören bir düzenlemeye acilen ihtiyacımız vardır. Tüm İnternet kullanıcılarını devlet sansürüne karşı çıkmaya, İnternetlerine sahip çıkmaya çağırıyoruz."

Türkiye, dünyada İnternet sitelerine yönelik yasakların en fazla uygulandığı ülkeler arasında yer alıyor. AİHM'deki mahkûmiyetlerde birinci sırada yer alan Türkiye, İHD 2011 raporuna göre bir yıl içinde en az 6 bin 320 İnternet sitesini yasakladı veya engelledi.

Türkiye'nin yeni adı

Türkiye pazarına sunulan ".TC" uzantılı alan adı seçenekleri, satın alma kolaylığı ile İnternet dünyasında alternatif olacak.

".TC" alan adının sahibi olan İngiliz AdamsNames şirketini satın alan Alman kökenli INTERSTATE şirketinin Türkiye'de kurduğu TCNET Internet şirketi, ".TC" uzantısını üç aşamada hizmete sunacak. Markaların ve kurumların İnternet ortamında isimlerinin farklı kişilerce alınmasıyla yaşadıkları mağduriyeti göz önünde bulunduran TCNET yönetimi, sorumlulukları gereği pazara girdikleri ilk dokuz gün yalnızca Marka Tescil Belgesi olan kurum ve kişilere özel kayıt haftası olarak ayırdı. 19 Kasım 2012'den itibaren ise bir hafta "ön satış haftası" yaparak İnternet dünyasının yenilikçi girişimci camiasına alan adlarını sunmaya başladı.

".TC" uzantılı alan adı kullanan markaların haklarını korumak amaçlı olarak girişimde bulunan TCNET yönetimi, tüketicilerle yaptığı sözleşme gereği herhangi bir itilafta İstanbul Ticaret Odası'nın kurduğu hakem kurulunun kararlarına uyacak. Diğer uzantılarla ilgili yurt dışı mahkemelerde haklarını arayan marka, kişi ve kurumlar ".TC" uzantısında böyle bir sorun yaşamayacak. 3 Aralık 2012 tarihinden itibaren ise ".TC'' uzantısı isteyen herkesin kullanımına sunulacak.

Şirketin Genel Müdürü ve ortağı olan Ertan Ulutaş; ".TC" uzantısını Türkiye'de pazara sunarken hem İnternet sektörüne kolaylık ve katma değer sağlayacaklarını belirtti. Alan adı satışının İnternet ortamında yapılması nedeni ile dünyanın her yerinden yapılabileceği, ".TC" uzantısının kurum, kişi ve markalara iletişim ve ulaşımın daha kolaylaşacağı bir İnternet ortamı sunacağını vurgulayan Ulutaş, "Kısa zamanda Türkiye'nin yeni alan adı olacağız" dedi.

.gov uzantısının Amerikan devletine ait bir uzantı olduğunu kaydeden Ulutaş, tüm kamu kurum kuruluşlarına ".TC" uzantısını ücret almadan vereceklerini açıkladı. Uygulamaya girecek olan Türk Ticaret Yasası ile bir çok KOBİ ve şirketin alan adı bulmak için zorluk yaşayacağını belirten Ulutaş, bu firmaların .TC uzantısı ile alan adlarını kolaylıkla bulabileceklerini söyledi.

Neredesin Moore?

Kar maksimizasyonu arzusu ve yatay büyüme isteği inovasyonu öldürüyor

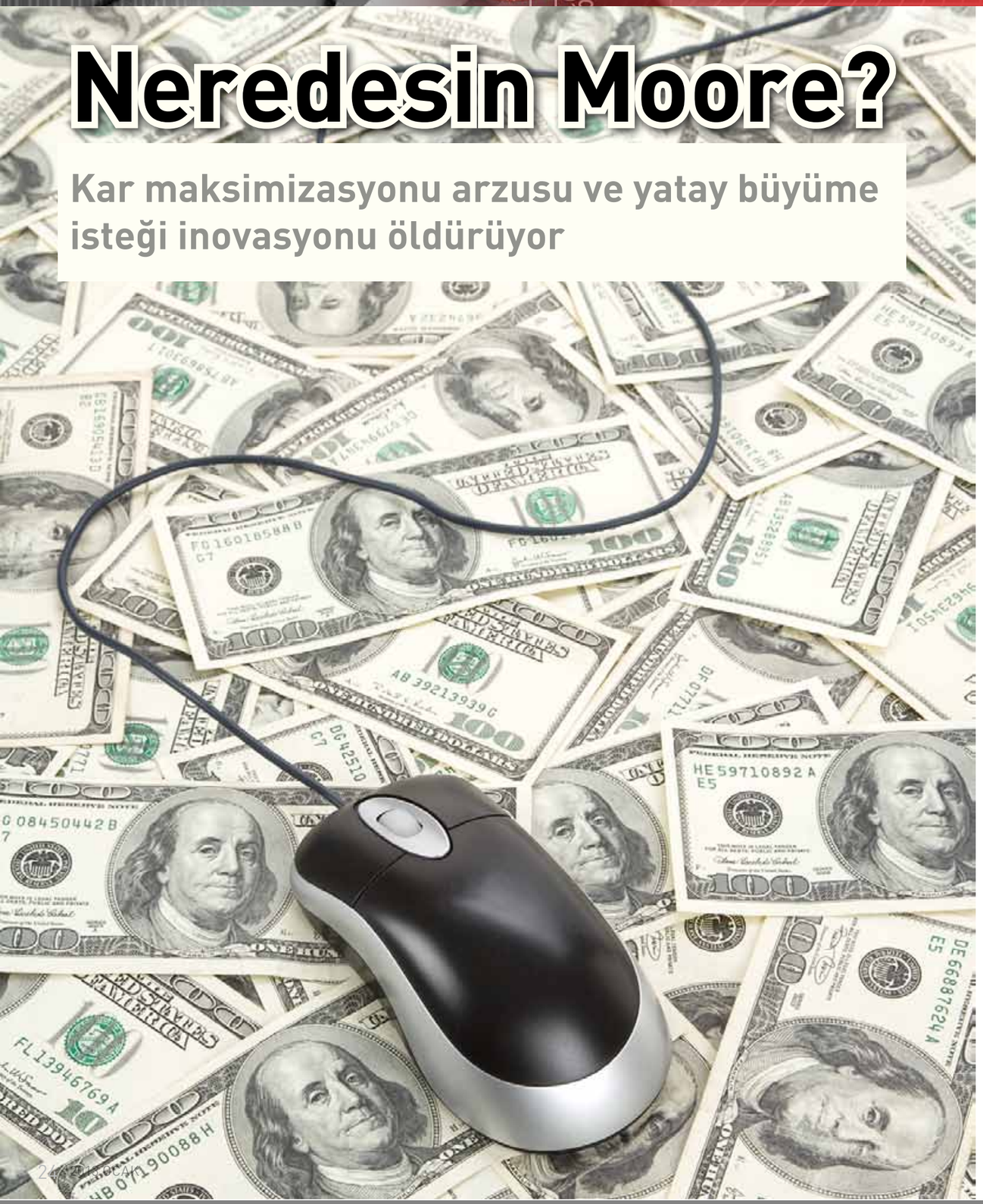

Eylem CÜLCÜLOĞLU
eylemc@gmail.com

PC satışları düşüyor. Düşen PC satışlarını uzun zamandır beklenen Windows 8 bile artıramadı. NPD araştırma firmasının rakamlarına göre Windows 8'in satışa sürüldüğü ilk ayda PC satışları geçen senenin aynı dönemine göre yüzde 21 oranında geriledi.

Peki PC satışları neden düşüyor? Çoğu kişinin aklına ilk olarak mobil cihazlardaki ve tablet bilgisayarlardaki yükseliş gelebilir. Tabii ki mobil trendin PC satışları üzerinde olumsuz bir etkisi var ama esas sebep PC teknolojilerindeki durağanlık ve inovasyonun yavaşlaması. PC kullanıcıların çoğu PC'lerini değiştirmek için bir neden duymuyor.
Beş altı senelik PC'ler bile günümüzdeki uygulamaların neredeyse tamamını sorunsuzca çalıştırabiliyor. Durum böyle olunca insanlar yeni PC almak istemiyorlar.

Beş senelik işlemcilerle devam

Geçtiğimiz on seneye baktığımızda işlemci teknolojilerinde bir darboğaza girildiğini görüyoruz. Moore yasasına göre işlemci hızları her 18 ayda ikiye katlardı. Artık Moore yasası geçerliliğini yitirdi. Yüksek güç harcaması ve ısınma sorunları yüzünden işlemci üreticileri megahertz hızlarını artırmak yerine mimaride iyileştirmeler yapmaya ve çok çekirdekli paralel işlemciler geliştirme yoluna gittiler.

Bu teknolojiler işlemci hızlarını artırsa da artık işlemciler arasında dağlar kadar fark yok.
5 sene eski bir işlemci ile en son çıkmış bir işlemciyi yan yana koyun aradaki farkın çoğu kullanıcı için önemsiz olacağını göreceksiniz.

İşlemci hızlarındaki darboğazın yanında yazılım alanında da bir yavaşlama dönemindeyiz. Bilgisayar teknolojilerinin ilk yıllarında her yeni yazılım devrimsel özellikler sunuyordu. Yeni Windows sürümleri bir öncekine göre büyük farklar içeriyordu. Şimdi ise çok büyük farklar görmüyoruz. Windows 7 ve Windows 8 arasında gereksiz tablet arayüzü dışında çok da fazla bir fark yok. Hatta çoğu kullanıcı hala ısrarla Windows XP kullanıyor. Görüntü işleme yazılımlarından, video yazılımlarına, veritabanlarından muhasebe yazılımlarına kadar artık devrimsel farklılık sunan yeni yazılımlar göremiyoruz. Bunun en büyük nedenlerinden birisi firmaların dikey gelişim yerine yatay gelişime önem vermesi. Artık firmalar yeni devrimsel özellikler sunarak teknoloji meraklılarını cezbedecek yazılımlar sunmak yerine daha kolay kullanışlı yazılımlar sunarak daha fazla kişiye ulaşmayı hedefliyorlar. Yazılımlardaki yeni amaç kullanıcı sayısını artırmak ve daha önce hiç bilgisayar kullanmamış kişilere ulaşmak. Bu statükoyu koruyucu paralel büyüme trendi inovasyonun önünde büyük bir engel olarak duruyor.

Bilişimciler oldu beyaz eşyacı

Bu statükocu yaklaşım bilişim teknolojilerinin büyüsünü ve yenilikçi yüzünü bozacaktır. Örneğin beyaz eşya teknolojilerine bakalım. Buzdolabında, çamaşır makinesinde, fırında yapılabilecek neredeyse her şey yapıldı. Bu yüzden insanlar bu ürünleri değiştirmek istemiyorlar. Bilişim dünyası ise farklı bir dünya. Bu dünyaya bir beyaz eşya dünyasıymış gibi bakmamak gerekli. Bilişim teknolojilerinde insanları heyecanlandıracak var olan ekosistemi bir sonraki aşamaya

taşıyacak teknolojilere ihtiyacımız var. Bu teknolojileri başında yapay zeka geliyor. Günümüzde hala emekleme aşamasına olan yapay zeka bilişim dünyasının aradığı taze kan olabilir.

Çevreyi algılayabilen, kullanıcı davranışlarını analiz eden ve ona göre çözümler sunan bilgisayarlara ihtiyacımız var. Şu zamana kadar bilgisayarlar her ne kadar gelişseler de hala yapay zekaya sahip değiller. Yapay zeka mühendislikten tutun da, yazılım geliştirmeye, son kullanıcı uygulamalarına kadar her şeyi değiştirebilir. Kendi kendine yazılım geliştiren bilgisayarlar düşünün. Sizi tanıyan, sizi bilen ve sizin ihtiyaçlarınıza göre cevaplar sunabilen bilgisayarlar düşünün. Bunlar neden olmasın?

Yazılım ve donanım dünyası birbiriyle kenetlenmiş durumda. Bilişim teknolojilerinde inovasyon isteniyorsa gelişimin her iki taraftan da gelmesi gerek. Çok yüksek hızlı süper bilgisayarlar, gerekli yazılımlar olmadan bir anlam taşımıyor. Bunun yanında yüksek işlemci gücüne ihtiyaç duyan yazılımlar da düşük donanımlarla bir işe yaramıyor. Ben inovasyonun öncelikle donanım tarafından gelmesi gerektiğini düşünüyorum. Donanım alanında yaşanacak büyük bir gelişme yazılım üreticilerini de bu yeni hızlı platformlara uygun yazılımlar üretmeye teşvik edecektir. Donanımları otoyollar yazılımları da otomobiller olarak düşünebiliriz. Ne kadar iyi bir otomobil yapın otoyollarınız yoksa o otomobilden istediğinizi alamazsınız. Hala toprak yolları kullanıyor olsaydık günümüzde bu kadar gelişmiş otomobiller göremezdik.

Donanım dünyasında yaşanacak en büyük gelişme uzun yıllardır beklenen kuantum bilgisayarlar olacak. Kuantum bilgisayarlar günümüzdeki bilgisayarlardan binlerce kat daha hızlı olacak ve bize farklı ufuklar sunacak. Kuantum alanında özellikle IBM önemli çalışmalar yapıyor. Ama henüz yolun çok daha başındayız. Kuantum bilgisayarların ticari olarak üretilebilecek aşamaya gelmesi için daha çok var.

Tek yol kuantum!

Kuantum bilgisayarlarla birlikte bir diğer önemli değişim de silikon teknolojilerinin bırakılması olacak. Hala işlemcilerde 50 sene öncesinin silikon teknolojisini kullanıyoruz. Silikonda artık sınırlara gelindi ve silikon teknolojisi yüksek ısı yayması ve yüksek enerji tüketmesi nedeniyle çevre için de büyük bir tehdit oluşturuyor. Veri merkezlerinin en büyük giderleri başında elektrik geliyor. Harcanan elektriğin büyük bir kısmı da soğutma için kullanılıyor. İşlemci üreticileri, özellikle de Intel inadına silikon teknolojilerine yatırım yapmaya devam ediyor. Bunun en büyük nedeni yeni bir ekosistem oluşturmanın çok masraflı olması. Tek bir CPU fabrikası 3 milyar dolara kuruluyor ve pazarda yeteri kadar rekabet olmadığı için firmalar mevcut yatırımlarını korumayı tercih ediyorlar. Ama er ya da geç silikon teknolojilerinin sonu gelecek ve işlemcilerde bor gibi nano materyallerin kullanıldığı günleri göreceğiz. Nano teknoloji ve kuantum tabanlı bilgisayarlarla beraber bilişim dünyası daha önce hiç görmediğimiz bir dinamizmin içine girecek. Yapay zeka uygulamaları, ultra taşınabilir cihazlar, akıllı robotlar hatta insan makine entegrasyonları gerçek olacak.

Kar maksimizasyonu arzusu ve paralel büyüme isteği bentlerini kırıp coşmak isteyen inovasyonu daha ne kadar zincirleyebilecek beraberce izleyeceğiz...

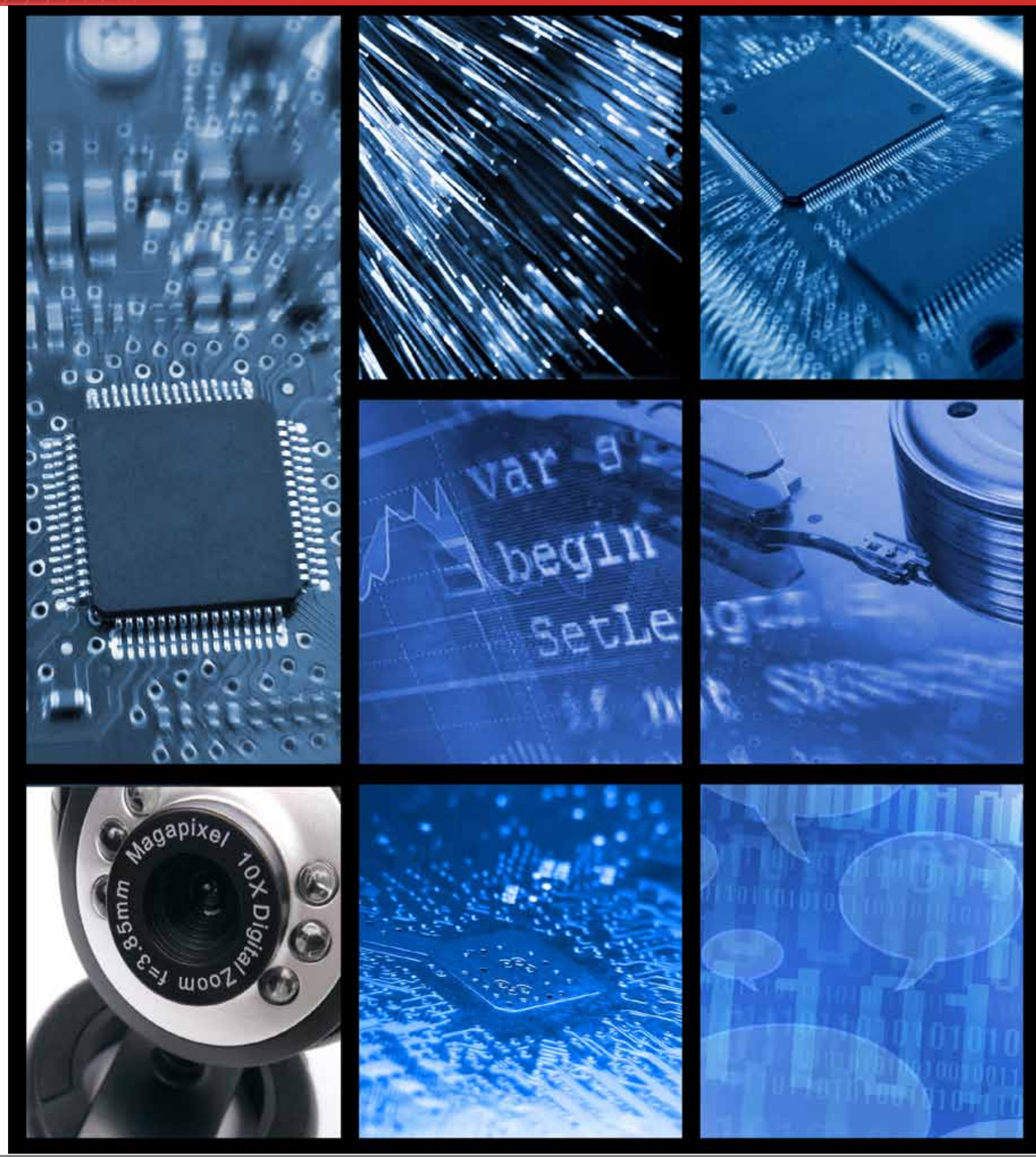

Kağıtlara elveda

Yakın zamanda basılı dergi kalmayacak

Geçtiğimiz ay Newsweek dergisi son basılı sayısını yayımladı. Dünyanın en önemli, en prestijli dergilerinden biri olan Newsweek bile online yayıncılığın karşısında duramadı ve yenildi. Dergi bundan sonra yayın hayatına internet üzerinden devam edecek.

Basılı medyada sorun yaşayan sadece Newsweek değil. Neredeyse bütün basılı dergiler ya zarar ediyor ya da ancak kendilerini geçindirebiliyor. Dergilerin çoğu mobil platformlara geçmeye çalışıyor. Amerikalı yayın tirajları denetleme kuruluşu olan Alliance For Audited Media'nın araştırmasın göre basılı yayınların yüzde 90'ı mobil içerik üretiyor. Bu rakam 2011'de ise sadece yüzde 51 seviyesindeydi. Yayıncılar neredeyse bir panik içerisinde dijital ortama geçmenin yollarını arıyor.

Anlayışların değişmesi lazım

Yayıncıların çoğu kağıttan dijitale geçiyor ama yayın anlayışlarında çok büyük bir değişiklik olmuyor. Eskiden kağıt üzerinde basılan yayın, PDF şeklinde mobil ortama taşınıyor. Bu gerçek anlamda bir dijital yayıncılık değil ve yayıncıların geleceği için büyük riskler içeriyor. Şu an geleneksel basılı yayınlara alışmış kitleler için yayının aynen taranarak elektronik ortama aktarılması hoş gözükebilir ama yeni neslin beklentileri farklı. İnternette zaten binlerce haber, portal, online dergi ve inceleme siteleri var. Basılı yayınların internete geçerken bu sitelerden farklı olması dergi içeriğini sunarken de online dünyanın avantajlarından yararlanması gerekli. Bunu en başarılı bir şekilde yapanlardan birisi Wired dergisi. Wired'ın Ipad yayını dergi içeriğini tablete taşımakla kalmıyor videolar, grafikler, görseller gibi bir çok dijital özerlik içeriyor. Bu sayede dergiyi Ipad üzerinden okumak normal versiyonunu okumaya göre ekstra bir değer sağlıyor. Wired Ipad yayınını normal basılı yayınından çok daha ucuza satıyor. Ayrıca derginin basılı yayınına abone olanlar Ipad yayınına da ücretsiz ulaşıyorlar.
Basılıdan dijital yayıncılığa geçişte Wired benzeri örnekler çok göreceğiz. Bazı dergiler basılı yayınlarını direkt kaldıracaklar. Bazıları da Wired'ın yaptığı gibi yayını iki ayrı platformda götürecekler. Belli bir süre sonrasında mobil platform yeterince güce ulaştığında basılı yayın sona erecek.
Tablet satışlarındaki bu artış ve insanların mobil uygulamalara olan ilgisi basılı medyanın sonunu hazırlayan temel faktörler arasında. Bunun yanında dijital ortam ve sosyal medya ile değişen insan karakterinin de etkisi büyük. Çoğu insan için artık bir makale veya haber okumak sosyal bir faaliyet. İnsanlar bir şey okuyup beğendiklerinde bunu arkadaşlarıyla paylaşabilmek veya yorum yapabilmek istiyorlar. Basılı yayında bu interaktivite mümkün değil. Hayat eskisine göre çok daha hızlı akıyor ve basılı medya bu hızın gerisinde kalıyor.

Dünyada trend hızlı bir şekilde dijital yayıncılığa doğru kayarken hala basılı yayınları savunanlar da yok değil. Bu kişilere göre: "Dijital yayıncılıkta ruh yok. İnsanlar dergilerine dokunmak istiyorlar ve dijital yayın bunu sağlamıyor. Ayrıca kağıdın kullanım kolaylığı da yadsınamaz." Bu anlayış tamamen alışkanlıklara dayanıyor. Uzun yıllar basılı yayınları okumaya alışmış kişilere, özellikle de 50 yaş ve üzerine tablette dergi okumak zevk vermiyor. Ama şu unutulmamalı ki doğar doğmaz internet ile tanışmış çok farklı bir jenerasyon geliyor ve bu yeni jenerasyon için kağıt kokusunun fazla bir önemi yok!

Çevreye zararlı

Basılı yayınların çevreye de çok büyük zararları var. Green America'nın yaptığı bir araştırmaya göre ABD'de basılı dergiler senede toplam 2.2 milyon ton kağıt harcıyor. Dergi kağıtlarının ancak yüzde 5'i geri dönüşümde kullanılabiliyor. Dergilerin çoğu en fazla bir sene sonra çöpe atılıyor ve bu çöplerin ancak yüzde 20'i geri dönüşümde kullanılıyor. Geri kalan çöp ise doğayı kirletiyor. Dergi basımında kullanılan mürekkep doğa için zararlı maddeler içeriyor. Bu zararlı maddeler çöp alanlarında toprağa karışıyor. Basımın tüm aşamaları ve okuyucuya ulaştırılması enerji tüketimi ve karbon salımı demek.

Basılı medya tamamen dijitale geçse dünyaya salınan karbon oranında hissedilir bir değişme yaşanabilir. Ayrıca basılı medya için kesilen ağaçlar azalır ve dünya daha yaşanabilir bir yer olur.

Gelecek dijital yayıncılıkta. Şu an okuduğunuz Bilişim Dergisi de bunun en güzel örneklerinden birisi. Nasıl papirusa elveda ettiysek günün birinde de kağıtlara elveda edeceğiz...

Mobil pazarın beş kaybedeni

Mobil dünya bilişim dünyasının kalbine oturdu. Neredeyse tüm firmalar mobil dünyayla ilgileniyorlar ve bu alanda büyük bir rekabet yaşanıyor. 2012 yılında Apple ve Samsung mobil dünyada büyük başarılara imza attılar. Bu iki dev pastadan büyük payı alırken bazı firmalar da büyük başarısızlıklar yaşadı.

1- HTC

HTC bu sene çok güzel modeller piyasaya sürdü ama bu yeni modeller firmanın düşen satışlarını yükseltmeye yetmedi. Firma satışlarında üst üste iki senedir düşme yaşıyor. Dünya akıllı telefon pazarından üçüncü çeyrek verilerine göre sadece yüzde 4 pay alan firma ZTE'nin bile gerisine düşmüş durumda. Diğer tüm üreticilerin neredeyse büyük atılımlar yaptığı tablet pazarında ise HTC neredeyse yok. Firma 2012 yılında hiç bir yeni tablet modeli piyasaya sürmedi.

2-Motorola

Google geçtiğimiz Mayıs ayında Motorola'nun mobil bölümünü 12.5 milyar dolara satın almıştı. Bu satın almanın yankıları henüz Motorola'nın satışlarına yansımadı. Google, Motorola'nın Kore'deki büyük bir araştırma merkezini ve bir çok üretim tesisini sattı. Ayrıca firma bu sene çok fazla model de piyasaya süremedi. Motorola şu an hala tablet pazarında fena değil ama sattığı ürünler 2011'in sonunda piyasaya sürdüğü ürünler.

3-Sony

HTC ve Motorola gibi Sony de bu sene az ürün sürenler arasına katıldı. Sony'nin piyasaya sürdüğü ürünler de ağırlıklı olarak üst segmenti hedefledi. Alt segmentlere yönelik ürün sürmeyen firma bu alandaki gelirlerden mahrum kaldı. Ayrıca firmanın Xperia Ion ürünü üretim hatalarından dolayı büyük eleştirilere maruz kaldı. Firmanın piyasaya sürdüğü tabletler de pazarda pek bir ilgi görmedi.

4-Acer

Acer bu sene tablet piyasasına hızlı bir giriş yaptı ama istediğini bulamadı. Tablette üst segmentte kullanıcılar Apple ve Samsung'u tercih ederken alt segmentte ise Barnes & Noble ve Amazon'un uygun fiyatlı ürünlerine yöneldiler. Acer'ın ürünleri ise kendine yeterli alıcı bulamadı.

5-RIM

Bu sene RIM için zor bir seneydi. Firma yaklaşık 1 milyon müşterisini kaybetti. 1 milyon RIM kullanıcısı başka platformlara geçti. Firma ayrıca binlerce çalışanını işten çıkardı ve sürekli zarar rakamları açıkladı. 2012 yılında yeni bir akıllı telefon piyasaya süremeyen firma aynı zamanda yeni mobil platformunu da bir sene erteledi. RIM cephesinde durumlar hiç ama hiç iyi gözükmüyor.

Gartner Yönetici Ortağı Aksu:

“Bilişim sayacı” ile kullandığımız kadar ödeyeceğiz

Gartner

2013’te donanım, yazılım ve servis hizmetlerinde yaklaşık yüzde 5 artış öngördüklerini belirten Gartner Yönetici Ortağı Aksu, önümüzdeki yıllarda bilginin yalnızca insanlar değil milyarlarca cihaz tarafından da üretilip tüketileceğine dikkat çekip “Daha hiçbir şey görmedik, parti yeni başlıyor” dedi.

Fatma Ağaç

“Bilgi, 21. yüzyılın petrolüdür” diyen Gartner Yönetici Ortağı Halil Aksu, Bilişim Dergisi’ne bilişim sektörünün gelecek vizyonlarından söz edip 2013 öngörülerini okuyucularımıza aktardı.

Bilginin petrol gibi ve petrol kadar hayatımıza dahil olması nedeniyle 21. yüzyılda büyük değişimlerin yaşanacağını belirten Aksu, bilginin eşya ve hizmette olduğu gibi, alınabilir, satılabilir, ticari ve kanuni bir değeri olan bir varlığa dönüşeceğine işaret etti.

“Bildiğimiz bilişim cihazları yavaş ama emin adımlarla şekil değiştirecek, parçalanacak ve buharlaşacak” diyen Aksu, bilişim sektöründeki mega trendleri Gartner’ın da öngörüsüyle; bulut bilişimi sosyal medya, mobil bilgi olmak üzere dört ana başlıkta topladı.

Her şeyin dijitalleşeceği, akıllanacağı ve entegre olacağını vurgulayan Aksu, önümüzdeki yıllarda, ev ve iş yerlerimizde elektrik sayacı gibi, hatta daha da gelişmiş bir teknolojiyle, benzer bir mantıkta, bir bilişim ve iletişim sayacı olacağını ifade etti.

Bilgi yalnızca insanlar tarafından üretilip tüketilmeyeceğini, milyarlarca cihazın bilgi üretip tüketeceğini anlatan Aksu, otonom olarak İnternet’e bağlanan, ağlar oluşturan, akıl yürüten, hizmet veren cihazlar olacağını söyleyip “Bunun için çok fazla yazılım üretilmesi, programlanması ve icat edilmesi gerekecek. Yazılım devrimi daha yeni başlıyor” diye konuştu.

“Her Şey Çıplak” isimli kitabında “21. yüzyıl bilişim yaklaşımları için bir rehber...”diyen Aksu, 21. yüzyılın bilişimin asıl patlamasının yaşanacağı asır olacağını dile getirdi. Otomasyonun çok gelişeceğine değinen Aksu, 2013’te donanım, yazılım ve servis hizmetlerinde yaklaşık yüzde 5 artış olmasını düşündüklerini bildirdi.

Aksu, kendisine yönelttiğimiz soruları şöyle yanıtladı:

-"Bilgi, 21. yüzyılın petrolüdür" diyorsunuz. Bu görüşünüzü biraz açar mısınız?

-Kondratieff dalgaları vardır. Sanayi devriminden bu yana olan teknolojik devrimlerin, toplum, siyasi hayat ve ekonomi üzerindeki etkilerini incelemiştir. Buhar makinesi, demiryolları, elektrik, petrol – petrokimya ve benzeri buluşlar çok büyük dalgalara neden olmuş. Özellikle 20. yüzyılda petrol, petrokimya ürünleri ve petrolün mümkün kıldığı alakalı sektörler, otomotiv, havacılık ve benzeri çok büyük değişimlere yol açmış.

21. yüzyılda benzer büyük değişimler, bilginin petrol gibi ve petrol kadar hayatımıza dahil olması nedeniyle yaşanacak. Tablet bilgisayarlar, elektronik postalar, sanal dünyalar, bunun yalnızca öncü örnekleri. Çok daha farklı gelişmeler görülecek. Hatta bilginin kendisi, bugün eşya ve hizmette olduğu gibi, alınabilir, satılabilir, ticari ve kanuni bir değeri olan bir varlığa dönüşecek. Enfonomik kavramı, bir kelime oyunu, enformasyonun ekonomi kelimelerinin bileşkesinden oluşan yeni bir kavram. Bilginin, defter değerinin olması. Bakalım ne zaman olacak?

-Teknoloji dünyasında neler oluyor? Mega trendler nelerdir?

- Gartner teknoloji dünyasındaki trendleri; bulut bilişim, sosyal medya, mobil ve bilgi olmak üzere dört ana başlıkta topladı. Bulut bilişim, tüm bilişim ve iletişim teknolojileri sektörünün değişmesi, dönüşmesi ve çok büyük bir ölçeğe kavuşması anlamına geliyor. Enerji sektörünün gelişim sürecine benzetiyoruz. Bundan belli bir vakit sonra, ev ve iş yerlerimizde elektrik sayacı gibi, elbette daha gelişmiş bir teknolojiyle, benzer bir mantıkta, bir bilişim ve iletişim sayacı olacak. Kullandığımız kadar ödeyeceğiz.
Sosyal ağlar malum. Facebook, Twitter ve Linkedin sitelerinin akıbeti hakkında çok somut öngörülerde bulunmak pek mümkün değil. Ancak bu trendlerin devam edeceği aşikâr. Zira vatandaş, öğrenci, tüketici, genç, ihtiyar herkes alıştı, bir şekilde kullanmaya devam edecek. İnovasyon, müşteri hizmetleri, kurumsal iletişim, kamuoyu yoklamaları, geri besleme almak, marka bilinirliği sağlamak için bu kanal kullanılacak. Ayrıca daha bilmediğimiz yeni yöntem, iş modeli ve kullanım alanları da icat edilecek.
Mobil, bir yaşam tarzı. Hepimiz daha çok seyahat ediyoruz. Keyfimize, yani konforumuza daha düşkünüz. Daha sabırsızız ve daha talepkârız. Her şey avucumuzun içinde olsun, her şeye her an ulaşabilelim, her servisi her yerde her an her cihazdan alabilelim, görebilelim, dinleyebilelim. Zaten bunun için her şeyin buluta taşınması gerekiyor. Arkadaşlarımızın neler söylediği çok umurumuzda, dolaysıyla sosyal ağlar son derece ön planda ve önemli olacak. Bunların tümü avucumuzun içinde, cebimizde cereyan edecek.

Hatta bildiğimiz bilişim cihazları yavaş ama emin adımlarla şekil değiştirecek, parçalanacak ve buharlaşacak. Ne demek? Klavye, mikrofon, kulaklık, ekran, CPU aynı gövdede olması şart değil. Hatta elle tutulabilir cihaz olması şart değil. Bazılarını gözümüze takabiliriz, Google Glass gibi, bazılarını cebimize takabiliriz, bazılarını vücudumuza gömebiliriz, cilt altına enjeksiyon yöntemiyle. İtici bir düşünce değil mi? Belki bizler için öyle, sayısal göçmenler için, ama doğuştan sayısallar için, öyle değil. Onlar için son derece normal hatta cazip olacak.

Bilgi bu işlerin istihbarat ve akıl boyutu. Servislerin tümünün akıllanması gerekecek. Hâlâ bilgisayarlarımız bizi tanımıyorlar, şifre girmek gerekiyor, ne yapmak istediğinizi tarif etmek gerekir. Oysa sesimi ve yüzümü tanımalı, keyfimi algılamalı, ihtiyacımı anlamalı, nerede olduğumu, ne yaptığımı bilmeli, hayatımı kolaylaştırmalı.
Açsam, en yakındaki yemek imkânını bana bildirmeli. Yurtdışına seyahate çıkacaksam, seyahat önerilerinde bulunmalı, planlama konusunda yardımcı olmalı.

Bunlar kişisel ve nispeten basit örnekler. Big data, sosyal data, gerçek zamanlı analiz, öngörü, görselleştirme ve benzeri yaklaşım ve teknolojilerle bilgiler her tarafta uçuşacak ve değer üretecek.

Bilgi yalnızca insanlar tarafından üretilmeyecek, tüketilmeyecek, ayrıca milyarlarca cihaz bilgi üretecek ve tüketecek. Daha hiçbir şey görmedik, parti yeni başlıyor...

- Bilişim sektörünün gelecek vizyonlarından söz eder misiniz?

-Otomasyon çok gelişecek. FATİH Projesi gibi projelerle karşılaşacağız. İlk aşamaları nasıl cereyan ettiğine bakmayınız, vizyon doğru ve akıl işidir. Gelecek o şekilde cereyan edecek. Benzer yaklaşımları sağlık, adalet, emniyet, savunma, taşımacılık (trafik dahil) gibi alanlarda da göreceğiz.
Diğer yandan ortam akıl kazanacak. Otonom olarak İnternet'e bağlanan, ağlar oluşturan, akıl yürüten, hizmet veren cihazlar karşımıza çıkacak. Bunlar özel, kurumsal ve kamusal ortamlarda hayatımızı güzelleştirecek ve kolaylaştıracak. Elbette bunun için çok fazla yazılım üretilmesi, programlanması ve icat edilmesi gerekecek. Yazılım devrimi daha yeni

başlıyor. Bilişim dalgasının birinci evresini yaşadık, şimdi ikinci evresini yaşayacağız. 3 boyutlu yazıcılar, robotlar, güçlendirilmiş ve kabiliyetleri artırılmış insanlar, fiziki ve dijital dünyaların entegre olması gibi trendler daha uçuk ve akla şaşkınlık verecek senaryolar üretecek. Somut örnek vermek çok zor. Çok somut bir fikrimiz olsa, girişimci olur, o fikrin peşinden koşardık...

-"21. yüzyıl bilişim yaklaşımları için bir rehber...21. yüzyıl bilişimin asıl patlamasının yaşanacağı asır olacaktır" sözlerinizle neleri kastediyorsunuz?

-"Her Şey Çıplak" isimli bir kitap yazdık. O kitapta pek çok örnek veriyoruz. Üstte de bahsettiğim gibi, evler, arabalar, insanlar, makineler, uçaklar, fabrikalar, yollar, kısaca her şey dijitalleşecek, akıllanacak ve entegre olacak. Kısaca herkesin ve her şeyin her an nerede olduğunu, ne yaptığını, neden orada o işi yaptığını, sonucunun ne olduğunu, bir sonraki adımının ne olacağını biliyor olacak. Ortam bu kadar akıllı olunca, hayat kolaylaşacak ve asıl yapmayı arzı ettiğimiz işlere daha çok vakit kalacak. Arkadaşlarımıza, kültür ve sanata, kendimizi geliştirmeye, inovasyona ve huzura daha çok vakit kalacaktır.
Her teknoloji bize bunu vaat etti, ama aslında hiç de böyle olmadı. Acaba bu sefer olabilecek mi?

-20 yıllık kurumsal bilişim danışmanlığı deneyimlerinizi bir kitap içine sığdırmayı başardınız. Kitabınızdan biraz söz eder misiniz?

-"Bilgi Teknolojisi (BT) Yöneticisinin El kitabı", bir referans kaynak, başvuru kitabı, bir kılavuz. Kurumsal ortamlarda BT yöneticiliği yapan kişilerin mutlaka okumasını tavsiye ediyorum. İçinde bir olgunluk modeli de var. Onun üzerinden kendilerini değerlendirebilirler ve geliştirebilirler. Ayrıca 32 yöneticinin kısa öyküleri, deneyimleri ve vakaları kitapta yer almaktadır. Bunlar da oldukça ibret verici ve öğretici.
Kitapta toplam 10 bölüm var. Bunlar BT yönetiminin temel disiplinleridir. Her bölümün içinde 10 alt başlık bulunuyor. Bunlar hep aynı. Buradan bir disiplinin nasıl icra

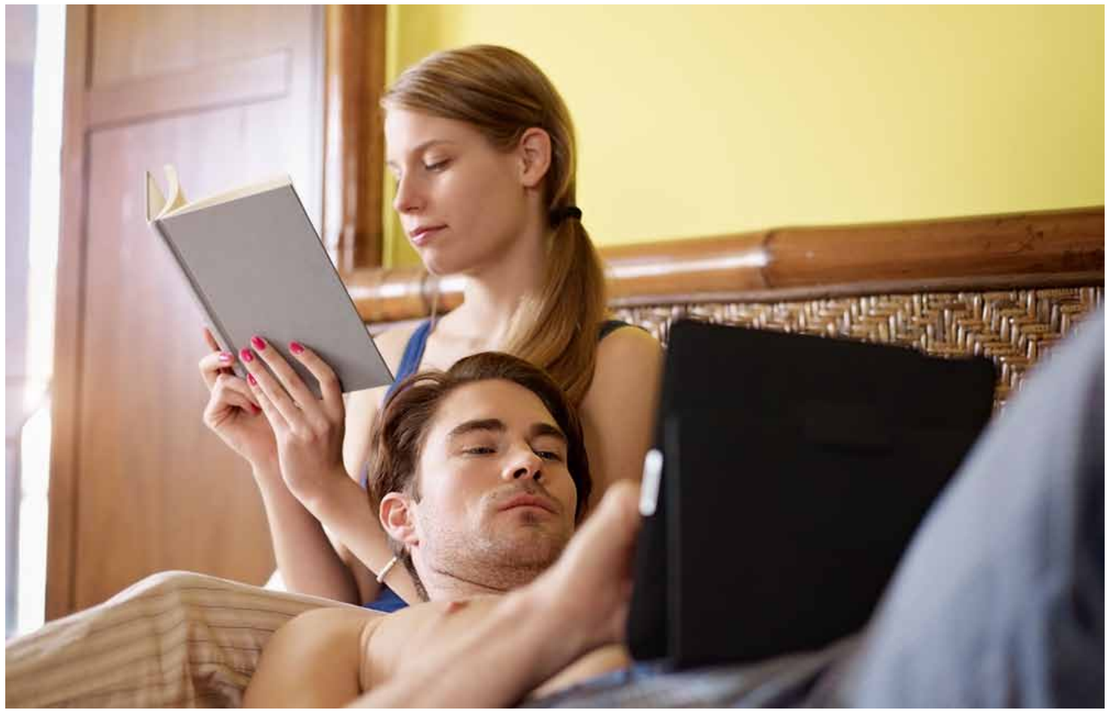

edilmesi gerektiği ve neler dikkat edilmesi gerektiği ifade edildi. Olabildiğince bol dipnot ve referans kaynağı da kullanıldı. Böylece çalışma oldukça zengin, doyurucu ve türünün tek ve çok kapsamlı örneğidir. Ayrıca Türkçe olması nedeniyle de değerlidir.

-Bilgi toplumuna dönüşüm için sizce 2012'de bilişim sektöründe atılan en önemli adım ne oldu? 2012'den bilişim sektörü açısından geriye ne kaldı?

-2012'nin diğer yıllardan çok farklı olup olmadığını çok iyi değerlendiremiyorum. Benim açımdan çok somut veya çok önemli farklı bir gelişme olmadı. FATİH Projesi elbette çok önemli bir gelişme. İletişim sektörü durağan ve sıradan cereyan etti. Sektörün genel büyüme oranları beklenen ölçüde ve tek haneli oranlarda cereyan etmiştir. Yani bu anlamda, 2012 büyük ve önemli hatırlanması gereken bir başlık atmadı, atamadı.

-2013'te bilişim sektörünün büyümesi ve ülke kalkınmasına katkı verebilmesi için öncelikle yapılması/atılması gereken adımlar nedir?

-FATİH Projesi gibi daha çok projenin üretilmesi gerekiyor. Projeler biraz daha profesyonel yönetilmeli ve icra edilmeli. Bilişim sektörünün harcama dağılımı halen sağlıklı değil. Kabaca yüzde 80 donanım, yüzde 10 servis, yüzde 10 yazılım sağlıklı değil. Donanım yıllar içinde yüzde 30'lara kadar inmeli, servis ve yazılım sektörlerinin oranı ciddi bir şekilde artmalı. Zira kalite ve özgünlük yazılım ve servislerle olacak.

Bunu sadece kamudan veya hükümetten beklemek değil, özel sektör ve bizatihi bilişim sektörünün de sorumlulukları var. Doğru adımlar atılıyor gibi görünüyor. Genel süreç ağır ilerliyor, ama ilerliyor. Ben genel itibariyle ümitliyim.

-Türkiye bilişim sektörünün 2013 büyüklüğü/cirosu konusundaki beklentiniz/öngörünüzü bizimle paylaşır mısınız?

-Henüz net rakamlarımız çıkmadı, o yüzden somut öngörülerde bulunmam mümkün olmayacak. Ama servis ve yazılım sektörlerinde yüzde 5 ve üzerinde artış olmasını düşünüyoruz, donanım alanında ise yüzde 5 civarında veya hafif altında büyüme rakamları görülecek. İletişim segmentlerinde ise durağan bir büyüme öngörüyoruz. Orta Doğu'nun genel durumu ve Avro bölgesinin genel durumu ile ilgili ve dünyada genel olarak başka bir krizin veya felaketin olmaması durumunda bu rakamlar geçerli. Başka bir olumsuz gelişme olursa, bu beklentileri de aşağı doğru revize etmek gerekecek.

-Bilişim sektörünün dünya ile rekabetinin önündeki en önemli engeller nedir? Bu engellerin kaldırılması için neler yapılmalı?

-Ben önemli engeller görmüyorum. Azim, kalite ve özgünlük gerekli. Bu anlamda kopyacılığın engel olduğu düşünülebilir ve yetkinlik ve yetişmiş, motive ve vasıflı insan kaynağı bir dar boğaz olarak düşünülebilir. Bunun dışında gerekli olan her şey var, çok çalışmak lazım, üretmek lazım. Vergi teşvikleri, hükümetin daha somut aksiyonlar alması, yabancı sermayenin daha çok gelmesi, yeni inovatif şirketlerin ortaya çıkması gibi şeyleri gönül elbette ister, ama onlar olmadan da, doğal sürecinde sektör kalkınmalı.

-Türkiye'de nitelikli bilişim işgücünün oluşumunda mevcut eğitim sistemi ve üniversitelerimiz sizce yeterli midir? Üniversitelerimiz, sektörün ihtiyacını karşılayacak elemanlar yetiştirebiliyor mu? Türkiye'nin, bilişim işgücünde global arenada ucuz işgücü kaynağı olan Hindistan, Çin gibi ülkelerle ileride rekabet edebilmesi için yapması gerekenleri sıralayabilir misiniz?

-Azim, özgünlük, çalışma isteği, vizyon, iş birliği, üretkenlik gibi kavramlar ön plana çıkmalı. İlim her yerde var. Bugün artık İnternet üzerinden her türlü kursu alabilir, her türlü girişimi başlatabilir, her türlü fonu / teşviki bulabilir, her yere satabilir ve ulaşılabilir durumda. Başarısızlık ancak bahanelerle ve özürlerle açıklanabilir. Başarılı olmak için azimli, özgün ve odaklı olmak lazım.

Çok çalışmak lazım. Kimseden bir şey beklememize gerek yok. Kimseden eksik bir yanımız yok. Dünya avucumuzun içinde, hodri meydan.

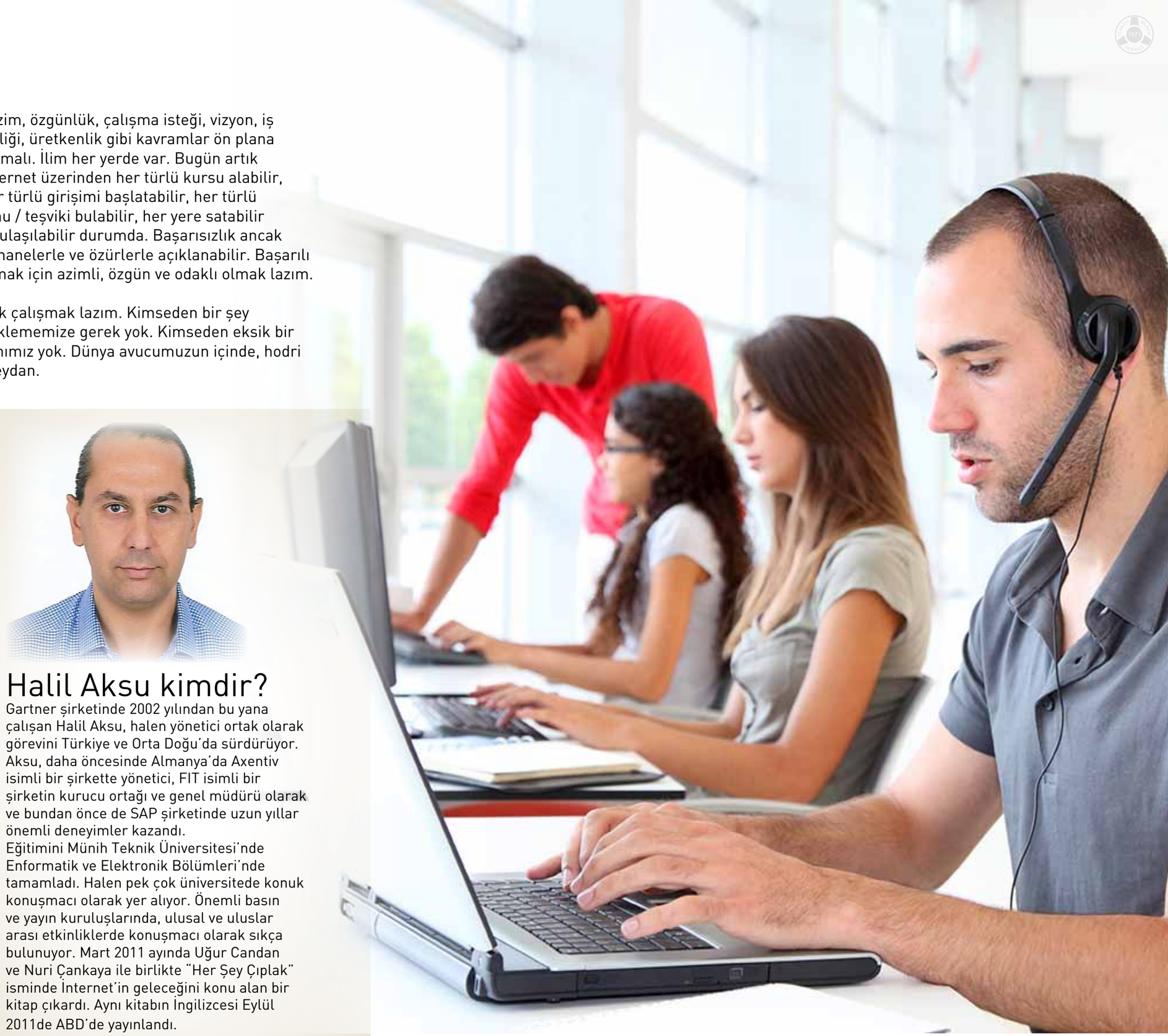

Halil Aksu kimdir?

Gartner şirketinde 2002 yılından bu yana çalışan Halil Aksu, halen yönetici ortak olarak görevini Türkiye ve Orta Doğu'da sürdürüyor. Aksu, daha öncesinde Almanya'da Axentiv isimli bir şirkette yönetici, FIT isimli bir şirketin kurucu ortağı ve genel müdürü olarak ve bundan önce de SAP şirketinde uzun yıllar önemli deneyimler kazandı.
Eğitimini Münih Teknik Üniversitesi'nde Enformatik ve Elektronik Bölümleri'nde tamamladı. Halen pek çok üniversitede konuk konuşmacı olarak yer alıyor. Önemli basın ve yayın kuruluşlarında, ulusal ve uluslar arası etkinliklerde konuşmacı olarak sıkça bulunuyor. Mart 2011 ayında Uğur Candan ve Nuri Çankaya ile birlikte "Her Şey Çıplak" isminde İnternet'in geleceğini konu alan bir kitap çıkardı. Aynı kitabın İngilizcesi Eylül 2011de ABD'de yayınlandı.

Uluslararası telekomünikasyon düzenlemeleri tartışıldı

Altı AB ülkesinin ABD ve Kanada ile birlikte karar belgesine imza atmayı reddetmesiyle birlikte, Dünya Uluslararası Telekomünikasyon Konferansı'nda (WCIT), uluslararası telekomünikasyon alanında yönetişime ilişkin bazı düzenlemeleri güncelleme çabaları sonuçsuz kaldı.

Fatma Ağaç

3-14 Aralık 2012 tarihleri arasında Birleşik Arap Emirlikleri'nin Dubai şehrinde gerçekleşen Dünya Uluslararası Telekomünikasyon Konferansı'nda (World Conference on International Telecommunications- WCIT) Türkiye, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkanı Dr. Tayfun Acarer'in başkanlığındaki bir heyet tarafından temsil edildi. Altı Avrupa Birliği (AB) ülkesinin (İngiltere, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Hollanda, Slovenya ve İsveç), Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve Kanada ile birlikte karar belgesine imza atmayı reddetmesiyle birlikte, uluslararası telekomünikasyon alanında yönetişime ilişkin bazı düzenlemeleri güncelleme çabaları sonuçsuz kaldı.
Birleşmiş Milletler (BM) şemsiyesi altındaki Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (International Telecommunications Union-ITU), en son 24 yıl önce güncellenen iletişim anlaşmasını gözden geçirmek için 12 günlük bir konferans düzenledi. 193 ülke Dubai'de, Uluslararası Telekomünikasyon Düzenlemeleri'nde yapılacak değişiklikleri tartıştı.

ABD ve Kanada gibi İngiltere de, tüm ülkelerin, İnternet'in yönetiminde eşit hak sahibi olması önerisine baştan karşı çıktı.
Yeni anlaşma esasen ülkelerin spam ile mücadele çabalarını koordine etmeyi ve İnternete erişimi yaygınlaştırmayı hedefliyordu. Ancak görüşmeler, İnternet'in teknik temellerinin gelişiminde tüm ülkelerin eşit hakka sahip olmasına dair tartışmalı konu üzerine yoğunlaştı.

ABD, ITU'yu dışarıda tutmak istiyor

Bu durum, sosyal medya ve arama motoru şirketlerinin, geniş bant kullanımları sebebiyle vergilendirilmesinin önünü açabilecekti.
Toplantıda, ITU'nun "İnternet'in çok paydaşlı modeli ve genişbantın gelişiminde aktif ve yapıcı bir rol oynamaya devam etmesini" öngören, bağlayıcılığı bulunmayan bir karar üzerinde tartışmalar gerçekleşti. Anlaşmanın getirdiği düzenlemelerin, İnternet'in yönetimini kapsamaması gerektiğinin altını çizen ABD ve Avrupa ülkeleri ise bu karara karşı çıktı.
Konferansa başkanlık yapan Muhammed Nasır El-Ganim, karara çoğunluğun destek verdiğine işaret ederek "genel havanın" göz önünde bulundurulmasını istedi.
Bir grup Afrika ülkesi, anlaşmanın girişine "Bu düzenlemeler, üye ülkelerin uluslararası telekomünikasyon hizmetlerine erişim hakkını tanır" ifadesinin eklenmesini istedi.

İş, İran'da bitti

ABD ve benzer fikirdeki ülkeler bunu, anlaşmanın getirdiği düzenlemeleri internetin yönetimi ve içeriğini de kapsayacak şekilde genişletme çabası olarak gördü. İran ise Afrika ülkelerinin önerisinin oylamaya sunulmasını isteyerek çıkmaza soktu.
Normalde resmi oylamalardan uzak kalınan ve fikir birliği prensibiyle ilerleyen bu tür konferansa bu tip bir girişim tabu olarak görülüyor.
ITU ekibi görüşmelere geri dönülmesi için çaba gösterse de, ABD, Kanada ve İngiltere anlaşmayı onaylayamayacaklarını açıkladı.
Gelişmeler, küresel standartları netleştirmek yerine telekomünikasyon ve İnternet sektörlerinde tartışmalara yol açtı. Küresel ticaretteki siyasi gerginlikleri görünür hale getirdi.

Türkiye'yi, BTK Başkanlığındaki bir heyet temsil etti

WCIT-12 Konferansı'na ilişkin hazırlık çalışmaları, BTK eşgüdümünde 2010 yılında başladı. Bu amaçla görevlendirilen personel, bu konuda Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın belirlediği politikalar doğrultusunda; milletlerarası bir anlaşma mahiyetindeki Uluslararası Telekomünikasyon Düzenlemeleri (International Telecommunication Regulations-ITR) konusunda bir dizi çalışma yürüttü.
Bu kapsamda kamuoyu görüşlerinin alınması amacıyla BTK'nın İnternet sayfasından 2011 ve 2012 yıllarında duyurular yapıldı, konuyla ilişkili kamu kurumlarının ve işletmecilerin görüşleri alındı. Ayrıca, konuya ilişkin sektör ile çok sayıda toplantı gerçekleştirildi.
BTK Başkanı Acarer, konferansa hazırlık çalışmaları kapsamında, konunun ayrıca bölgesel ve küresel uluslararası toplantılarda da hassasiyetle izlendiğini bildirdi. ITU Genel Sekreteri Hamadoun Touré'ın konferansın başlangıcında yaptığı açılış konuşmasında WCIT'te İnternet'e ve içeriğe yönelik konuların tartışılmayacağını açıkladığını anımsatan Acarer, 1988 yılında Melbourne'de imzalanan anlaşmanın güncelleneceği ancak kapsamının genişletilmeyeceğini vurguladığını dile getirdi.
İstanbul Bilgi Üniversitesi Öğretim Üyesi ve Köşe Yazarı Özgür Uçkan, BM ve ITU eliyle, İnternet yönetişiminin devletlere teslim edilmesinin oylandığını duyurdu. Uçkan, "Birkaç iyi haber: WCIT ve Phorm" başlıklı yazısında da WCIT'den, İnternet'in kontrolünü devletlere teslim etmeyi öngören karar çıkmadığını belirtti.
İnternet Teknolojileri Derneği (İNETD) Başkanı ve Bilkent Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mustafa Akgül, İnternet'e merkezi kısıtlamalar getirmenin yarardan çok zarar vereceğine ve İnternet'in kolayca by-pass edilebileceğine değinerek, Youtube yasağı sırasında, Türkiye'nin Youtube'u oldukça yoğun kullandığına dikkat çekti.
Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) 22. ve 23. Dönem Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Uşak Milletvekili Prof Dr. Osman Coşkunoğlu da, İnternet'in, doğal olarak hem kullanıcılar elinde siyasi ve ekonomik güç odaklarını tehdit ettiğini hem de bu odakların sahiplenip kontrol etme arzularının tehdidi altında olduğunu söyledi.

Özgürlüğün başıboşluk demek olmadığını dile getiren Coşkunoğlu, "İnternet'in tamamen değiştirdiği iş ve yaşam koşullarına, eskinin kural ve ilkelerini uygulamak hem yanlış hem de geçersiz olabiliyor" dedi.
İnternet'in dünyadaki durumu ve geleceğine ilişkin hazırladığımız yazı ve söyleşilerin ayrıntılarını ilerleyen sayfalarda okuyabilirsiniz.

BTK: WCIT'te, İnternet yönetimi ile ilgili herhangi bir hüküm eklenmedi

Konferansa ilişkin çalışmaların 2010'da başladığını belirten BTK, anlaşmanın 2015'te yürürlüğe gireceğine dikkat çekti. Ülkelerin "insan hakları alanındaki yükümlülüklerine" işaret eden hükmü desteklediklerini vurgulayan BTK, telekomünikasyonun "içerikle ilgili boyutuna" değinilmediğini bildirdi.

WCIT Konferansı ile ilgili BTK Başkanı Tayfun Acarer talebimiz üzerine dergimize açıklama gönderdi. Açıklamaya göre, Birleşmiş Milletler (BM) Uluslararası Telekominikasyon Birliği'nin (International Telecommunication Union-ITU) 3-14 Aralık 2012 tarihleri arasında Birleşik Arap Emirlikleri'nin Dubai şehrinde düzenlediği Uluslararası Telekomünikasyona İlişkin Dünya Konferansı'na (World Conference on International Telecommunications-WCIT-12) ilişkin hazırlık çalışmaları, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) eşgüdümünde 2010 yılında başladı. Bu amaçla görevlendirilen personel, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın belirlediği politikalar doğrultusunda; milletlerarası bir anlaşma mahiyetindeki Uluslararası Telekomünikasyon Düzenlemeleri (International Telecommunication Regulations-ITR) konusunda bir dizi çalışma yürüttü. Türkiye, Konferans'ta BTK Başkanı Dr. Tayfun Acarer'in başkanlığındaki bir heyet tarafından temsil edildi.

Bu kapsamda kamuoyu görüşlerinin alınması amacıyla BTK'nın İnternet sayfasından 2011 ve 2012 yıllarında duyurular yapıldı, konuyla ilişkili kamu kurumlarının ve işletmecilerin görüşleri alındı.
Ayrıca, konuya ilişkin sektör ile çok sayıda toplantı gerçekleştirildi.
BTK Başkanı Dr. Acarer, konferansa hazırlık çalışmaları kapsamında, konunun ayrıca bölgesel ve küresel uluslararası toplantılarda da hassasiyetle takip edildiğini belirtti.
Acarer, ITU Genel Sekreteri Hamadoun Touré'ın konferansın başlangıcında yaptığı açılış konuşmasında WCIT'te İnternet'e ve içeriğe yönelik konuların tartışılmayacağı, 1988 yılında Melbourne'de imzalanan anlaşmanın güncelleneceği ancak kapsamının genişletilmeyeceğini vurguladığını dile getirdi.
BTK Başkanı Acarer, açıklamasını şöyle sürdürdü:
"Konferans sırasında ülkemizce; Anlaşma'nın ülkelerin egemenlik haklarına saygı duyması gerektiği, bu kapsamda ITU-T Tavsiye Kararlarının daha önce de olduğu gibi gönüllülük esasına göre uygulanması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca çeşitli ülke delegasyonlarınca ortak hazırlanan, "ülkelerin bu Anlaşmayı uygularken insan hakları alanındaki yükümlülüklerine" işaret eden hüküm, tarafımızca da desteklenmiştir. Yine; uluslararası dolaşım hizmetlerine ilişkin hükümlerin eklenmesi, deniz haberleşmesi ile ilgili hususların korunması, uluslararası dolaşım hizmeti alanlara acil çağrı numarasının bildirilmesi ve fiyatlandırmada rekabetçi yapının korunması konularında olumlu yönde görüşlerimiz belirtilmiş ve desteklenmiştir.

Bu Konferansta ayrıca; "numara kaynaklarının doğru kullanımı, uluslararası dolaşım, güvenlik, istenmeyen haberleşme, enerji verimliliği ve e-atık, engellilerin erişimi" gibi hususlar görüşülerek, tüm dünyanın yararlanabileceği önemli kazanımlar elde edilmiştir.

- Anlaşmanın başlangıç bölümüne, üye ülkelerin insan hakları ile ilgili yükümlülüklerine, bu anlaşma çerçevesinde de saygı duyduklarını teyit eden bir hüküm eklenmiştir.

- Anlaşmanın amaç ve kapsam maddesine, "ITR'ın telekomünikasyonun içerikle ilgili boyutuna" değinmediği hususu eklenmiştir.

- "Telekomünikasyon numara kaynaklarının" ilgili ITU Standardizasyon Sektörü (ITU-T) Tavsiye Kararları doğrultusunda ve sadece özgülenmiş amaçlarla tahsis edilmiş kişiler tarafından kullanılması hususunda irade birliği oluşturulmuştur.

- Uluslararası dolaşımda; "hizmet sağlayıcıların ücretlendirme bilgilerini" ücretsiz, şeffaf, güncel ve doğru olarak son kullanıcılara sağlaması yönünde çaba göstermesi taahhüt altına alınmıştır.

- Ayrıca hizmet sağlayıcıların, "yurtdışında uluslararası dolaşım hizmeti alan kişilere sundukları hizmetin kalitesinin tatmin edici seviyede olmasını" sağlamaları istenmiştir.
Ayrıca;
*Sınır bölgelerinde oluşabilen istenmeyen dolaşım ücretlerinin azaltılması ve engellenmesi için hizmet sağlayıcıların işbirliği yapmasının teşvik edilmesi,
*Uluslararası dolaşım hizmetlerinde rekabeti geliştirmek ve son kullanıcıların yararına politikalar geliştirmek amacıyla çaba gösterilmesi,
*Hizmet sağlayıcılar, uluslararası dolaşım kullanıcıları da dahil olmak üzere tüm kullanıcıları zamanında ve ücretsiz olarak acil yardım numaraları konusunda bilgilendirmeleri kararlaştırılmıştır.

- Uluslararası telekomünikasyon şebekelerinin güvenliği ve sağlamlığını teminen bunların verimli kullanılması ve teknik zararlardan kaçınılmasının sağlanması kararlaştırılmıştır.

- Üye devletlerin "istenmeyen toplu elektronik haberleşmenin önlenmesi ve etkilerinin en aza indirilmesi" yönünde çaba harcamaları ve üye devletlerin bu konuda işbirliğine önem vermeleri kararlaştırılmıştır.

Anlaşmanın en önemli kazanımlarından birini "enerji verimliliği ve e-atık konusunda, üye ülkelerin ITU-T Tavsiye Kararlarını dikkate alan en iyi uygulama örneklerini teşvik etmeleri" hususu teşkil etmektedir.
Aynı şekilde "engellilerin uluslararası telekomünikasyon hizmetlerine erişimi" de anlaşmaya giren bir diğer önemli husus olarak öne çıkmaktadır.
Anlaşma metnine, İnternet yönetimi ile ilgili herhangi bir hüküm eklenmemiştir.
Henüz imza atmamış veya konferansa katılmamış devletlerin de bilahare taraf olabilecekleri Anlaşma, imzalayan devletler için iç hukuk süreçlerini tamamlamalarının ardından 2015'te yürürlüğe girecektir."
Anlaşma metnine (ITR Nihai Belgesi) http://wftp3.itu.int/pub/epub_shared/GS/WCIT-12/E/web/flipviewerxpress.html adresinden ulaşılabilir.

İNETD Başkanı Akgül: Daha örgütlü olarak İnternet'e saldırmaya devam edecekler

İnternet'e merkezi kısıtlamalar getirmenin yarardan çok zarar vereceğine işaret eden Akgül, "Youtube yasağı sırasında, Türkiye Youtube'u oldukça yoğun kullanıyordu" dedi. Akgül, "yıkıcı" bir teknoloji olan İnternet'in getirdiği değişimden zarar gören ve zarar göreceğini düşünenlerin tehdidi altında olduğunu belirtti.

İnternet Teknolojileri Derneği (İNETD) ile Linux Kullanıcıları Derneği (LKD) Başkanı ve Bilkent Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mustafa Akgül, Bilişim Dergisi'nin sorularını yanıtladı. İnternet'e merkezi kısıtlamalar getirmenin yarardan çok zarar vereceğine ve İnternet'in kolayca by-pass edilebileceğine değinerek, Youtube yasağı sırasında, Türkiye'nin Youtube'u oldukça yoğun kullandığına dikkat çekti.
Bütün dünyada telekom operatörlerinin, İnternet'i algılamakta çok geciktiğini anlatan Akgül, İnternet'i merkezi olarak yasaklamaya kalkmanın anti-demokratik ve etkisiz olacağını, ürküttüğü kurbağaya değmeyeceğini söyledi.
Gelişmiş ülkelerin İnternet'ten daha fazla yararlandığını vurgulayan Akgül, bunun ilgili donanım, yazılım, danışmanlık ve çeşitli hizmetlerden elde edilen kazançlar şeklinde gerçekleştiğinin altını çizdi.
Uluslar arası Telekomünikasyon Dünya Konferansı'nda alınan kararların tam ne olduğu konusunda kafa karışıklığı yaşandığına değinen Akgül, "İnternet'in sahibi insanlıktır. İnternet, insanlığa, demokratik dünyanın bilinçli yurttaşlarına, tüketicilerine, girişimcilerine ve entellektüellerine aittir" dedi.

-İnternet Ekonomisi Değer Zinciri içerisindeki büyük oyuncuların ülkeleri bir yanda kendi çıkarlarını muhafaza etme, Afrika ve benzeri bölgelerdeki teknoloji anlamında geride kalmış ülkeler ise öte yanda bu ekonomiden daha fazla pay alma arzusuyla gitgide cepheleşiyor mu? Sayısal uçurumu kapatma amacının aksine uçurum büyüyor mu?

-Gelişmiş ülkeler İnternet'ten daha fazla yararlanıyorlar. Bu ilgili donanım, yazılım, danışmanlık ve çeşitli hizmetlerden elde edilen kazançlar şeklinde gerçekleşiyor. Ama, asıl kazanç, İnternet'i kendi ekonomileri, kendi iç işlerinde kullanmaları , inovasyonlar yoluyla olmaktadır. Sayısal uçurum ciddi bir vaka olarak dursada, İnternet ve temsil ettiği teknolojiler, gelişmiş ülkelerin dışında da ilginç gelişmelere kaynaklık edebiliyor. Dünyanın, sayısal uçurumu yok etme, İnternet"ten tüm insanlığı ileriye taşıyacak yapı ve projeleri üretmede pek etkin olduğunu söyleyemeyiz.

- Bu yıl 3-14 Aralık'ta, Dubai'de Uluslararası Telekomünikasyon Birliği'nin (ITU) en büyük etkinliklerinden birisi olan Uluslar arası Telekomünikasyon Dünya Konferansı (WCIT) toplandı. Konferansın diğerlerinden farkı 1988 yılında 173 ülkenin katılımıyla hayata geçirilen Uluslararası Telekomünikasyon Düzenlemeleri'nin (ITRs) revize edilmesi oldu. Revize edilen düzenlemeler hangileridir?

-Çok genel olarak operatörleri, ağ güvenliğini, istenmeyen e-postaları, fiyatlandırmayı, enerji tasarrufunu, engelli erişimi, hizmetlerin durdurulması gibi konuları kapsıyor. Bu düzenlemeler 2015 de hayata geçecek. Uzmanların değerlerdirmesi bir yandan daha kötüsü olabilirdi, öte yandan dünya için bazı düzenlemeler yapılabilirdi şeklinde.

- Amerika İnternet'in kontrolünün Birleşmiş Milletler'e (BM) devredilmesine rıza göstermeyeceğini en açık bir şekilde duyurdu. Birleşmiş Milletler'den kasıt, Birleşmiş Milletler çatısı altındaki Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) miydi?

-Evet. BM altında buna talip olan ve ilk akla gelen ITU. Temel yanlış, telekom İntenet'in altyapısıdır ama hepsi o kadardır. Bütün dünyada telekom operatörleri, İnternet'i algılamakta çok geçikti. ArpaNet Projesi oluşturulurken, AT&T ile yapılan görüşmelerde, AT&T ağ teknolojilerinde gelecek görmedi. Türkiye'de Türk Telekom (TT), Tr-net Projesi'ni, üniversitelerin bir projesi olarak algıldı. Ancak 2000'li yıllarda İnternet'in kendileri için önemini algıladılar. Almanya ve Fransa'da telekom operatörleri epey geri kaldı ve Avrupa Birliği'nde (AB) sayısal bölünme 1997'de ortaya çıktı. İnternet, hiçbirimizin öngöremediği şekilde gelişiyor ve "yıkıcı" bir teknolojidir. Liderlik kimsede değildir, vizyonu, ufku, becerisi, ısrarı olan bir avuç kişi çok ilginç şeyler yapabiliyor. Sektörleri yeniden yapılandırıyor. Kanımca, sanayi devrimi boyutlarında köklü ve devrimsel bir gelişmeyi temsil ediyor. İnterneti kontrol etmeye çalışanlar, İnternet'in bu özelliğini kavrayamayan, İnternet, inovasyon, yaratıcılık ile demokrasi, ifade özgürlüğü arasındaki bağlantıyı göremeyen ülkelerdir.

- Dubai'de yapılan, 193 üye ülkenin yaklaşık 170'inin hükümet düzeyinde temsil edildiği Uluslar arası Telekomünikasyon Dünya Konferansı'nın (WCIT) gündeminde İnternet'in geleceğine önemli etkileri olabilecek kararlar alındı mı? Bunlar, İnternet'in düzenlenmesinde ve yönetişiminde BM'ye bağlı ITU'nun dolayısıyla hükümetlerin yetkilendirilmesine ilişkin kararlar mı oldu?

-Bu defa alınan kararlar, ITU geleneğine uygun şekilde alınmadı. Gelenekte bu karar, uzlaşmayla (consensüs) alınırdı. Oylama yapılmazdı. Alınan kararlara ülkeler uymak zorunda değil. 192 ülke var Birleşmiş Milletler'de. Bir emrivaki ile alınan kararlarda 89 ülke evet, 40 ülke hayır, 15 kadar ülke

de tekrar düşünmek istedi. Bu tartışmanın dışında kalan ülkeler de var. 89/192 yüzde 50 bile değil. Kararların tam ne oldugu konusunda kafa karışıklığı var. Niyetin, İnternet'i denetlemek, ülkelerin kontrolüne almak olduğu açık.

- Rusya, İran, Çin, Birleşik Arap Emirliği gibi ülkeler, ITU'nun dolayısıyla hükümetlerin İnternet'in düzenlenmesinde yetki sahibi olmasını savunuyorlar. Bu ülkelerin istediği yönetişim biçimi konferansta kabul edildi mi? İnternet üzerinde hükümetlerin kontrol yetkisinin artacağı, hükümetlerin İnternet'e müdahalesinin meşrulaşacağı iddia ediliyor. ABD ve AB ise şimdiki merkezi olmayan ve çok paydaşlı yönetişimi sayesinde İnternet'in özgür kalabildiği ve başarılı büyüdüğü gerekçesiyle ITU'nun yetkilendirilmesine kesin olarak karşı çıkıyor mu?

-ABD, AB, Avustralya, Yeni Zelanda, Japonya, Şili, Costa Rica, Şili, Kenya gibi birçok ülke İnternet'in şu andaki yönetişim yapısını, yani merkezi olmayan ve çok paydaşlı yapıyı korumasını savunmaya devam ediyor.
Çin, Rusya ve Arap ülkelerinin başını çektiği grup ise, anti demokratik dünya görüşlerini ülkelerine empoze etmek için İnternet'i zapturapt altına almak istiyorlar. Demokratik dünyadaki İnternet kullanıcıları çeşitli kampanyalarla WCIT'de gerçekleşmeye çalışılanlara karşı tavır aldılar.

-WCIT toplantısında teknik ve politik kararlara ilişkin yönetişim şimdiki gibi mi kaldı? Yoksa bu kararlarda ITU dolayısıyla da hükümetler de yetki sahibi kılındı mı?

-Benim anladığım kadarıyla henüz değil. İnternet'i yöneten yapılar; ICANN, IAB (Internet Architectural Board), IETF (Internet Enginnering Task Force) gibi yapılar. Bunların ITU kararlarıyla BM veya ITU'nun denetime geçmesi o kadar kolay değil. Niyetler ortada. Daha örgütlü olarak İnternet'e saldırmaya devam edecekler.

-Türkiye bu toplantıya katılmadan önce ülke görüşünü oluşturmak üzere sektör temsilcileri ile birlikte bir çalışma yaptı mı? Bu çalışmanın sonuçları toplantıda yaşama geçirildi mi?

-Türkiye tam bir gizlilik içinde ve çelişkili davrandı. Sivil toplumu bilgilendirme, sivil topluma danışma, toplantıya sivil toplum temsilcilerini götürmek konularında hiçbir şey yapılmadı. Tipik devlet gizliliği ve biz her şeyi biliriz tavrı uygulandı.

Türkiye Bilişim Derneği (TBD) Kurultayı'nda "İnternetin Geleceği" panelinde bu konular gündeme geldi. Panelde, TBMM Bilişim ve İnternet Komisyonu başkan yardımcısı hükümet adına bir açıklama yaptı. AB'ye aday ülke olarak, AB'nin görüşlerine katılmak zorunda olduğumuzu ve bu yönde davranılacağı açıklandı.

Bir hafta kadar sonra, aralarında Türkiye'nin de olduğu birçok ülke, AB ile birlikte hareket edecegini açıkladı. Bunu Dışişleri ya da Ulaştırma Bakanlığı veya Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'ndan (BTK) duymadık, ama uluslararası basından öğrendik.
Bizim Türkiye'den kaç kişi gideceğini, hangi kurumları temsil edeceğini, kimlerin gideceğini öğrenmemiz mümkün olmadı.

Ama, Türkiye , anlaşmayı imzalayan 89 ülke arasında idi. Demokrasi cephesi yerine sansür cephesini seçtik maalesef.

-İnternet'in gerçek sahibi kimdir, kim olmalı?

-İnternet, kimsenin planladığı bir şekilde gelişmedi. Tek bir ülkenin kontrolünde değil. ICANN, IAM, IETF gibi yapılar, ABD ağırlıklı ama uluslararası yapılardır.
İnternet'in sahibi insanlıktır. İnternet, insanlığa, demokratik dünyanın bilinçli yurttaşlarına, tüketicilerine, girişimcilerine ve entellektüellerine aittir.

- İnternet tehdit altında mı? İnternet bir tehdit mi?

-İnternet doğal olarak tehdit altında.

İnternet, "yıkıcı" bir teknoloji olduğundan, yıkılma tehlikesi olan, İnternet'in getirdiği değişimden zarar gören ve zarar göreceğini düşünenlerin tehdidi altında.Demokrasinin gelişimi, insanların bilgilenmesi, etkileşmesi, örgütlenmesi, öğrenmesine ortam sağladığı için tehdit olarak algılanıyor.
İnternet'in ortaya çıkardığı çözümü zor birçok sorun var. Bunları tehdit olarak görmek epey abartılı bir yaklaşımdır

-İnternet'e kısıtlama getirilmeli mi? Neden?

-İnternet'e merkezi kısıtlamalar getirmek sağladığı yarardan çok zarar olur ve kolayca by-pass edilebilir. Youtube yasağı sırasında, Türkiye Youtube'u oldukça yoğun kullanıyordu.
Ana sorun, neyin iyi neyin kötü olduğuna karar vermek mümkün değil. Her birey için bu kararlar farklı olacaktır. Bu nedenle merkezi olarak bunu yapmaya kalkmak, anti-demokratik, etkisiz, ve ürküttüğü kurbağaya değmez. Çare, insanı temel almak, ona güvenmek, ona gerekli eğitimi ve araçları sağlamaktır. Bu nedenle "Filtre", yasaklara karşıyım. İnternet Yaşamdır!

Prof. Dr. Coşkunoğlu: İnternet, siyasi ve ekonomik güç odaklarının tehdidi altında

İnternet'in, sanayi devrimindeki endüstriyel üretim araçları gibi büyük bir güç sağladığına işaret eden Coşkunoğlu, İnternet'in özgürce serpilip olgunlaşmasına engel olunmamasını istedi. Coşkunoğlu, olası sakıncaların hiyerarşik değil yatay denetimle giderilmesi gerektiğinin altını çizdi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) 22. ve 23. Dönem Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Uşak Milletvekili Prof Dr. Osman Coşkunoğlu, halen "alan öder" ilkesiyle ücretlendirilen İnternet trafiğine karşı sunulan "gönderen de ödesin" önerisinin fakir ülke vatandaşlarının aleyhine olduğunu ve sayısal uçurumu daha da büyüteceğini vurguladı. Konferansla birlikte, "ülkelerin İnternet'e müdahalesinin uluslararası meşruiyet kazanmasına kapı aralandı" diyen Coşkunoğlu, konferans sonucu ortaya çıkan yeni ITR'ye demokratik ülkelerin genellikle ret oyu verdiğini, kabul oyu veren tek Avrupa ülkesi olan Türkiye'nin, Çin, İran, Arap ülkeleriyle aynı safta yer aldığına dikkat çekti.

"İnternet'in gerçek sahibi kullanıcılarıdır. Ne ABD, ne Google gibi büyük firmalar ne de ITU veya hükümetler..." diyen Coşkunoğlu, İnternet'in hem ITU'ya hem de demokratik ülkelerdeki sakıncalı heveslere karşı çıkan Google gibi dev firmalara teslim edilemeyeceğini bildirdi.

İnternet'in, sanayi devrimindeki endüstriyel üretim araçları gibi benzer büyük bir güç sağladığına dikkat çekerek, dolayısıyla, doğal olarak hem kullanıcılar elinde siyasi ve ekonomik güç odaklarını tehdit ettiğini hem de bu odakların sahiplenip kontrol etme arzularının tehdidi altında olduğunu söyledi.

İnternet'e alışılmış anlamda, eskinin yöntemleriyle yasaklar, kısıtlamalar getirilmemesinin üzerinde duran Coşkunoğlu, "Çünkü, İnternet teknolojisinde kısıtlamalar hem geçersiz olabiliyor hem de yanlış sonuçlar verebiliyor" dedi.

Eskinin yasakları uygulanamadıkça, yeni iş modellerinin ortaya çıkmaya başladığını ifade eden Coşkunoğlu, İnternet'i kontrol hevesindeki siyasi ve ekonomik güç odakları karşısında, kullanıcıların İnternet'e sahip çıkabilmesi için çok güçlü sivil toplum kuruluşlarına (STK) ihtiyaç olduğunu belirtti. Coşkunoğlu, sorularımızı şöyle yanıtladı:

-İnternet Ekonomisi Değer Zinciri içerisindeki büyük oyuncuların ülkeleri bir yanda kendi çıkarlarını muhafaza etme, Afrika ve benzeri bölgelerdeki teknoloji anlamında geride kalmış ülkeler ise öte yanda bu ekonomiden daha fazla pay alma arzusuyla gitgide cepheleşiyor mu? Sayısal uçurumu kapatma amacının aksine uçurum büyüyor mu?

-İnternet'in yönetişimine ilişkin cepheleşmeye, genellikle İnternet'i kontrol etmek isteyenler arasındaki siyasi güç kavgası olarak bakılıyor. Oysa, konunun ekonomik boyutu ve rant kavgası çok önemli. Dolayısıyla, sorunuz çok yerinde. Bu cepheleşmedeki ilginç bir çelişkiyi de ortaya koymama olanak sağlayacak ayrıntılı bir yanıt vermem gerekiyor.

Şu anda İnternet trafiği, "alan öder" ilkesiyle ücretlendiriliyor. Yani, herhangi bir kullanıcı sadece bir İnternet servis sağlayıcısına ücret ödeyerek İnternet'e bağlanıyor. Hepsi bu. Ondan sonra da Google, Facebook, YouTube, Yahoo, Netflix ve daha nice İnternet firmasının sunduğu hizmetleri, gönderdiği içerikleri ücretsiz olarak kullanıyor. Hemen hepsi Amerika'da olan bu firmalar da kullanıcının talep ettiği hizmet ve içeriği ücretsiz olarak kullanıcıya gönderiyor. Bu firmalar muazzam reklam kârlarına karşın ne vergi veriyorlar ne de üzerinden hizmet sundukları telekomünikasyon altyapısının sahibi olan telekom firmalarına herhangi bir ödeme yapıyorlar. Afrika'da, örneğin Botswanalılar, örneğin Google'ın sunduğu hizmetlere, kendi servis sağlayıcılarına ödedikleri ücretle erişiyorlar. Fakat, bu sayede reklamdan para kazanan Google, Botswana'nın telekom altyapısının sahibi firmaya birşey ödemiyor. Firma da yatırım yapamıyor, sayısal uçurum açılıyor. Dolayısıyla, Avrupa'da, 35 ülkedeki eski tekel (incumbent) telekom firmalarının kurduğu lobi grubu ETNO (European Telecommunications Network Operators), "gönderen de ödesin" diyor. Yani, içerik sağlayan ve en büyükleri Amerika'da olan İnternet firmaları, diğer ülkelerdeki kullanıcılara içerik göndererek "hizmet verme hakkı için bir ücret ödemesi gerekir" diyor ETNO. Kime ödenecek bu ücret? İçerik gönderdiği ülkenin telekomünikasyon firmasına. Fakir ülkeler, örneğin Afrika ülkeleri de aynı görüşte. Böylece, o ülkeler de geniş bant yatırımlarına kaynak bulmuş olacaklar.

İlk bakışta haklı gibi görünen yukarıdaki mantık silsilesi yakından incelenirse, garip bir çelişkiyi görmek mümkün oluyor. ETNO'nun "gönderen de ödesin" önerisi aslında fakir ülke vatandaşlarının aleyhinedir ve sayısal uçurumu daha da büyütür.

Bunu görmek için, X isimli fakir bir ülkeyi ele alalım. Ülkenin devlet elindeki veya hükümet kontrolündeki hakim X telekom firması, X vatandaşlarına içerik gönderen Amerika'daki Y firmasından gelen bitleri bir şekilde ülke ağına girerken sayacak ve karşılığında Y'den ücret talep edecek! Bunu, Amerika'dan hizmet sunan tüm firmaların her biri için yapacak!

Hâlâ telefon kafasıyla iş yapanlar, uluslararası telefon görüşmelerinde kullanılan ve o görüşmeleri bu kadar pahalı yapan bu tür bir ücretlendirmenin İnternet'e uygulanmasının ne kadar zor olacağını anlamıyor olabilirler. Diyelim, "gönderen öder"in yaratacağı teknik sorunlar çözüldü ve ayrıntılı bir muhasebe mekanizması geliştirildi. Kim ödeyecek tüm bu yeni mekanizmaları geliştirme maliyetini? X vatandaşlarına yansımayacak mı bu?

Diyelim bu sorun da bir şekilde aşıldı. Ya Y firması X telekomun talebi olan bu ücreti ödemeyi kârlı bulmazsa? X vatandaşları bu hizmetten mahrum kalacak ve sayısal uçurum büyüyecek. Veya, daha kötüsü, ya X hükümeti siyasi nedenlerle vatandaşlarının zaten Y'nin hizmetine erişimini engellemek istiyorsa? Buna bahane arıyorsa?

Diyelim, X hükümetinde böyle bir siyasi niyet yok ve - piyasa sisteminde fiyat oluşması gibi - X telekom firması Y'nin kabul edebileceği düzeyde, küçük bir ücret talebinde bulundu. Devletin sahibi olduğu veya hükümetin kontrolündeki X telekom'un bu kaynağı altyapı yatırımına harcayacağı garanti edilebilir mi?

Neden X ülkesi hükümetlerinden ve o ülkelerin eski veya halen tekel (incumbent) X telekom firmaları hakkında olumsuz sayılabilecek bir kuşkuyla söz ediyorum? Buna yanıt vermek için hangi ülkelerin "gönderen öder" önerisini kabul edip, hangi ülkelerin karşı çıktığına bakmak yeterli. Karşı çıkanlar genellikle demokratik ülkelerdir, savunanlar ise Afrika ve Arap ülkeleri gibi otokratik yönetim altında olanlardır. Avrupa'nın eski tekel (incumbent) telekom firmalarının üyesi olduğu ETNO bu önerisini AB üyesi ülkelerine ve bu ülkelerin düzenleyici kuruluşlarına (BEREC) bile kabul ettirememiştir.

Sorunuz sadece ekonomik rant ile ilgili olduğu için, "gönderen öder" sisteminin yaratacağı teknik sorunlara girmiyorum. Ayrıca, Web2.0 ile, tüm kullanıcılar, bireyler potansiyel içerik göndericidir. Buna da girmiyorum. Şimdiye kadar İnternet'in özgür ve hemen hemen bedava olması sonucu, yaşamımızın her boyutunu etkileyip değiştiren inovasyonların bir ücretlenme ile devamının engelleneceğine de girmiyorum.

Burada esas sorun şudur: Eskiden hâkim durumda olan telekom firmaları, giderek gücünü ve kârlılığını yitirdikçe, telefonla sınırlı dünyanın çağdışı kalmış ilke ve kurallarını İnternet dünyasında da geçerli kılarak tekrar güçlenmek istemektedirler. Bu da mümkün değil.

Bu konuda hükümetimizin görüşü nedir? Konunun sahibi Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile artık bakanlığa yasayla da bağlı olan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK), görüşlerini gizli tutmuş, kamuoyu ile paylaşmamıştır. Fakat, şu üç gerçeğe bakarak sağlıklı bir tahmin yapılabilir: (1) Türkiye'den sadece Türk Telekom, "gönderen öder" önerisinin sahibi ETNO'nun üyesidir. (2) Hükümetimizin Türk Telekom ile çok yakın ilişkileri vardır. (3) Bu konunun da tartışılabileceği Dubai'deki WCIT konferansına ülkemizi temsilen giden ve gizli tutulan heyette, Türk Telekom mensuplarına ağırlıklı yer verilmiştir.

Peki, telekom firmalarının, İnternet'i de ilgilendirebilen altyapı yatırımlarına devam etmesi için gerekli finansman ne olacak? İnternet firmalarının müthiş kârlarına karşın vergi vermeden, ücret ödemeden devam etmeleri kabul edilebilir mi? Bu sorular yanıtlanmalı; fakat, çağdışı yaklaşımlarla değil. Yeni paradigmalar, inovatif yaklaşımlarla... Tıpkı telif hakları konusunda olduğu gibi, yeni iş modelleri ve paradigmalar gerekli.

- Bu yıl 3-14 Aralık'ta, Dubai'de Uluslararası Telekomünikasyon Birliği'nin (ITU) en büyük etkinliklerinden birisi olan Uluslararası Telekomünikasyon Dünya Konferansı (WCIT) toplandı. Konferansın diğerlerinden farkı 1988 yılında 173 ülkenin katılımıyla hayata geçirilen Uluslararası Telekomünikasyon Düzenlemeleri'nin (ITRs) revize edilmesi oldu. Revize edilen düzenlemeler hangileridir?

-WCIT sonunda 55 ülkenin reddedip 89 ülkenin oylarıyla kabul edilen yeni ITR ile 1988 yılından kalma eski ITR arasındaki kayda değer farklar:

- Giriş kısmına iki ekleme yapıldı: düzenlemenin uygulanmasında insan haklarına uyulması gereği ve her üye devletin uluslararası telekomünikasyon hizmetlerine erişim hakkı olduğu.
- Madde 1'e telekomünikasyonun içerikle ilgili yönlerinin bu düzenleme kapsamı dışında olduğu eklenerek, İnternet'in düzenleme dışında tutulması sağlanmaya çalışıldı.
- Madde 5'te çok sayıda değişiklikler ve eklemeler yapıldı:
  - -Uluslararası dolaşımda, kullanıcıların ücretlendirilme konusunda ücretsiz, saydam ve doğru bilgilendirilmesi,
  - -Kullanıcıların yurtdışındayken aldıkları uluslararası dolaşım hizmetinin tatmin edici düzeyde olması,
  - -Ülke sınırlarına yakın bölgelerde oluşabilen gereksiz dolaşım ücretleri sorununun giderilmesi,
  - -Uluslararası dolaşım kullanıcıları da dahil olmak üzere, her kullanıcının acil yardım numaraları konusunda ücretsiz bilgilendirilmesi,
  - -Uluslararası dolaşım hizmetlerinde kullanıcı yararına politikaların ve rekabetin geliştirilmesi yönünde çaba harcanması,
  - -Uluslararası telekomünikasyon ağlarının güvenilir olmasının ve verimli kullanılabilmesinin sağlanması,
  - -Ve, şiddetli itirazlara neden olan Madde 5B: İstenmeyen (unsolicited) toplu (bulk) elektronik haberleşmenin önlenmesi ve etkilerinin en aza indirilmesi.
- Ücretlendirme ve muhasebe sistemlerinin ilke ve kurallarını belirleyen, işletmeleri ilgilendiren teknik ayrıntıları içeren Madde 6 hemen hemen tamamen yeniden yazılmıştır.
- Madde 8'e iki önemli ekleme yapılmıştır: (8A) enerji verimliliği ve elektronik atık konularına devletlerin duyarlı olması; (8B) engellilerin telekomünikasyon hizmetlerine erişim olanaklarının güçlendirilmesi.
- Madde 10'da, bu düzenlemenin ekleriyle beraber 1 Ocak 2015'te yürürlüğe gireceği belirtilmiştir.

Ayrıca ITR'nin parçası olmayan, dolayısıyla bağlayıcılığı da olmayan çok sayıda ek karar (resolution) vardır.

- Amerika, İnternet'in kontrolünün Birleşmiş Milletler'e (BM) devredilmesine rıza göstermeyeceğini en açık bir şekilde duyurdu. Birleşmiş Milletler'den kasıt, Birleşmiş Milletler çatısı altındaki Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) miydi?

-Evet. ITU ile ilgili kuşkuları 3 katagori altında toplayabiliriz: (1) Telekomünikasyonun daha çok tekeller elindeki telefonları kapsadığı dönemlerden kalma çağdışı yaklaşımların ve gizliliğin egemen olduğu ITU süreçleri. (2) ITU üyesi devletlerin önemli bir kısmında siyasi nedenlerle İnternet'e hükümetlerin ideolojileri yönünde sınırlamalar getirme isteğinin olması.

(3) Çağdışı yapısı gereği, ITU'nun önemli toplantılarında paydaşların değil, sadece devletlerin ve hükümetlerin temsil edilmesinin mümkün olması.

- Dubai'de yapılan, 193 üye ülkenin yaklaşık 170'inin hükümet düzeyinde temsil edildiği Uluslar arası Telekomünikasyon Dünya Konferansı'nın (WCIT) gündeminde İnternet'in geleceğine önemli etkileri olabilecek kararlar alındı mı? Bunlar, İnternet'in düzenlenmesinde ve yönetişiminde BM'ye bağlı ITU'nun dolayısıyla hükümetlerin yetkilendirilmesine ilişkin kararlar mı oldu?

-WCIT'de İnternet'in özgür ve açık olarak gelişmesine engel olabilecek kararlar alındı denemez. Yeni Düzenleme'nin birinci maddesine eklenen bir cümle ile, bu ITR'nin İnternet'i kapsamadığı belirtildi. Fakat, Madde 5B ve bağlayıcılığı olmayan bir ek karar (Resolution 3) ile "ülkelerin İnternet'e müdahalesinin uluslararası meşruiyet kazanmasına kapı aralandı" denebilir. Madde 5B'yi yukarıda, birinci sorunun yanıtında açıkladım. "Resolution 3" ise, İnternet'in dünyada gelişmesi konusunda ITU'ya görev veriyor. Dolayısıyla, bu konferans İnternet hakkında değildi iddiasını da çürütüyor.

Bunların esasta pek de önemli olmadığı, abartıldığı ileri sürülebilir. Fakat, sürecin gizliliği ve garip oylamalar gibi usule (sürece) ilişkin sorunlarla beraber değerlendirilince, İnternet"in geleceğine ilişkin niyetlerde, haklı olup olmadığını ancak zaman içerisinde göreceğimiz kuşku ve kaygı artıyor.

WCIT'ın İnternet'in geleceğini etkileyebilecek bir diğer yönü de oylama sonucudur. Şimdiye kadar daima oybirliği ile karar alınırken, bu konferans sonucu ortaya çıkan yeni ITR'nin 89-55 oyla kabul edilmiş olması da, İnternet'in geleceğine ilişkin önemli bir belirsizlik yarattı.

Kötümser uçta, bundan sonra İnternet'in parçalanmasından söz edilebilir. İyimser olarak da yeni ITR'nın yürürlüğe girme tarihinden (1 Ocak 2015) önceki 2 yılda küresel bir uzlaşmanın gerçekleşmesidir.

- Rusya, İran, Çin, Birleşik Arap Emirliği gibi ülkeler, ITU'nun dolayısıyla hükümetlerin İnternet'in düzenlenmesinde yetki sahibi olmasını savunuyorlar. Bu ülkelerin istediği yönetişim biçimi konferansta kabul edildi mi? İnternet üzerinde hükümetlerin kontrol yetkisinin artacağı, hükümetlerin İnternet'e müdahalesinin meşrulaşacağı iddia ediliyor. ABD ve AB ise şimdiki merkezi olmayan ve çok paydaşlı yönetişimi sayesinde İnternet'in özgür kalabildiği ve başarılı büyüdüğü gerekçesiyle ITU'nun yetkilendirilmesine kesin olarak karşı çıkıyor mu?

-Daha öncede belirttiğim gibi, konferansta ITU'nun, dolayısıyla hükümetlerin etki alanında bir yönetişim biçimi kabul edilmedi, ama bu yönde kapı aralandı. En az iki yıl daha teknik ve politik kararlara ilişkin yönetişim şimdiki gibi kaldı. Ondan sonrası için bir yandan İnternet'i kontrol mücadelesi devam ederken, bir yandan da yeni yönetişim biçimi arayışları başlayacak diye düşünüyorum.

Çünkü, ITU'nun İnternet'e bulaşmasına karşı olanlarda da, şimdiki merkezi olmayan ve çok paydaşlı yönetişimin tamamen ABD merkezli olması karşısında da güçlü ve haklı bir eğilim ortaya çıktı diyebiliriz.

-Türkiye bu toplantıya katılmadan önce ülke görüşünü oluşturmak üzere sektör temsilcileri ile birlikte bir çalışma yaptı mı? Bu çalışmanın sonuçları toplantıda yaşama geçirildi mi?
-Türkiye baştan sona maalesef demokratik ülkelerde olduğu gibi değil, Rusya, Çin, İran, Arap ülkelerinde olduğu gibi davrandı.

Demokratik ülkelerde WCIT gündemindeki konular toplumda tartışıldı, parlamentolarında görüşüldü, konsensus sağlandı ve açıkça dünya kamuoyuna duyuruldu. Türkiye'de ise, konunun yetkilisi olan Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nda ve BTK'da ya hiçbir hazırlık yapılmadı, ya da hazırlıklar tamamen gizli tutuldu.

Demokratik ülkelerin konferansa katılan heyetlerinde tüm paydaşlara yer verildi. Oysa Türkiye'yi temsil eden ve gizli tutulan heyet ise, belki 1-2 kişi dışında tamamen hükümet kontrolünde kişilerden oluştu. Ülkemizi temsil niteliği olmaması yanında, heyetin teknik niteliği de kuşkuludur. "Danışman" sıfatıyla heyette yer alan 3 kişinin üçünün de Türk Telekom'un sahibi olduğu Avea çalışanı olması, Delege sıfatıyla giden 12 kişinin yarısı, 6 kişinin TRT çalışanı olması açıklama gerektiren tuhaf bir durumdur.

Konferans sonucu ortaya çıkan yeni ITR'ye demokratik ülkeler genellikle red oyu verirken, Türkiye kabul oyu vermiştir. Kabul oyu veren tek Avrupa ülkesi olan Türkiye, Çin, İran, Arap ülkeleriyle aynı safta yer almıştır.
-İnternet'in gerçek sahibi kimdir, kim olmalı?
-İnternet'in gerçek sahibi kullanıcılarıdır. Ne ABD, ne Google gibi büyük firmalar ne de ITU veya hükümetler...

Şu anda ITU'ya karşı çıkan ABD, İngiltere gibi demokratik ülke hükümetlerinde bile, ya telif hakları gibi gerekçelerle İnternet'i sınırlayan veya siber güvenlik gibi gerekçelerle mahremiyeti ihlal eden politika hevesleri vardır.

Şu anda hem ITU'ya hem de demokratik ülkelerdeki sakıncalı heveslere karşı çıkan Google gibi dev firmalara da teslim edilemez İnternet.

İnternet'i kontrol hevesindeki siyasi ve ekonomik güç odakları karşısında, kullanıcıların İnternet'e sahip çıkabilmesi için çok güçlü sivil toplum kuruluşlarına (STK) ihtiyaç var.

- İnternet tehdit altında mı? İnternet bir tehdit mi?

-Sanayi devriminde endüstriyel üretim araçları toplumun hemen yer yönünü etkileyen en büyük güçtü. Onlara sahip olan, siyasi ve ekonomik güce de sahip oluyordu.
Şimdi de "Bilgi Çağı'nda İnternet benzer bir güç sağlıyor. Dolayısıyla, doğal olarak hem kullanıcılar elinde siyasi ve ekonomik güç odaklarını tehdit ediyor hem de bu odakların sahiplenip kontrol etme arzularının tehdidi altında.

-İnternet'e kısıtlama getirilmeli mi? Neden?

-Alışılmış anlamda, eskinin yöntemleriyle yasaklar, kısıtlamalar getirilmemeli. Çünkü, İnternet teknolojisinde kısıtlamalar hem geçersiz olabiliyor hem de yanlış sonuçlar verebiliyor.

Öte yandan, özgürlük başıboşluk demek değildir. Özgürlük, toplumsal olarak kabul gören ilkeler ve kurallar altında, bir disiplin içerisinde gerçekleşebilir. Ne var ki, İnternet'in tamamen değiştirdiği iş ve yaşam koşullarına, eskinin kural ve ilkelerini uygulamak hem yanlış hem de geçersiz olabiliyor. Yeni paradigmalar gerekiyor. Bunun en basit örneğini telif haklarında görüyoruz.

Eskinin yasakları uygulanamadıkça, yeni iş modelleri ortaya çıkmaya başladı. Sanayi çağının kutsal patent kavramı bile ciddi bir sorgulama altına alındı.

Daha çocukluk döneminde olan İnternet doğal olarak kaotik bir ortam yarattı. Bundan korkmamalı. Özgürce serpilip olgunlaşmasına engel olunmamalı. İnternet bu süreci siyasi veya ekonomik güç odaklarının hiyerarşik kontrolü altında değil, toplumun yatay denetimi altında geçirmeli. Olası sakıncalar hiyerarşik değil yatay denetimle giderilmeli. Bilinçli ve örgütlü toplumsal sahiplenme sonucu...

Uçkan: İnternet'in kontrolü **devletlere teslim edilmedi**

Dünya Uluslararası Telekomünikasyon Konferansı'nda, İnternet'in tarafsızlığı, gayrimerkezi, sınır aşan yapısının sonu olan adımın boşa çıktığına dikkat çeken Uçkan, ancak devletlerin vatandaşlarını izleme, dinleme ve fişlemesini meşrulaştıracak derin veri analizi kullanımını onaylayan kararın gizlice yürürlüğe sokulduğunu vurguladı.

3-14 Aralık 2012 tarihleri arasında Dubai'de toplanan Dünya Uluslararası Telekomünikasyon Konferansı'na ilişkin değerlendirmelerde bulunan İstanbul Bilgi Üniversitesi Öğretim Üyesi ve Köşe Yazarı Özgür Uçkan, İnternet'in tarafsızlığının ve gayrimerkezi, sınır aşan yapısının sonu demek olan bu adımın boşa çıktığını ve önerinin karşısındaki blokun başarılı olduğunu belirtti. Konuyu 24 Aralık 2012'de BTHaber'de (http://www.bthaber.com) yayınlanan yazısında dile getiren Uçkan, özetle şunları söyledi: "Dünya Uluslararası Telekomünikasyon Konferansı'ndan (WCIT) İnternet'in kontrolünü devletlere teslim etmeyi öngören karar çıkmadı.

Rusya önerisini geri çekti (http://goo.gl/31zzA). İnternet'in tarafsızlığının ve gayrimerkezi, sınır aşan yapısının sonu demek olan bu adım boşa çıktı ve önerinin karşısındaki blok başarılı oldu. Ama savaşın bütün hızıyla devam ettiği ortada. Mesela WCIT'de, hukuki geçerliliği son derece tartışmalı olan DPI (derin veri analizi) kullanımını onaylayan bir kararı gizlice yürürlüğe soktular ve devletlerin vatandaşlarını izlemesini, dinlemesini ve fişlemesini meşrulaştıracak bir adım attılar.

Bu kararın da sessizlikle karşılanmayacağı ortada (http://goo.gl/GiPk5; http://goo.gl/YxNtC)."

Uçkan, 17 Aralık 2012 tarihli yazısında da kısaca şunlara yer verdi:

"Öneri önce, kadük yapıları yüzünden rekabet avantajlarını kaybeden Avrupa Telefon Şirketleri Ticaret Grubu'nun (ETNO), Skype, Gtalk gibi uygulamaları durdurmak ve içerik sağlayıcılarını haraca kesmek için geliştirdikleri bazı düzenleme önerileriyle başladı, ardından burada baskıcı emelleri için bir imkân gören devletler fırsatın üzerine atladı. Kapalı kapılar ardında yürütülen bu pazarlıklar neyse ki sızdı da tehlikeden haberimiz oldu (http://wcitleaks.org/).
Bu önerinin mimarları arasında Rusya, Çin, Suudi Arabistan gibi İnternet'le ilişkisi düşmanlık dolaylarında seyreden ülkeler bulunuyor. Türkiye'den giden heyetin kimliği de sızdı; buna göre hükümetin bu öneriyi sonuna kadar destekleyeceği anlaşılıyor (http://goo.gl/0ylw9). Bu öneri geçerse, devletler, kullanıcılardan e-posta ve Skype gibi hizmetlerden ücret talep etme; İnternet erişimini kısıtlama ya da kapatma; on-line olarak yaptığımız her hareketi izleme gibi ayrıcalıklar elde edecek.
Konuyla ilgili tüm sivil inisiyatifler ve Google gibi İnternet ekonomisi aktörleri, yoğun bir karşı kampanya başlatmış durumda (http://goo.gl/h5FwM; http://goo.gl/mL8QD;). AB, bu girişimin İnternet'in açık ve tarafsız yapısını tehdit ettiğini bildiren bir karar aldı (http://goo.gl/cSgQi). ABD, kendi avantajlarını düşünerek de olsa karara karşı çıkacağını ve İnternet'in ITU yetkisinin dışında tutulması gerektiğini açıkladı (http://goo.gl/YHtWp; http://goo.gl/RsBk6). Vint Cerf ve Tim Berners-Lee gibi "İnternet babaları" girişimi mahkûm etti (http://goo.gl/XMcsp; http://goo.gl/R0KY1). Yani, önerinin karşısındaki cephe oldukça güçlü; her birinin nedeni farklı olsa da (http://goo.gl/fH012; http://goo.gl/xABFd)...

Alınan ilk kararlardan birisi, "derin içerik sorgulama" (DPI) standartlarını belirleyerek, bu takip ve fişleme teknolojisinin devletler tarafından hukuksuz kullanımına meşruiyet sağlayacak bir çerçeve çizmek oldu (http://goo.gl/dwSvA). İş takip ve fişlemeye gelince, ABD ve AB de kervana katılmış görünüyor. İnternet'in devletler tarafından ağır bir biçimde sansürlenmesinin ve gözetlenmesinin önünü açacak bu girişim başarıya ulaşır mı ulaşmaz mı bilmiyorum. Ama otoriteler şunu artık kafalarına soksalar iyi olur: İnternet gibi, dünya vatandaşlarını, yani netdaşları hayati bir şekilde ilgilendiren bir alanda, onlara karşı atacakları hiçbir adım cevapsız kalmayacak..."

Şirketlere bedava İnternet sitesi!

Mart 2013'te faaliyete geçecek olan "myŞirket" adlı platform aracılığıyla şirketler, 5 dakikada kendi sanal platformunu kurabilecek.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), hem yeni Türk Ticaret Kanunu'nun İnternet sitesi kurması gereken şirketlerin kapsamını genişletmesi hem de daha fazla ihracatçı KOBİ'nin sanal dünyada ürünlerini tanıtabilmesi için "myŞirket" adında bir platform kuracak.

Mart 2013'te faaliyete geçecek olan platformda, ihracatçı şirketler, hosting ve domain için ayrıca para harcamadan yıllık 100 liraya internet sitelerini kurabilecek. Sistem web tabanlı çalışacağı için ayrıca bir yazılım indirmeye veya tasarım için bütçe ayırmaya gerek kalmayacak. myŞirket, ihracatçı birlikleri üyeleri dışındaki şirketlere de açık olacak. Ancak bu şirketlerden yıllık 350 lira ücret alınacak.

TİM bünyesindeki TTN şirketi tarafından işletilecek platforma üye olmanın her hangi bir sosyal paylaşım sitesine üye olmaktan daha zor olmayacağı belirtilirken, sistemin kolaylığını yansıtmak için de "5 dakikada İnternet sitesi" sloganı geliştirildi.
Bu arada promosyon amacıyla yapılan kampanyada ise, toplam 1550 şirketin ilk yıl üyeliğinin bedava olmasına karar verildi. Bunun için ihracatçı birlikleri genel sekreterliklerine kotalar dağıtıldı. Hangi şirketlerin bedava üyelikten yararlanabileceğini ihracatçı birlikleri belirleyecek.

myŞirket'in proje çalışmalarına Haziran 2012'de başlandı. Projede özellikle KOBİ ihracatçıların hem bütçeleri hem de bilgisayar bilgileri kısıtlı olduğu için zorlanmadan, kolay bir şekilde sanal aleme girmelerinin hedeflendiği belirtildi.

Oyun ekonomisi

Günümüzde "oyun", artık sadece oyun değil anlaşılan, ardında yadsınamayacak bir ekonomi de yatmakta. Çağımız insanının oyun oynamaya harcadığı zaman, 21 yaşına geldiğinde 10,000 saate ulaşıyorken, İnternet üzerinden oynan oyunlar için; "Alt tarafı oyun" ne kadar doğru sizce?

Oyun denildiğinde aklınıza ilk ne geliyor? Küçükken oynadığımız misket, ip atlama, çember çevirme gibi oyunlar mı ya da tombala, monopoly gibi oyunlar mı? Peki ya ekonomi kelimesi yanına gelince? Yeni yıla girmemize sayılı günler kala aklımızı çelen, dudağımızı uçuklatan, büyük ikramiyesi ile hayallerimizi süsleyen Piyango ya da ülkemiz sınırlarında yasak olan kumarhane oyunları mı?[1]

Benim aklıma, bilgisayar oyunları ve bunlara bağlı iktisadi değerler geliyor. Oyun konusu tek cümle ile özetlenebilir gibi değil öyle ki; birazdan okuduğunuz boyutlarıyla oyuna bakış açınızın değişeceğine bahse dahi girebiliriz.

Bu vesile ile yeri gelmişken bilgisayar ile ilişkimden de kısaca bahsetmek isterim; bilgisayar oyunlarına olan ilgim Commodore 64 ile başlayan bir "mişli" geçmişe dayanmakta. Yani CDÖ[2]'den; floppy disketlerin döneminden geliyoruz; bugünün çocukları için bildiğin dinozorgillerdeniz. Aslında, kafa ayarları nedeniyle üzerinde hâkimiyet kuramadığım için belki de kendimi Amiga dönemi çocuğu olarak kabul etmem daha doğru olacaktır.

O günlerde, oyun ekonomisi denildiğinde ne anlıyorsunuz diye sorsalar; muhtemelen, "Sims[3] oyunun ayrı paketler halinde ve birden fazla CD ile satılmasının haftalık on liradan ibaret bütçemizi nasıl zorladığı, bu nedenle de haklı olarak bu oyunları kopyalamak durumunda kalmamız nedeniyle oluşan ekonomidir" derdim. [O yaşlarda korsandan, fikri haklardan bihaberdik, cahildik ve ne de mutluyduk.]

Resim 01: Commodore 64

Resim 02: Floppy Disk

Resim 03: Amiga

Resim 04: The Sims (1)

Resim 05: The Sims Ekran Gör.

Resim 06: CD

Sevgili okurlar, hemen konuyu korsana bağladı diye peşin hükümle makalemize burun kıvırmayın; oyun ekonomisinden kastım korsan piyasa ve kayıp ekonomi değil.

Halen birçok oyun, piyasaya sürüldükleri an itibariyle Hacker'ların[4] ellerinde titizlikle işlenip oyun severlerin beğenisine sunula dursun, üretici şirketler de kopyalamanın önüne geçemeyeceklerini anladıkları gün itibariyle boş durmadılar; oyunları İnternet'den ücretsiz erişime açıp sosyal ağlar ile de etkileşim imkânını sağlayarak aralarındaki savaşın kulvarını değiştirdiler.[5]

Özetle; oyun oynamak için CD kopyalama devri eskilerde kaldı, artık İnternet üzerinden oyun indirmek ya da (Facebook vb. sosyal ağlar üzerinden) oynamak moda... Günümüzde oyun konsolları da popülerlik yarışında yerini her geçen gün biraz daha, sosyal ve mobil[6] platformlara bırakıyor.

Hal böyleyken, üreticiler için de ekonomik beklentilerini karşılayan şey artık oyunun içinde yer aldığı CD'nin satılması değil; oyunu sürdürme, kişiselleştirme ya da zenginleştirme adına, oyun içersindeyken, oyuna ara vermeden, satın alınabilir kıldıkları eklentiler; zaman, nesne ve diğer tasarım öğeleri.[7]

Hatta bu tasarım öğelerinin bazıları öyle değerli ki; kendi ekonomisi ve dinamiklerini dahi oluşturmuş durumda.[8] Söz konusu tasarım ürünlere gerek üretici firma gerekse de diğer oyuncular üzerinden erişmek mümkün.

Oyun severlerin buluştuğu forum sayfalarında emek-zaman yoğunluğuna bağlı olarak oyun karakterine seçimlik olarak kattıkları özellikleri ve bu halleri ile satış bedellerini görmek mümkün.

Oyun severlerin çoğunluğu, karakter için kıyafet, zırh, silah, cephane ve benzeri tertibatı edinmek adına harcamaları gereken zamanı düşündükleri vakit tasarım satın almanın bedelini gözlerinin görmediğini, hatta fiyatları kelepir bulduklarını dahi belirtebiliyorlar.[9] Facebook üzerinden sanal objelere 2012 yılında harcanan tutar 40 milyar Facebook Kredisinin üzerinde olduğu hesap ediliyor.[10]

1-Osmanlı İmparatorluğu döneminde Türkiye coğrafyasında yasa dışı faaliyet gösteren kumar oyunlarının hangi tarihe dayandığı tam olarak bilinmemekle birlikte; II. Abdülhamit (1842-1918) döneminde kumar statüsünde değerlendirilen piyango oyunlarına yasak getirilmiştir. 1980'lere kadar yasa dışı olarak işletilen kumarhanelerin yasallaşmasına ise, Turgut Özal (1927-1993) döneminde başlanmıştır. Özal'ın "İstanbul'u Monte Carlo'ya çevireceğim" ifadesini takiben Türkiye'nin dört bir yanında yer alan çok sayıda otelde kumarhaneler işletilmeye başlanmış, 1990'ların başına gelindiğinde sadece İstanbul'da 40 adet beş yıldızlı kumarhane sayısına ulaşılmıştır. 11 Şubat 1998 gelindiğindeyse; "Turizm Teşvik Yasasında Değişiklik Yapılması Hakkındaki Yasa" uyarınca Türkiye'de kumarhanelerin faaliyet gösterdiği 12 ilde 78 adet kumarhane kapatılmıştır. http://bit.ly/TyfxTQ

2-CDÖ; CD'den önce dönem. Bilgisayar çağının, toplum için ilk habercisi floppy disketler, yerini CD'lere bıraktığında yıl 1994/1995'ti . Ve CD ile gelen çağ, DVD, Blue ray ve taşıyıcı bellek ile yoluna devam etti.

3-Electronics Art şirketinin devrim yaratan ve isimden ziyade bir oyun türü olarak kabul edilen eseri. http://bit.ly/ULDkhX

Söz konusu piyasa o kadar derin ki; Çin gibi gelişmekte olan ülkelerde yaşayan insanların bir kısmı için bu oyunları oynayarak (emek-mesai ilişkisi çerçevesinde) şekillendirecekleri karakterleri satmak bir geçim kaynağı halini almış durumda.[11] Öyle ki; rakam vermek gerekirse 2009 yılı verilerine göre altın çiftçiliği olarak adlandırılan bu iş kolunda 3 milyar ABD Dolarlık değer yaratılmış.[12]
Hal böyle olunca çok geçmeden hukuki bir takım düzenlemeler de sanal dünyanın sınırlarına dayandı, konuya çeşitli yönlerden değinen karar ve düzenlemeler basında yer alır oldu;

Güney Kore yetkili hükümeti 15 Haziran 2012'de sanal nesnelerin mübadelesini ve "boot"[14] aracılığı ile altın çiftçiliğini yasakladıklarını duyurdu. Bu yasağa uymayanlar ise £27,677 tutarında idari para cezası beraberinde beş yıla kadar hapis cezası yaptırımı ile karşı karşıya.[15]

4-http://bit.ly/cI9wJQ Piyasaya çıktığı gibi sıcak sıcak, dumanı üstünde onlarca oyun halen izinsiz kopyalama ve şifre kırma işlemlerine muhatap oluyor.
5-Zynga şirketi yetkilileri bağımlılık yaratan oyunlarının arkasındaki dinamikleri şu şekilde açıklıyor; "Oyun tasarım psikolojisi, görüntü kalitesi, sosyal ilişkilerin oyuna entegresi ve kişiselleştirilebilme özellikleri ile herkese hitap ediyoruz, yazılım işini biliyoruz çünkü insanları tanıyoruz." The 4 Secrets Behind Zynga's Narcotically Addictive Games http://bit.ly/V5SJZi .
6-Günümüzde iOS ve Android yazılımlı akıllı telefon kullanıcılarının sayısının 550 milyonu aştığı belirtiliyor. Bu rakam ise sadece dünya nüfusunun %8'ine denk geliyor. Mobil oyun pazarının büyüme potansiyelini de göz önünde tutarsak, piyasa hacmi yadsınamayacak boyutlarda. http://bit.ly/YEzaid
7-Sosyal oyunlarda kullanıcılar, temelde oyun keyiflerini zenginleştirmek amacıyla, gerçek para ödeyerek temsili ürün ve hizmetler ile eklentiler ve ayrıcalıklar satın almakta, böylece tıpkı gerçek hayatta olduğu gibi statülerini, zevklerini, tercihlerini yansıtmaktadırlar. http://bit.ly/eQ7imN
8-http://bit.ly/Zl68Fn ; http://bit.ly/U0e1II ; http://bit.ly/TBSojf ; http://bit.ly/VapGUn ; http://bit.ly/Zl7Ark
9-http://aol.it/NBRvsg
10-http://tcrn.ch/IdH3xC

Resim 07: Satılık karakter forum ilanı

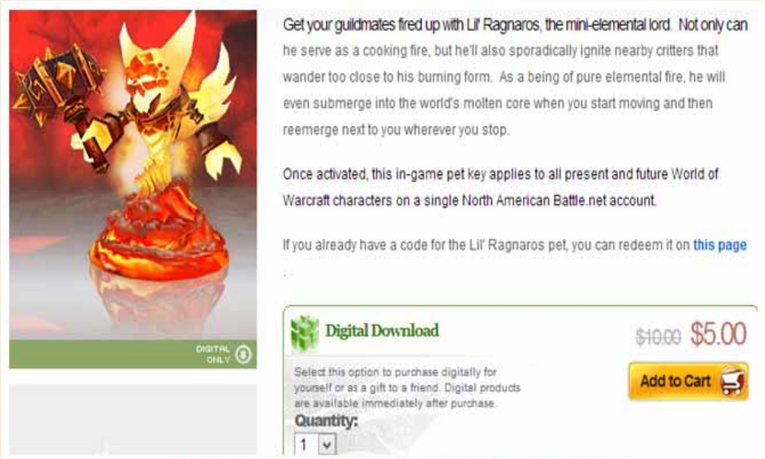

Resim 08: World of Warcraft Tasarım Obje Satış Sayfası

Resim 09: Çin'de, World of Warcraft oynayan mahkumlar[13]

Hollanda Yüksek Mahkemesi'nin 2012 yılı başında açıkladığı bir kararı da; oyun sevgisinin oyuncuları nasıl uç noktalara sürüklediğini ortaya koymuş, sanal karakterin sahip olduğu sanal tılsım ve maskeye göz koyan saldırganlar, karakterin sahibi oyuncuyu silah marifetiyle hürriyetinden alı koyarak sanal mallarını çalanların, hırsızlık suçunda da yargılanması gerektiği; nitekim sanal da olsa söz konusu tasarımların emek-mesai karşılığı elde edilebildiği ve bir ederi ve piyasası olduğu yönünde görüş bildirmişti.[16]

Yine Hollanda'da gerçekleşen bir başka olayda da; 17 yaşındaki bir gencin Haboo adlı oyun portalında 6000 ABD Doları karşılığı sanal objeyi çaldığı, söz konusu objelerin gerçek dünyada bir değeri olduğu ve ancak para karşılığı satın alınabilmesi nedeniyle hırsızlık olayının polis tarafından araştırmaya konu edildiği haberlere yansımıştı.[17]

Günümüzde oyun ekonomisinin kaynağı sadece role playing games, strateji ve simülasyon grubu oyunlar değil; hatta öyle ki sadece tek bir günde 16 trilyon markanın ödendiği[18] Poker[19] gibi sanal kumarhane oyunları için sektörün taşıyıcı unsurları desek sanırım abartmış olmayız.[20]

Oysaki Türkiye'de, kumar oynanması hem karasal hem de sanal düzlemde yasak.[21] İnternet'in doğduğu ülke, ABD'de de ise kumar oynanmasının yasal olduğu eyaletler içersinde İnternet üzerinden kumar oynanması da yasal kabul edilmekte.[22]

İnternet üzerinden oynan kumarın vergilendirilmesine ilişkinse şu an için[23] ayrı bir düzenleme öngörülmemiş olmasına karşın;

ABD Vergi Kanunu düzenlemelerine göre; Amerikan vatandaşlarının hangi kaynaktan olursa olsun elde ettikleri her türlü gelir vergilendirilebilir kabul edilmekte.[24] Türkiye'de de milyonlarca doların vergilendirilmeden yurtdışına çıkışından duyulan rahatsızlık nedeniyle oyun sektörünün[25] yakından izlenmesi ve vergilendirilmesi için girişimlere 2009 yılı itibariyle başlanmışsa da[26]; konuya ilişkin henüz nihai bir düzenleme yürürlüğe girmemiştir.[27]
Oyun piyasasının derinleşmeye başlaması ile nihayet sanal para ve sanal ödeme yöntemleri de oyun ekonomisine dahil edildi. Sanal para, genellikle web tabanlı uygulamalardan aşina olduğumuz üzere; bir uygulama içinde ek özelliklerin özel bir kur üzerinden satılması olarak açıklanabilir.[29] Oyunlarda göze çarpan sanal para için günümüzde şu an en büyük platform Facebook. 500 milyon üzerinde üyesi bulunan sosyal ağ, kendi sanal para ekonomisini kullanıyor ve gelirini geliştiricilerle paylaşıyor.[30]

Bir yandan Paypal, Bitcoin, Facebook Kredisi vb. sanal para gelir modelleri[32] ile toplanan paralar, esasen para aklama amacıyla kullanılabilirliği, kayıt dışı ekonomiyi teşvik etmesi, vergi kaçırmaya ve kur manipülasyonuna açıklığı gibi yönlerden[33] tartışıla dursun, çalınmaya karşı ne kadar korunaklı oldukları da akılları kurcalayan bir diğer sorun.[34]

Oyun içersine yerleştirilen pop-up reklamlar ile tasarım öğeleri halinde oyuna yerleştirilen reklamların da oyun sektöründe ekonomik değeri[35] ve yine oyun şirketlerini bir birine düşüren telif hakları[36] ile birlikte ele alındığında; günümüzde "oyun", artık sadece oyun değil anlaşılan, ardında yadsınamayacak bir ekonomi de yatmakta.[37]

Resim 10: İnternet üzerinden oynan kumar oyunları[28]

Resim 11: Bitcoin

Resim 12: Paypal

Resim 13: Facebook kredisi[31]

Resim 14: Facebook kredisi satın alma yöntemleri

11-http://nyti.ms/OGRj9x ; http://bit.ly/MEhOGM ; http://aol.it/NBRvsg
12-http://en.wikipedia.org/wiki/Gold_farming#cite_note-5
13-http://onforb.es/mPV6JU
14-Uygulanan program marifetiyle herhangi bir aktif oyuncunun yönetiminde olmaksızın, oyun karakterinin sanal dünyadaki yaşantısını devam ettirerek başarı sağlayıp ödül toplamasını sağlıyor.
15-http://bit.ly/MEhOGM
16-http://bit.ly/URjJwC
17-http://bit.ly/VbTiRb
18-http://bit.ly/UbApl5
19-Poker'in şanstan ziyade beceriye dayalı bir oyun olması nedeniyle kumar oyunu olarak değerlendirilemeyeceği yönünde kararlar da vardır. http://nyti.ms/SjRfwZ
20-Facebook üzerinden aylık aktif oyuncu sayılarına ilişkin yapılan araştırmalara göre Zynga şirketi oyunlarının 243 milyon, bubble shooter grup oyunlarının 75 milyon rakamına ulaşmış durumda http://bit.ly/RO8Tft
21-5651 sayılı Kanun m. 8 düzenlemesi gereğince; kumar oynatılan sitelere erişim mahkeme kararıyla engellenebilmekte.
22-http://bit.ly/YEzaid
23-Bu kadar büyük bir sektörü regülasyondan gayrı koyamayan hükümetler pek tabi ki gözleri dolar dolar bakarken; "Vergilendirilmiş kazanç kutsaldır" diye dini bütün ifadelerin gereği eyleme geçmeyi de ihmal etmediler, zira sektördeki büyüme, beraberinde vergi kayıplarını da getiriyordu ve bu kadar büyük bir pastadan pay almamak tahammül edilemezdi. Amerikan mali kurumları 2005 yılı itibariyle İnternet üzerinden oynan oyunlardan edinilen mameleğin mübadelesi ve miras olarak intikalinin vergiye tabi tutulması düşüncesi üzerine yoğunlaşmaya başladıysa da söz konusu düşünce; sanal mallara erişimin ancak oyun kullanıcısının bildiği kişisel kullanıcı adı ve şifresinin edinilmesi ve mameleğin edinimi sırasında yapılan ödemelerden önceden alınan vergilerin düşülmesi gibi detaylı bir muhasebe sürecinin de tasarlanmasını gerektirdiği yönünde birtakım eleştirilere maruz kalmıştır. http://cnet.co/TQINp8 ; http://bit.ly/V5IGEX
24-Tax Code Section 61(a) McClanahan v. United States, 292 F.2d 630, 631-632 (5th Cir. 1961). Bu kapsamda söz konusu gelirin yıllık beyannamede belirtilmemiş ve mali kurumlarca tespit edilmiş olması halinde; ilgili verginin cezalı ve faizi ile tahsil edilmesinin yanı sıra idari hapis cezasına karşılaşmak da mümkün. http://bit.ly/Vf5y7V
25-Türkiye'de de dijital oyun pazarı gün itibariyle 200 milyon Dolara ulaşmış durumda. http://bit.ly/Rhp8ef
26-Türkiye'de binlerce ücretli üyesi olan K2 Network Inc. şirketine ait, "Knight Online" adlı İnternet oyununun İnternet kafelerde oynatılması da TİB ve İçişleri Bakanlığı'nca (vergilendirilmediğinden bahisle) yasaklanmıştı. http://bit.ly/WKcsox
27-Bandrol uygulaması dâhilinde yasal olarak piyasalara arz edilen CD'ye basılı ürünler marifetiyle toplanan vergiler, satış üzerinden edinilen KDV vb. vergiler konumuz dâhilinde ayrıca değerlendirilmemiştir. Sanal malların vergilendirilmesine ilişkin uluslar arası düzenlemelere ilişkin ayrıntılı bilgiye http://bit.ly/iVx70a adresinden ulaşabilirsiniz.
28-Sosyal oyun sektörünün öncülerinden Zynga'nın 2013 yılı itibariyle gerçek para ile kumar oynatmayı hedeflediğini Temmuz ayında açıklamıştı. http://bit.ly/Y6Feep
29-Second Life adlı oyun linden dolar adlı para birimini kullanıyor, söz konusu para birimi sanal piyasalarda ABD Doları'na çevirilebiliyor. http://fxn.ws/TgrQW8
30-http://bit.ly/d9tCIw
31-Facebook, kredi satın almalarından yüzde 30 komisyon alıyor ve sosyal ağın Zynga'dan ayda 30 milyon dolar kazandığı dile getiriliyor. http://bit.ly/hXQS8e 1 Facebook kredisi şu an 0,25-TL'ye karşılık gelmekte.
32-Sanal para genel bir gelir modeli olmasının yanında özellikle oyunlarda rekabet avantajı sağlaması ve bağımlılığı arttırması nedeniyle tercih ediliyor. Sanal paraya yönlendiren en önemli etken ise, platformun kullanıcılara en kolay para transfer yöntemini sağlıyor olması. Her yaştan insanın oynayabileceği basit bir oyun içinde karmaşık ödeme sistemleri oluşturmak, sanal para ekonomisini olumsuz yönde etkiliyor. Sanal para kurgusu olan uygulamalarda sınırlı da olsa ücretsiz bir hesap sunulması ve sanal para kullanımının teşvik edilmesi başarı oranını artırıyor. http://bit.ly/d9tCIw
33-http://ars.to/T4c3WT
34-Sanal hırsızlar gerçek değeri 250,000 ABD Doları bulan dijital parayı çaldı. http://bit.ly/12CMByj
35-http://bit.ly/oeSr8U
36-Yaz ortalarında Zynga ile Electronic Art firmasını birbirine düşüren oyun tasarımlarına ilişkin beyanları içeren dava dilekçesine http://bit.ly/Rijo8H adresinden ulaşabilirsiniz.
37-Makalemizde anlattığımız ekonomik değerleri bir yana bırakacak olursak, çağımız insanının gerçek hayattaki başarısızlık ve yalnızlıktan kaçmak, ödüllendirildiği ve takdir edildiğini hissetmek için oyun oynamaya harcadığı zamanın 21 yaşına geldiğinde 10,000 saate ulaşıyorken, İnternet üzerinden oynan oyunlar için; "Alt tarafı oyun" ne kadar doğru sizce? http://huff.to/dZa6v8

“**Durgun**” Türkiye bilişim pazarı, **30 milyar Doları** aştı

2012’de durgun geçen Türkiye bilişim sektörünün, gelecek yıl 5-6 seviyesinde büyümesi öngörülüyor. Vergisiz teşviklerle, bilişim sektörünün ciddi şekilde gelişeceği vurgulanırken önümüzdeki yıllarda, “bulut bilişim”, “akıllı uygulamalar” ve “büyük proje ve mobil trendler” ile M2M’nin etkileri görülecek.

Aslıhan Bozkurt

Türkiye Bilişim Derneği (TBD) aylık yayını BİLİŞİM dergisi olarak 150. sayımızın “Dosya” sayfalarında, sektörün önde gelen STK, kurum ve şirketlerinin 2012 değerlendirme ve 2013 beklentilerine ilişkin görüşlerine yer veriyoruz. Bilişim sektörünün nabzını yansıtmak amacıyla hazırladığımız “Dosya” sayfalarımız için bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) sektörünün aktörlerine dört soru yönelttik. Sorularımızı Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanı, Bilgi Güvenliği Derneği (BGD), İnternet, İnternet Geliştirme Kurulu Başkanı, Türkiye Bilişim Vakfı (TBV), Türkiye Bilişim Sektörü Derneği (TÜBİDER), Yazılım Sanayicileri Derneği (YASAD), IBM, KoçSistem, Microsoft Türkiye, Software AG Türkiye, Turkcell ve Vodafone yanıtladı. Ayrıca bu sayfalarımızda TBD’nin (TBD) 29. Ulusal Bilişim Kurultayı’nda dağıttığı yedinci değerlendirme raporuna da yer verdik.

Sektörün aktörleri 2012 yılını, “küresel ekonomik çalkantının özellikle Avrupa Birliği (AB) ülkeleri başta olmak üzere yeniden yükselişe geçtiği ve belirsizliğin arttığı bir yıl” olarak değerlendirdi. Son yıllarda ortalama yüzde 10 seviyesinde olan büyüme, bu yıl biraz geriye düştü. Bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) sektörü, bu yıl dünya genelindeki trent ve gelişmeleri izlemekle yetinirken 2012’nin neredeyse tamamı, geçen yıla oranla daha durgun geçti. Yılın başında açıklanan Küresel Bilgi Teknolojileri raporu sonuçlarına göre, Türkiye, 142 ülke içinde 52’nci sırada yer aldı. Türkiye’de 2011’de yüzde 6,5 büyüyüp 29 milyar dolara ulaşan bilişim pazarı, 2012’de 30 milyar dolar (bilgi teknolojilerinde 10, iletişim teknolojilerinde ise 20 milyar Dolar) büyüklüğe ulaştı.

Avrupa Bilgi Teknolojisi Gözlemevi (European Information Technology Observatory- EITO), 2012’de 6,5’lık büyüme göstererek 29 milyar dolara ulaşmasını bekledi. Donanım, yazılım ve bilişim hizmetleri alanının; 2012’de 7 milyar dolara; 2011’de 22 milyar dolara ulaşan Telekom pazarının ise, 2012’de 23 milyar dolara yükselmesini öngördü.

2012 yılında Türkiye’de bilişim sektörü açısından atılan en önemli adımlardan biri 1 Temmuz 2012 itibariyle yürürlüğe giren Yeni Türk Ticaret Kanunu oldu. Bu kanun gereğince, kurumların İnternet sitesi kurma zorunluluğu getirildi ki, bu sektör açısından çok önemli bir gelişme.

Bu arada, 2013’ün de zor bir yıl olacağı ve büyümenin yüzde 5-6 seviyesinde olması öngörülüyor. 2013 yılında fikri mülkiyet hakları konusunda yeni ve somut adımların atılması önemli bir ihtiyaç olarak sektörün beklentileri arasında yer alıyor.

TBD’nin 2012 Değerlendirme Raporu’nda bilişim toplumunun, ancak geniş kesimlerin BT sektöründeki mal ve hizmetlerden yararlanması ile mümkün olduğu vurgulandı. Raporda önümüzdeki dönemde küresel ekonomik belirsizliğin sürmesiyle özel sektörün BT yatırımlarında kısıtlamaya gitmesi sonucunda sorunlarla karşılaşılacağına dikkat çekilip hükümetin BT sektörünün gelişimini destekleyici paketleri ve kamunun farklı içerik ve kapsamlardaki BT projelerini uygulamaya geçirmesinin büyük önem taşıdığının altı çizildi.

Bilişim sektörünün, hizmetler açısından şu anda dünya ile rekabet edebilir durumda olduğunu belirten Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım, bilişim pazarı büyüklüğünün 2013 yılında 50 milyar doları aşmasını beklediğini açıkladı.

Yerli yazılıma pozitif ayrımcılık yapılmasını istedi Yazılım Sanayicileri Derneği (YASAD) Yönetim Kurulu Başkanı Doğan Ufuk Güneş, bilişim sektörünün 34 milyar dolar büyüklüğe ulaştığını bildirdi.

“Neden e-dönüşüm ve rekabetçilik endeksinde yükselemiyoruz?” diye soran Türkiye Bilişim Vakfı (TBV) Yönetim Kurulu Başkanı Faruk Eczacıbaşı, kamu projelerinde, özel sektör şirketleri yerine Türksat ve TÜBİTAK’ın yer almasının rekabeti engellediğine işaret etti. İnternet, İnternet Geliştirme Kurulu Başkanı Serhat Özeren, bilişim okur-yazarlığının tabana yayılmasının hızlandırılması için yeni adımlar atılmasını önerirken Bilgi Güvenliği Derneği (BGD) Başkanı Ahmet Hamdi Atalay, bilgi güvenliğinde önlem alınması noktasında önemli eksiklikler bulunduğuna dikkat çekti.

Türkiye Bilişim Sektörü Derneği (TÜBİDER) Yönetim Kurulu Başkanı Erkin Fındık, TOBB’a bağlı faaliyet gösterecek Bilişim Sektör Birliği oluşturulmasını; IBM Türk Teknoloji Lideri Kıvanç Uslu ise, bulut bilişim, büyük veri gibi sıcak konularda ulusal bir konferans düzenlenmesini istedi. KoçSistem Genel Müdürü Mehmet Nalbantoğlu, Türkiye BİT sektörünün, teknolojiyi hizmet olarak sunma eksenine kaydığına dikkat çekip BT hizmetlerinden alınacak KDV oranının finans kuruluşlarında yüzde 1’e düşürülmesini önerdi.

Microsoft Türkiye Genel Müdürü Tamer Özmen, “Fikri mülkiyet hakları geliştirilmeli ve korsan yazılım kullanımını önleyecek kültürel iklim yaratılmalı” derken Software AG Türkiye Başkan Yardımcısı Gökhan Arıksoy, 5-10 yıllık vergisiz teşviklerle, bilişim sektörünün ciddi şekilde gelişeceğini vurguladı.

Turkcell Genel Müdürü Süreyya Ciliv, akıllı uygulamalar, bulut bilişim, büyük proje ve mobil trendlerin teknolojinin yönünü belirleyeceğini bildirirken Vodafone Türkiye İcra Kurulu Başkanı Serpil Timuray, önümüzdeki 10 yıla “Mobil Rönesans” damgasını vuracağını kaydetti.

2012 değerlendirme ve 2013 öngörüleri

Türkiye’nin bilgi ve iletişim sektörü ile ilgili 2012’yi değerlendirmek, 2013 beklentilerini almak, bilişim sektörünün nabzını yansıtmak amacıyla hazırladığımız “Dosya” sayfalarımızda sektörün aktörlerine şu dört soruyu yönelttik:

*Bilgi toplumuna dönüşüm için sizce 2012’de bilişim sektöründe atılan en önemli adım ne oldu? 2012’den bilişim sektörü açısından geriye ne kaldı?

** 2013’te bilişim sektörünün büyümesi ve ülke kalkınmasına katkı verebilmesi için öncelikle yapılması/atılması gereken üç gelişme/adım nedir?

*** Bilişim sektörünün 2013 büyüklüğü/cirosu konusundaki beklentiniz/öngörünüzü bizimle paylaşır mısınız?

**** Bilişim sektörünün dünya ile rekabetinin önündeki en önemli engeller nedir? Bu engellerin kaldırılması için ilk üç çözüm önerinizi alabilir miyiz?

TBD: Bilişim toplumu, ancak geniş kesimlerin BT sektöründeki mal ve hizmetlerden yararlanması ile mümkün

Mevcut BT kullanımın kapsamı değişmedikçe Türkiye'nin bu alanda sadece bir tüketici olmaya devam edeceğine işaret eden TBD, ekonomiye önemli katkı sağlayacak olan sektörün, ulusal sermaye ve yatırımlarla büyümesi, ihracattaki payının artırılması ve devlet tarafından desteklenmesinin kaçınılmaz hale geldiğini vurguladı.

Bilişim teknolojilerinin (BT) yaygın ve etkin kullanımının Türkiye için büyük önem taşıdığı ve sektörün büyümesi, ihracat içindeki payının artırılması ve devlet tarafından desteklenmesi gerektiğine dikkat çekildi. Türkiye Bilişim Derneği (TBD), istatistiki verilerden hareket ederek, siyasi iradeyi kullananlar ile BT sektörü üzerine politika belirleyen karar alıcılara destekleyici ve yol gösterici olmak üzere 2012 Değerlendirme Raporu hazırladı. 29. Ulusal Bilişim Kurultayı'nda katılımcılara sunulan rapora göre, 2012 yılı, küresel ekonomik çalkantının özellikle Avrupa Birliği (AB) ülkeleri başta olmak üzere yeniden yükselişe geçtiği ve belirsizliğin arttığı bir yıl oldu. Raporda önümüzdeki dönemde BT sektörünün önündeki büyük tehlikelerden birinin, küresel ekonomik belirsizliğin sürmesiyle özel sektörün BT yatırımlarında kısıtlamaya gitmesi sonucunda karşılaşılacak sorunlar olacağı vurgulanıp bu nedenle hükümetin BT sektörünün gelişimini destekleyici paketleri ve kamunun farklı içerik ve kapsamlardaki BT projelerini uygulamaya geçirmesinin büyük önem taşıdığının altı çizildi.

TBD'nin 2012 Değerlendirme Raporu'nda şu değerlendirmeler yer aldı:

"Geleneksel ekonomik değerlendirmeler kapsamında cari açığın azaltılması için kamu harcamalarının kısılması ile BT sektöründe de belirli oranda daralma görülmektedir. Ancak kısa vadeli günü kurtarmayı amaçlayan stratejilerin ve yaklaşımların anlamını yitirdiği günümüzde kamu hizmetlerinin sunulması ve kontrolü için yapılacak her türlü BT yatırımının, ekonomik bütünlüğün sağlanmasında da kritik rol oynayacağı kabul edilmiştir. Diğer gelişmişlik göstergeleri gibi BT'nin de yaygın ve etkin kullanımı, ülkemiz için büyük önem taşımaktadır. Ülke ekonomisine önemli ölçüde katkı sağlayacak duruma gelmiş olan bu sektörün, ulusal sermaye ve yatırımlarla büyümesi, ihracat içindeki payının artırılması, yeni iş alanları yaratmak üzere devlet tarafından desteklenmesi kaçınılmaz hale gelmiştir.

Geleceğe dair yapılan her türlü öngörü ve çalışma, mevcut durumdaki BT kullanım kapsamını önemli şekilde değiştirmediği sürece Türkiye BT alanında sadece bir tüketici ülke olarak yer almaya devam edecektir.

Türkiye'nin bilişim toplumuna dönüşebilmesi, ancak ve ancak, toplumun geniş kesimlerinin BT sektöründeki mal ve hizmetlerden yararlanması ile mümkündür. Bunun en önemli koşulu ise, devlet eliyle gerçekleştirilen işlemlerde BT araçlarının yaygın ve elverişli bir şekilde kullanılmasıdır."

Raporda, Türkiye'de 2012 yılında BT pazarının 31 milyar dolar büyüklüğüne ulaşması beklendiği, bunun yüzde 23'ünün yazılım, yüzde 43'ünün donanım ve yüzde 34'ünün BT servisleri olarak gerçekleşeceğinin düşünüldüğü kaydedildi. BT sektörünün dünya ticaretindeki payı yüzde 14 iken Türkiye'de bu oranın yüzde 3 civarında olduğu göründüğü belirtilen

raporda 2012 yılında mobil uygulama pazarının dünyada 6,8 milyar dolar olması, bu rakamın 2013'te 29,5 milyar ve 2014 yılı sonunda ise 35 milyar dolar olmasının öngörüldüğü bildirildi. Rapora göre, bulut teknolojisinin değeri 2011 yılında 91 milyar dolardan 2012 yılı sonunda yüzde 19 oranında bir artışla 109 milyar dolara erişecek. Bulut teknolojisinin değeri 2013 için de 150 milyar dolar olarak öngörülüyor. 2012 yılında neler olmadığı ise raporda, "Geçiş Hakkı Kullanımı konusunda kamu yararı yeterince gözetilemedi"; "Kablo İnternet erişimi beklenen düzeyde yaygınlaşamadı"; "Yeni teşvik sisteminde bilişim, tek başına yer almadı" ve "Kamu ihaleleri mevzuatında beklenen iyileştirilmeler yapılmadı" başlıkları altında açıklandı. Raporda ayrıca 2011'de görülen ve 2012'de devam sorular şöyle sıralandı:

*Girişim sermayesi eksikliği,

*Ar-Ge teşvikleri ile ilgili uygulamalarda karşılaşılan sorunlar,
*Fikri mülkiyet hakları ile ilgili yetersiz düzenlemeler,
*Üniversite sanayi işbirliğinin istenen sayılara ulaşmamış olması,
*Dış ticaret mevzuatı uygulamaları sorunları,
*Dış kaynak kullanım yetersizliği,
*Nitelikli iş gücü açığı Sektör'deki yüksek vergi ve karmaşık vergi yapısı,
TBD'nin "Ne yapmalı?" sorusuna yanıtı ise şöyle:

-Telekom sektöründe rekabet stratejisi değişmeli
Telekom sektöründeki sadece hizmete dayalı yetersiz seviyedeki rekabet yerine, altyapıya dayalı yaygınlaşmaya esas bir rekabete öncelik verilmelidir.

-Kablo TV şebekesi yeni girişimcilere açılmalı
Kablo TV şebekesinin 10.02.2005 tarih ve 05-10/81-30 sayılı Rekabet Kurulu kararı doğrultusunda alternatif İnternet servis sağlayıcıların erişimine açılması ya da özel sektöre devredilmesi konusu gündeme alınmalıdır.

-Mobil sektördeki verimlilik ve kârlılık sorunlarını çözmek için önlem alınmalı
Mobil sektörde rekabet var gibi gözükse de gerçekte rekabet sorunu ile birlikte verimlilik ve kârlılık sorunu bulunmaktadır. Bu sorunun çözümü için alınacak her türlü tedbirin ivedilikle hayata geçirilmesi, hem rekabetin güçlendirilmesi hem de tüketici faydasının artırılması açısından zorunluluk arz etmektedir.

-TÜBİTAK Ar-Ge desteklerindeki sorunlar çözülmeli, bilişim projelerine daha çok pay ayrılmalı
TÜBİTAK'ın Ar-Ge desteği sağladığı projelerde kendi enstitülerini desteklemesi eğilimi sürmektedir. Ayrıca, üniversite ve sanayi tarafından üretilen projelere TÜBİTAK desteği sağlamada sorunlar yaşanmaktadır. Araştırma projelerinden ziyade geliştirme projelerine destek verilmektedir. Başvuru süreçleri basitleştirilmeli, ödeme süreçleri ise yeniden değerlendirilmelidir.
TÜBİTAK tarafından sağlanan Ar-Ge destekleri büyük şirketler için azami yüzde 60, KOBİ'ler için yüzde 75 oranında olup, tüm sektörler için aynıdır. Pek çok Avrupa ülkesinden yüksek olan bu oranlar, destek oranının tüm sektörler için aynı olması nedeniyle tartışmaya açıktır. Oysa ülke olarak üstünlük sağlayabileceğimiz bilişim teknolojileri öncelikli alanlardan birisi olması Vizyon 2023 hedeflerine ulaşmak için de bunun önemli bir konu olarak değerlendirilmelidir.

-Ar-Ge yatırımları ve inovatif şirketler desteklenmeli
Evrensel hizmet, Ar-Ge fonlarını kullanarak; ticarileşen Ar-Ge yatırımları ve inovatif şirketleri destekleyecek fonlar, sektöre kullandırılmalı ve girişimcilik desteklenmelidir.

-KOBİ'lere "Hak Ediş" usulü yapılan ödemelerin yol açtığı sorunlar çözülmeli
Halen hak ediş usulü ile yapılan ödemeler özellikle KOBİ'leri zorlamaktadır.
Burada Avrupa Komisyonu'nun Çerçeve Programları'nda uyguladığı gibi ön ödeme sisteminin getirilmesi tartışılmalıdır. Bu ve benzeri uygulamalar zaten kıt kaynakları olan yerli yazılım sanayinin gelişimini yavaşlatmaktadır. Bunda, Ar-Ge ve inovasyon konularında işbirliği kültürünün gelişmemiş olması ve gelişmesi için teşvik ve olanakların sağlanmamış olması da önemli rol oynamaktadır.

-Lisanslama, sektörün ihtiyaçları doğrultusunda iyileştirilmeli
Patent ve fikri mülkiyet haklarının tanımı, uygulaması ve adil kararlara bağlanması yönünde ciddi eksiklikler bulunmaktadır. Mevcut mevzuatta bilişim ürün ya da hizmetlerinin anlamlı biçimde lisanslanmasına olanak verecek iyileştirmeler yapılmalıdır.
Telif hakları ve tescil kanun ve yönetmelikleri genellikle mamul hale gelmiş yazılım ürünlerine hitap etmektedir. Yazılım ürünlerini kapsayan, yeni yürürlüğe sokulmuş olan İsteğe Bağlı Tescil Yönetmeliği, fiziki koşulları ve kaynak kodunu korumak konusunda atılmış ilk önemli adım olmakla birlikte ihtiyaçları karşılamaktan uzaktır.

Yazılım ürünü TOBB kanununda sanayi ürünü kabul edilmekteyken, ihracat mevzuatında hâlâ hizmet olarak kabul edilmektedir. Bu durum yazılım sektörünün ihracat teşviklerinden faydalanmasını engellemektedir.

-Vergilendirme mevzuatı yerli sanayiyi/sermayeyi koruyacak şekilde değiştirilmeli
Stratejik önemi olan bilişim alanındaki vergiler sadece bu sektörlerin büyümesini engellemeyip, bilişim toplumuna giden yolda Türkiye'yi yavaşlatmaya devam etmektedir. Gerek Hükümet Programı, gerek Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ve BTK'nın stratejik planlarında belirtilmiş genişbant kullanımının yaygınlaşması ve vatandaşlara ulaşımının sağlanması çalışmalarının başarılı olabilmesi için sabit genişbant İnternet'te olduğu gibi mobil genişbant Internet için abonelerden alınan ilk tesis vergilerinin kaldırılması gerekmektedir. Yerli sermayenin güçlenmesini engelleyebilecek vergi uygulamaları yerli yatırımcıları yabancı şirketler karşısında zayıf duruma düşerek, bu şirketlerimizin küresel oyuncular tarafından kolaylıkla devralınmasının önü açılmaktadır.

-2023 hedefleri için robotik, nano teknoloji, tele tıp gibi bilişim alanlarına yönelmeli
Türkiye'nin 2023 yılında dünyanın ilk 10 ekonomisi arasında yer alması için yılda ortalama yüzde 8,5 büyümesi gerekiyor. Bu büyüme, klasik ekonomik aktörlerin hiçbiri ile sağlanamazken sadece bilişim teknolojilerinin etkin ve verimli kullanımıyla olanaklıdır. 2023 hedeflerine erişebilmenin yöntemi, öncelikle mevcut olan robotik, nano teknoloji, tele tıp gibi çözümlerin üretim ve hizmet sunumunda kullanılmasını zorunlu kılmaktır.

-Bilişim sektörü için tek muhatap olmalı
Sektörün muhatap ihtiyacı karşılanıp koordinasyon sağlanarak kamuda tek muhatap organizasyonu netleştirilmelidir. Yazılım ve hizmet sektörünü destekleyecek politikalar oluşturulmalıdır.

-Bilişime talep artırılmalı
Çevrimiçi hizmet üretimine teşvik verilerek; genişbant ucuzlatılarak; bilişimi tüm ekonomik faaliyetlerde yaygınlaştıracak politikalar uygulanarak talep arttırılmalıdır.

-Devlet ve özel sektör arasındaki haksız rekabete son verilmeli
Devlet kurumları ve özel sektör şirketleri arasındaki haksız rekabet engellenerek; standartlar yaygınlaştırılarak rekabetçi bir piyasa oluşturulmalıdır.

-Bilişim işbirliği projelerinde yeni yöntem arayışlarına gidilmeli
Devlet, sanayi ve üniversite işbirliği için, geleneksel yöntemleri aşan yeni model arayışına gidilmelidir.

-Güvenli İnternet konusunda uluslararası işbirliğine gidilmeli
Güvenli İnternet sadece ülkemizin sorunu değil, uluslar arası bir sorun. İnternet sitelerinin tek başına Türkiye'den engellenmesi çok zor. Çünkü filtrelemeler, biraz teknik bilgisi olan kişilerce çok kolay aşılabiliyor. Bunun için, tüm dünyayla birlikte "yönetişim ilkeleri ışığında'-" İnternet'teki zararlı içerik ve bilişim suçlarıyla mücadele edilmesi, uluslararası işbirliklerine gidilmelidir. Bu noktada siber suçlar alanındaki ilk uluslararası sözleşme olan, 2001'de imzalanan Avrupa Konseyi Siber Suçlar Sözleşmesi önem kazanıyor. Bu sözleşme, suçların küresel özellik göstermesi nedeniyle sadece Avrupa Birliği'ne üye ülkelere değil, diğer ülkelere de imzaya açılmıştır.

Güvenli İnternet konusunda öncelikle Türkiye, uluslararası üyelikleri, (örneğin İnternet Hatları Uluslararası Derneği 'The International Association of Internet Hotlines Providers-INHOPE') artırılmalıdır. Ayrıca STK'lar devreye girmeli ve otokontroller olmalıdır.

-Yasal altyapı ihtiyaçları karşılayacak düzeye getirilmeli
Güçlü ve yasal bir altyapı oluşturularak sektörün hızla büyümesi sağlanmalıdır.

-Kişisel veriler ve gizliliğin korunması yasalarla teminat altına alınmalı
Kişisel verilerin işlenmesi ve gizliliğinin korunmasının sadece BTK tarafından ve e-haberleşme sektörüne yönelik düzenlemeler ile değil, tüm sektörleri içine alabilecek kapsam ve etkinlikteki bir kanunla düzenlenmelidir.

-Bilişim sektöründe uluslararası standartlar, takım çalışması ve pazarlama faaliyetlerine önem verilmeli
Katma değeri yüksek olan bilişim teknolojileri alanında başarılı olmak için uluslararası standartlara uyum, takım çalışması kültürünün gelişimi ve pazarlama faaliyetlerine önem verilmelidir. Firmalar yenilikçi, yaratıcı proje ekipleri kurmalıdır.
Eğitim politikaları istihdam yaratılmasına dönük olmalı

Bilgi ve iletişim sektörüne dayalı istihdam yaratılmasına dönük eğitim politikası geliştirilmelidir.

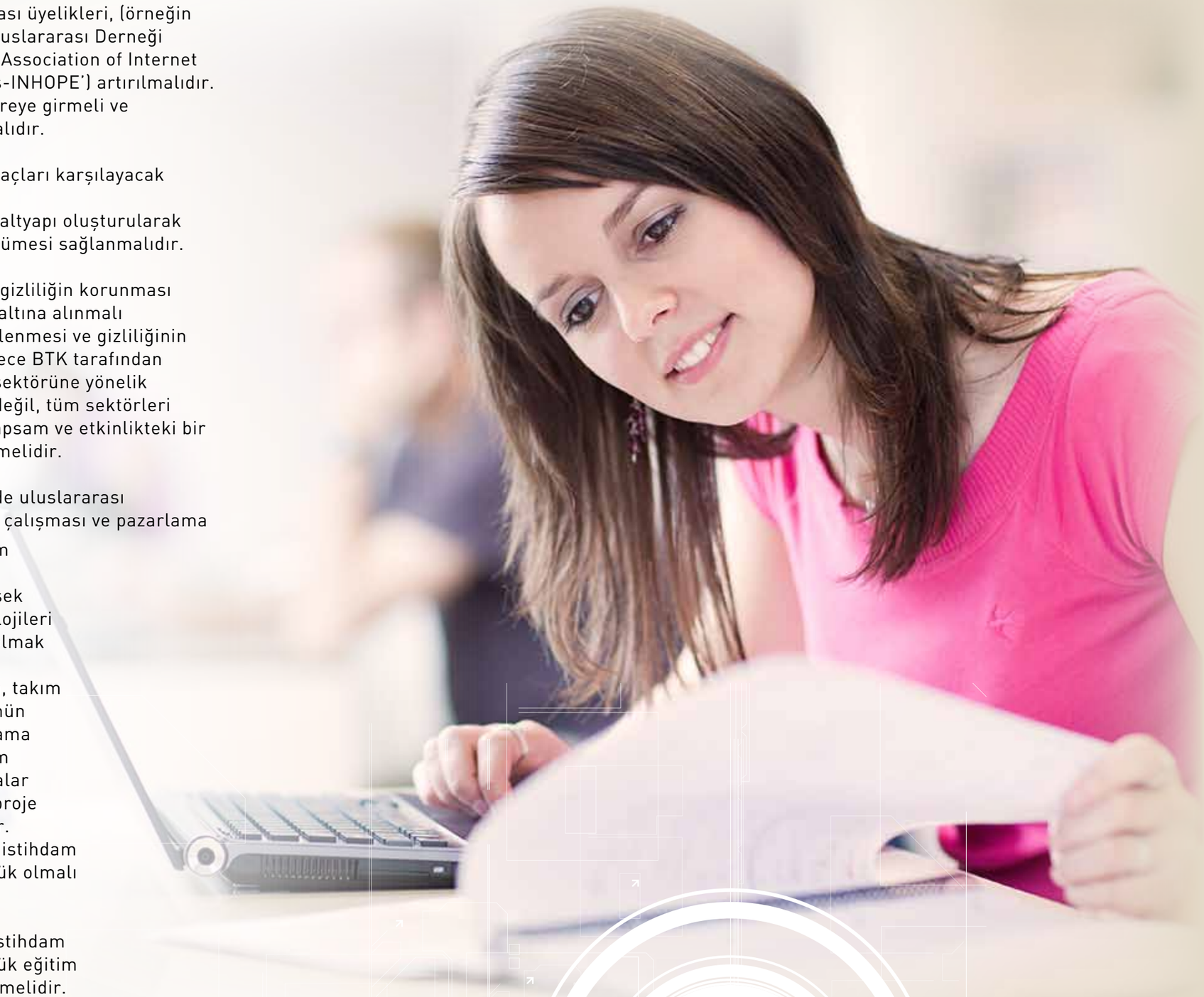

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım: Bilişim sektörümüz, hizmetler açısından şu anda dünya ile rekabet edebilir durumda

Türkiye'nin eve kadar fiberde dünyanın ilk 20 ülkesi arasına girdiğine dikkat çeken Bakan Yıldırım, yerli uygulamalar ve Türkçe içeriğin büyük önem taşıdığını vurguladı. Yıldırım, bilişim pazarının yüzde 10'dan daha fazla artarak 2013'te 50 milyar doları aşacağını açıkladı.

*Bilgi toplumuna dönüşümün en önemli unsurlarından biri, bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) altyapılarının en son teknolojik gelişmelere uygun hale getirilmesi, yaygınlaştırılması ve toplumun tüm kesimleri tarafından erişilebilir hale getirilmesidir. Bu konuda Türkiye'de önemli gelişmeler sağlandı. Şöyle ki;

-Mobil iletişim altyapıları dünyanın en son teknolojisini kullanan, en hızlısı İnternet erişimine imkân sunan ve AB ülkeleri ile kıyaslandığında en ucuz fiyat ile hizmet sunar hale geldi. GSM hizmetlerinin en küçük yerleşim noktalarına kadar götürülmesi için oluşturulan bir proje ile, Evrensel Hizmet Fonu kullanmak üzere yıl sonuna kadar ihaleye çıkıldı.

-Sabit tarafta ise, fibere dönüşüm hızla devam ediyor. Kurulumların hızlandırılması ve maliyetlerin azaltılması için geçiş hakkı ve altyapının paylaşımı konularında düzenleme çalışmaları sürüyor. Eve kadar fiberde 1 milyonun üzerine çıkan dünyanın ilk 20 ülkesi arasına girmiş bulunuyoruz.
Bilgi toplumuna dönüşümün en önemli unsurlarından bir diğeri olan BİT kullanımı ve etkinliğinin arttırılması için ise, başta FATİH projesi olmak üzere çok sayıda proje üzerinde çalışılıyor.

** Bilişim sektörünün büyümesi ve ülke kalkınmasına en fazla katkıyı verebilmesi için;

- BİT'nin gerek özel sektör ve gerekse kamuda işlerin daha hızlı ve verimli hale getirilmesi amacıyla kullanımının teşvik edilmesi, bu amaçla e-devlet hizmetlerinin yaygınlaştırılması,

- Altyapı kurulumlarının kolaylaştırılması ve mükerrer yatırımların önlenmesi,

- BİT üzerinde sunulacak yerli uygulamalar ve Türkçe içeriğin arttırılması büyük önem taşıyor.

*** BİT yazılım ve donanım altyapısı ile BİT üzerinden sunulan hizmetlerden oluşan bilişim pazarının büyüklüğünün bir önceki yıla göre yüzde 10'dan daha fazla artarak 2013 yılında 50 milyar doları aşması bekleniyor.

**** Bilişim sektörümüz, hizmetler açısından şu anda dünya ile rekabet edebilir durumda. BİT yazılım ve donanım ürünlerimizin dünya ile rekabet edebilmesi için ise, her şeyden önce Türk firmaları, fiyat ve teknoloji olarak dünya ile rekabet edebilir düzeyde ürünler geliştirmeli ve üretebilmeli. Bunun olabilmesi için hükümetimiz dünyada örneği az görülür çapta teşvik ve destekler uyguluyor. Ancak sadece bunlar yeterli değil. Bunların yanında;

- Devletin ve Türk müteşebbislerinin BİT alanını stratejik ve yatırım yapılması gereken alan olarak görmesi,

- Yenilikçi ve yüksek katma değerli ürün geliştirecek ve üretecek üreticilerin çoğalması ve sinerji oluşturacak şekilde birbirleri ile işbirliği yapması,

- Kamu ve özel kullanıcılarının yerli ürünleri kullanımına öncelik vermesi gerekiyor.

Bilgi Güvenliği Derneği (BGD) Başkanı Ahmet Hamdi Atalay:

Tüm kesimlerde belli bir farkındalığa ulaşılmakla birlikte, bilgi güvenliğinde tedbir alınması noktasında önemli eksiklikler mevcut

BİLGİ GÜVENLİĞİ DERNEĞİ

Yerli ürünlerin ortaya çıkması için önemli bir fırsat alanı olan bilgi güvenliği ile mahremiyete ilişkin kuşku ve eksikliklerin giderilmesinin önem taşıdığını belirten Atalay, bilişimin sahip olduğu yeterince değerlendirilmediği, verimlilikteki artış ve ekonomik değer yaratmadaki yeteneğinin kullanılamadığına dikkat çekti.

BİT'in geliştirilmesi ve üretiminde sahip olduğu potansiyel, yeterince değerlendirilemiyor. Bilişimin üretim ve verimlilikteki artış ve ekonomik değer yaratmadaki yeteneği, yeterince kullanılamıyor * Bilgi toplumuna dönüşümün en önemli iki unsurundan biri, bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) altyapılarının yaygınlaştırılması ve toplumun tüm kesimleri tarafından erişilebilir ve kullanılır hale getirilmesidir. Bir diğeri unsur ise, BİT kullanımının arttırılmasıdır. Bu konularda ülkemiz dünyanın gelişmiş ülkelerinden biri sayılabilir.

- Mobil iletişim altyapıları, en son teknolojiyi kullanan ve dünyanın en hızlı mobil İnternet erişimini sunar hale geldi. Mobil İnternet kullanıcı sayısında da inanılmaz bir artış söz konusu. Artık İnternet ihtiyacını sadece mobil üzerinden karşılayan ciddi bir abone kitlesi bulunuyor.

- Sabit iletişim altyapılarında, geleneksel telefon altyapısı hemen hemen tüm kullanım noktalarına vardı, genişband İnternet erişiminde ADSL ile 6 milyonun üzerindeki haneye ulaşıldı, fibere dönüşüm ise devam ediyor.

- Mobil kullanım yaygınlığının artış oranı duraklamakla birlikte, kullanıcı durumdaki hemen hemen tüm vatandaşları kapsar hale geldi.

- İnternet kullanımında kullanıcı oranı bakımından dünyanın orta seviyesindeki ülkelerinden biri olan Türkiye, kullanım miktarları açısından ise dünyanın en yoğun kullanıcılarının başında geliyor.

Tüm bu gelişmelere rağmen ülkemiz, bilişim kullanıcısı olmanın ötesine henüz geçemedi. Altyapı kurulumların hızlandırılması ve maliyetlerin azaltılması için geçiş hakkı ve altyapının paylaşımı gibi konularında sorunlar devam ediyor. Uygulamadaki zorluklar, mükerrer yatırımlar maliyetleri arttırıyor ve yatırım iştahını azaltıyor.

Bilişim alanında Ar- Ge çalışmalarının teşvik edilmesine ilişkin düzenlemeler ve oluşturulan fonlar, bu alanda önümüzdeki dönemde yerli ürünlerin ortaya çıkması için önemli fırsatlar sunacak. Bilgi güvenliği alt segmenti yerli ürünlerin ortaya çıkması için önemli bir fırsat alanıdır.

Bilgi güvenliği açısından tüm kesimlerde belli bir farkındalık seviyesine ulaşılmış olmakla birlikte tedbir alınması noktasında önemli eksiklikler mevcut. 20 Ekim 2012 tarihli ve 28447 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2012/3842 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (BKK) ile "Ulusal Siber Güvenlik Çalışmalarının Yürütülmesi, Yönetilmesi ve Koordinasyonuna İlişkin Karar" yürürlüğe konuldu. BKK ile kamu kurum ve kuruluşlarınca bilgi teknolojileri üzerinden sağlanan her türlü hizmet, işlem ve veri ile bunların sunumunda yer alan sistemlerin güvenliğinin sağlanması ve gizliliğinin korunmasına yönelik tedbirlerin alınması ve BİT'e ilişkin kritik altyapıların işletiminde yer alan gerçek ve tüzel kişilerce uyulması gerekli usul ve esaslar düzenlendi.

Önümüzdeki dönemde bu düzenlemenin uygulanmasının önemli olumlu etkileri olması bekleniyor.

** BİT'in geliştirilmesi ve üretiminde sahip olduğu potansiyel, yeterince değerlendirilemiyor. Bilişimin üretim ve verimlilikteki artış ve ekonomik değer yaratmadaki yeteneği, yeterince kullanılamıyor.
Bilişim sektörünün büyümesi ve ülke kalkınmasına en fazla katkıyı verebilmesi için;

- Gerek özel sektör ve gerekse kamuda işlerin daha hızlı ve verimli hale getirilmesi amacıyla hizmetlerin çeşitlendirilme ve yaygınlaştırılması önündeki düzenleme ve vergi engellerinin kaldırılarak, bilişimin daha etkin bir şekilde kullanımının sağlanması, e-Devlet hizmetlerinin geliştirilmesi,

- Altyapı standartlarının oluşturulması, bu standartlara uygun yerli ürün geliştirilip üretimi ve kullanımının teşvik edilmesi,
- Bilgi güvenliği ve mahremiyete ilişkin kuşku ve eksikliklerin giderilmesi büyük önem taşıyor.

*** Bilişim sektörünün büyüklükleri ile ilgili ülkemizde maalesef tam ve doğru bilgi elde edinilemiyor. Bu konuda tek kaynaktan tüm verilere ulaşmak mümkün olmazken değişik kaynaklarca değişik rakamlar telafuz ediliyor. Dolayısıyla söylenen rakamların tümünü belli bir ihtiyatla ele almak gerekiyor. Ancak şunu söyleyebiliriz ki, ülkemizde bilişim sektörünün büyümesi her zaman Türkiye'nin genel ekonomik büyümesinden daha fazla oluyor. Benim tahminin 2013'te pazarın yüzde 5-7 civarında büyüyeceği yönünde.

**** Türkiye, bilişim sektörü hizmetler açısından şu anda dünya ile rekabet edebilir durumda. BİT ürünlerinin (yazılım ve donanım) dünya ile rekabet edebilmesi için ise, Türk firmalarının fiyat ve teknoloji olarak dünya ile rekabet edebilir düzeyde ürünler geliştirmesi ve üretebilmesi gerekiyor. Bunun için ülkemiz yeterli potansiyele sahip olmakla birlikte, ilgili kurumlarca yapılan yoğun çalışmalara rağmen, bu potansiyelin yeterince kullanılabildiği söylenemez. Türkiye'nin bilişim alanında daha rekabetçi hale gelebilmesi için;

- Devletin, bilişimi stratejik alan olarak belirlemesi ve ülke genelinde bilişim stratejisi oluşturarak tek elden yönetilmesini sağlayacak Bilişim Bakanlığı Kurulması,

- TÜBİTAK, TSK GV şirketleri vb. gibi kamu destekli kuruluşların özel sektör ile haksız rekabet oluşturan uygulamaları önlenerek rekabetçi ve yenilikçi ürün geliştirip üretecek şirketlerin çoğalması ve sinerji oluşturacak şekilde birbirleri ile işbirliği yapacağı ortamların sağlanması,

- Kamu ihale mevzuatının BİT özellikleri dikkate alınarak güncellenip kamu ve özel sektör kullanıcılarının yerli ürünleri kullanımının teşvik edilmesi gerekiyor.

İnternet, İnternet Geliştirme Kurulu Başkanı Serhat Özeren:

Bilişim okur-yazarlığının tabana yayılmasının hızlandırılması için yeni adımlar atılmalı

Sektörün büyümesi adına 2013'te fikri mülkiyet hakları konusunda yeni ve somut adımlar atılmasının beklendiğini anımsatan Özeren, bilişim sektörünün dünya ile rekabeti için öncelikle nitelikli işgücünün artırılması gerekliliğini vurguladı.

*Bilgi toplumuna dönüşüm sürecinde kritik öneme sahip olan kişisel verilerin korunması ve siber güvenlik konularında atılan adımlar, 2012 yılının sektör adına önemli gelişmeleri arasında yer aldı. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun Başbakanlık gündemine girmesi, sektörde bu alandaki önemli bir eksikliğin giderileceğinin önemli bir işareti oldu.

Bilgi toplumu sürecinin en önemli unsurları arasında yer alan bilgi güvenliği ve siber güvenlik konusunda da Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın bu alandan sorumlu bakanlık olarak belirlenmesi ve Siber Güvenlik Kurulu'nun kurulması sektör açısından bir diğer önemli konu olarak göze çarpıyor.

** Halihazırda tasarı olarak gündemimizde olan Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun yasalaşmasının sektöre olumlu etkisinin olacağı kanaatindeyim. Fikri mülkiyet hakları Türkiye'nin gündeminde uzun yıllardan bu yana sıkıntılı konulardan birisi. Bilişim sektörünün büyümesi ve ülke kalkınması adına 2013 yılında fikri mülkiyet hakları konusunda yeni ve somut adımların atılması önemli bir ihtiyaç olarak sektörün beklentileri arasında yer alıyor.

Bilişim sektörünün ülke kalkınmasına daha yüksek oranda katkı sağlayabilmesi için bir diğer önemli başlık da, bilişim okuryazarlığının nüfusun tabanına yayılmasının hızlandırılması için yeni adımların atılması olacak.

*** Bugün bilişim sektörünün ekonomik büyüklüğü konusunda farklı rakamlar telaffuz edilmekle beraber genel kabul gören rakam, Türkiye bilişim sektörü büyüklüğünün 35 milyar dolar civarında olduğu kaydediliyor. Türkiye'nin 2023 vizyonu, Türkiye'nin 2023 yılında 160 milyar dolar bilişim sektörü büyüklüğüne ulaşmasını öngörüyor. Bu açıdan baktığımız zaman bilişim sektörünün her yıl yüzde 15'lik bir büyümeyi yakalaması gerekiyor. 2013 yılında da Türkiye bilişim sektörünün yüzde 15'lik büyümeyi yakalayacağı inancındayım.

**** Bilişim sektörünün dünya ile rekabeti için öncelikli gündem maddelerinden birisi nitelikli işgücümüzün artırılması gerekliliğidir. Bugün alt ve orta düzeyde bilişim işgücü ihtiyacının karşılanması sadece bilişim sektörünün değil bilişim sektörünün desteklediği dikey sektörlerin de hatta KOBİ'lerin de rekabet gücünün artırılmasına katkı sağlayacak.

FATİH Projesi bu anlamda gelecekte bilişim konusunda daha yetkin bireylerin yetişmesine önemli katkılar verecek Bugün Türkiye'de son yıllarda atılan adımlarla gerek teknokentlerde gerekse teknogirişimcilerle birçok yeni ürün, proje ve fikir yeşeriyor. Ancak bu fikir ve girişimlerin en önemli ihtiyaçları sermaye, planlı ve doğru biçimde pazarlama ihtiyacıdır. Bu ihtiyaca yönelik yeni girişimci sermayelerinin artırılması gerekiyor.

Sadece girişimci sermayesinin artırılması da dünya ile rekabet edebilirlik adına yeterli değil. Bu konuda yeni girişimcilere dünya pazarlarına açılma ve ürünlerinin marka ve pazarlama süreçlerinin nasıl geliştirebilecekleri konusunda destek sağlayacak mekanizmaların artırılması gerekiyor.

Yazılım Sanayicileri Derneği (YASAD) Yönetim Kurulu Başkanı Doğan Ufuk Güneş:

Kamuda, yerli yazılımın önü açılmalı

Sektörün önemli ihtiyaçlarının başında geleceğe ilişkin stratejilerin çizilmesinin geldiğine işaret eden Güneş, yerli yazılıma pozitif ayrımcılık yapılmasını istedi. Güneş, öncelikle yerli yazılım ve uygulamalar, yerli yazılım geliştirme ile bilgi teknolojileri araç ve platformlarının özendirilmesi, yazılım ve yazılım platformları üreten firmaların teknoloji bölgeleri muafiyetlerinden yararlanabilmelerinin sağlanmasını önerdi.

Yazılım sektörünün gelişimi için öncelikle yerli yazılım ve uygulamaların özendirilmesi gerekiyor. Bu anlamda kamunun eşit seçenekler arasında yerli yazılıma pozitif ayrımcılık yapması sağlanmalı. Türkiye'de bilişim pazarı her yıl ortalama yüzde 14 büyüme gösteriyor. Sektörün önemli ihtiyaçlarının başında bugününü görerek, geleceğine ilişkin stratejilerin çizilmesi geliyor. Bilişim sektörü bugün itibariyle 34 milyar dolar büyüklüğe ulaştı. Bu rakam içerisinde yazılım ve hizmet sektörünün büyüklüğünün yaklaşık 2 milyar dolara ulaşmasını bekliyoruz.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın verilerine göre, Türkiye'deki 32 Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nde (TGB) 1.060 yazılım şirketi faaliyet gösteriyor. Bu şirketlerde yaklaşık 9 bin kişi istihdam ediliyor. Teknoparklar dışında faaliyet gösteren yazılım firmaları da dahil edildiğinde, veri işleme, barındırma ve ilgili faaliyetlerde 320, bilgisayar programlama faaliyetlerinde bin 996 olmak üzere toplam 2 bin 316 firma faaliyet gösteriyor. TÜBİTAK – MAM tarafından yapılan araştırmaya göre ise Türkiye'de 1.603 yazılım geliştirme firması yer alıyor.

Türkiye'de yazılım yapan firmaların yüzde 46'sı İstanbul, yüzde 20'si ise Ankara'da faaliyet gösteriyor. Ankara'da güvenlik ve savunma yazılımları ile kamu sektörüne yönelik yazılım geliştirme hizmetleri sunan firmalar çoğunlukta bulunuyor. İstanbul'da sistem yazılımları, mobil yazılımlar ve uygulama yazılımları üreten firmaların ağırlıklı olduğu görülüyor. İzmir ise daha çok uygulama yazılımı (ERP, satış dağıtım, depo uygulamaları, HBYS vb.) üretiyor.

Türkiye'de 100 civarında şirket 50 ülkeye ve 12 serbest bölgeye, yaklaşık yazılım ihracatı gerçekleştiriyor. Yılsonu verilerine baktığımızda, ihracat rakamının 500 milyon dolara ulaşmasını bekliyoruz. Türkiye'de bilişim sektöründe ürün geliştiren firmaların neredeyse tamamı iç pazar taleplerine karşılık vermek için ortaya çıkan bağımsız yerli firmalardır. Dolayısıyla iç pazar talepleri, bu firmaların faaliyet alanlarını belirliyor. Sektörde yazılım ürünü geliştiren firmaların neredeyse yüzde 50'si imalat, otomasyon ve yönetim alanında hizmet veriyor.

2013 yılı ve önümüzdeki dönem için de sektörümüzün gelişimi için atılması gereken bir takım adımlar olduğunu belirtmeliyiz. Bu anlamda, öncelikle yerli yazılım ve uygulamalar, yerli yazılım geliştirme ile bilgi teknolojileri araç ve platformları özendirilmeli.

Bunun yanında yerli yazılım geliştirme ve bilgi teknolojileri araç ve platformların, Ar-Ge destek mekanizmaları kolaylaştırılmalı, yazılım ve yazılım platformları üreten firmaların teknoloji bölgeleri muafiyetlerinden yararlanabilmeleri sağlanmalı. Bunların dışında, yazılım sektörünün büyümesi için atılması gereken adımları da şöyle sıralayabiliriz:

Kamunun eşit seçenekler arasında yerli yazılıma pozitif ayrımcılık yapması, kamu ihalelerinde yerli yazılımlar da ürün kabul edilerek satın alınması yerinde Ar-Ge yasasının değişime uğraması ve sektöre bağlı olarak zorunlu eleman sayılarının belirlenmesi, bu bağlamda bilişim sektörü ile ilgili Ar-Ge merkezlerinin oluşmasında 50 olan araştırmacı sayısının 5 olması gibi düzenlemelerin yapılmasını bekliyoruz.

TBV Yönetim Kurulu Başkanı Faruk Eczacıbaşı:

Neden e-dönüşüm ve rekabetçilik endeksinde yükselemiyoruz?

2012'de bilişim sektöründe kayda değer bir gelişme olmadığını söyleyen Eczacıbaşı, kamu projelerinde özel sektör şirketleri yerine Türksat ve TÜBİTAK'ın yer almasının rekabeti engellediğine, inovasyon ve çeşitlilik olması gereken bu sektörün gelişimini kamu odaklı kıldığına dikkat çekti.

* Bilgi toplumuna dönüşüm konusunda yapılan çalışmalar son yıllarda düzenli ve birbiriyle senkronize bir şekilde gerçekleştirilemiyor. Neredeyse üç yılı aşkın bir süredir e-Dönüşüm toplantıları yapılamıyor. E-Dönüşüm toplantıları yapıldığı dönemde bile:
• Bilgi Toplumu Stratejisi, stratejiyi ve politikaları ortaya koymaktan ziyade mevcut projelerin derlemesini yapan bir rapor niteliğinde idi.

• E-Dönüşüm Kurulu izleme üzerine bir formasyona oturuyordu, yaptırım gücü eksikti.
Bu temel nedenlerle, bir sinerji sağlanamadı. Ancak diğer yandan da icracı bazı bakanlıklar kendi misyonları doğrultusunda çalışmaları sürdürdüler. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı kendi kulvarlarında çalışmaya devam ederken, Milli Eğitim Bakanlığı da FATİH Projesi gibi geniş kapsamlı bir çalışmayı başlattı.

Ancak 2006-2010 döneminde yapılamayan projelerin neden yapılamadığı, yapılamayanların yerlerine yenilerinin düşünülüp-düşünülmediği ya da 2010 sonrası dönemde çıkabilecek projelerin hangi strateji maddesi ile uyumlu olduğu konularında bir çalışma da gerçekleştirilemedi.
Bilişim sektörünün gelişiminin hem ticari hem de istihdam açısından desteklenmesi de bilinçli politikalarla sağlanamadığı için sektör, hem donanım ağırlıklı ve dolayısıyla dışa bağımlı, hem de katma değer yaratımında ve uluslararası rekabette geride kaldı.
Bu açılardan bakıldığında, 2012'de kayda değer bir gelişme olmadığını söyleyebiliriz.

** Öncelikle tekrar ihale edilen stratejinin, bu sefer gerçekten bir stratejik özellik taşıması ve kıyaslamalı bir şekilde Türkiye'yi farklı bir lige taşıması gerekiyor. Madem ki, ilk 20 ekonomi içinde yer alıyoruz, neden e-Dönüşüm ve Rekabetçilik endeksinde bir türlü yükselemiyoruz?
Sektörün gelişimi için alınması gereken önlemler içinde, rekabet koşullarının düzenlenmesi var. Sektörel faaliyetten yeterli paranın kazanılamadığı çok yoğun rekabet ortamlarından, katma değer yaratacak faaliyetlerin ve nitelikli projelerin çıkması pek mümkün değil. Bunlar yapılmadan da bölgesel veya uluslar arası bir güce ulaşmak da söz konusu olamaz.

Tüm alanlarda özelleştirme hızla devam ederken sektörün gelişimindeki önemli ivmelendiricilerden birisi olan kamu projelerinde, özel sektör şirketleri yerine Türksat ve TÜBİTAK'ın yer alıyor olması sadece rekabeti engellemekle kalmayıp inovasyon ve çeşitliliğin de olması gereken bir sektörel gelişimi, kamu odaklı kılıyor. İlgili kararname ve yaklaşımların ikinci maddede sağlanacak önlemlerle birlikte ele alınıp değiştirilmesi gerekiyor.

*** Sektörün ekonomik ortamla olan doğrudan etkileşimi, doğal olarak büyüme oranlarını da etkiliyor. Önceki yıllarda ortalama yüzde 10'larda olan büyümelerin geriye gittiğini ve geçtiğimiz yılın yüzde 6-7'ler mertebesinde büyüme ile sonlanacağını düşünüyoruz. Bu da bizi, 30 milyar Dolar düzeylerinde bir yerde tutacak. 2023 hedefine doğru önümüzde 10 yıl ve gerçekleştirilmesi gereken bir 130 milyar Dolarlık açık var ki, kapatılması oldukça zor görünüyor.

**** Sektörün kendi içindeki gelişim hızının eksikliği, sektör içi segmentlerdeki donanım/hizmet-yazılım dağılımının bozukluğu, nitelikli iş gücü açığı ve dış pazarlara açılmadaki yetersizlikler ve deneyim en önemli konular olarak ortaya çıkıyor.
Üstesinden gelmek için, bilinçli politikaların uygulanması öncelikle sağlıklı iç pazar gelişimi, SSM (Savunma Sanayi Müsteşarlığı) benzeri orta, uzun erimli destek modellerinin uygulanması ve kamunun özel sektör ile rekabetini engellenmek gerekiyor.

Türkiye Bilişim Sektörü Derneği (TÜBİDER) Yönetim Kurulu Başkanı Erkin Fındık:

TOBB'a bağlı faaliyet gösterecek Bilişim Sektör Birliği oluşturulmalı

Bilişim sektörünün gelişimi ve dış dünyaya açılmasının, katma değerli hizmet üretimi ve bunun getireceği sermaye birikiminden geçtiğinin altını çizen Fındık, üç yıldır oluşturmaya çalıştıkları mesleki örgütlenmenin; hizmet tarifesi ve sektör envanterine çözüm getirilebileceği, istihdam kalitesi ve sektörün temsil gücünü artırabileceğini bildirdi.

* Bilgi toplumu temel üretim faktörünün bilgi olduğu ve toplumun gücünü bilgiden aldığı bir yapı olduğuna göre bilginin işlenmesi ve depolanmasını sağlayan bilişim sektörü şüphesiz bu konudaki en önemli unsurlardan biri, ancak tek unsur da değil. Toplumun kendi dinamikleri bizi bilgi toplumu olmaya doğru itiyor ve bence bilişim sektörünün mevcut yapısı ve derinliği de bu değişimi sağlayacak ve destekleyecek güçte. Sektörün gerek bilgi toplumuna dönüşümde katalizör işlevini yerine getirebilmesi, gerekse 2023 hedeflerinin tutturulabilmesi için bilişim sektörünün stratejik sektör konumuna yükseltilmesi, kamu yönetimi tarafından bunun gereklerinin yapılması gerekiyor. Ancak 2012'de maalesef FATİH projesinde atılan adımlar ve açıklamalar dışında bu konuda önemli olarak tanımlayabileceğimiz herhangi bir adım göremedik. 2012 yılı, küresel krizin ve buna paralel Türkiye'de alınan tedbirlerin etkisinde, Türkiye'nin diğer sektörlerine paralel olarak biraz sıkıntılı geçti diyebilirim, ancak belirttiğim gibi sektöre özel bir durum değildi bu.

**2013'te bilişim sektörünün büyümesi için öncelikle yapılması/atılması gereken üç gelişme ve adıma ilişkin olarak şunları söyleyebiliriz:
-Bilişim sektöründe düşük sermaye ile üretim yapan buna rağmen geliştirdiği çözümlerle büyüme kapasitesi taşıyan KOBİ'lerin oranı diğer sektörlere oranla çok daha fazla. Ayrıca sektörümüz tüm sektörlere çözüm ve hizmet ürettiğinden ülke ekonomisi için çarpan etkisi çok fazla. Bilişim sektörünün gelişmede stratejik sektör olarak belirlenmesi ve buna bağlı olarak gerekli adımların kamu yönetimi tarafından atılması kanımca çok büyük bir gelişme olacaktır. Bunun sağlanamaması durumunda bile aşağıda sıralanan diğer iki maddenin de önemli olduğunu düşünüyorum.
-Ar-Ge destekleri ve diğer teşvikler, son dönemde artmakta ve sektöre önemli katkı sağlıyor. Ancak bu desteklerden bilişim KOBİ'lerinin daha fazla yararlanabilmesi için istenen koşulların (örneğin 50 Ar-Ge elemanı gerekliliği gibi) bilişim KOBİ'lerinin kolaylıkla yararlanabileceği şekilde değiştirilmesi gerekir.
-Bilişim ürünlerinde, tamamı veya önemli bir oranı ülke içerisinde üretilen ürünler için KDV oranının düşürülmesi ve özellikle kamu ihalelerinde yerli ürünlerin tercih edilmesine yönelik pozitif ayrımcılık yapılmalı.

*** Bilişim sektöründe 2012 cirosunun, bilgi teknolojilerinde (BT) 10 milyar, iletişim teknolojilerinde ise 21 milyar Dolar seviyesinde gerçekleşeceğini tahmin ediyorum. BT son yıllarda ortalama yüzde 10 seviyesinde büyüyor, 2013'ün zor bir yıl olacağını düşünerek yüzde 5-6 seviyesinde bir büyüme öngörüyorum. İletişim teknolojileri ise operatörlerin yoğun rekabeti dolayısı ile son 2-3 yıldır aynı seviyede seyrediyor. Aynı rekabetin 2013'te de devam edeceğini düşünerek en fazla yüzde 2-3 lük bir büyüme öngörüyorum. Toplamda pazar büyüklüğü 32 milyar Dolar seviyesinde olacaktır.

**** Bilişim sektörü bir değişim geçiriyor, katma değerli ürün ve hizmetler bir artış gösterse de, sektörün tümü için bahsedebileceğimiz rakamların içerisindeki çok çok küçük bir bölümü temsil ediyor. Ülkemizin bilişim sektörünün gelişimi ve dış dünyaya açılması ancak katma değerli hizmetlerin üretiminden ve bunun oluşturacağı sermaye birikiminden geçiyor. Bunu sağlamanın en temel koşullarından birinin, sektörde faaliyet gösteren her firmanın üye olduğu, ticari faaliyetlerine ilişkin meslek sertifikası sahibi en az bir çalışanın istihdam edilmesinin zorunlu olduğu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne (TOBB) bağlı olarak faaliyet gösterecek bir Bilişim Sektör Birliği olduğuna inanmaktayız. Böyle bir mesleki örgütlenme yapısı oluşturmak için üç yıldır çeşitli çalışmalar yapıyoruz. Bir buçuk yıldır da konu ile ilgili olarak TOBB ile görüşmelerimiz sürmekte. Böyle bir yapı ile minimum hizmet tarifesi, sektör envanteri gibi konulara çözüm getirilebileceğini, sektörde istihdam kalitesinin ve sektörün temsil gücünün artacağına inanıyoruz.

IBM Türk Teknoloji Lideri Kıvanç Uslu:

Bulut bilişim, büyük veri gibi sıcak konularda ulusal bir konferans düzenlenmeli

"Bilgi Toplumu Stratejisinin Yenilenmesi" çalışmasının başlatılmasını 2012'nin en önemli adımı olarak değerlendiren Uslu, 2012'de vites küçülten Türkiye'nin ekonomik büyümesinin bilişim sektörünü de etkileyeceğini söyledi. Uslu, doğrudan bilgisayar üzerinde çalıştırılan yazılımlara patent verilmediğini belirtip bunun acilen düzeltilmesi gerektiğini bildirdi.

* Bence 2012'nin en önemli adımı, Kalkınma Bakanlığı'nın başlattığı "Bilgi Toplumu Stratejisinin Yenilenmesi" çalışması oldu. Bu çalışmanın alt gruplarından bir tanesi, bilgi teknolojileri sektörüdür. IBM Türk olarak biz de bu çalışmalarda aktif rol alıyoruz.

** Bilişim sektörünün önümüzdeki dönemde sektörün büyümesi ve dünyadaki trendlerle aynı paralelde ilerlemesi adına atılması gereken öncelikli üç noktayı şu şekilde sıralayabiliriz:

-Bulut bilişim, büyük veri gibi sıcak konularda devlet gözetiminde ulusal bir konferansın düzenlenmesi, büyük sağlayıcı şirketlerden destek alınması ve buna göre ülke kaynaklarının düzenlenmesi,

-Önümüzdeki dönemde büyümesi beklenilen bilişim hizmet/danışmanlık konusunda nitelikli insan gücünün üniversiteden başlayarak yetiştirilmesi,

-Genişbant altyapısının yaygınlaştırılması.

*** Burada donanım, yazılım ve hizmetler sektörünün her birinin ayrı incelenmesi gerekir, ama bilişim sektörünün geneline bakacak olursak Türkiye'nin 2012'de vites küçülten ekonomik büyümesi, bilişim sektörünü de etkileyebilir. Öte yandan, kurumsal veya toplumsal dönüşüm artık bir gereklilik olduğu için sektördeki hareketlilik devam edecektir.

**** Dünyayla rekabet edebilmekte en büyük engeller, teknolojik eksiklik ve yasal boşluklardır. Dolayısıyla önerilerimizi şu şekilde belirtebiliriz:

-Teknoloji üretimi için öncelikle üniversite destekli Ar-Ge yatırımlarının artması gerekir. Bunun için de teşvikler devam etmeli.

-Ülkemizde yazılımda yapılan yenilikler, hâlâ patent olarak değerlendirilmiyor. Nitekim bilgisayar programları, 551 sayılı kanun hükmünde kararnamenin (KHK) 6.c maddesi uyarınca, buluş niteliğinde olmadığı için patent verilemeyecek konular arasında belirtiliyor. Doğrudan bilgisayar üzerinde çalıştırılan yazılımlar için, patent verilmiyor. Bunun acilen düzeltilmesi lazım. Böylece patent üreten şahıslara güvence sağlayacak, yeniliklerin oluşmasına vesile olacak. Bunun tabii ki dünyadaki uygulamalar benzer konumda olması gerekir. Örneğin yeni bir algoritma, bir patent olarak tanımlanabilmeli.

-Üniversite ve özel sektör arasındaki birliktelik artmalı. Sektördeki yetenek açıkları standart roller için değil, yüksek katma değerli yetenekler için taranmalı ve üniversiteler de bu yetenek açıklarından yola çıkarak programlar geliştirmeli ve öğrencileri bu alanlara doğru yönlendirmeli. Belli konularda üniversiteden başlayarak dersler açılması, nitelikli eleman yetişmesine katkı sağlar.

KoçSistem Genel Müdürü Mehmet Nalbantoğlu:

Yeni Türk Ticaret Kanunu, BİT'in ticaret yaşamında kullanılmasını teşvik edecek, bulut üzerinden yeni hizmet alanları açacak

Türkiye BİT sektörünün, teknolojiyi hizmet olarak sunma eksenine kaydığına dikkat çeken Nalbantoğlu, BT hizmetlerinden alınacak KDV oranının finans kuruluşlarında yüzde 1'e düşürülmesini önerdi. Nalbantoğlu, sertifikalı veri merkezi hizmeti sunan sektör şirketlerinin enerji kullanımına yönelik özel teşvikler verilmesini de istedi.

* Bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) sektörü, bu yıl dünya genelindeki trendler ve gelişmeleri yakından izlemekle yetindi, BİT pazarında da kurumların genel ekonomik konjonktürden dolayı zorunlu olmayan teknik yatırımlar dışında büyük dönüşüm projelerinin realize olmadığı bir yılı geride bıraktık.

Bilişim teknolojileri (BT) tarafında yazılım ve hizmetler tarafındaki beklenen büyüme devam etti ve bu ivme danışmanlık hizmetlerinin gelişimini tetikledi. Dış kaynak hizmetlerine olan talebin artma eğilimi, yönetilen hizmetlere olan talebi de güçlendirdi. Dünyadaki bulut bilişim dalgası maalesef sadece sanallaştırma seviyesinde hem kamu hem de özel sektördeki payını artırdı. Mobil cihazlar çok amaçlı cihazlar haline gelme iddiasını sürdürdü ve mobil tarafın yarattığı rüzgâr sektörümüze yeni çözüm ve ürünler kazandırdı. Şirketlere hızla büyüyen veriyi düşük maliyetlerle saklama avantajı sunan "Big Data" ise bu yılın en yeni gündem konuları arasındaydı.

Sektör adına 2012 yılının neredeyse tamamı, 2011 yılına oranla daha durgun geçti. Bu yıl Avrupa'da etkisi devam eden ekonomik kriz, Türkiye'de de şirketlerin bütçeleri konusunda daha temkinli davranmalarına neden oldu ve 2012 için yılın başında yapılan büyüme tahminleri yılın ortasına aşağıya doğru revize edildi.

IDC Turkey IT Services Market 2012–2016 Forecast and 2011 Vendor Shares raporunun, donanım, yazılım ve hizmetler tarafındaki büyüme tahminlerine bakacak olursak; Türkiye BT hizmetler pazarı harcamalarının 2012 yılında yüzde 11,3, donanımın yüzde 8,7, yazılımın ise yüzde 9,1 oranında büyümesi, toplamda pazarın yüzde 9,1 oranıyla 9.682 milyar Dolar mertebesine ulaşması bekleniyor.

2012'de sektörümüzü olumlu yönde etkileyecek birtakım düzenlemeler de yapıldı. Bilindiği üzere, Yeni Türk Ticaret Kanunu şirketlere; İnternet sitesi zorunluluğu, kayıtlı elektronik posta sistemi, güvenli elektronik imza, elektronik ortamda yönetim kurulu ve genel kurul gerçekleştirme, ticaret sicil kayıtlarının elektronik ortamda tutulması, defter ve belgelerin elektronik ortamda tutulması gibi konuları artık şart koşuyor. Bunlar arasında, özellikle sektörümüzü ilgilendiren en önemli maddelerden biri, kayıtlı elektronik posta sistemini düzenleyen "Beyanlar, belgeler ve senetler" başlıklı olanıdır. Bu nedenle şirketlerin bu konularda yükümlülüklerini yerine getirmeleri için BİT sektörüne daha fazla ihtiyaçları olacak. Kanun, BİT'in ticaret yaşamında kullanılmasını teşvik açısından önemli olduğu gibi bulut üzerinden yeni hizmet alanlarını açacak. Bu konunun sektörümüze etkisini 2013 ve takip eden yıllarda daha net göreceğiz.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından, bankaların destek hizmeti almalarına ilişkin Kasım 2011'de yayımlanan yönetmelik gereği, destek hizmeti veren firmalar, belirlenen kriterlere uygunluğu açısından bankaların iç denetim ekipleri ve BDDK bağımsız denetçileri tarafından denetlenmeye ve gerekli kriterleri sağlamayan firmalar, bankalara hizmet veremez hale gelmeye başladı. Yapılan bu düzenlemelerle,

sektörümüzde hizmet veren nitelikli firmalar öne çıkmaya ve/veya belirli kriterlere uyum sağlama adına gereken tedbir ve iyileştirmeler gerçekleştiriyor. Bu da sektörümüzdeki hizmetin kalitesini artırıyor. Uzun vadede ise bankaların teknoloji hizmeti temininde mevcutta sıkıntı yaratan KDV sorunu çözüldüğünde daha çok dış kaynağı kullanmayı tercih edeceğini öngörüyoruz.

Sektörümüz adına uzun vadede fayda sağlayacak önemli adımların atıldığı bir yıl geçirmiş olsak da, yılın başında açıklanan Küresel Bilgi Teknolojileri raporuna göre, 142 ülke içinde 52'nci sırada yer alan ülkemizin, bilgi toplumuna dönüşmesi adına, kat etmesi gereken daha uzun bir yolu olduğunu söyleyebiliriz.

/** Türkiye'de bilişim teknolojileri sektörü içinde hizmetlerin aldığı pay dünya ortalamasının çok altında rakamlara tekabül ediyor. Rakamlarla konuşmak gerekirse; Türkiye'de yazılım ve hizmetlerin payı yüzde 20 civarında iken, bu dağılım aslında bizim de üye olduğumuz G8 ülkelerinde yüzde 30 donanıma karşı, yüzde 70 yazılım ve servisler şeklinde gerçekleşiyor. Dünyada olduğu gibi bütçeye hizmetler tarafında daha fazla pay ayrıldığı noktada, bilişim sektörünün büyüme ve ülke kalkınmasına sağlayacağı katkı oranı da artacak.

Türkiye BİT sektörünün gelişimi adına değinmek istediğimiz bir diğer konu ise KDV oranı. Bilindiği gibi sektörümüz teknolojiyi hizmet olarak sunma eksenine kayıyor. Bu doğrultuda, başta finans sektörü olmak üzere farklı sektörlerdeki şirketler BT'yi bir hizmet olarak satın almak istediği zaman yüzde 18 KDV ödemek zorunda kalıyor. Finans kuruluşlarına BT'yi hizmet olarak verebilmenin yolu, KDV'nin direk maliyet olduğu finans kuruluşlarında bu yükün ortadan kaldırılmasıyla mümkün. Bu nedenle BT hizmetlerinden alınacak KDV oranının finans kuruluşlarında yüzde 1'e düşürülmesi önerimizi bu vesile ile tekrar paylaşmak isteriz.

Diğer taraftan sertifikalı veri merkezi hizmeti veren sektörümüz şirketlerinin enerji kullanımına yönelik özel teşvikler verilmesi gerektiği görüşündeyiz. Bu teşviklerin sağlanmaması halinde şirketler için kritik önem arz eden bu alanda, ülke olarak bir başarı sağlamak zor olacak. Çünkü enerji maliyetleri şirketlerin bu alandaki rekabet gücünü zayıflatıyor.

Bunların yanı sıra TÜBİSAD'ın "Atılım için Bilişim" raporunda yer alan; sektöre yönelik güçlü yasal altyapı oluşturulması, sektörümüz özelinde istihdam yaratılmasına dönük eğitim politikası geliştirilmesi, hizmet ve yazılım ihracatının desteklenmesi, GSYİH içindeki payı yüzde 1'in de altında olan Ar-Ge harcamaları oranının yukarıya çekilmesi, alınan vergilerin büyümeyi teşvik edecek, derinleşmeyi sağlayacak ve ihracatı güçlendirecek şekilde değiştirilmesi ve vergi yükünün azaltılması gibi önerileri de sektörümüzün gelişimi adına önemli gördüğümüz konu başlıkları olarak sıralayabiliriz.

*** BT sektörünün 2013 yılı büyüme tahminlerine ilişkin olumlu beklentiler tüm sektör kaynaklarından geliyor. 10 milyar dolar sınırının aşılacağı bir BT pazarı beklentimizi koruyoruz.

Hizmetler tarafında yaşanan büyüme ivmesinin 2013 yılında da artarak devam edeceği görüşündeyiz. Bölgesel oyuncu olma yolunda ilerleyen sektörümüzün önde gelen şirketleri; danışmanlık, yazılım ve ürün bazında özellikle İnternet ve mobil teknoloji alanlarında inovasyonları ile ürün geliştirmeyi daha üst seviyeye çıkartarak bölgede güç kazanmaya devam edecekler.

Bulut bilişim, mobil teknolojiler daha fazla şirketin BT bütçesi içinde yer alırken, Big data konusu tartışılmanın ötesinde şirketlerin hizmet portföylerinde yerini almaya başlayacak. Bulut bilişim ve akıllı bilişim, teknoloji pazarının da büyümesini sağlayacak, teknoloji geçişleri, BT danışmanlık servislerine talebi artıracak. Buna paralel olarak telekom şirketleri, servislerini çeşitlendirecek şirketler satın almayı sürdürecek. Mobil ödeme sistemleri alanında da yoğun bir hareketlilik yaşanacağını söyleyebiliriz.

Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun 2013'te sektörümüzün büyümesine pozitif bir ivme kazandıracağı görüşümüzü de ayrıca paylaşmak isteriz.

Microsoft Türkiye Genel Müdürü Tamer Özmen:

Fikri mülkiyet hakları geliştirilmeli, korsan yazılım kullanımını önleyecek kültürel iklim yaratılmalı

Bilişim sektörünün, küresel ölçekte rekabet için kamu ve özel sektörde BT'nin gelişimini destekleyecek yaklaşımda bulunulmasını öneren Özmen, gelecek dönem dünyada BİT pazar büyüklüğünün 4.1 trilyon dolara erişeceğinin öngörüldüğünü söyledi.

Türkiye'nin bilişim toplumuna dönüşebilmesi için her ölçekteki kuruluş teknolojiden yararlanmalı. Bilişim sektörü ulusal sermaye ve yatırımlarla büyümesi, ihracat içindeki payının artırılması, yeni iş alanları yaratmak ülke ekonomisine önemli ölçüde katkı sağlıyor. Bu nedenle öncelikle bilişim sektörünün en stratejik sektörlerden biri olarak belirlenmesi ve bu doğrultuda desteklenmesi gerekiyor.

Atılması gereken ilk adım tabii ki bilişimin öncelikli ve stratejik sektör olarak ilan edilmesi olmalı. Bunun yanı sıra sektörde katma değer yaratabilmek ve yenilikçiliği sağlayabilmek adına yazılım ve hizmetler geliştirebilecek nitelikteki girişimcileri yetiştirmek, desteklemek ve gelişmelerini sağlayacak imkânları sunmak gerekiyor.
* 2012 yılında Türkiye'de bilişim sektörü açısından atılan en önemli adımlardan biri 1 Temmuz 2012 itibariyle yürürlüğe giren Yeni Türk Ticaret Kanunu oldu. Bu kanun gereğince, kurumların İnternet sitesi kurma zorunluluğu getirildi ki, bu sektör açısından çok önemli bir gelişme. Ancak İnternet sitesine ilişkin hükümleri içeren 1524'üncü madde, 1 Temmuz 2013'ten itibaren yürürlüğe girecek.

Microsoft Türkiye olarak 2012 yılında, Türkiye'nin bilişim toplumuna dönüşebilmesi için hayata geçirdiğimiz sosyal sorumluluk projelerimize bir yenisini ekledik. Girişimci ekonomisi yaratmak ve uygulama pazarı sektörünü oluşturabilmek amacıyla planlanan "Açık Akademi" kurumsal sosyal sorumluluk projemiz tüm dünyaya da örnek gösterilen projelerden biri oldu. Microsoft Türkiye'nin kendi geliştirdiği ve yılbaşında hayata geçirdiği Açık Akademi Projesi'ne bir yılın sonunda yaklaşık 84 bin kişi kayıt oldu.

** Türkiye bilişim sektörü, 2013 yılında çözüme, katma değere ve hizmete yönelik yatırımlar yapmalı. Teknolojiyi tüketen bir toplum olmak yerine daha çok teknoloji ile üreten bir topluma dönüşebilmeliyiz.

Bu amaçla teknolojiyi kullanma yönünde bilgi, bilinç ve yetisinin geliştirilmesi için çalışmalar yürütülmeli. Ülke ekonomisine önemli ölçüde katkı sağlayan bu sektörün, ulusal sermaye ve yatırımlarla büyümesi, ihracat içindeki payının artırılması, yeni iş alanları yaratmak üzere devlet tarafından desteklenmesi gerekiyor.

Ayrıca Türkiye'nin bilişim alanında küresel ölçekte rekabet edebilmesi için özel sektör ve kamuda bilgi teknolojileri

sektörünün gelişimini destekleyecek yaklaşımda bulunulmalı. Bu açıdan şirketler ve kamuya birçok görevler düşüyor. Bilgi teknolojilerinin yaygın ve etkin kullanımı, ülkemiz için büyük önem taşıyor. Microsoft Türkiye olarak biz bu doğrultuda ülkemizin uluslararası alanda rekabet gücünü artırabilmesi için yenilikçi ve güvenli ürün ve hizmetleri sunmaya devam ediyoruz. 2013 yılında da Türkiye'nin önde olabilmesi için odaklandığımız KOBİ, Kurumsal, Girişimcilik, Tüketici ve Sosyal Sorumluluk alanlarında iş ortaklarımız ile beraber ülkemize daha fazla katma değer sağlamak hedefiyle çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

*** Bilişim sektörü, ekonomilerde yaşanan sarsıntılara rağmen 2012 yılında büyümesini sürdürdü. Gelecek dönem dünya çapında bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) pazar büyüklüğünün 4.1 trilyon dolara erişeceği öngörülüyor. TÜBİSAD verilerine göre, içine e-ticaret de dâhil edildiğinde ülkemizde bu pazarın büyüklüğünün 2012 yılında 66.7 milyar dolara ulaştığı tahmin ediliyor. Ülkemizin 2023 hedefi doğrultusunda yapılacak yatırımlar ile bilişim sektörünün her geçen yıl daha da büyüyeceğine inancım sonsuz.

**** Ülkemizin 2023 yılında dünyanın ilk 10 büyük ekonomisi arasına girme hedefine içtenlikle Microsoft Türkiye olarak inanıyoruz. Bu hedef doğrultusunda Türk ekonomisinin kaldıraç sektörü olarak bilgi teknolojileri alanının hem işletmeler hem de kamu sektörünün benimsenerek doğru şekilde konumlandırılmasının çok önemli olduğunu düşünüyorum. 2023 yılı için konulmuş olan sektörümüzün 160 milyar dolarlık büyüklüğe ulaşma hedefi için sektörümüzün yılda ortalama yüzde 8.5 oranında bir büyümeyi yakalayabilmesi gerekiyor. Türkiye'nin bilişim toplumuna dönüşebilmesi için her ölçekteki kuruluş teknolojiden yararlanmalı.

Bilişim sektörü ulusal sermaye ve yatırımlarla büyümesi, ihracat içindeki payının artırılması, yeni iş alanları yaratmak ülke ekonomisine önemli ölçüde katkı sağlıyor. Bu nedenle öncelikle bilişim sektörünün en stratejik sektörlerden biri olarak belirlenmesi ve bu doğrultuda desteklenmesi gerekiyor. Atılması gereken ilk adım tabii ki bilişimin öncelikli ve stratejik sektör olarak ilan edilmesi olmalı.

Bunun yanı sıra sektörde katma değer yaratabilmek ve yenilikçiliği sağlayabilmek adına yazılım ve hizmetler geliştirebilecek nitelikteki girişimcileri yetiştirmek, desteklemek ve gelişmelerini sağlayacak imkânları sunmak gerekiyor. Bu noktadaki gelişimin önünü açabilmek adına fikri mülkiyet haklarını geliştirmenin ve korsan yazılım kullanımını önleyecek bir kültürel iklimin yaratılmasının son derece önemli olduğunun altını çizmekte de büyük bir fayda var.

Software AG Türkiye Başkan Yardımcısı Gökhan Arıksoy:

5-10 yıllık vergisiz teşviklerle, bilişim sektörü ciddi şekilde gelişir

İş süreçleri tabanlı uygulamalar geliştiren şirketlerin önemli gelişmelere imza attığı, yazılım pazarının büyüdüğüne değinen Arıksoy, Türkiye'nin, "gelişmekte olan bir pazar"dan "gelişen pazar"a doğru ilerlediğinin altını çizdi. Arıksoy, 2012-2016 yılları arasında BT sektöründeki büyüme oranının, yüzde 16 olmasının öngörüldüğünü bildirdi.

* 2012 yılında Türkiye'de bilişim sektörü büyümesini sürdürdü. Birçok yeni teknoloji, kurumlar tarafından aktif olarak kullanılmaya başlandı. Veri merkezleri, bulut bilişim, depolama teknolojileri, mobilite, dışkaynak alanlarındaki ilerlemeler sektörün geleceğinin ümit vaat ettiğinin en belirgin örneği oldu. İş süreçleri tabanlı uygulamalar geliştiren Türk şirketleri de sektörde önemli gelişmelere imza attı. Bunun yanı sıra Türkiye'deki yazılım pazarı büyüdü. Türkiye, "gelişmekte olan bir pazardan" "gelişen pazar" doğru ilerliyor. 2012 yılı da bu süreci hızlandıracak önemli adımlar atıldı. Ayrıca bu sene gerçekleştirilen Fatih Projesi ile birlikte önümüzdeki beş yıl içerisinde 570 bin sınıfın bilgisayar erişimi olması öngörülüyor.

** Türkiye, bilişim alanında yapılan yasal düzenlemeler ile uluslararası arenada rakipleriyle yarışacak güce sahip olacak. Hükümetin Silikon Vadisi tarzında Ar-Ge girişimlerini desteklemesi gerekiyor. Şu anda taslak aşamasında olan bazı projeler var. Örneğin İsrail'deki gibi 5-10 yıllık vergisiz teşviklerle Türkiye'de bilişim sektörü ciddi şekilde gelişir.
Bunun dışında şirketlerle okullar arasındaki ortaklıkların daha da geliştirilmesi gerekiyor. Hocaların okullarda danışmanlık yapması yerine, şirket ve üniversitelerin beraber Ar-Ge projelerine imza atmaları sektörün önünü açacak. Amerika'da yaşanan teknoloji devriminin başlangıcı, şirketlerin okullarla yaptıkları Ar-Ge projelerine dayanıyor.

Bu tip projelerinin benzerlerinin Türkiye'de de düşünülmesi gerekiyor. Özellikle artık her ilimizde bir üniversite olduğunu düşünürsek bu girişimlerin hayata geçirilmesinin zor olmadığı da görülecek.

*** Geçtiğimiz yıllarda Türkiye bilişim alanında önemli bir büyüme kaydetti. 2013 yılında da Türkiye çift basamaklı bir sayıda büyümeye devam edecek. Birkaç yıl öncesine kadar sadece İzmir, Ankara ve İstanbul ile sınırlı olan bilgisayar satışları şimdi Anadolu'nun birçok şehrinde ciddi oranda artış gösteriyor. 2013 yılı ile birlikte KOBİ'lerin rakiplerinin önüne geçmek için BT servislerine daha çok yatırım yapması bekleniyor. 2012-2016 yıllara arasında BT sektöründeki büyüme oranının yüzde 16 olması öngörülüyor. Yazılım pazarında ise bu büyümenin yüzde 13 civarında olması hesaplanıyor ama korsan yazılımların önüne geçilmesi de bu rakamı etkileyen faktörlerden olacak. Uluslararası alanda yapılan araştırmalar, Türkiye'deki BT pazarı büyüklüğünün 2012'deki 7,9 milyar dolardan 2016 yılında 14,4 milyar dolara ulaşacağını gösteriyor. Donanım satışlarının 2016'da 10,6 milyar dolara ulaşması bekleniyor. Özellikle Avrupa ve Ortadoğu arasında bir köprü görevine sahip olması nedeniyle Türkiye'nin pazar payının giderek artacağını düşünüyorum.

**** Daha önce de belirttiğim gibi bilişim alanında küresel pazara devlet desteği ve bilişim politikaları önemli rol oynuyor. Hükümetin Ar-Ge girişimlerini desteklemesi gerekiyor. Diğer ülkelerde olduğu gibi vergisiz teşvikler kritik bir unsur oluyor. Kurum ve üniversite ortaklıklarının daha kapsamlı bir şekilde uygulanması gerekiyor.

Turkcell Genel Müdürü Süreyya Ciliv

2013 ve sonrasında akıllı uygulamalar, bulut bilişim, büyük proje ve mobil trendler, dünyanın dönüş istikametini belirleyecek

Türkiye'nin altyapıda dünyayla yarıştığına dikkat çeken Ciliv, bundan sonraki süreçte, sektörün yapıcı bir rekabet içerisinde, ürün ve hizmet yelpazesini geliştirmesinin önem taşıdığını söyledi. Ciliv, kalifiye insan kaynakları, girişimciliğin desteklenmesi ve yatırımların sürmesi konusunda proaktif adımlar atılması gerektiğini vurguladı.

*İletişim ve teknoloji sektöründe 2012 yılına damgasını vuran en önemli gelişmeler mobilite, İnternet ve yakınsama alanlarında yaşandı. Burada atılan adımlar gerek bireylerin günlük yaşamında gerekse şirketlerin iş yapış şekillerinde teknolojik dönüşümün yaşanmasına doğru mesafe katedilmesini sağladı. Son yıllarda hem mobil İnternet alanındaki gelişmeler hem de akıllı telefon ve tablet yaygınlığının artışı sayesinde yeni bir yola girilmişti. 2012 yılında ise bunların günlük hayata yansımasını sağlayan teknolojik dönüşüm konusunda daha somut adımlar gördük. Turkcell olarak finans, tarım, sağlık, eğitim gibi çeşitli alanlarda teknolojik çözümlerin doğrudan insanların yaşamlarını dönüştürdüğü süreçlere liderlik ettik.

Cüzdan taşımayı gereksiz hale getirecek "Turkcell Cüzdan" ürünümüz bunun en önemli örneklerinden biri oldu.

** 2013 yılında ve sonrasında temaslı-temassız mobil ödeme sistemleri, makinelerarası iletişimin sağladığı imkânlar ile gerçekleşen akıllı enerji, akıllı endüstri, akıllı sağlık, akıllı tarım, akıllı araç ve akıllı ev uygulamaları, bulut bilişim, yayıncılık ve eğitim alanlarındaki büyük projeler dünyanın dönüş istikametini belirleyecek mobil trendler olacak.

M-ticaret de önemli mobil trendlerden biri olarak hacmini büyütmeye devam edecek. Hem sektörün hem Türkiye'nin büyümesi için fırsatların bu kadar kendini gösterdiği bir ortamda, Türkiye'nin altyapı konusunda dünyayla yarışır noktada bulunduğuna, hatta pek çok gelişmiş ülkeye göre daha avantajlı olduğuna dikkati çekmek gerekiyor. Bunun için Turkcell olarak, küresel ekonomideki zorluklara karşın yatırımlarımızı her zaman sürdürdük. Fiber omurgamızı güçlendirerek, Turkcell Superonline ile fiber ağımızı 31 bin km'ye yükselttik. Bugün evlere 1000 Mbps hızında fiber İnternet sunabilen birkaç ülkeden biriyiz.

Bundan sonraki süreçte de sektörün yapıcı bir rekabet içerisinde hem yurtiçine hem de yurtdışına yönelik ürün ve hizmet yelpazesini geliştirmesi büyük önem taşıyor.

*** 'Türkiye'de bilgi ve iletişim sektörünün büyüklüğü, son 10 yılda 4 kattan fazla artış gösterdi. Geçen yıl ülkemiz yüzde 8,5 büyürken bilişim sektörünün hacmi yüzde 13 büyüdü. BTK 2011 yılı sonunda sektörün 2011'de yüzde 8 büyüyerek 30 milyar doları bulduğunu, 2012 içinse yüzde 5.6'lık bir büyüme öngörüldüğünü

açıklamıştı. BTK'nın 2012 yılı 3. çeyreğine ilişkin pazar verilerinin yer aldığı rapora göre eylül sonu itibariyle genişbant abone sayısı 19,3 milyona, 3G abone sayısı 40,3 milyona ulaştı. Fiber, kablo ve özellikle mobil İnternet abonelerinin artışıyla birlikte toplam İnternet abone sayısının yıllık büyüme oranı yüzde 50,3 oldu.
Bunlar çok umut verici rakamlar. Sektörde hem bireysel hem kurumsal segmentlerde ciro, kullanıcı sayısı, kullanım miktarı gibi her alanda yukarıya doğru trendin, 2013 yılında da sürmesini bekliyoruz.

**** Türkiye'de bilişim sektörünün dünya ile başarılı bir şekilde rekabet etmesi, yalnızca sektörün geleceği açısından değil diğer tüm sektörlerin ve dolayısıyla ülkemizin rekabet gücü açısından önem taşıyor. Bu noktada kalifiye insan kaynakları, girişimciliğin desteklenmesi ve yatırımların sürmesi konusunda proaktif adımlar atılmalı. Buralarda yaşanabilecek sıkıntılara karşı sektörde tüm tarafların ortak bir bilinçle hareket etmesini önemsiyoruz.

Bunun yanında insan kaynaklarının geliştirilmesi konusunda özellikle kadınların işgücünün dışında kalması önemli bir sıkıntı. Buna karşı "Ekonomiye Kadın Gücü" projemizi geliştirdik ve Turkcell Global Bilgi ile Anadolu'daki gençlerimizin potansiyelinden yararlanmamızı sağlayacak ve istihdam olanağı yaratacak çağrı merkezleri açıyoruz. Bugün 200'ü aşan şirkete ulaşan Turkcell Partner Program ile ekosistemimizde inovatif ve girişimci yaklaşımları destekliyoruz. Türkiye'nin rekabet gücüne katkıda bulunmak üzere yatırımlarımızı sürdürüyoruz.

Vodafone Türkiye İcra Kurulu Başkanı Serpil Timuray:

Önümüzdeki 10 yıla, “Mobil Rönesans” damgasını vuracak

Özellikle M2M’nin yaygınlaşmasının Türkiye için “Mobil Rönesans”ın sonuçlarının belirgin bir şekilde hissedileceği dönemi başlatacağını öngören Timuray, YASED’in, mobil-sabit iletişim teknolojilerinin bilişim hizmetlerinin kullanımındaki her yüzde artışının, GSYİH’ya çarpan etkisi 1.8 oranında olduğunu ortaya koyduğunu anımsattı.

Tüm dünyada mobil abonelerin sayısı 2012 yılı sonunda 6.5 milyara ulaşırken, dünyadaki akıllı telefonların sayısı da 1 milyar sınırını aştı. “Mobil ve dijital çağ” olarak tanımlayabileceğimiz bu yeni dönemde bireysel yaşamdan iş hayatına tüm dinamikler değişirken, özellikle gelişmekte olan coğrafyalarda eğitimden sağlığa, finanstan tarıma toplumsal yaşamın her alanı yeniden tanımlanıyor.

Günümüzün en önemli kaynağı olan “veri”ye her an, her yerden, evrensel boyutta ve gerçek zamanlı erişim imkânı, yeryüzünde her bireye kültürel, sosyal ve ekonomik gelişimde fırsat eşitliğinin kapısını aralıyor. Doğal kaynakların daha verimli kullanıldığı sürdürülebilir bir dünya için etkili çözümler sunuyor. İş dünyasının dinamiklerinin de mobilize olduğu ve tüm sektörlerin kendilerini mobil teknolojilerle yeniden tanımladıkları bu dönemde, her işin önüne bir “m-” geliyor. Vodafone Türkiye olarak, M-Yaşam olarak adlandırdığımız bu yaşam biçimine ülkemizin en iyi şekilde uyum sağlaması için çalışıyoruz.

Bu amaçla 2012 yılında, dünyada sabitten mobile yaşanan bu dönüşümün etkilerini gerek bireysel gerekse kurumsal bazda mümkün olan en geniş ölçekte erişilebilir kılmak için çalıştık. Türkiye’de pek çok ilk’i hayata geçirirken, müşterilerimize benzersiz bir deneyim yaşatmaya, onların yaşamlarını kolaylaştırmaya odaklandık. Kesintisiz ve kaliteli iletişim hizmetleri sunmak üzere altyapı yatırımlarımıza devam edip birçok ilke imza attık. Hayata geçirdiğimiz sosyal iş modelleri ile çiftçiler, kadınlar, engelliler gibi mobil iletişimin olanaklardan yeterince yararlanamayan kesimlerin yaşamlarına değer kattık.

Bunlar arasında bizler için ayrıcalıklı bir konuma sahip olan Vodafone Çiftçi Kulübü, geçtiğimiz günlerde Vodafone Grubu’nun Londra’da düzenlediği Mobile For Good (iyilik için mobil teknolojiler) zirvesinde tüm dünya ülkelerine bir başarı hikâyesi olarak gösterildi.

Türkiye ekonomisinin, dünyada ekonomik krizin etkilerinin hissedildiği, Avrupa’nın küçüldüğü ve kaynak arayışına girdiği bir dönemde istikrarlı bir şekilde büyümesini sürdürmeyi başardığını görüyoruz.

Ülkemizin bu güçlü performansı devam ettirmesinin, günümüzün yeni gelişmişlik ölçütü tabir edebileceğimiz mobil teknolojileri, yani “mobil yaşam” tarzını ne ölçüde benimseyebildiği ile yakından alakalı olduğuna inanıyoruz.

Mobile For Good (iyilik için mobil teknolojiler) konferansında konuşan Dünya Bankası eski Başkan Yardımcılarından Prof. Dr. Ian Goldin bu “yeni” durumu “Mobil Rönesans” olarak adlandırıyor. Prof. Goldin’e göre insanlık; bin yıldır şahit olmadığı bir biçimde gelir artışının aritmetik nüfus artışının üstüne çıktığı bir dönemi yaşıyor. Bu yeni kavşak, mobil teknolojiler sayesinde herkesin olanak ve becerileri ile oluşacak “kollektif dehanın” yönünü belirliyor.

Bu açıdan bakıldığında, önümüzdeki dönemin Vodafone ve Türkiye için Mobil Rönesans’ın sonuçlarının en belirgin şekilde hissedileceği bir dönem olacağını öngörüyoruz. Örneğin mobil iletişim sektörünün yıllık bazda yüzde 10’a yakın büyüme gösterdiği bir ortamda, Eylül 2012 itibarıyla Türkiye’de yaklaşık yüzde 90 düzeyine ulaşan penetrasyon oranının önümüzdeki 10 içerisinde yüzde 100’e yaklaşmasını beklemek çok uzak bir varsayım olmayacaktır. Yine de yüzde 120’ler düzeyinde olan Avrupa Birliği ortalamasına Türkiye’yi daha da yaklaştıracak bir atılımın özellikle makineler arası mobil iletişimin (M2M) yaygınlaşmasıyla başlayacağını tahmin etmekteyiz.

YASED (Uluslararası Yatırımcılar Derneği) tarafından bilgi ve İletişim sektörünün ülke ekonomisine etkisini analiz etmek amacıyla çok yeni yayınlanan “2023 Hedefleri Yolunda Bilgi ve İletişim Teknolojileri” raporu, mobil ve sabit iletişim teknolojileri, telekomünikasyon ekipmanları, yazılım, donanım ve bilişim hizmetlerinin kullanımındaki her yüzde artışının, ülkemizin GSYİH’ne çarpan etkisi 1.8 oranında olduğunu çok net ortaya koydu.

“Bilgisayar korsanlarının yeni hedefi gazeteciler”

TGC ve KAS tarafından düzenlenen seminerde hukukçular, gazetecileri e-postayla gönderilen virüslü dosya tehdidi altında olduklarına dikkat çekip uyardı.

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti (TGC) ve Konrad Adenauer Stiftung (KAS), 23 Aralık 2012’de ortaklaşa “Gelişen Teknoloji Karşısında Gazeteciliğin ve Gazetecinin Konumu” başlıklı bir seminer düzenledi. 100’e yakın gazetecinin katıldığı seminer, Taksim Nippon Otel’de gerçekleştirildi. Seminere; TGC Başkanı Orhan Erinç, TGC Başkan Vekili Turgay Olcayto, TGC Başkan Yardımcısı Vahap Munyar, TGC Genel Sekreteri Sibel Güneş, TGC Genel Saymanı Gülseren Ergezer Güver, TGC Genel Sekreter Yardımcısı Zafer Atay’ın da aralarında bulunduğu çok sayıda kişi katıldı. Seminerde gazetecilerin örgütlenmesi, yıpranma tazminatı, çalışma koşulları, digital veriler nedeniyle gazetecilerin yaşadığı sorunlar ele alındı, mesleki bilgiler paylaşıldı.

“Gelişen Teknoloji Karşısında Gazeteciliğin ve Gazetecinin Konumu” seminerinde uzmanlar gazetecilerin elektronik postayla gönderilen virüslü dosya tehdidi altında olduğuna dikkat çekerek “Bilmediğiniz yerden gelen mail eklerini kesinlikle açmayın” uyarısında bulunuldu. Son dönemde özellikle popüler gazetecilere özel virüs üretildiğine işaret edilirken bilgisayar korsanlarının hedefinde ise en çok aktivist gazetecilerin olduğu vurgulandı.

İnternet gazeteciliğin hukuki tanımı yok

Seminerin açılış konuşmasını yapan TGC Başkanı Erinç, Türkiye’nin teknolojik gelişmeleri yakından izlediğini dile getirerek “Türkiye’de medya sanayi, dünyadaki teknolojik gelişmeleri en hızlı değerlendiren, kullanan sanayi dalı olarak duruyor; ancak bu gelişmelere karşın pek çok konuda çok gerilerde olduğumuz da bir başka gerçek. Teknolojiyi geliştiriyoruz, kullanıyoruz. Daha önce elektronik yayıncılık dediğimiz bu konuda, ne İnternet

gazeteciliğinin ne de İnternet gazetecilerinin hukuki tanımları ne yazık ki henüz yok" diye konuştu.
İnternet yasasının basın yasası kapsamında düzenlenmesinin istenmesi konusuna da değinen Erinç, sözlerini şöyle sürdürdü:
"Oysa basılı iletişim araçlarıyla elektronik iletişim araçları arasındaki teknolojik farklılık, böyle bir düzenlemenin yapılsa bile uygulama alanının zor olduğunu gösteriyor. Nitekim daha önceki basın yasasındaki geçişi dokuzuncu madde olarak İnternet yayıncılığı düzenlenmeye çalışılmış ama hukuki farklıkları, teknoloji farklılıkları nedeniyle uygulanamamıştır. O açıdan baktığımızda; biz TGC olarak İnternet gazeteciliğinin ayrı bir yasa ile düzenlenmesi gerektiği kanısında olduğumuzu her fırsatta açıklıyoruz. İnternet haber sitelerinde çalışan meslektaşlarımızın da fiilen gazetecilik yapıyor olmalarına karşın; hukuken gazeteci sayılamamaları onların büyük ölçüde kimlik, ekonomik ve sosyal haklarından mahrum kalmalarına neden oluyor."
Türkiye'de teknolojinin gelişiyor olmasına karşın yine de pek çok alanda dünya ortalamasının altında olunduğunu ifade eden Başkan Erinç, sözlerine şöyle devam etti:
"Yaygın basının İnternet'ten televizyon yayınlarına da başlamış olması nasıl bir hukuksal durum karşısında olduğumuzu da gösteriyor. Basın yasasına bakarsanız; yaygın, bölgesel ve yerel diye bir değerlendirme yapıldığını görüyoruz. İnternet gazeteciliğin gelmesiyle bu tanımın hâlâ geçerli olup olmadığını tartışmak gibi bir durumla da karşı karşıyız. Yerel gazetenin İnternet sitesi kurması halinde dünyanın her köşesinden bağlanılarak izlenmesi yerelin uluslararası olması gibi bir sonuçla da karşı karşıyayız."

"Haber de küreselleşti"

Erinç'in konuşmasının ardından ilk oturuma geçildi. Moderatörlüğünü TGC Başkan Vekili Olcayto'nun yaptığı ilk oturumda Hürriyet Gazetesi Dış Haberler Şefi ve Basın Enstitüsü Derneği Başkan Yardımcısı Emre Kızılkaya, "Yeni Medya", TGS Önceki Başkanı, Cumhuriyet Gazetesi Yazarı Sükran Soner "Gazetecilerin Örgütlenmesi", TGC Hukuk Müşaviri Gökhan Küçük, "Gazetecilerin Yıpranma Tazminatı" başlıklı konular yaptılar.
Gazeteciliğin teknolojiyle uyumlu hale gelirken yaşadığı değişikliklere değinen Kızılkaya, Türkiye'den ve dünyadan örnekler vererek sundu. İnternet'in şu anda teknolojinin bel kemiği olduğuna dikkat çeken Kızılkaya, "Bu yüzden İnternet'i iyi anlamak gerekiyor. Bilgisayar oyunu oynarken de araştırma yaparken de İnternet'e bağlanmak zorundasınız. Teknoloji okuryazarlığının ön planda olduğu bir dönemdeyiz" dedi.
Teknolojinin gazetelerin bir kısmının İnternet'e taşınması veya İnternet siteleriyle desteklenerek yayın yapmasına yol açtığının altını çizen Kızılkaya, böylece haberlerin çok daha hızlı bir şekilde aynı anda tüm dünyaya yayıldığını anlattı. Gazeteciliğin teknolojiyle birlikte içeriği daha da zenginleştirdiğini hatta oyunlaştırma imkânı da sağladığını aktaran Kızılkaya, "Birçok gazeteci şu an yeni medya araçları kullanıyor. Haberlerini küreselleştirmeliler. Kendine özgü haberler yapmalı" önerisinde bulundu.

"Yeni medya düzeninde habere daha hızlı ulaşılıyor"

Seminerin ikinci oturumunun moderatörlüğünü TGC Genel Sekreteri Güneş yaptı. Bu oturumda Kadir Has Üniversitesi Yeni Medya Bölümü Öğretim Görevlisi İsmail Hakkı Polat, "Geleneksel Medyadan Yeni Medyaya Geçiş ve Sorunlar", Avukat Hüseyin Ersöz, "Gazetecilerin Digital Veriler Nedeniyle Yaşadığı Sorunlar", Avukat Oktay Huduti ise "AB Hukuku'nda Digital Verilerin Korunması" başlıklı birer konuşma yaptılar.

Yeni medya düzeninde habere çok hızlı ulaşılabilse bile okuyucunun güvenilir bilgi istediğine işaret eden Polat, "Bu yeni düzende gazetecinin önemi artıyor. Gazeteci tarafından sağlanan nitelikli haber büyük değer kazanıyor. Yurttaş haberciliğinin de mutlaka okuyucuya ulaşacak şekilde kısaltılması hedefine uygun olarak hazırlanması için gazetecinin süzgecinden geçmesi gerekiyor" diye konuştu.

AVUKAT HÜSEYİN ERSÖZ: ASLINDA GAZETECİLERE KARŞI SUÇ İŞLENİYOR

Dijital verinin tanımını yaparak konuşmasına başlayan Avukat Ersöz, gazetecilerin meslekleri gereği çok sayıda mail aldığını belirterek gazetecilerin kimliği belli olmayan kaynaktan gelen mailleri açmaması gerektiğini söyledi. E-posta aracılığıyla yollanan virüslerin bilgisayarı ele geçirebileceğine vurgu yapan Ersöz, sözlerini şöyle sürdürdü:
"Bu bilgisayarlar zombi bilgisayar haline geliyor. Kişi bilgisayar üzerindeki kontrolünü yitiriyor. Alıcının kaynağını bilmese de gelen bu mailden dolayı bir dijital veri varsa o kişinin sorumluluğunda kabul ediliyor. Savcılar ve mahkemeler, bu dokümanların hangi kaynaktan gönderildiğine bakılmaksızın gazeteci sorumlu tutabiliyorlar. Ayrıca son dönemde örnekleri olduğu gibi Terörle Mücadele Yasası öyle bir yasa ki içine tüm gazetecileri örgüt propagandası yapmaktan, yardım ve yataklıktan içine sokabilir ve suçlayabilirsiniz. Digital saldırıların hedefinde özellikle aktivist gazeteciler yer alıyor."
"Dokümanın altında imzası olan kişi olsa da hemen itibar etmeyin. 'Kimsiniz?' şeklinde mail atabilirsiniz. Güvenilirliğinden şüpheye düştüğünüz hiçbir maili açmayın" uyarısında bulunan Ersöz, virüs programlarının her virüsü tanımayacağını da dikkati çekerek "Popüler bir gazeteciye yönelik olarak özel virüs de üretilebilir" dedi.
Türkiye ile Avrupa'yı karşılaştıran Avrupa Birliği'nde kişisel verilerin korunması konusuna çok önem gösterildiğini belirten Avukat Huduti, kişisel verilerin korunması noktasının önemine dikkat çekerek şunları söyledi:
"AB hukukundaki yasal düzenlemeler bilginin serbest dolaşımı noktasından hareketle kişisel dijital verilerin korunmasını sağlıyor. Bunu bir hak kabul ediyor. AB temel haklar şartının 7. ve 8. maddeleri ile veri güvenliğinin korunması ve özel yaşamın gizliliği temel hak sayılıyor. Tek şart verilerin yasaya uygun toplanması ve dürüstlük kuralına uyulması. Türkiye ise veri koruma konusunda çok kötü durumda. Ticari olarak kişisel veriler kullanılabiliyor. Oysa adınızı soyadınızı bir kez alan birisi sonradan kullanacaksa sizden izin almak zorunda.
Gazetecilik açısından bakarsak direktifteki 9. maddeye göre gazeteci verileri haber yapmak amacıyla topluyorsa bunda bir sakınca yok. 11 Eylül saldırısı sonrasında AB içinde de Telekom ve İnternet bilgilerinin 6 ay ile 2 yıl arasında saklanması zorunluluğu getirildi. Bu Türkiye için de geçerli."

1976-2012
Gençlik TBD İlişkisi

Genç bir sektör olarak kabul edebileceğimiz bilişim sektörünün kitlesel örgütü olarak TBD gençlik ile buluşmayı başarabildi mi?

Hayır.

Bu sorunun gerçekten irdelenmeye gereksinimi var diye düşünmekteyim. Sektör genç, işin ilginç yanı bilişim kullanıcılarının yoğunlaştığı yaş kesimi genç ama 1976 yılından bu yana gençliğin enerjisini yeterince bünyesine katamamış bir örgüt Türkiye Bilişim Derneği.

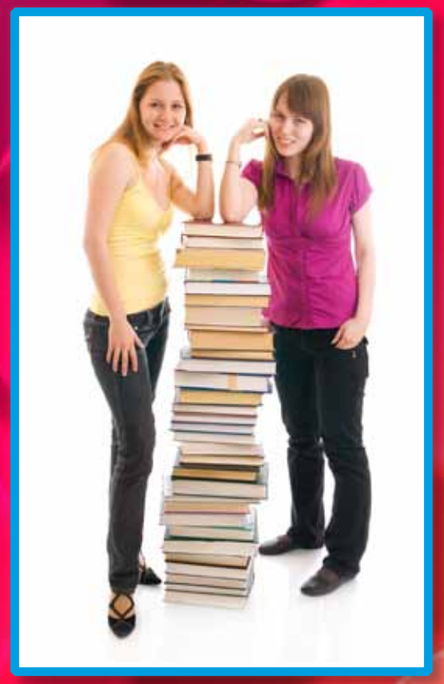

Nezih KULEYIN
nezih@semor.com.tr

İşin aslı 1976 yılından bu yana iş biraz daha da geriye gitti. O tarihte Türkiye Bilişim Derneğini kuranlar orta yaşa bile henüz girmemişlerdi. Böyle yazıyorum çünkü ne kadar genç oldukları ya da genç olma özelliklerinin olduğu tartışmalıydı. Büyük çoğunluğu akademisyen ve büyük şirketlerde yönetici konumdaydı bu nedenle de o yılların gençlik eğilimleri ile bire bir uyum sağlamıyorlardı.

Sonra zaman ilerlerken büyük bir kamu çalışanı kitlesi derneğin üyesi oldu. Dolayısı ile çözememiş olsak da en önemli sorunlarımızdan birisi kamu çalışanlarının özlük hakları oldu. Temel etkinliğimiz olan Ulusal Bilişim Kurultayları bilimsel nitelikli sektörel sorunlarımızı tartıştığımız etkinlikler olurken, Kamu Bilgi, İşlem Merkezi Yöneticileri ve Bilgi İşlem Merkezi Yöneticiler Seminerlerimiz ise adlarından anlaşılacağı gibi sektördeki yöneticileri sorunlarına çözüm üretmek amacı ile tasarlanmış etkinliklerdi. Dolayısı ile gençlik kendisini bu etkinliklerin bir parçası olarak görmedi.

1998 yılı tam bu kısır döngüyü kırmak için fırsatın ayağımıza geldiği yıldı. ODTÜ IEEE öğrenci kolu TBD ile birlikte eğitimde bilişim teknolojilerini ana eksen olarak kabul ettiği bir etkinliği yaşama geçirmek istiyordu.

TBD yönetiminin olaya başlangıçta soğuk bakması zamanla aşıldı ve BTIE kısaltması ile anılan etkinlik IEEE'den önce Avrupa'nın En Büyük Gençlik Organizasyonu sonra Dünyanın En Büyük Gençlik Organizasyonu ödülünü aldı.

Gerek IEEE öğrenci kolunun her yıl değişmesi gerekte TBD'de meydana gelen yönetim değişikliği sonucu etkinliklerin sayısını azaltma stratejisi yöntem olarak bu etkinliği Ulusal Bilişim Kurultayı içerisinde küçük bir salonda yapılan akademik bildirilerin sunulduğu küçük bir toplantıya dönüştürdü. Böylece gençlik ile olan tek kurumsal bağlantımızı da kaybetmiş olduk.

Yıllar yılları kovaladı şimdi TBD'de çalışma grupları mesleğe yıllarca emek vermiş çoğu emekli ya da emeklilik yaşını geçmiş çalışanlardan oluşuyor. Bu bir kazanım ama ister istemez insan kendine şu soruyu soruyor: Gençlik Nerede?

Şu anda yeniden genel kurula gidiyoruz. Kuramsal olarak oluşturulmuş TBD Genç yapılanması ile gençlikle buluşmanın olanaksızlığını anlamamız gerekiyor. Yeni oluşacak yönetimin daha oluşurken gençlikle buluşma kaygısını yönetime taşıdığını göstermek zorundadır.

Aksi durum daha da yaşlanan bir TBD bizi bekliyor demektir.

0, 1, 2, 3 “TBD Ankara”

Sıfır, bir, iki, üç... Türkiye Bilişim Derneği Ankara Şubesi’nin kuruluşunun onaylandığı 16 Mayıs 2008 tarihini başlangıç anı, yani SIFIR olarak varsayarak; ilk olağan genel kurulun yapıldığı güne kadar geçen dönemi BİR, ikinci olağan genel kurula kadar geçen dönemi de İKİ olarak adlandılabiliriz. ÜÇ olarak adlandıracağım dönem ise, Ocak 2013’te yapılacak 3. Olağan Genel Kurul ile tamamlanacak.

Türkiye Bilişim Derneği (TBD) Merkez Yönetiminin 19 Nisan 2008 tarihindeki TBD Ankara Şubesi’ne ilişkin kuruluş kararında (Valilik onayı 16 Mayıs 2008), o dönemdeki Yönetim Kurulu üyesi olarak imzam olduğu için mutlu ve gururluyum. TBD Ankara Şubesi’nin kuruluş çalışmalarını başlatan, daha sonra 26 Ekim 2008 günü yapılan ilk olağan genel kurul ile ikinci dönem yönetimi olarak görevine devam eden, kurucu yönetim kurulu üyeleri Necati Etlacakuş, Y. Murat Erten, Mukaddes Burhan, Ahmet Pekel, Talat Postacı, R. Erdem Erkul ve Coşkun Dolanbay’a, 9 Ocak 2011 günü bayrağı devrettikleri ikinci olağan genel kurula kadar yaptıkları çalışmalardan dolayı teşekkür ederim.

Üçüncü dönem yönetimi olarak, 2. Başkan M. Kemal Nalçacı, Yazman Nesrin Ezer, Sayman Aylin Akça Okan ve üyeler A. Cengiz Güray, Coşkun Dolanbay ve İ. Gökhan Özbilgin ile başkanlığımda çalışmalarımızı sürdüregeldik.

Kurulması zorunlu olan TBD Genç ÇG ve Sosyal Etkinlikler ÇG’nun yanı sıra Yazılım Destekleri, Çevreci Bilişim (BİLÇEV) ve Üniversite Bilgi İşlem Birim Yöneticileri Birliği (ÜNİBİB) çalışma gruplarından sorumlu olan yönetim kurulu üyesi arkadaşlarımla işbölümünü gerçekleştirdik.

Yukarıda adı geçenlere ek olarak Bilgi Güvenliği ve İş Sürekliliği, Bilişim Teşvikleri, Eğitim, KOBİLİŞİM, Bilişim Çalışanları, Bilişim Hukuku, Bilişim Kentleri, BİMKULÜP, Görme Engelliler çalışma grupları da şubemiz çatısı altında yer almaktadır.

Çalışma gruplarımızın eliyle özellikle kamuda çalışan meslektaşlarımızın sorunlarına eğildik. Yasal düzenlemeler konusunda görüşlerimizi ilgililerle paylaştık.

Bilişim ve Çevre (BİLÇEV) ÇG eliyle uygun yer arayışımızın sürdüğü Bilişim Ormanı için mevsimsel koşulların oluşması beklenmektedir. Gelecek için yeni fidanlar dikmeye hazırız. TBD’nin tıpkı yıllar önce Gebze’de TEMA Vakfı eliyle kurduğu orman gibi...

Teknik çalışmalardan bunalınca sosyal ve kültürel etkinlikler de yaptık. Gezi, piknik, üyelerimizden oluşan Türk Müziği Korosu’nun konseri bunlardan bazıları.

Üyelere dönük çalışmaların artarak sürdürüldüğü çalışmalarımız kapsamında düzenlediğimiz teknik ve kişisel gelişim amaçlı eğitimler üyelerin TBD’ye olan yakınlıklarını artırdı.

TBD merkez yönetiminin düzenlediği etkinliklerin gerçekleştirilmesinde de çalışmalarımız oldu. Yalnızca, biçimsel değil içerik olarak da katkılarımızı değerli üyelerimizle birlikte sağladık. Diğer şubelerin ilgi alanı dışında kalan 56 il ve dünyanın çeşitli ülkelerindeki üyeler nedeniyle, kapsama alanı tüm dünya olan bir Ankara Şubesi’nin 7000 kadar üyesinin birikiminden yararlanabiliyorduk. Bu birikimden aldığımız güç ve cesaretle, yani TBD’nin tüm üyelerinin varlığıyla hedeflerimizi teker teker gerçekleştirmeye başladık.

Yönetime geldiğimizde, önceki dönemde Ankara Şubesi’nin sorumluluğuna verilmiş olan KAMUBİB Çalışma Grubu’nun çalışmalarını büyük bir özenle sürdürdük. Çalışmalar çerçevesinde KAMUBİB ÇG ile organize ettiğimiz kamu kurumlarını bilgilendirme toplantılarında söz aldık, sonuçlarını paylaştık. 2011 yılındaki 13. Kamu Bilişim Platformu Etkinliğinin (KAMUBİB-13) başarıyla gerçekleştirdik. Geçmişte kendilerine “Plaketsiz Çalışma Grubu” adını veren bu grubumuzda görev almış KAMUBİB eski başkanlarını unutmadık; davetimizi karşılıksız bırakmadılar, etkinliğimize onur verdiler. 2012 yılı başında yapılan düzenlemeyle KAMUBİB Çalışma Grubu, Ankara Şubesi kurulmadan önceki yapısıyla, yeniden TBD Merkez’in sorumluluğuna alındı. Gruba olan desteğimiz ise üye kimliğimiz ile sürmektedir.

Son dönemlerde TBD Ulusal Bilişim Kurultayları kapsamında gerçekleştirilen Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim (BTIE) Etkinliklerini gerçekleştirdik. Gençlerle birlikte 2011 yılında başlattığımız TBD Genç Bilişimciler Kurultaylarını gelenekselleştirip 2012’de ikincisini yaptık. Gençler yönetti, gençler konuştu, gençler başardı...

Çocuklarımızı da unutmadık. kırk yıl önce başlayan çalışmalarla güçlenerek süren Bilişim Devrimi ile yaşamı büyük ölçüde değişecek olan bugünün çocukları değil mi? Onların bilişimle, bilgisayarla tanışmalarından tutun teknoloji ile yaptıklarını görünce çıkaracağımız çok ders olduğunu anladık. BTIE kapsamındaki etkinliklerle çocuklarımızın yeteneklerini gördük. Bilişim İzcileri çalışma grubumuz ile onlarla daha yakın çalışma olanağı bulduk. 23 Nisan’da Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı’nı, TBD’nin Kuruluşu’nu, 19 Mayıs’ta Atatürk’ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı’nı hep beraber ve coşkuyla kutladık.

Simge

İ. İlker Tabak*
ilker.tabak@bilisim.com.tr

Ankara Kalkınma Ajansı bünyesindeki Kalkınma Kurulu’nda TBD’yi temsilen bulunduk. Ajansa sunduğumuz iki projeden biri kabul edildi. Üyelerimize 2012’nin başında, proje kapsamında bütçesi Kalkınma Ajansı tarafından sağlanmak üzere, yeni yıl armağanı olarak uzaktan eğitimler sunduk. 2013 başında ise, bu eğitimleri gelenekselleştirerek ücretsiz olarak sağladık. Eğitimleri üyelerimizin kullanımına açan Enocta firmasına bir kez daha teşekkür ederiz.

Avrupa Birliği Leonardo da Vinci Gençlik Programı kapsamında sunduğumuz meslek liseleri ile iş dünyasını buluşturmayı ve yakınlaştırmayı amaçlayan projemiz de geçtiğimiz ay onaylandı. Güvercinlik Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi ile birlikte yürütülecek bu projede TBD Ankara Şubesi olarak farkındalık yaratma amaçlı çalışmalarda bulunacağız.

Diğer Sivil Toplum Örgütleri ile işbirliği olanaklarını araştırıp desteklerimizi açıkladık. Bu bağlamda yeni kurulan Bilgisayar Mühendisleri Odasına olan desteğimizi beyan ettik, sürdüreceğiz. Ayrıca, Android Geliştirici Günleri’ne de katkıda bulunduk. MS Silverlight gibi diğer mobil platformlarla uygulama geliştirme eğitimlerini de verdik.

Önümüzdeki günlerde TBD Ankara Şubesi’nin 3. Olağan Genel Kurulu var. 0, 1, 2, 3 diyerek başlamış olan bu sürece yenisi eklenecek. 2013 yılı Ankara Şubesi’nin 4. döneminin başlangıcı olacak. Bu dönemde oluşacak yeni yönetimin de geleneği sürdürerek geleceği yakalayacağına inanıyorum. TBD aracılığıyla insanlık için, ülkemiz için yararlı çalışmalarda bulunan ve bulunacak herkesi şimdiden kutluyor ve başarılar diliyorum.

(*) Bs. Müh., Bilişim Ltd. Paz. ve Satış Md.
TBD Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı

Eğitim sistemi, yenilikçi ve nitelikli iş gücü yetiştiremiyor!...

Türkiye'de mevcut eğitim sisteminin bilişim sektöründeki nitelikli işgücünü yetiştiremediği belirtilirken ilkokuldan başlayıp üniversiteye kadar eğitimin her aşamasında yeniden yapılanmaya ihtiyaç olduğu vurgulandı. Ayrıca, üniversite, İŞKUR ve MYK'nın işbirliği yapması, program ve müfredatların yenilenmesi önerildi.

Aslıhan Bozkurt

Bilindiği gibi, günümüzde hemen hemen her sektörde çalışanların çok büyük bir bölümü hizmetlerini bilgisayarla gerçekleştiriyorlar. Tüm dünya ve Türkiye'de de şu anda bilgisayar kullanılmayan sektörler de gelecekte bilgisayar kullanımına gereksinim duyacaklar. Bu nedenle, bilgi teknolojileri konusunda donanım ve yazılım geliştirecek nitelikli elemanlar, sektörlerdeki açığı kapatmak ve ülkeye bu alanda yetişmiş işgücü kazandırma anlamında büyük önem taşıyor. Bilişim Dergisi olarak "Türkiye'de nitelikli bilişim işgücünün oluşumunda mevcut eğitim sistemi ve üniversitelerimiz yeterli mi?" sorusuna yanıt aradık. Bu çerçevede bilişim sektörünün yetkili kurumları, sivil toplum kuruluşları (STK) ve sektör aktörlerinin konuya ilişkin değerlendirmelerini aldık.

"Üniversitelerimiz, sektörün ihtiyacını karşılayacak elemanlar yetiştirebiliyor mu? Türkiye'nin, bilişim işgücünde global arenada ucuz işgücü kaynağı olan Hindistan, Çin gibi ülkelerle ileride rekabet edebilmesi için yapması gerekenleri sıralayabilir misiniz?" sorumuza Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım, Türkiye Bilişim Vakfı (TBV) Yönetim Kurulu Başkanı Faruk Eczacıbaşı, İnternet Kurulu Başkanı, İnternet Geliştirme Kurulu Başkanı Serhat Özeren, Bilgi Güvenliği Derneği (BGD) Başkanı Ahmet Hamdi Atalay, Türkiye Bilişim Sektörü Derneği (TÜBİDER) Yönetim Kurulu Başkanı Erkin Fındık, IBM Türk Teknoloji Lideri Kıvanç Uslu, KoçSistem Genel Müdürü Mehmet Nalbantoğlu, Microsoft Türkiye Genel Müdürü Tamer Özmen, Software AG Türkiye Başkan Yardımcısı Gökhan Arıksoy ve Turkcell Genel Müdürü Süreyya Ciliv yanıt verdi. Bilgisayar Mühendisliği eğitimi veren üniversitelerin ilgili bölümlerine de yönelttiğimiz sorulara hiçbir üniversiteden yanıt gelmedi.

Sorularımızı yanıtlayan ilgililer, yetişmiş insan gücü dünyada olduğu gibi ülkemizde de en büyük sıkıntı olduğuna değinip eğitim sistemimizin yenilikçi ve nitelikli iş gücü yetiştiremediği konusunda hem fikir. Türkiye'nin Avrupa, Amerika, Kore ve Japonya gibi yenilikçi ve yaratıcı işgücüne sahip ülkeler ile rekabeti hedeflemesi gerektiğine dikkat çeken ilgililer, ilkokuldan başlayarak üniversitelere kadar eğitimin her aşamasında yeniden bir yapılanmaya ihtiyaç olduğunu vurguladılar. Stratejik bir model hazırlanması gerektiğini bildiren ilgililer, üniversite, İŞKUR ve MYK'nin birlikte çalışacağı modellerle, endüstri ile işbirliğiyle program ve müfredatların yenilenmesinden yana. Ayrıca, firmaların ticari uygulama ve yazılımlarının lise ile üniversitelerin müfredatlarına girmesi de önerildi.

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Yıldırım: Eğitim sistemimiz, yenilikçi ve nitelikli iş gücü yetiştiremiyor

Türkiye, nüfusunun yarısından çoğu 30 yaş altında genç ve dinamik, aynı zamanda değişime açık ve yeniliklere meraklı bir nüfus yapısına sahip. Bu yapısı ile doğal olarak yüksek bir bilişim işgücü potansiyeline de sahip. Ancak mevcut eğitim sistemimiz, aynı oranda yenilikçi ve nitelikli iş gücü yetiştiremiyor.
Türkiye, küresel pazarda Hindistan ve Çin gibi ucuz iş gücü kaynakları ile değil, Avrupa, Amerika, Kore ve Japonya gibi yenilikçi ve yaratıcı işgücüne sahip ülkeler ile rekabeti hedeflemiyor.
Bunun için ilkokuldan başlayarak üniversitelere kadar eğitimin her aşamasında bir yeniden yapılanmaya ihtiyaç var. FATİH projesi ile hükümetimiz bu değişim ve dönüşümün fitilini ateşlemiş durumda. Bununla birlikte Fizik, Kimya, Matematik gibi temel bilimlere verilen önem arttırılmalı, mühendislik gibi uygulamalı bilimler ise endüstri ile işbirliği içinde program ve müfredatları yenilemeli.

TBV Başkanı Eczacıbaşı: Üniversite, İŞKUR ve MYK'nin birlikte çalışacağı modeller olmalı

Nitelikli iş gücü konusunda tek bir eğitim modeline bakarak değerlendirme yapmak yanlış olur. Üniversitelerimizden sadece bilişim/yazılım mühendislerinin çıkması yeterli değil, belli nitelikte ara eleman ihtiyacının da karşılanması gerekir.
Konuyu ucuz iş gücüne indirgemek yerine; uygun maliyetli ama katma değer yaratabilecek ve kalitede rekabetçi olabilecek nitelikte iş insanları yetiştirmeye doğru yönlendirmek daha önemli. Bu nedenle de rekabet modelini doğru düşünmek ve elemanların niteliklerini buna göre şekillendirmek önem kazanıyor.
Üniversitelerin yanı sıra, İŞKUR ve Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) gibi kamu birimlerinin de birlikte çalışacağı modellerle, mutlaka yabancı dil (İngilizce) bilen, yurt dışı iş yapmada da geçerli olabilecek uluslar arası sertifika ve eğitimlerle donatılmış iş gücü yetiştirmeden rekabet edemeyiz.
Sadece iş gücüne sahip olmak da yetmiyor, bu insan kaynaklarını yurt dışı pazarlara sunabilecek pazarlama ve satış faaliyetlerini, veri merkezlerinin rekabetçi olmasını sağlayacak enerji maliyetlerini düşürme gibi konuları da düşünmek gerekiyor.
Sonuç olarak bu da bir stratejik model ve mutlaka hazırlanması lazım.

İnternet Kurulu Başkanı Özeren: Sadece üniversiteler değil, orta ve alt kademede bilişim işgücü ihtiyacını karşılayabilecek mekanizmalar üretilmeli

Üniversitelerimiz eğitim konusunda güncel ihtiyaçları daha yakından takip etmeli. Güncel ihtiyaçların da ötesine geçerek gelecekte oluşacak ihtiyaçların da öngörülmesi gerekiyor. Bu noktada üniversitelerimizin sanayi işbirliklerini artırması önemli.
Bilişim sektöründeki hızlı büyüme, sadece ülkemiz için değil dünya için de nitelikli işgücü ihtiyacını da aynı oranda artırıyor. Buradaki kritik nokta, sadece üniversitelerden çıkan mezunlar değil orta ve alt kademe bilişim işgücü ihtiyacını karşılayabilecek mekanizmaların da üretilmesinden geçiyor.

BGD Başkanı Atalay: Eğitim sistemimiz nitelikli iş gücü yetiştirme konusunda yeterli değil

Türkiye, küresel pazarda Hindistan ve Çin gibi ucuz iş gücü kaynaklarına sahip ülkeler ile değil, ABD, G.Kore ve Japonya gibi yenilikçi ve yaratıcı işgücüne sahip ve yüksek katma değer üreten gelişmiş ülkeler ile rekabeti hedeflemeli.
Türkiye, genç ve yeniliklere meraklı nüfus yapısı ile bilişim işgücü açısından önemli bir potansiyele sahip. Ancak pazarın sığlığı nedeniyle bilişim alanında çalışan insan sayısı açısından gelişmiş ülkeler ortalamasının oldukça uzağında kalıyor. Ayrıca mevcut eğitim sistemimiz bilişim pazarının ihtiyacı olan nitelikli iş gücü yetiştirme konusunda yeterli durumda değil.
Bilişim alanında daha rekabetçi bir yapıya kavuşmak üzere, pazarının ihtiyacı olan araştırmacı ve yenilikçi iş gücü yetiştirmek için ilkokuldan üniversiteye eğitimin her aşamasında yeniden yapılanmaya ihtiyaç var. Bir yandan Fizik, Kimya, Matematik gibi temel bilimlere verilen önem ve bu alanda yetişmiş insan sayısı arttırılırken diğer yandan Mühendislik gibi uygulamalı bilimler için endüstri ile işbirliği içinde müfredat ve eğitim programları yenilemeli.

TÜBİDER Başkanı Fındık: Staj zorunlulukları gözden geçirilmeli sektörle iç içe yaşanmalı

Üniversitelerimizin müfredatının ve verilen eğitimin –elbette bir kısmını ayrı tutarak- yeterli olduğunu söylemek çok iyimser bir yaklaşım olurdu, bu durum ülkemizdeki örgün eğitimin her dönemi için geçerli olmasına rağmen, bilişim sektörünün çok hızlı geliştiği ve değiştiğini düşündüğümüzde bizim sektörümüz için sorun daha da büyüyor. Örneğin bir dalda üniversite eğitimi alan gençlerimiz doğrudan iş arayışına başlarken, bilgisayar mühendisliğinde okuyan gençlerimiz ya bir yandan üniversitede eğitim alırken ya da mezun olduktan sonra özel eğitim kurumlarından çoğunlukla marka sertifikasyonlarına ait kurslara devam ediyorlar. Bilişim sektöründe, özellikle bilgi teknolojilerinde staj olanakları çok kısıtlı olduğu için mezun olan gençlerimizin bir işe başlamaları ve uyum sağlamaları çok fazla zaman alıyor. İşletmeler kısa dönemde (özellikle yazılım alanında) bir stajyer'den verim alamayacaklarını bildikleri için stajyer almak istemiyorlar, dolayısı ile de yeni mezun gençlerimiz de sektör bilgisi ve tecrübesi olmadan mezun oluyorlar. Bilişim sektörüne konu olan meslekler için staj zorunluluklarının mutlaka gözden geçirilmesi ve ilgili bölümlerin son 2 yılının bazı meslek liselerinde olduğu gibi sektörle iç içe yaşanması gerektiğini düşünüyorum.
Ara eleman konusunda Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) tarafından yürütülen ve 2 yıldır TÜBİDER olarak çok yoğun çalıştığımız mesleki standartlar, yeterlilikler ve mesleki (VOC) test merkezi projesinde sona yaklaşıyoruz. Çok yakında akredite bir kurum olarak bilgisayar donanım elemanı ve ağ teknolojileri elemanı mesleklerinde resmi meslek sertifikası vermeye başlayacağız. Zaman içinde diğer meslekler için de bu yapı genişleyecek. Bu proje çerçevesinde yapılan deneme sınavlarında sektörümüzde önemsenen sertifikalara sahip alaylı diyebileceğimiz sektör mensuplarının ilgili sertifikasyonlarına ait mesleki performans sınavlarında başarısız olabildiğini gördük. Bu sertifikaların önemi ve prestiji arttıkça sertifikasyon öncesi alınacak eğitimlere de talebin artacağını ve sektörde çıtanın yükseleceğini düşünüyorum.
Bu konudaki eksikliğin giderilmesi için Üniversiteler ile sektörün uygulanan müfredatın güncelliğinin korunması, geliştirilmesi amacını taşıyan işbirliği yapılarının kurulması gerekiyor, sektör bu konuya sıcak bakacaktır çünkü yetişmiş eleman açıklarını kapatabilmeleri için

kaynak ayırmalarına gerek kalmayacaktır. Ancak örgün eğitim kurumlarının bu konuya kaynak veya zaman ayırabileceğini düşünmek deneyimlerimiz açısından çok zor. Örneğin hazırladığımız ve resmi gazetede yayınma aşamasına gelen bilgi işlem destek elemanı mesleğinin meslek yeterlilikleri için üniversiteler ve meslek örgütlerine görüş sorduğumuzda ODTÜ bu yeterlilikleri değerlendirebileceği uzmanının olmadığını bildirdi.

Ancak örgün eğitim kurumlarında müfredatın yenilenmesine ilişkin olarak bu yıl Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) nihai faydalanıcı olacağı bir hibe programı açıldı ve derneğimiz buna davet edilmesine rağmen derneğimizin "ana" faaliyet konularında olmaması nedeni ile bu programa katılmama kararı aldık. Ayrıca ilgili program çerçevesinin örgün eğitim kurumlarının müfredatlarının yenilenmesi içi yeterli olmadığını düşünüyorduk. Ancak bu kamu yönetimi ve MEB'in müfredatın yenilenmesi konusuna gösterdiği ilgiyi açıkça ortaya koyduğundan Üniversite-sektör buluşmasının yakın bir gelecekte sağlanacağına daha fazla umutla bakmaktayız.

Ülke bilişim sektörünün küresel pazarda ucuz işgücü olmaması için katma değerli hizmetlerin üretilerek ülke markalarının oluşturulmasının gerektiğine inanıyorum. Ürün, çözüm veya hizmet üretildikten sonra markalaştırılabilir ise değer kazanıyor. Hindistan şu an hepimizin gıpta ettiği toplam rakamlarla bilişim işgücü ve yazılım ihraç ediyor ama ucuz işgücü Hindistan için şu anda büyük bir problem. Bu belki ülkenin nüfusu açısından bakıldığında doğru bir başlangıç stratejisiydi ama şimdi onlar da sektörün toplam istihdamı yanında yaratılan kişi başı katma değeri artırmaya çalışıyorlar.

IBM Türk Teknoloji Lideri Uslu: Değerlerimizi ortaya koyup bunu devlet, özel sektör, vatandaş ve eğitim hedefi haline getirmeliyiz

Üniversitelerdeki programlara baktığınızda aslında büyük çoğunluğunun temel mühendislik konularından oluşan içeriklerle mezun etmeyi hedeflediğini görüyoruz. Öğrenciler bu programlarla, genel bilgi düzeyine sahip şekilde mezun oluyorlar ve uzmanlık alanları olamıyor. Burada aslında iki tür bakış var: Birincisi "sektöre göre yetiştirmem" diyen üniversiteler, bir de "sektöre yakın olmak ve onların ihtiyaçlarına göre programımı belirleyip öğrenci mezun etmek istiyorum" diyen üniversiteler. Her ikisi de kendi açısından haklı, ancak öğrenciler açısından baktığımızda bu genel bilgilerle eğer mezun olduğunuz üniversite en iyi 5-6 isim arasında değilse, iş bulmak çok zor oluyor. Aynı zamanda kurumlar açısından da istenilen verimlilikte veya uzmanlıkta elemana ulaşmak için yapılması gereken yatırım maliyeti çok yüksek oluyor. Her iki taraf için de zor ve uzun bir dönemden bahsediyoruz. Oysa günümüz koşullarında vakit çok önemli. Bu nedenle, öğrencilere öğrencilik yıllarında uygun olan öğretim üyelerinden danışmanlık alma imkânı tanınarak yetenek açıkları olan alanlarda uzmanlaşmalarına destek olunabilir. Tabii ki üniversitelerin de bunu sağlayacak şekilde esnek uzmanlık alanları geliştiren zincir programları 4 yıllık eğitim içerisinde sunabilmesi gerekir. Üniversiteler bulundukları bölgelerin ekonomik gelişimine katkıda bulunacak en önemli kurumlardandır, o nedenle bölgesel kalkınma ve işgücünü destekleyici kendi programlarını oluşturabilmeliler. Bunun için gerekirse sektördeki belli başlı kurumlarla, firmalarla kapsamlı işbirliklerine girmeliler. IBM'in "Üniversite İlişkileri" ekibi, bahsettiğim alanlarda üniversitelerle devamlı iletişim içerisinde ve IBM'in Akademik İşbirliği çerçevesinde üniversitelerde ortak program geliştirme, değerlendirme ve gerektiğinde ders destekleri sunuyor.

Örneğin Hindistan'ın gelişimi bir tesadüf değil. Aslında önemli bir vaka analizi olabilir. Devlet "ucuz işgücünde dünya lideri olma" hedefi koydu, tüm ekosistemini dahil etti, ardından bunu desteklemek için teşvikleri, yatırımları planladı ve hayata geçirdi. Bu süreçte özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve üniversiteler bu hedefe doğru ilerlerken üzerine düşenleri yaptı. Hindistan'ı bilişim sektöründe gelişmesi son 5-10 yılın değil son 30 yılda yapılan yatırımların bir sonucu.

Bizimde benzer şekilde "Her işi yaparız" bakış açısıyla değil, "Bize özgü olan becerilerimiz nelerdir, hangi konuda öne çıkabiliriz?" sorularını sorarak bu cevaplara odaklanmalıyız. Buna ön ayak olacak bir devlet stratejisi olmalı ve tüm yatırım ile programlar bu stratejiyi destekleyecek şekilde hayata geçirilmeli. Kendi değerlerimizi objektif olarak ortaya koyup, bunu devlet, özel sektör, vatandaş ve eğitim hedefi haline getirmeliyiz.

KoçSistem Genel Müdürü Nalbantoğlu: Firmaların ticari uygulama ile yazılımları lise ve üniversitelerin müfredatlarına girmeli

Yetişmiş insan gücü dünyada olduğu gibi ülkemizde de en büyük sıkıntı. Bunun çözümüne temel eğitimle başlamak gerekiyor. Bu noktada; firmaların ticari uygulamaları ile yazılımlarının lise ve üniversitelerin müfredatlarına girmesini öneriyoruz. Yani Microsoft, Oracle, SAP gibi yazılım şirketlerinin uluslararası sertifika programları okullarda ders olarak verilebilir. Bildiğiniz gibi bu eğitimler, özel dershanelerde

verilen pahalı eğitimler. Bu sertifikalar uluslararası geçerliliğe sahip olduğu için eğitimleri alan kişiler, dünyanın dört bir yanında çalışma imkânını sahip oluyorlar. Sektörün, bilgisayarın nasıl çalıştığı gibi basit bilgileri bilen adama değil, örneğin Microsoft Sharepoint'in nasıl çalıştığını bilen adama ihtiyacı var. Ülkemizin en büyük gücü olan genç nüfusumuzun eğitimine bu şekilde yön verebilirsek, sadece sektörümüzün gelişime katkı sağlamış olmaz, aynı zamanda gençlerimizin uluslararası arenada iş bulma imkânlarını da artırmış oluruz.

Microsoft Türkiye Genel Müdürü Özmen: Eğitim alanında hem büyük ölçekli kurumlar hem de devletin önemli girişimlerde bulunması şart

Devamlı bir gelişim içerisinde olan bilişim sektörüne gerekli işgücü sağlanması Türk ekonomisinin de küresel rekabeti için çok önemli. Eğitim alanında hem büyük ölçekli kurumların hem de devletin önemli girişimlerde bulunması şart. 2012 yılı başında Microsoft Türkiye olarak kendi geliştirdiğimiz, girişimci ekonomisi yaratmak ve uygulama pazarı sektörünü oluşturabilmek amacıyla planlanan Açık Akademi Kurumsal Sosyal Sorumluluk Projesi'ni hayata geçirdik.

Açık Akademi platformu açıldığı günden bu güne ulaştığı kayıtlı sayısı ile dev bir kampüse dönüştü. Ayrıca ülkemizde, 15 ile 25 yaş arası 250 bin genç insana temel bilgisayar eğitimi sunma hedefiyle başlattığımız "Bilenler Bilmeyenlere Bilgisayar Öğretiyor" projemiz bilgisayar okuryazarlığı oranın artması ve bilişim teknolojilerinin sosyal imkânları kısıtlı kimseler tarafından da kullanılabilmesi da olanak sağlıyor. Gelecek dönemde de bilişim sektörüne gerekli işgücü sağlama ve gençlere destek olma yolunda çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Software AG Türkiye Başkan Yardımcısı Arıksoy: İşgücü açısında eleman yetiştirmek Türkiye'nin öncelikli hedeflerinden olmalı

Bilişim sektöründe alanında uzmanlaşan kişi sayısı, sektörün ihtiyacını karşılamıyor. 2023 yılında 300 binin üstünde çalışana ihtiyaç duyulması bekleniyor. Bu nedenle işgücü açısında eleman yetiştirmek Türkiye'nin öncelikli hedeflerinden olmalı. Türkiye'de üniversite ve kurum ilişkileri yeteri kadar kuvvetli değil. Ar-Ge projeleri kapsamında oluşturulacak ortaklıklarla hem sektörün ihtiyacı karşılanabilir hem de bilişim alanında yeniliklere imza atılarak rekabet avantajı kazanılabilir.

Turkcell Genel Müdürü Ciliv: Eğitim sistemindeki sıkıntıların aşılması uzun zaman alacak

Genç nüfusuyla özellikle teknoloji alanında her türlü yeniliği yakından takip eden ve bu alandaki tüm gelişmelere en kısa sürede adapte olmaya hazır bir ülke olan Türkiye'de teknolojinin kullanıcısı konumundan üreticisi konumuna geçmemiz büyük önem taşıyor. Türkiye gibi büyük bir ülkede eğitim sistemindeki bazı sıkıntıların aşılması doğal olarak uzun zaman alacak. Ancak özellikle mobil İnternet'teki gelişmelerin yarattığı fırsat eşitliği sayesinde bu konudaki engellerin aşılması mümkün. Bilişim sektörü açısından gençlerin doğru yönlendirilmesi ve ihtiyaç duydukları fırsatlarla karşılaşmaları için Turkcell olarak üniversitelerle işbirliğine büyük önem veriyoruz. Üniversitelerin sektörün ihtiyacına yönelik eleman yetiştirme konusundaki sıkıntılarını aşmak için şirketlerin kendi iç eğitim, staj gibi olanaklarını geliştirmeleri gerek. Çalışanlarımıza her zaman kendilerine geliştirme fırsatı sağladığımız Turkcell Akademi bunun en iyi örneklerinden birini oluşturuyor.

Türkiye'de IT sektörü ve işgücü raporu

EnUygun.com Genel Müdürü Çağlar Erol, Eylül 2012'de Webrazzi için yazdığı "IT'de nitelikli işgücü krizi ve çözümü" başlıklı değerlendirme ve anketinde, IT sektöründeki işgücü sorununa parmak bastı. Değerlendirmede IT sektörü çalışanlarıyla ilgili genel ve demografik bilgiler de paylaşıldı. Yüzde 3.4 oranla kadın yazılımcı veya tasarımcı bulunduğu sektöre yüzde 96.5 oranla erkekler egemen. IT sektörü çalışanlarının yüzde 58.1'i 25-32, yüzde 30.9 ile 18-24 yaş grubu bulunuyor. Sektörde 33-40 yaş aralığında çalışanların oranı yüzde 11.02 iken, 44 yaş üzerinde bulunanların oranı yüzde 0.7 olarak sonuçlara yansıyor.
Sektörde çalışanların durumunda kurumsal bir şirkette kadrolu olarak çalışanlar öne çıkıyor. Yüzde 51.4 oranla kurumsal bir şirkette kadrolu olarak çalışanlar birinci sırada yer alırken, Freelance olarak çalışanların sayısıysa yüzde 20.5. Freelancer olarak çalışanlarıysa yüzde 19.1 ile startup çalışanları, yüzde 8.8 ile dijital ajans çalışanları takip ediyor.
IT çalışanlarının tecrübe yıllarına baktığımızda ankete katılanların hemen hemen yarısı 5 yıldan fazla deneyime sahip. Birinci sırada yüzde 45.2 ile 5 yıldan fazla tecrübeye sahip olanlar bulunurken, 3-4 tecrübeye sahip olanların yüzde 20.05. 1-2 yıl deneyime sahip olanlar yüzde 16.9 payla üçüncü sırada yer alıyor.

Geliştirici yurt dışında çalışmak istiyor

Ankete katılanların yüzde 76.6'sı Türkiye yerine yurt dışında çalışmayı tercih ediyor. Geriye kalan yüzde 23.3'lük kısımsa Türkiye'de çalışmaktan memnun. Yurt dışındaki yaşam standartlarından dolayı Türkiye'den ayrılmak isteyen çalışanların oranı yüzde 54.1. İkinci sıradaysa yüzde 20.9 ile yurt dışındaki maaş oranları yerli yazılımcıları etkiliyor. Yüzde 13.3 ile çalışma ortamı, yüzde 7.1 ile hisse opsiyonu ve yüzde 4.3 ile yeni iş olanaklarına yakınlık sonuçlarda yer alıyor.
"Alaylı mı, okullu mu?" sorusunun sıkça sorulduğu sektörlerden biri de IT. Ankete katılan çalışanların yüzde 63.2'si üniversite mezunu. Geriye kalan payın yüzde 17'sini yüksek lisans ve doktora diplomalılar, yüzde 11.4'ünüyse meslek yüksek okullu diplomalılar alıyor. Son sıradaysa yüzde 8.4 oranla lise diplomalılar bulunuyor.
Her ne kadar IT sektörü çalışanlarının birçoğu, üniversite, yüksek lisans veya doktora diplomasına sahip olsa da geliştiricilikte kişisel çabayla kendini geliştirmenin önemli olduğunu düşünüyor. Katılımcıların yüzde 64.6'sı kişisel çabayla gelişime önem verirken, yüzde 11.8'i staj imkanlarının önemli olduğunu söylüyor. Öte yandan ankete katılanların yüzde 74.1'i IT sektöründe istihdam açığı olduğuna inanıyor.

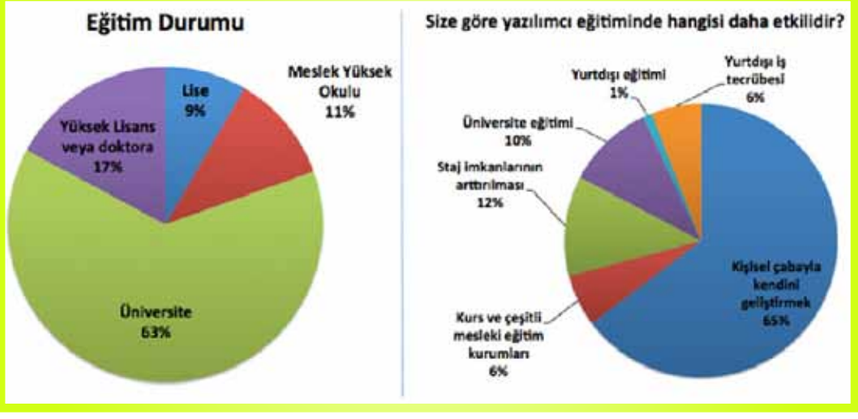

Bir konu: **Nitelikli bilişim işgücü için eğitim sistemimiz yeterli mi?**

TEKTRONİK kurucu ortağı Hakan Yavuz:

Gerekli vizyon ve kararlılık, teknolojide taşları devirip kartları baştan dağıttırabilir

Deloitte Technology Fast500 EMEA 2012'de "yazılım alanında en hızlı büyüyen birinci teknoloji şirketi" ödülünü alan TEKTRONİK'in kurucu ortağı Hakan Yavuz ile bir söyleşi gerçekleştirdik. Son 5 yılda yüzde 11,368 büyüme ile Avrupa-Orta Doğu-Afrika teknoloji şirketleri arasında, EMEA Bölgesi'nde yazılım kategorisinde en hızlı büyüyen birinci teknoloji şirketi ödülünü alan TEKTRONIK, genel klasmanda da EMEA'nın altıncı hızlı büyüyen teknoloji şirketi oldu. Tektronik kurucuları Hakan ve Hülya Yavuz'un başarı öyküsü, Deloitte-EMEA Fast500 kazanan profilinde, aile şirketi kökenli bir şirketin çevik davranarak çok hızlı büyüyebildiği, bu aşamadan sonra da kurumsallığa yatırım yaptığı vurgulandı.

Ankaralı bir KOBİ olan TEKTRONİK Mühendislik ve Ticaret Ltd., 1994'te kurulmuş. Savunma, havacılık ve telekomünikasyon sektörlerine yönelik "gömülü elektronik donanım ve yazılım" konusunda dünyanın en iyi yazılım ve donanım üreticisi firmaların ürünlerini Türkiye'de satıp danışmanlıklarını sağlayan TEKTRONİK, bu çözümlerde milli katma değeri arttırmak üzere entegrasyona yönelmiş.

Ar-Ge'nin, doğru vizyon ve kapsam ile yapılması halinde yatırılanı daima misliyle geri döndürdüğüne işaret eden Yavuz, "Gerekli vizyon ve kararlılık, teknolojide taşları devirip, kartları baştan dağıttırabilir" dedi.
Türkiye'de Ar-Ge destekleri konusunda güzel şeyler yapıldı ve bunların ülkeye başarılı geri dönüşleri olduğunu anlatan Yavuz, mevcut Ar-Ge yasalarından yararlanmada yaşanan sıkıntılardan söz etti. "Neden bir KOBİ, fiziki olarak bir teknopark içinde olmadan ve bu maliyetlere katlanmak istemeden Ar-Ge yapıyor ise aynı desteklerden yararlanamasın?" diye soran Yavuz, böyle bir düzenlemenin Türkiye'de Ar-Ge yapan KOBİ'lerin, özellikle yazılım sektörünün önünü açacağını söyledi.
Ar-Ge ve teknoloji şirketlerinin çoğunun yeni çıkan ürünlerini izlediklerini bildiren Yavuz, bir teknolojiyi, o teknolojinin açık duyurusu yapıldıktan sonra öğrenip uygulayarak uluslararası arenada büyük bir ticari avantaj yakalamanın kolay olmadığının altını çizdi.
TEKTRONİK, dünyanın önde gelen gömülü donanım ve yazılım üreticileri ile NDA-Gizlilik anlaşmaları çerçevesinde gelecek nesil teknolojileri önceden öğrenebileceği bir sistem oturtturmuş. Şirket, müşterileriyle gizlilik anlaşmaları altında gelecek nesil teknoloji ve yol haritalarını paylaşıyor, onlara yeni nesil çözümleri planlamak için zaman ve rekabet avantajı kazandırmaya çalışıyor.

Ankaralı bir KOBİ olan TEKTRONİK, Deloitte Teknoloji Fast500 2012'de "En hızlı büyüyen yazılım şirketi" ödülünü kazandı. Yaptığı gizlilik anlaşmalarıyla, gelecek nesil teknolojileri önceden öğrenebilen TEKTRONİK, gelecek nesil teknoloji ve yol haritalarını müşterileriyle paylaşıp zaman ve rekabet avantajı kazandırmaya çalışıyor.
Aslıhan Bozkurt

-TEKTRONİK bir aile şirketi mi? Ne zaman, nerede kuruldu? Geçirdiğiniz gelişme süreçlerine ilişkin bilgi verir misiniz?

- TEKTRONİK'i , profesyonel yöneticilikten serbest çalışmaya geçmeye karar verdiğim 1994 yılında, Ankara'da, eşim Hülya ile ortak olarak kurduk. Hemen ertesi yıl, 1995'te ise ABD New Jersey'de TEKTRONIK INC'i kurduk. Aynı yapıyı halen koruyoruz.

-Şirketin yola çıkış misyon ve amacı neydi? Hangi alanlarda faaliyet gösteriyorsunuz? Uzmanlaştığınız alanlar nedir?

-İlk kurulduğumuzda, elektronik test ve ölçüm çözümleri üzerine ithalat ve dağıtımına odaklanmıştık. Değişen pazar dinamikleri bizi bu portföye, zaten çalışmakta olduğumuz özellikle savunma, havacılık ve telekomünikasyon sektörlerine yönelik gömülü elektronik ve yazılım çözümleri tedarikine yönelik alanlara yöneltti. Ardından, endüstriyel elektronik, ulaştırma ve raylı sistemler çözümlerimizi ekledik. 2012'de ise, ileri medikal sistemler bölümümüz TEKTROMED ile bu portföyü genişlettik. Bir yandan "gömülü elektronik donanım ve yazılım" konusunda dünyanın en iyi yazılım ve donanım üreticisi firmaların ürünlerini Türkiye'de satıyor, destekliyor ve danışmanlıklarını sağlarken, bu çözümlerde, hem firma olarak bizim ve hem de milli katma değeri arttırmak üzere entegrasyona yöneldik. Gömülü mimariye sahip uygulama veya aygıt geliştiricilerine hızlı, güvenilir ve güncel teknolojiye sahip bir ortamda çalışma yapabilmeleri için, donanım-yazılım bileşenlerini içeren, teknolojik altyapı ürün ve hizmetlerini sağlıyoruz. TEKTRONİK olarak; uygulamaya hazır (application ready) donanım ve yazılım entegrasyonu konusunda da uzmanlaştık.

-Şirket olarak hangi ürün ve çözümleri geliştirdiniz?

TEKTRONİK olarak sunduğumuz çözümleri şöyle sıralayabiliriz:
• Savunma sanayii için hava, kara ve deniz platformlarında veya bağımsız savunma sistemlerinde zorlu çevre şartlarında çalışan (rugged) özel görev bilgisayarları, komuta kontrol sistemleri, sinyal işleme, emniyet ve güvenlik kritik sistem çözümleri,

• Raylı taşımacılık için işlemci kartları, HMI, interlocking, kontrol ve sinyalizasyon sistemleri,

• Telekomünikasyon ve sayısal yayıncılık endüstrisi için yüksek performanslı işlemci kartları, ağ hızlandırıcı platformlar, 7/24 bulunabilirlik özelliklerine sahip sistemler ve OEM Blade Sunucu çözümleri tasarlamakta ve bu sistemler için donanım ve yazılım entegrasyonu gerçekleştirmekteyiz.

Diğer yandan bu endüstrilere temsilcisi olduğumuz ve marketin lideri pozisyonundaki iş ortakları ile birlikte gömülü elektronik ve yazılım çözümlerini sunmakta, yeni teknolojilerin Türkiye'ye hızlı bir şekilde getirilmesi ve uyarlanmasına imkân yaratmakta, bu çözümlerin satış öncesi ve satış sonrası desteklerini, eğitim ve danışmanlıklarını sağlamaktayız.

- Sizce ülkemizde Ar-Ge yatırımları yeterli mi? Ar-Ge yatırımları ve inovatif şirketlerin desteklenmesi için mevcut teşvik ve destekler ihtiyacı karşılıyor mu?

-Ar-Ge yatırımları bence hiçbir zaman yeterli olmamalı. Ar-Ge, doğru vizyon ve kapsam ile yapılırsa yatırılanı daima misliyle geri döndürür. Örnek: Bugün akıllı telefon pazarının ilk 4 şirketi, bundan 10-15 yıl önce hiç telefon bile üretmemişlerdi. Bugün 1 milyar aktif kullanıcısı olan Facebook'un 10 yıl önce bugün, bir kullanıcısı bile yoktu, aslına bakarsanız Facebook da yoktu. Gerekli vizyon ve kararlılık, teknolojide taşları devirip, kartları baştan dağıttırabilir.

- Türkiye'yi geleceğe hazırlamak, katma değerli hizmetler üretip bunları planlı bir şekilde uygulamaya geçirmek ve yerel rekabet sistemini oluşturmak için Ar-Ge yatırım ve projelerine ilişkin yasal altyapı, ihtiyaçları karşılayacak düzeyde mi? Bunun için neler yapılmalı?

-Türkiye'de Ar-Ge destekleri konusunda güzel şeyler yapıldı ve bunların ülkeye başarılı geri dönüşleri oldu. Mevcut Ar-Ge yasalarından yararlanmak için bir firmanın ya çok büyük olması ya da mutlaka bir Teknopark içinde yer alması gerekiyor. Ancak teknopark kiraları, en lüks ofis plazaları ile yarışır bir denge oluştu. Neden bütün ülke yüzeyi teknopark olamasın? Altyapıları iyi olan teknoparkların hiçbirinde yer yok. Neden bir KOBİ, fiziki olarak bir

teknopark içinde olmadan ve bu maliyetlere katlanmak istemeden Ar-Ge yapıyor ise aynı desteklerden yararlanamasın? Bu tür bir düzenleme ülkemizde Ar-Ge yapan KOBİ'lerin, özellikle yazılım sektörünün önünü açacaktır.

-Başarınızın anahtarı ve uzmanlığınızın "Entegrasyon" olduğunu değişik ortamlarda ifade ettiniz. Nedir "Entegrasyon" ?

-TEKTRONİK'te katma değer artışımızı donanım-yazılım entegrasyonu ile sağladık. Çalıştığımız alanda, entegre edilmiş gömülü sistem, bir uçak veya kara aracının görev bilgisayarı, gerçek uçan bir platformda eğitim simülatörü, bir geminin tehdit değerlendirme sistemi, bir veri iletişim sisteminin dinamik içerik değerlendirme ve değiştirme sistemi, bir sinyal ve imaj algılama/işleme sistemi olabilir. Bütün bu sistemlerin içinde, genelde hazır bir donanım-yazılım bütünü bulunmaz. Amaca ve çevre koşulu isterlerine en uygun donanım bileşenleri, kasa, konnektörüzasyon, üzerine bu donanım ile çalışabilecek, gerçek zaman ve güvenlik-kritik ihtiyaçları karşılayacak RTOS (Gerçek Zamanlı İşletim Sistemi), sürücü yazılımları, gerekiyorsa veri dağıtım arakatmanları gibi en uygun yazılım altyapı bileşenleri entegre edildikten sonra proje isterlerine uygun yazılım geliştirilir. Uzmanlık alanı, örneğin görüntü kıymetlendirme olan bir firma, gerçek görüntü işleme kodlarını oluşturabilmek için değerli kaynaklarını önce donanım-yazılımın bir arada sorunsuz çalışan bir bütün oluşturmaya kullanıyor; bunları aştıktan sonra gerçek uzmanlık alanında çalışmaya başlayabiliyor. Bir müşterilerimizin uzmanlık alanlarında çalışmaya başlayabilecekleri alt sistemi hazırlayarak değerli kaynaklarını yüksek katma değer oluşturacakları çekirdek uzmanlık alanlarına yöneltmelerini, amaca uygun altyapının tarafımızca entegre edilerek kendilerine sunulmasını öneriyoruz.

- Yeni teknolojilerin Türkiye'ye hızlı bir şekilde getirilmesi ve uyarlanması için neler yapılmalı? TEKTRONİK bunu gerçekleştirecek ne gibi çözümler sunuyor?

-Ar-Ge ve teknoloji şirketlerinin çoğunun yeni çıkan ürünleri takip edecek kadroları var. Ancak henüz duyurulmamış teknolojik yenilikleri önceden haber alıp ilerideki teknolojik jenerasyonlara hazırlık yapmaları çok zor. Bir teknolojiyi, o teknolojinin açık duyurusu yapıldıktan sonra öğrenilip uygulayarak uluslararası arenada büyük bir ticari avantaj yakalamak kolay değil. TEKTRONİK'in dünyanın birçok önde gelen ve gerçek anlamda teknoloji geliştiren gömülü donanım ve yazılım üreticileri ile NDA-Gizlilik anlaşmaları çerçevesinde gelecek nesil teknolojileri önceden öğrenebileceği bir sistem oturttuk. Yine müşterilerimiz ile güncel teknolojiyi ve yeni gizlilik anlaşmaları altında gelecek nesil teknoloji ve yol haritalarını paylaşıyor, onlara yeni nesil çözümleri planlamak için zaman ve rekabet avantajı kazandırmaya çalışıyoruz.

-"Deloitte Teknoloji Fast500EMEA 2012 Programı"nda EMEA Bölgesinin yazılım alanında en hızlı büyüyen Teknoloji şirketi oldunuz. Bu başarıya ilişkin bir değerlendirme yapar mısınız?

- Deloitte Technology Fast500 EMEA programında, Londra'da verilen EMEA(Avrupa-Orta Doğu-Afrika) bölgesinin "En hızlı büyüyen YAZILIM şirketi" ödülünü kazandık. EMEA Bölge genelinde de, tüm teknoloji şirketleri arasında altıncıen hızlı büyüyen teknoloji şirketi olduk.

Bu ödülü Ankaralı bir KOBİ olarak Türkiye'ye getirmekten büyük onur duyuyoruz. Bu uluslararası ölçekte hızlı büyüme performansımızın dinamik yapımız ile değişen pazar şartları altında çevik davranabilmemizde, market dinamiklerini doğru ve çabuk değerlendirip, aynı hızda tepki verebilen, nişleri görebilen mekanizmaları kurabilmiş olmamızdan kaynaklandığını düşünüyorum.

“Türkiye, İnternet engeline son vermeli”

İnsan Hakları İzleme Örgütü, Türkiye’nin İnternet sitelerini kanunsuz bir şekilde bloke etmeye son vermesini istedi.

BBC Türkçe Servisi’nde yayınlanan bir habere göre, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) , Ahmet Yıldırım’ın açtığı davaya ilişkin 18 Aralık’ta aldığı kararda, Türkiye’de Google sitelerinin bloke edilmesinin ifade özgürlüğünün ihlali anlamına geldiğini bildirdi.

Türkiye’de bir mahkeme bir kişinin paylaşımı yüzünden Google sitelerinin tümüyle bloke edilmesi kararı almıştı.

İnsan Hakları İzleme Örgütü (Human Rights Watch-HRW) İnternet ve insan hakları uzmanı Cynthia Wong, “Mahkeme, İnternet servisinin toptan bloke edilmesinin keyfi, fazlasıyla geniş kapsamlı ve ifade özgürlüğünü ihlal eden bir uygulama olduğu konusunda sert bir mesaj göndermiştir” dedi.

Wong, bugün 40’tan fazla ülke, farklı derecelerde İnternet filtresi kullanırken bu kararın, çoktan alınması gereken örnek bir karar olacağını vurguladı.

AİHM’de Türkiye’ye karşı dava açan Ahmet Yıldırım’ın kişisel sayfası Google’da yayınlanıyordu. Denizli 2. Sulh Ceza Mahkemesi, Mustafa Kemal Atatürk’e hakaret edildiği gerekçesiyle 23 Haziran 2009’da başka bir kullanıcıya karşı yasaklama kararı alınca, Google Sitesi hizmeti alınarak hazırlanmış tüm web siteleri de olayla hiçbir bağlantıları olmadığı halde erişilmez kılınmıştı.

AİHM 18 Aralık’ta aldığı kararda Türkiye’yi 8 bin 500 Avro tazminat ödemeye mahkûm etti. Türkiye, İnternet erişim yasağı yasasını 2007’de onayladı. OpenNet İnisiyatifi adlı araştırma grubu, Türkiye’nin bloke ettiği web sayfası sayısının büyük artış gösterdiğini bildirdi.

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı tarafından yayınlanan bir rapor da bu gelişmeyi doğruluyor. Fakat Türkiye’deki telekom idaresi Mayıs 2009’da istatistik yayınına son verdiği için erişimi engellenen web sayfası sayısı konusunda kesin bilgi bulunmuyor.

HRW, erişim engelleme kararlarının yüzde 80’inin yargı yoluna başvurulmaksızın, idari kararla alındığını tahmin ediyor.

“Mod-COOPIT”, okul-sektör birlikteliği

BT alanındaki meslek liseleri ile iş dünyasını yakınlaştırmak üzere geliştirilen AB Projesi, Ulusal Ajanslar tarafından onaylandı. TBD Ankara Şubesi’nin tanıtım ve yayma görevi aldığı projeye Türkiye, İspanya, Slovakya, Polonya ve Bulgaristan katılıyor.

Bilişim Teknolojileri (BT), değişen ve gelişen dünya standartlarında tüm iş alanlarıyla birlikte en sık değişim gösteren alanlardan biri. BT iş dünyası, bu gelişmelerin gerisinde kalmamak için kendisini yeniliklere adapte edecek dinamik bir yapı geliştirdi. Ar-Ge birimleri, çalışan yeterliliklerinin geliştirileceği düzenli kurslar, alan ile ilgili kurultay, sempozyum ve seminerlerin düzenlenmesi gibi çalışmalar, iş dünyasını bizzat değişimin içinde tutmaya yetiyor. BT’nin değişim ve gelişiminin eğitim dünyasına da çok çeşitli boyutlarda etkileri söz konusu. Alanda geliştirilen yeni bir argümana bağlı olarak; atölye donatımı, öğretim yöntem ve teknikleri, eğitim materyalleri, öğretmen bilgi ve becerisi her gün karşılaşılan yeniliklere paralel olarak yetersiz hale geliyor. Bir örnek ile açıklamak gerekirse, yeni yayınlanmış bir BT kitabı bir yıl sonra eskiyip geçerliliğini kaybedebiliyor. Bahsedilen dinamik yapının meslek liselerinde olmayışının bir sonucu olarak, iş dünyasının beklentileri ile eğitim çıktısı olan öğrencilerin yeterlilikleri örtüşmeyebiliyor.
İş dünyasında nitelikli iş gücüne duyulan ihtiyaç, sektörün en büyük sektör gerçeği. Hal böyle iken potansiyel iş gücünün yetiştirildiği eğitim kurumlarını sektörden uzak tutmak, sektör yapılarının temelini dayanaksız bir forma sokuyor. BT iş dünyasının dinamik yapısı, BT alanındaki meslek liselerini de içine alacak şekilde geliştirilmeli.

Bu düşünce ile; Türkiye’den Ankara Güvercinlik Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi, Türkiye Bilişim Derneği (TBD) Ankara Şubesi, EG Yazılım ve İspanya, Slovakya, Polonya ve Bulgaristan’dan meslek liseleri ve BT şirketleri olarak Avrupa Birliği (AB) Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı tarafından yayınlanan 2012 teklif çağrısı LDV Ortaklık Projeleri çerçevesinde Mod-COOPIT isimli bir proje geliştirildi. Proje, Ulusal Ajanslarca onaylandı.

Proje kapsamında kurulan ortaklık, iş dünyası ve BT okullarını yakınlaştıracak, etkileşim alanlarını çoğaltacak ve işbirlikçi çalışmalar geliştirmelerini sağlayacak bir birliktelik modeli oluşturmayı hedefliyor. Bu hedef doğrultusunda, eğitim müfredatları incelenecek, BT sektörünün çalışan beklentileri ve BT öğrencisinin çalışma hayatı ile ilgili beklentileri belirlenecek. 2 yıl süre ile ortaklık kurumlarında gerçekleştirilecek çalışmalar, geliştirilmesi planlanan model için veri olarak kullanılacak.
Projenin gerçekleşmesiyle, BT sektörü ve meslek liseleri arasındaki iletişim eksikliğinin giderilmesi bununla birlikte işbirliği ortamının sağlanması ve güçlenmesi bekleniyor. İş dünyasındaki gelişmelerin hızlı ve etkili bir şekilde okullara yansıtılmasının sonucunda eğitim kalitesinin artması buna bağlı olarak sektörün beklediği nitelikli işgücüne ulaşılması hedefleniyor.

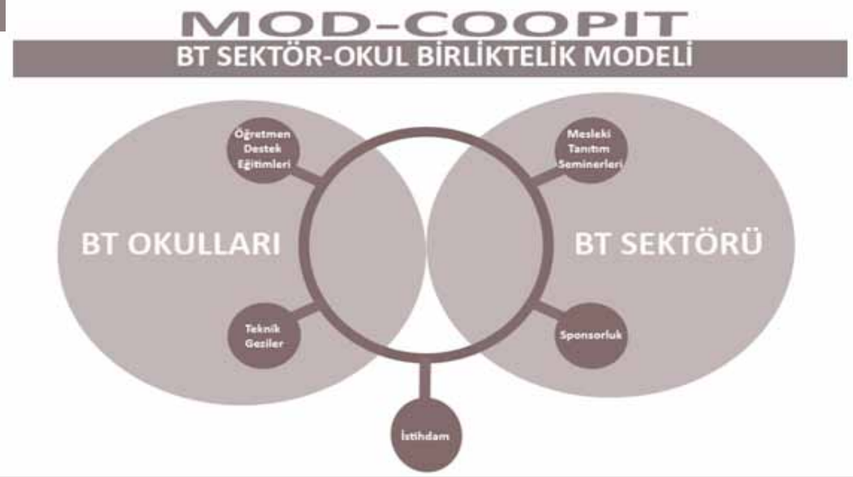

Proje Yürütücü Ortakları

TBD ANKARA ŞUBESİ

INSTITUTO DE EDUCACIÓN SECUNDARIA
MIGUEL HERNÁNDEZ
Alhama de Murcia

EG YAZILIM

Proje Sessiz Ortakları

orka CONSULTING

10. "eTürkiye Ödülleri" sahiplerini buldu

TÜSİAD ve TBV tarafından bu yıl 10.'su düzenlenen "eTürkiye Ödülleri", TBMM'de düzenlenen törenle sahiplerine verildi.

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) ve Türkiye Bilişim Vakfı (TBV) tarafından verilen "eTürkiye (eTR) Ödülleri" için, 17 Aralık 2012'de Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Tören Salonu'nda bir tören düzenlendi. TBMM Başkanı Cemil Çiçek, TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Ümit Boyner, TBV Yönetim Kurulu Başkanı Faruk Eczacıbaşı, TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Teknoloji, İnovasyon ve Bilgi Toplumu Komisyonu Başkanı Erman Ilıcak katıldı.
Ödül töreninde konuşan TBMM Başkanı Çiçek, hızlı ve kaliteli hizmet üretenlerin ilan edilmesinin, bilişim teknolojilerini kullanmaya teşvik ettiğini, bu durumun, kamu hizmetlerinde vatandaş memnuniyetini de artırdığını söyledi. Kamu hizmetlerinin daha hızlı, etkin ve verimli olmasını sağlayan elektronikleşmenin, devletin hizmet üretme kabiliyetini de geliştirdiğini belirten Çiçek, özellikle kamu yönetiminde elektronik hizmet ağının kullanılmaya başlanmasıyla, kırtasiye giderlerinde önemli bir tasarruf sağlandığına işaret etti.

TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Boyner konuşmasında, eTR Ödülleri ile e-Türkiye amacına yönelik çalışan kamu kurumları ve yerel yönetimleri kamuoyunda daha fazla görünür kılmayı hedeflediklerini kaydetti. İnternet ve bilişim teknolojilerinin yaygınlaşması sonucu Türkiye'de e-Devlet projelerinin nicelik hem de nitelik açısından geliştiğini gözlemlediklerini belirten Boyner, "Vatandaşlarımızın, devlet kapısında yüz yüze iletişimle vakit kaybetmek yerine, e-Devlet

uygulamaları ile işlerini halledilebildiği noktaya varmalıyız" dedi.
Dünya Ekonomik Forumu Küresel Bilgi Teknoloji Raporu'nun, Ağyapı Hazırlık Endeksi'ne bakıldığında, Türkiye'nin 2011 yılında 71'inciyken 2012 yılında 142 ülke arasında 52'nci sıraya yükseldiğini belirten Boyner şunları söyledi:
"Ancak endeksin alt kırılımlarında, Türkiye'nin eğitim alanında oldukça gerilerde yer aldığı görülüyor. Dünya ekonomileri arasında ilk 10'a girmeyi hedeflediğimiz bir dönemde, ekonomi alanındaki performansımızı toplumsal gelişmişlik ile destekleyerek kalıcı kılmak için, eğitimin niteliği ve yenilikçilik konusunda önemli bir mesafe kat etmek zorundayız. Çünkü bilgi toplumu olmanın yolu bilgiyi üretecek, yorumlayacak ve kullanacak nitelikli insan kaynağına sahip olmaktan geçiyor. Bu noktada, eğitim sistemimizin yaratıcı, yenilikçi ve analitik düşünebilen bireyler yetiştirebilmesi belirleyici bir rol oynayacaktır."

Bu yıl onuncusu düzenlenen eTR Ödülleri'ne 56 projenin başvurduğu ve 10 yılda alınan toplam başvuru sayısının 297'ye ulaştığını anlatan TBV Yönetim Kurulu Başkanı Eczacıbaşı ise, "eTR ödülleri kapsamında 2003-2011 yılları arasında 48 kamu kurumu çeşitli ödüller aldı. Bu sayılar, eTR Ödülleri'mize başvurma heves ve isteğinin sürdüğünü gösterirken bizi de yüreklendiriyor" diye konuştu.

TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Teknoloji, İnovasyon ve Bilgi Toplumu Komisyonu Ilıcak,"eTR Ödülleri'nin artan değerinin, eDönüşüme verilen önemin bir göstergesi olduğunu bildirdi.

Törene "ana tema konuşmacısı" olarak katılan National Center for Digital Government (NCDG) Direktörü ve Dünya Ekonomik Forumu, Devletlerin Geleceği - Küresel Gündem Konseyi Üyesi Prof. Jane Fountain de, "eDevlet uygulamalarının daha şeffaf, daha ulaşılabilir ve daha basit olması kullanılabilirlik ve etkinlik açısından önemlidir. Türkiye eDevlet uygulamalarında yenilikçi yaklaşımlar geliştiriyor. Türkiye eDevlet uygulamalarında yaptığı yeniliklerle dikkat çeken bir ülke oldu" dedi.

Konuşmaların ardından finale kalan projeler yapılan oylama sonucu belirlendi. 16 kişilik jürinin oylaması sonucu ödüllendirilen "eTürkiye Ödülleri" kazananları şöyle sıralanıyor:

"Kamudan Vatandaşa e-Hizmetler" kategorisinde iki proje ödülü paylaştı: Milli Kütüphane Başkanlığı "Görme Engelli Vatandaşlara Sesli Kitap Hizmeti" projesi ve Söke Ovası Sulama Birliği, "Söke Ovası Akıllı Sulama Projesi (Akıllı Ova)";

"Kamudan İş Dünyasına e-Hizmetler" kategorisinde Adalet Bakanlığı "UYAP Kurum Portal Bilgi Sistemi";

"Kamudan Kamuya e-Hizmetler" kategorisinde ise İçişleri Bakanlığı "e-İçişleri" projesi adlı projeler ödül aldı.

Yerel yönetimlere yönelik kategorilerde ise;
Büyük Ölçekli Belediye Kategorisi'nde Konya Büyükşehir Belediyesi, "Konya Şehir Rehberi Uygulaması";
Orta Ölçekli Belediye Kategorisi'nde Bakırköy Belediyesi "Artırılmış Gerçeklik (AG) Destekli Afet Yönetimi ve Mobil Belediyecilik Uygulamaları" adlı projeler ödüle layık görüldü.

Ayrıca 10. eTR Ödülleri'ne özel olarak, önceki yıllarda eTR ödülü almış olan projelerin gelişimlerinin takip edilmesi ve projelerin kazanımlarının değerlendirilmesi sonucunda TÜSİAD-TBV eTR Yürütme Kurulu tarafından verilen "En İyi Gelişim Gösteren Proje" ödülüne Orman Genel Müdürlüğü, "Orman Yangın Yönetim Sistemi" projesi ile sahip oldu. Bu kategorilerin dışında modern devlet anlayışını destekleyen, şeffaflık, sosyal sorumluluk gibi ilkeleri benimsemiş uygulamalar arasından Ankara Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Dairesi Başkanlığı'na "İtfaiye Araç Eğitim Simülasyonu" projesiyle TÜSİAD-TBV eTR Yürütme Kurulu tarafından Özel Ödül verildi.

300 milyonluk Ar-Ge desteği

Bilim ve teknoloji alanında Ar-Ge harcamaları için Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'ndan 300 milyon TL'lik kaynak ayrıldı. Elektronikte 10, havacılıkta 20 milyon TL destek verilecek.

Uzay ve havacılık ile bilişim sektörlerinde yerli üretimi özendirmek için araştırma-geliştirme (Ar-Ge) faaliyetleri teşvik edilecek. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım, Ar-Ge konusunda hükümetin uyguladığı genel desteklerin yanında Bakanlık olarak sadece bilişim ve çok üst teknolojik ürünlere yönelik Ar-Ge çalışmalarına, 300 milyon TL kaynak ayırdıklarını, bu bütçeyi 2013 yılında kullanmaya başlayacaklarını açıkladı. Bakanlık, "Elektronik Haberleşme, Uzay ve Havacılık Sektöründe Araştırma Geliştirme Projelerinin Desteklenmesine İlişkin Yönetmelik" yayımladı. Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren yönetmeliğe göre, bilişimle ilgili çalışmalara en fazla 10, uzay ve havacılık alanında destek kararı alınan projelere verilecek destek tutarı ise en fazla 20 milyon lira olabilecek. Bakanlık, destek tutarlarını her yıl en fazla yüzde 20 oranında değiştirebilecek. Teşvik için gerekli finansman, Evrensel Hizmet Fonu'ndan karşılanacak. Bakanlık, her yıl için destekleyeceği öncelikli proje konularını belirleyecek ve o takvim yılı öncesinde İnternet sitesinde yayımlayacak.

Bakan Yıldırım, "Bakanlık olarak sadece bilişim ve çok üst teknolojik ürünlere yıllık 300 milyon TL kaynak ayırdık. Bu bütçeyi genç girişimcilerin fikri projelerine ve kurumsal Ar-Ge yapacak kuruluşlara kullandıracağız. 2013 yılında bunu uygulamaya karar verdik" dedi.

Türkiye'nin 2003 yılında Ar-Ge'ye milli gelirin binde 4'dünden az kaynak ayırırken, bugün milli gelirin yüzde 1'ini ayırdığını, 2023'te de yüzde 3'ünü ayırmayı hedeflediğini belirten Yıldırım, "Milli gelirin 2 trilyon dolar olacağı düşünülürse 60 milyar dolar kaynak Ar-Ge'ye gidecek. Bazıları Ar-Ge'ye verilen desteğin hayali projelere gittiğini söylüyor. 10 projeden biri gerçekleşirse biz voleyi vururuz" diye konuştu.

Dilimler halinde verilecek

Teşvikler, Ar-Ge çalışmasının gerçekleşmesine göre dilimler halinde verilecek. Çalışmanın belli bir aşamasında teşvik tutarının yüzde 20'si serbest bırakılacak. Daha sonra ek yüzde 50', son olarak da yüzde 30'luk dilim serbest bırakılacak. Teşvikler bir kerede değil, dilimler halinde verilecek Teşvik başvuruları yılda 3 kez ocak, mayıs ve eylül aylarında alınacak. Ar-Ge çalışmalarının 36 ayda sonuçlanması gerekecek.

Yönetmeliğe göre, proje başvuruları, bir takvim yılı içerisinde 1 Ocak–31 Ocak, 1 Mayıs–31 Mayıs ve 1 Eylül–30 Eylül arasında kalan süreler içerisinde Bakanlığa yapılacak.

Ar-Ge projesine destek başvurusunda bulunan kuruluşun proje konusu, ticaret siciline kayıtlı faaliyet alanıyla ilişkili olacak. Proje başvurularının değerlendirilmesinde görev alan Ön Değerlendirme Grubu (ÖDG) üyelerine her bir proje için, kamu iktisadi teşebbüsleri yönetim kurulu üyelerine ödenen aylık ücretin yüzde 5'i, Proje Değerlendirme Grubu (PDG) üyesi olarak görevlendirilen kişilere her bir proje değerlendirmesi için kamu iktisadi teşebbüsleri yönetim kurulu üyelerine ödenen aylık ücretin yüzde 10'u ödenecek.

En büyük beyin simülasyonu oluşturuldu

Özel bir proje kapsamında IBM, tam 10 milyar sinir hücresi içeren beyin simülasyonu oluşturdu. Proje kapsamında bir gün insan beyni gibi çalışan bir bilgisayar geliştirilmesi bekleniyor.

IBM, ABD Savunma Bakanlığı'nın merkezi olan Pentagon'un desteklediği özel bir Ar-Ge projesi kapsamında, bugüne kadar gerçekleştirilen en büyük beyin simülasyonunu oluşturdu. Projede Pentagon'a bağlı özel araştırma kurumu DARPA ile birlikte çalışan IBM, California'da bulunan Lawrance Livermore Ulusal Laboratuarı'ndaki (LLNL)Sequoia süper bilgisayarını kullanarak oluşturduğu simülasyonda, 10 milyar sinir hücresi ve 100 trilyon sinaps (sinir hücreleri ve diğer hücrelere mesaj iletilmesini sağlayan bağlantı noktaları) kullandı.

IBM ve LLNL'in oluşturduğu 2.084 milyar nöro-sinaptik çekirdek, tıpki insan beyni gibi fonksiyon gösteren bir bilgisayar geliştirilmesinde kullanılmak isteniyor. Söz konusu bilgisayarın tasarımı, IBM tarafından yapılacak.

Araştırma hakkında sunulan belgede, DARPA'nın 100 trilyon sinapsı içeren beyin modelindeki rakamı ortaya koymaya başardıklarını ifade etti. 100 trilyon, insan beynindeki sinaps sayısını temsil ediyor. IBM VE LLNL'nin beraber çalıştığı DARPA projesi de buradan yola çıkarak 'SyNAPSE' olarak belirlendi.

Süperbilgisayarda beyin simülasyonunu oluşturmak için IBM, geçtiğimiz yıl sunduğu kavramsal bilgisayar çiplerini kullandı. IBM'in kavramsal bilgisayar prototip çipleri olarak sunduğu "nöro-sinaptik" 45 nano metrelik çekirdekler, 256 nöron ve 262.144 programlanabilir sinaps içeriyor.

"Beyin-bilgisayar" üretilecek

Gerçekleştirilen simülasyonda, 2 milyardan fazla nöro-sinaptik çekirdek, beyni model alan ve bu kapsamda gri ve ak madde bağlantısı bulunan 77 bölgeye ayrıldı. Gri madde ağı modellere göre oluşturulurken, ak madde için makak beyni örnek alındı. Toplamda, 530 milyar nöron ve 100 trilyon sinaps, gerçek zaman oranla 1.542 kat daha yavaş işleyen bir beyin simülasyonu oluşturdu. Ancak bu hızın, bilgisayar alanında bugün için oldukça iyi olduğu belirtildi.

IBM, SyNAPSE projesi altında beyin gibi çalışan bir bilgisayar geliştirmek istiyor. Bu beyin-bilgisayar, gerçek zamanda birçok kaynaktan gelecek bilgiyi aynı anda işleyebilecek. Geliştirilecek beyin-bilgisayar, gerçek beyin gibi çevresine uyum gösterebilen, küçük ve az enerji harcayan bir sistem olacak. Bu unsur, gerekli bağlantıların geliştirilmesi adına en büyük zorluklardan biri. IBM, beyin simülasyonu hakkındaki en yeni sonuçları, ABD'nin Salt Lake Ciy kentinden düzenlenen 2012 Süperbilgisayar Konferansı'nda açıkladı.

TBD Bilişim Kentleri Çalışma Grup Başkanı

H.Cemal Tura: Kentlerimizin büyük bir çoğunluğu, "bilişim kenti" olgusunun çok uzağında

Akıllı şehir uygulamaları (bilişim kentleri), yerel yöneticilere insan hata ve hilelerinin önüne geçme, zaman ve maliyetlerden tasarruf, planlı ve hizmetin göz önünde olması nedeniyle şeffaflık sağlıyor. BİLİŞİM dergisi olarak 150. sayımızda Türkiye Bilişim Derneği'nin (TBD öncülüğünde kurulmaya çalışılan, yerel yönetimlerin (belediyeler) de içinde olacağı Bilişim Kentleri İşbirliği Platformu'na yer veriyoruz. Bu amaçla TBD Bilişim Kentleri Çalışma Grup Başkanı H.Cemal Tura ile bir söyleşi gerçekleştirdik.

4 yıldır yapılan toplantılarda, başta yerel yönetimlerdeki yetkililer ve BT yöneticileri olmak üzere birçok ilgilinin "Bilişim kenti" olma yolunda yeterli bilgi ve vizyona sahip olmadığı ama bu konuda çok istekli oldukları belirlendi. Bu nedenle öncelikle yerel yöneticilere kılavuz olabilecek bir doküman hazırlama ile birbirleriyle işbirliği ve görüş alışverişini yapabilecekleri bir ortam oluşturma kararı alındı. Bilişim Kentleri Kılavuzu, tamamlandı ve yakında yerel yöneticilerin yararlanması için kullanıma sunulacak.

TBD'nin süreci olgunlaştırma, katalizör olma ve kuruluş aşamasına kadar yapılması gereken çalışmaları yapmayı üstlendiği "Bilişim Kentleri (İşbirliği) Platformu" için; üye kuruluşların ortak katkısı ile oluşacak ve tüzel kişiliği olan bir yapı öngörülüyor. Hâlâ olgunlaşma ve oluşturulma süreci yaşayan platformda, başta yerel yönetimler ve belediyelerimiz olmak üzere, yerel yönetimlerle ilgili birlikler ve sivil toplum kuruluşları (STK), ilgili tüm bakanlıklar veya bağlı kuruluşlar, üniversiteler ve özel sektör kuruluşları yer alacak.

Grup şimdilerde Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Belediye Başkanları Birliği gibi kuruluşlarla ikili görüş alışverişini sürdürüyor. Ocak ayında bu kuruluşlardan temsilcilerle birlikte bir toplantı gerçekleştirilerek Mart ayında yapmayı düşünülen Protokol toplantısının esaslarını oluşturma planlanıyor.

"Yapmaya çalıştığımız iş, Eurocities'e yerli bir alternatif oluşturmak değil, Eurocities'te öngörülen standartlara sahip kentlerin oluşabilmesi için gerekli yerel ve ulusal işbirliği ve çalışma ortamının oluşmasını sağlamak" diyen Tura, platform ile Eurocities arasında her alanda işbirliği ve yardımlaşma olacağını belirtti.

Tura, kentlerin büyük bir çoğunluğunun, bilişim kenti olarak adlandırılan olgunun çok uzağında olduğuna dikkat çekerek, yerel iş süreçlerinin tamamen elektronik ortamda gerçekleştirildiği, tüm tarafların katkı ve katılımına açık yapıların oluşturulduğu bir model hedeflendiğini vurguladı.

Yerel iş süreçlerinin tamamen elektronik ortamda gerçekleştirildiği Bilişim Kentleri İşbirliği Platformu ile, tüm tarafların katkı ve katılımına açık yapıların oluşturulduğu bir model hedefleniyor.

Aslıhan Bozkurt

-TBD'nin öncülüğünde yerel yönetimlerin (belediyeler) de içinde olacağı Bilişim Kentleri İşbirliği Platformu kurulmaya çalışıldığını biliyoruz. Bilişim Kentleri İşbirliği Platformu fikri ne zaman oluştu? Partiler üstü, tarafsız bir STK olarak konuya sahip çıkan TBD'nin Bilişim Kentleri İşbirliği Platformu'nda üstlendiği rol nedir?

- Bilişim Kentleri Çalışma Grubu olarak yaklaşık 4 yıldan bu yana KKTC, İzmir, İstanbul, Ankara, Eskişehir, Gaziantep illerimizde gerçekleştirdiğimiz faaliyetler süresince başta yerel yönetimlerin yöneticileri, belediye başkanları ve hatta BT yöneticileri de olmak üzere birçok ilgilinin "Bilişim kenti" olma yolunda yeterli bilgi ve vizyona sahip olmadığı ama bu konuda çok istekli olduklarını tespit ettik.
Var olan boşluğu doldurmanın başlıca iki yolu vardı. Öncelikle yerel yöneticilerimize kılavuz olabilecek bir doküman hazırlamak ve sonrasında da birbirleri arasındaki işbirliği ve görüş alışverişini yapabilecekleri bir ortam oluşturmak. Bunlardan birincisi olan Bilişim Kentleri Kılavuzu' nu uzun çalışmalar sonrasında tamamladık ve kısa bir süre içerisinde yerel yöneticilerimizin yararlanması için kullanıma sunacağız.

Tabii; kılavuz ile ilgili çalışmalarımızı yaparken, ikinci hedefimiz olan işbirliği ortamının oluşması için de yerel yöneticilerimiz tarafından gerekli zihinsel olgunluğun oluşması ve ihtiyacın onlar tarafından da dile getiriliyor olmasını sağlamaya çalıştık.

Nihayetinde kendisi de bu konularda geçmiş deneyimlere sahip olan TBD Genel Başkanı Turan Menteş'in bu konuda yapılması gereken çalışmalar için kapsamlı desteği ve teşviki ile 2012'nin son çeyreğinde çalışmamızın adını koyarak sürdürmeye başladık.

"Bilişim Kentleri (İşbirliği) Platformu"nun oluşmasında TBD'nin üstlendiği rol, süreci olgunlaştırmak, katalizör olmak ve kuruluş aşamasına kadar yapılması gereken çalışmaları yapmaktan ve sonrasında diğer tüm kuruluşlar gibi Platformun bir üyesi olmaktan ibarettir.
Platform için; üye kuruluşların ortak katkısı ile oluşacak ve tüzel kişiliği olan bir yapı öngörüyoruz. TBD oluşan bu yapıda, dernek olarak üstlendiği misyona uygun şekilde gerekli destekleri vermek üzere sade bir üye konumunda olacak.

- Bilişim Kentleri İşbirliği Platformu'nda şu anda hangi kurum, kuruluş ve yerel yönetimler yer alıyor? Özel sektör ve STK'lar da yer alıyor mu?

- İçinde bulunduğumuz süreçte platformun olgunlaştırılması ve oluşturulması sürecini yaşamaktayız. Başta yerel yönetimler ve belediyelerimiz olmak üzere, yerel yönetimlerle ilgili birlikler ve sivil toplum kuruluşları (STK), yine başta Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı olmak üzere ilgili tüm bakanlıklarımız veya bağlı kuruluşları, üniversiteler ve özel sektör kuruluşları bu platformda yer alacaklar.

- Platformun amacı ve nihai hedefi nedir? Bilişim Kentleri İşbirliği Platformu hangi ihtiyacı karşılayacak?

-Bildiğiniz gibi bilgi toplumu olma yolunda, yerel yönetimlerin tüm faaliyetlerinde bilgi teknolojilerinden (BT) en iyi şekilde yararlanmalarının gerektiği açıktır. Ülkemizin kıt kaynaklarının israf edilmeden BT'den en fazla yararlanılabilecek alan da, BT konusunda bilgi alışverişi ve işbirliğine en fazla ihtiyaç duyulan alan da yerel yönetimlerdir.

Platformun amacını kısaca şöyle özetleyebiliriz: Yerel yönetimlerin kamusal bilgi ve hizmetlerin sunumunda BT'den gerektiği gibi yararlanmalarını sağlamak ve bunun gerçekleştirilmesi için platforma üye kuruluşların birbirleri ile işbirliği içerisinde katkı ve paylaşım faaliyetlerini sürdürmeleri için gerekli ortam ve şartları oluşturmak.

-Platform kurulma çalışmalarında bugüne kadar ne gibi faaliyetler yapıldı?

- Biraz önce de değindiğimiz gibi, grubumuzun kuruluşundan bugüne kadarki çalışmalarımız esas olarak böyle bir işbirliği ortamını oluşturmaya yönelik çalışmalardı. Ancak işin adını koyarak başlattığımız çalışmalar çerçevesinde 8 Kasım 2012'de İstanbul'da, İstanbul Bilişim Kongresi kapsamında kapsamlı bir toplantı yaptık. Toplantıya katılan belediye başkanları, BT yöneticileri ve üniversite öğretim üyelerinden çalışmamızı yüreklendirici destekler ve öneriler geldi. Sonrasında; 29. Ulusal Bilişim Kurultayı kapsamında 23 Kasım 2012'de Ankara'da kapalı bir toplantı gerçekleştirdik.
Bu toplantımıza özellikle belediye bakanlıklarımızın, özel sektör, engellilerle ilgili STK temsilcileri ve Belediye Başkanları Birliği temsilcileri katılarak destek ve görüşlerini bildirdiler.
Şimdi de Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Türkiye Belediye Başkanları Birliği gibi kuruluşlarla ikili görüş alışverişlerimizi oluşturuyoruz. Ocak ayı içerisinde de bu kuruluşlardan temsilcilerle birlikte bir toplantı gerçekleştirerek Mart ayında yapmayı düşündüğümüz Protokol toplantısının esaslarını oluşturmayı planlıyoruz

-Yerel yönetimlere yönelik olarak "Bilişim Kentleri Kılavuzu" hazırlanacaktı. Bilişim Kentleri Kılavuzu tamamlandı mı? Kılavuzun içeriği ve metni hakkında bilgi verir misiniz?

- Kılavuzumuz birinci taslak olarak değerlendirmeye alındı, son redaksiyon ve düzenlemelerinden sonra dağıtılacak. Kılavuz, daha önce de sözünü ettiğimiz gibi, yerel yönetimlerin yöneticileri ve BT yöneticilerine, BT vizyonlarını oluşturma, ihtiyaçları tespitten yatırımlarını gerçekleştirmeye kadar gözden kaçırmamaları ve uygulamaları gereken konularda bilgi aktarmaya yönelik olarak hazırlandı.
Kılavuz teknik bilgi verme, teknoloji önerme gibi subjektif ve zamanla değişen bilgiler yerine, temel prensipler; standartlar; mevzuatla; işbirliği ve paylaşım gerekleri; yatırımların vatandaş odaklı olması ve yatırımın başarılı olması için dikkat edilmesi gereken konular; kent yönetimi ve yaşamına konu olan diğer disiplin ve faaliyetlerle BT ilgisinin kurulması gibi daha genel konular çerçevesinde oluşturuldu.

Yerel yöneticilerin, mevcut durumlarını analiz ederek "Bilişim kenti" olabilmeleri için kat etmeleri gereken yol haritasını çıkarmaları ve kaynak planlamalarını buna göre yapmaları hedefleniyor. BT alanındaki gelişme ve uygulamadaki pratikler çerçevesinde sürekli gelişen, olgunlaşan ve değişen bir kılavuz olması gerektiğini düşündüğümüz için bu çalışmamızı birinci sürüm olarak adlandırıyoruz.

-Yerel yönetimlerin kendi aralarında işbirliği yapmalarına olanak sağlayabilmek için neler yapılacak? Bir portal geliştirilecekti. Portal kurulma çalışmaları hangi aşamada?

- Bilişim Kentleri Platformu'nun gerçekleştireceği somut ürünlerden biri portal olacak. Portal ile platformun tüm üyeleri, üye kuruluşların yöneticileri ve hatta vatandaş bilgi, görüş ve tecrübe alışverişinde bulunabilecek, iyi örnekleri izleyebilecek ve her türlü paylaşımı gerçekleştirebilecekler. Bu konuda oluşturulan alt çalışma grubu çalışmalarını sürdürüyor.

- Bilişim, yerel yönetimlerin sunduğu hizmetlerin sürdürülebilir ve kaliteli olmasına ne gibi katkılar sağlar? Bilişim kentleri için gerekli olan altyapı nedir?

- Sorunun yanıtı çok kapsamlı olabilecek kadar geniş. Ama kısaca özetleyecek olursak, musluğumuzdan akan suyun kalite ve debisinden, kent içi ulaşımda bir noktadan bir noktaya gidişte harcayacağımız zamana kadar, soluduğumuz havanın temizliğinden, yürüdüğümüz yolun emniyetine kadar her alanda yaşam kalitemizin artırılması, yaşam kalitemiz artarken de minimum kaynaklarla maksimum verimlilik sağlanması BT ile mümkün olabilir. Bunun gerçekleştirilmesi için gerekli altyapı, en başta bunu gerçekleştirmeyi arzu eden her kademeden insan kadrosudur. Gerisi BT'nin kent içerisinde nerede nasıl kullanılacağını tespit etme ve uygulamadan ibarettir. BT, zaman ve mekândan bağımsız katkı ve paylaşım olanağı sunacak.

Bu teknolojinin, yerel iş süreçlerinin gerçekleştirilmesinde etkin kullanılabilmesi için gerekli kaynakların sağlanmış olması gerekir. (İnsan gücü, donanım, iletişim altyapısı ve gerekli yazılımlar). Tüm süreçlerin elektronik ortamda gerçekleştirilmesi bekleniyor.

- Türkiye'de yerel yönetimlerin bilişim kentlerine dönüşmesi için nasıl bir örgütlenme ve neler yapılması gerekiyor? İlgili kurum ve kuruluşlar arasında yeterli toplumsal farkındalık var mı?

- Maalesef bu konuda yeterli bir farkındalık olduğu söylenemez. Zaten bizim Bilişim

Kentleri Grubu olarak ortaya çıkmamızı doğuran ihtiyaç da buradan kaynaklanıyor. Başlangıçta ve çoğunlukla yapmaya çalıştığımız, bu farkındalığı oluşturmaktır.

Merkezi kurumlarımızın koordinasyon ve desteği, belediyelerimizin ve yerel yönetimlerin çalışmaları ile kentlerimizin BT'den her alanda en iyi şekilde yararlanarak Bilişim Kentlerine dönüşmesi hedefine ulaşmak için idari, mali, hukuki ve teknik birçok örgütlenme ve yapılanma gerekiyor. Biz bu işin en temelini, makro düzeyde olanını, bu kurumların, sözünü ettiğimiz amaç için, birbirleri arasında örgütlenmelerini gerçekleştirmeye çalışıyoruz.

-6. İstanbul Bilişim Kongresi ve 29. Ulusal Bilişim Kurultayı'nda gerçekleştirilen oturumlarda "akıllı şehirler" konusu ele alındı. Söz konusu toplantılarda bir sonuç bildirgesi veya ortak karar metinleri ortaya çıktı mı? Sonuç bildirgesi veya ortak karar metinlerinde nelere dikkat çekildi, neler önerildi?

- Bu toplantılarımızdan bir sonuç bildirgesi üretmek gibi bir hedefimiz yoktu. Toplantılar Bilişim Kentleri Platformu'nu oluşturmak için paydaşlarla bilgi alış verişi toplantılarıydı. Bu toplantı sonucunda öne çıkan iki temel yaklaşım ve öneri önemliydi. Bunlardan birincisi; "Tarihi Kentler Birliği" gibi kendi alanında organizasyonel bağlamda başarılı olan örneklerin platformun oluşumunda model olarak değerlendirilmesi; ikincisi ise; özellikle BT konusunda düzenleyici ve önder konumda olan Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı başta olmak üzere, Kalkınma Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve

İçişleri Bakanlığı'nın gibi bakanlıkların bu platformun oluşmasında başat unsurlar olmasının, başarı için kritik önem taşıdığının görülmesiydi.

-1986'da kurulan, 30 ülkeden 120'den fazla kentin üye olduğu Eurocities oluşumunun sadece bilgi alışverişi ve işbirliği olanağı geliştirilmesi açısından değil, Türkiye'nin AB'ye üyelik hedefi açısından da stratejik bir önemi bulunuyor. Avrupa şehirlerinin kültür, ekonomi vb. alanlarda bir araya gelmesini, ortak çalışma içinde olmalarını sağlamayı, bu şehirlerarasındaki ilişkileri kuvvetlendirmeyi amaçlayan Eurocities ile Türkiye ve Bilişim Kentleri İşbirliği Platformu'nun bir işbirliği var mı?

- Bizim oluşturmaya çalıştığımız platform, Eurocities'in faaliyet yelpazesinin önemli bir kısmını içerisinde barındıran ama tamamen ulusal bir örgütlenme öngören yapılanmadır. Eurocities, esasen çıkış noktasını oluştururken örnek aldığımız, incelediğimiz ve yararlandığımız bir oluşum. Şüphesiz ki ortaya çıkacak platform ile Eurocities arasında her alanda işbirliği ve yardımlaşma söz konusu olacaktır.

-21. yüzyılın kentlerini planlayan Büyük Avrupa Şehirleri Ağı (Eurocities) benzeri bir yapılanmanın harekete geçirilmenin yararları ne olacak?

- Eurocities açılımı ve misyonundan da anlaşılacağı gibi Avrupa şehirlerini tüm yönleriyle belirli standartlara getirmek suretiyle nitelikli ve yaşanabilir bir kent ağları örgüsü oluşturmayı amaçlıyor.

Esasen bizim yapmaya çalıştığımız iş Eurocities'e yerli bir alternatif oluşturmak değil, Eurocities'de öngörülen standartlara sahip kentlerin oluşabilmesi için gerekli yerel ve ulusal işbirliği ve çalışma ortamının oluşmasını sağlamak.

Maalesef ülkemizdeki kentlerin büyük bir çoğunluğu, bizim bilişim kenti olarak adlandıracağımız olgunun çok uzağındalar. Maddi olanakları yeterli ve bu konuda vizyon sahibi yöneticiler tarafından yönetilen sınırlı sayıda belediyemiz haricinde hizmetlerde BT'den gereği gibi yararlanan belediyelerimiz yeterli sayıda değil. Yerel iş süreçlerinin tamamen elektronik ortamda gerçekleştirildiği ve tüm tarafların katkı ve katılımına açık yapıların oluşturulduğu bir model hedefleniyor. Türkiye'de marka şehirlerin oluşması ve uluslar arası farkındalığının oluşturulması bekleniyor.

Arzu Kılıç
arzu.kilic@tbd.org.tr

Değerli okurlar,
Bir yılı daha geride bırakıyoruz. 2012'den neler umduk, neler bulduk, yapamadıklarımız neler, nelere sevindik, nelere ağladık vs..? Bunları iyi değerlendirip 2013'e yeniliklerle başlamalıyız. Hayatımıza yeni sayfalar açmalıyız. 2012'de hüzünlendiğimiz, ağladığımız konulara farklı bir açıdan bakmakta yarar var. Kayıplarınıza üzülmeyin. Düşünceleriniz gibi onları da özgür bırakın ki mutlu olabilesiniz. Bakalım hayat daha hangi yüzlerini gösterecek bize.

Gelin bu yıl içinizdeki nefrete, üzüntülere, kötülüklere veda edin. Yepyeni bir yılda hayatın getirdiği bütün güzel anlar, dostlarınızla, sevdiklerinizle birlikte taçlansın. Sevdiklerinize değer verin, kıymet bilin ve kolay kaybetmeyin, güzelliklere merhaba deyin.

Gelelim bu ay ki söyleşimize... Yeni yılın ilk ayındaki söyleşimi "Öyle Bir Geçer Zaman ki" dizisinin Mesude'si rolünde oynayan ve çok beğenilen oyuncusu Nil Peri Şahinkaya ile gerçekleştirdim. Kendisiyle çok kısa ancak bir o kadar da tatlı bir sohbet gerçekleştirdik.

Nil Peri,1988 Senagal doğumlu. Bilkent Üniversitesi'nin Tiyatro bölümünden mezun olmuş. Babasının görevi nedeniyle pek çok ülke dolaşmış. İngilizce, Almanca, İtalyanca biliyor. Nil Peri, babasının görevi dolayısıyla sık sık ortam değiştirmesinin kendisini hayata karşı güçlü kıldığını söylüyor. Arkadaş canlısı ve çok güler yüzlü bir oyuncu.

Keyifli okumalar...

“Öyle Bir Geçer Zaman ki” dizisinin “Mesude”si

Nil Peri Şahinkaya:

Sosyal medyaya çok düşkünüm

Canlandırdığı karakter hakkında çok detaylı düşünmeyen kendisini sezgileri ve yönetmenine bırakan Şahinkaya, sosyal medyanın hem sosyal hem entelektüel alanlarda çok yararlı olduğunu düşünüyor.

- Sizi “Öyle Bir Geçer Zaman ki” adlı dizinin Mesude’si olarak tanıdık. Gerçek hayatta Nilperi kimdir, neler yapar? Kendinizden biraz söz eder misiniz?

-Gerçek hayatta, gezmeyi, seyahat etmeyi ve spor yapmayı seviyorum. Arkadaşlarıma çok düşkünüm, onlarla sık sık görüşürüz.

-Bildiğimiz kadarıyla uç karakterleri oynamayı seviyorsunuz. Oyuncu olarak nelerden besleniyorsunuz? Bazı sanatçılar dizi ya da film bittikten sonra oynadıkları karakterden zor sıyrıldıklarını belirtiyorlar. Bir karaktere bürünmek, onu benimsemek için ne gibi süreçlerden geçiyorsunuz?

-Canlandırdığım karakter hakkında çok detaylı düşünmem. Kendimi sezgilerime ve yönetmene bırakırım. Ama çok film seyrediyorum ve bunun ben fark etmeden oyunculuğuma katkıda bulunduğunu düşünüyorum.

- İnternet kullanıcılarının sayısı gün geçtikçe artıyor. Facebook, Twitter, Linkedin gibi sitelerin milyonlarca takipçisi var. Farklı amaçlarla kullanılan sosyal medya araçlarından herkesin kazancı da farklı oluyor. Siz sosyal medyayı nasıl kullanıyorsunuz ve sosyal medyanın size kazandırdıkları nelerdir?

-Sosyal medyaya çok düşkünüm. Meraklı biri olarak, hem sosyal hem entelektüel alanlarda çok faydalı olduğunu düşünüyorum. Sosyal medya araçları sayesinde tonlarca bilgi edinmiş, çevremi genişletmiş ve bir sürü sosyal aktiviteye katılmış olduğumu tahmin ediyorum. Bu durum paylaşma isteğimizi de doyuruyor.

Pazarlama iletişiminde **sosyal medya**

Av. Yelda Gizem Ünal
yeldagizem@gmail.com

İçerik

Kitap içeriğinde Facebook Twitter gibi sosyal paylaşım sitelerinden Google ve Google'a bağlı pek çok akademik ve profesyonel hizmete kadar yayılan bir yelpazede sosyal medyanın pazarlama iletişimindeki etki ve döngüsü ele alınıyor.

Açıklama

Hayatlarımız her geçen gün daha sanal bir hal almakta iken trend artık e-kitap, e-ticaret, e-devlet... vb pek çok yazılım ile her geçen gün daha çok sanallaşma yolunda ilerliyor. Pazarlama sektörü de diğer komşu sektörleri gibi sanal ortamda hak ettiği yerini aldı. Geçtiğimiz ay Salih Seçkin Sevinç'in Optimist Yayınlarından çıkan "Pazarlama İletişiminde Sosyal Medya" isimli kitabı sanallaşan sosyal hayatların farkına varanların bu alanda profesyonelliğe adım atmalarına destek çıkıyor.
Yazar, sosyal medyanın tanımına dokunarak sosyal medya ekonomisinin enstrümanları, etkisi ve günümüze kadar dijital pazarlama sektöründe ne gibi değişimlere yol açtığına değinmiş.
İnternet'in ülkemize gelmesi ile geleneksel medya ömrünün sonuna gelmekte, çevrimiçi fikir alışverişi de gelişerek büyümekte. Tüketiciler olarak önce oturduğumuz yerden alışveriş yapmaya başladık, sonra bloglardan, forumlardan diğer tüketicilerin tavsiye ve bilgi sunumları ile alışverişe nitelik kazandırdık. Bu akım kaçınılmaz olarak pazarlama iletişiminde de yenilikleri getirdi. Geleneksel medya reklam yapana kadar tüketiciler çoktan sosyal medyadan tweet'ini atmış oluyor. Firma tanıtımları için şaşalı web tasarımlarından ziyade Facebook, Twitter gibi sosyal paylaşım sitelerindeki tüketici yorumlarının pazarlama dinamiklerine etkisi kuşkusuz herkes tarafından gözlemlenmesi kaçınılmaz bir sosyal hareket. Yazar bu konuya da herkesin anlayacağı akıcılıkta bir dille değinmiş. Teknik hususlarla birlikte yazar, tıpkı eski "dürüst esnaf" sıfatı gibi dijital pazarlamada da artık İnternet ortamı şeffaflığının samimiyet ve sürekliliğe dayalı olduğunu örneklemiş.
TV programlarında bile, evlerinde ürettiklerini başka kullanıcılarla buluşturmak için İnternet'ten satış hizmeti verilmesine dair teşvik programları yapılırken, seyyar satıcılar sürekli zabıtalardan kaçarken ve insanlar işten kalan zamanında masa başında alışverişini yaparken sosyal medya yavaş yavaş ayakları yerden kesmekte ve pazarlama değişkenlerine etki etmeye devam etmekte.
Farkındalığı yükseltmek, perspektifi genişletmek için bu genç yazarın son zaman kitabını okumanızı önemle tavsiye etmekten başka bir çıkar yol kalmıyor insana.

ADI	: Pazarlama İletişiminde Sosyal Medya
YAZARI	: Salih Seçkin Sevinç
YAYIN EVİ	: Optimist Yayın ve Dağıtım
BASIM YERİ ve YILI	: İstanbul Kasım 2012 - 1. baskı
KAPAK TASARIM	: Utku Umut Bulsun
DÜZELTİ	: Ahmet Ant
DÜZENLEME	: Nermin Uçar Vatan

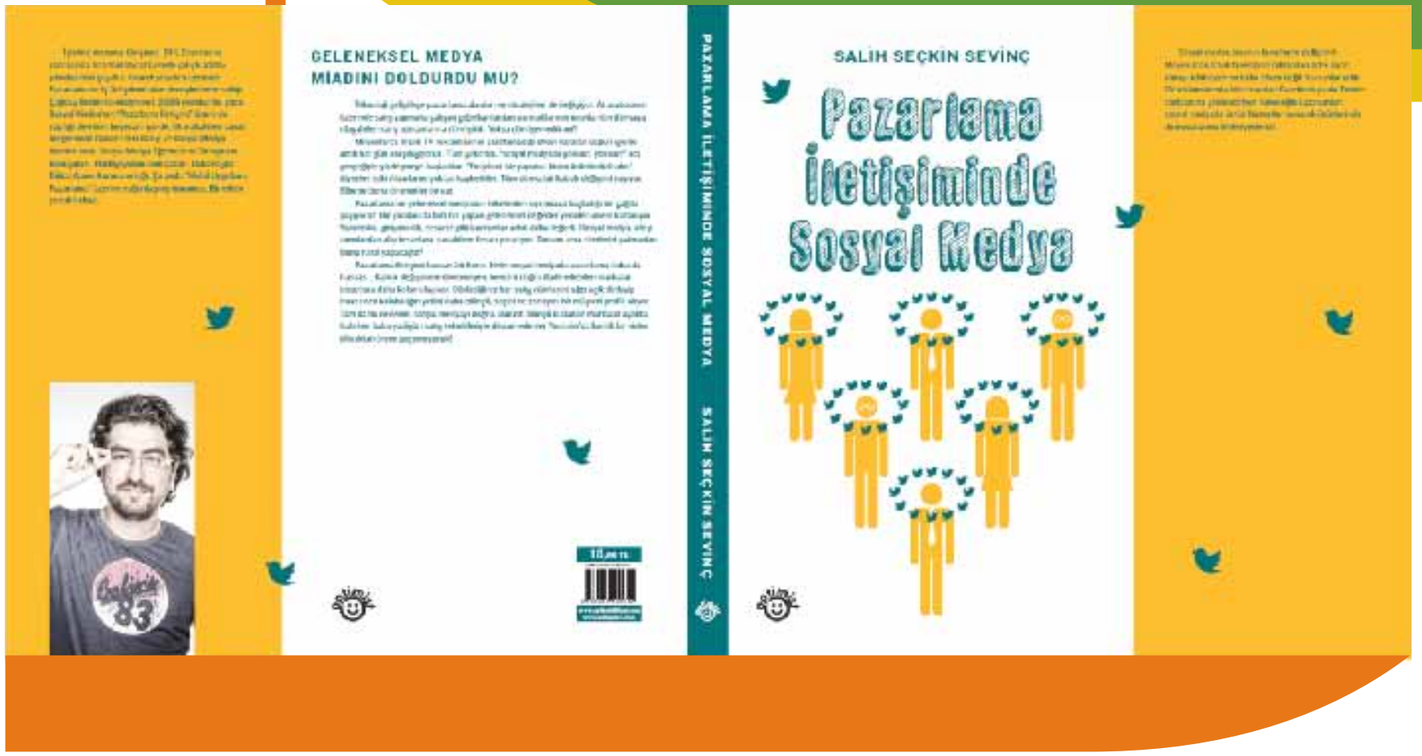

Bilişim ve Benzetimde Kullanılan Giriş ve Girdi Türleri için Türkçe ve İngilizce Terimler

Tuncer Ören
oren@eecs.uOttawa.ca

Özet: Bilişim ve benzetimde kullanılan ve giriş ve girdi türünü gösteren 166 Türkçe ve 148 İngilizce terim, İngilizce ve Türkçe iki dizin olarak verilmiştir. Dizinler, gerek İngilizce gerek Türkçenin ayrıntıları gösterebilme yeteneklerine de tanıklık etmekte.

Amaç ve Kapsam

Bu yazıda, bilişim ve benzetimde kullanılan bazı terimlerin kavram salkımı oluşturacak şekilde derlenmesine devam edilmektedir.
Bu amaçla, bilişimde kullanılan, İngilizce "input" kavramının çeşitli türlerinin Türkçe karşılıkları derlenmiş ya da önerilmiştir. İngilizcedeki "input" teriminin, bilişim ve benzetimde kullanışları, Türkçede giriş ve girdi terimleri ile karşılanır. Bu iki terimin arasındaki fark şöyledir:

Giriş: (1) Girmek eylemi ya da biçimi.
(2) Bir yapının içine girilen yer.

Girdi: Girmek eylemini yapan şey veya bilgi.

Bazı terimler hem giriş hem girdi anlamına kullanılabilir. Listeyi çok uzatmamak amacıyla hepsi bu çalışmada gösterilmemiştir.
Salt bilişimde, giriş ve girdi terimleri ve onların çeşitleri yeterli olabilmektedir. Ancak matematik modellemeyi gerektiren benzetimde, giriş ve girdi terimlerine ek olarak, benzer kavramlar başka terimlerle karşılanmaktadır.
Örneğin, bir motordaki hava girişi gibi, fiziksel bir giriş için "alış," "emme," "giriş" (İng. intake) ya da, "giriş," "akım," "içeri akım" (İng. inflow) terimleri kullanılmaktadır.
Benzer şekilde, insanlar dahil, canlıların duyu organlarına ya da insan yapısı olan algılayıcılara olan "girdi"ler için "uyarı" (İng. stimulus) ve uyarıcı (İng. stimulator, stimulant) terimleri yeğlenmektedir.
Benzetimde, "olay"lar (İng. event) de girdi görevini görmekte. Yapay zekâ uygulamalarında, olgular ve hatta amaçlar da girdi görevini sağlayabilmektedir.
Benzetim uugulamaları için dış kaynaklı ve iç kaynaklı girdi arasındaki fark, 2001'de belgelenmişti (Ören, 2001). Bu ayrım, yapay zekânın benzetimde kullanılmaları için, özellikle insan davranışının benzetiminde kullanılmak amacıyla gerekmekteydi.
Sistem teorilerinde (Ören, Zeigler, 2012), "girdi" sistemi etkiler, ama sistem tarafından etkilenmez. Ancak, gene sistem teorilerinde, bileşenlerin bağlaşımı bahis konusu olduğunda, bir "A" bileşeninin çıktısı bir "B" bileşeninin girdisi olabilmektedir. Dolayısıyla, "B"nin bu şekilde tanımlanan girdisi, tüm sistemin "dış girdi"sinden farklı olarak, "B"nin bir "iç girdi"si olamaktadır.
Bilişsel özelliklerin benzetim amaçlı modellenmelerinde gereken iç kaynaklı "girdi"ler, içsel uyarma (İng. internal excitation), güdü (İng. motive), dürtü (İng. impulse) gibi ya da kendi kendini uyarma (İng. self-excitation) terimleriyle gösterilmektedir.
Pek çok dilde olduğu gibi, İngilizcede de bir sözcük birden fazla anlama geldiği gibi, birden fazla kavram da bir sözcükle gösterilebilir. İngilizcede giriş anlamına gelen diğer sözcüklerden olan access, admission, entrance, induction, introduction, preamble, prelude, prolog bu çalışmanın kapsamı dışında bırakılmıştır. Uyarı ve uyarıcıların daha başka türleri de, listeyi uzatmamak amacıyla, bu çalışmanın dışında bırakılmıştır. Özellikle insan davranışının modellenmeleri çalışmaları için liste genişletilebilir.

"Bilişim" Dergisinde bir Dizi Çalışma

Türkiye Bilişim Derneği'nin yayın organı olan "Bilişim" dergisinin Kasım ve Aralık 2012 sayılarında bilişim, benzetim ve istatistik konularındaki en temel kavramlardan biri olan "değişken"lerin 353 türünü kapsayan İngilizce ve Türkçe iki dizin yayımlanmıştı (Ören, 2012a,b).
Bu çalışma, gene bilişim be benzetimin temel kavramlarından olan "giriş" ve "girdi"nin türlerini gösteren 166 Türkçe ve 148 İngilizce terimi içermektedir.

İşbirliği

Bilişim'in Kasım 2012 sayısında belirtilmiş olan çağrı, yazarın bu ve bundan sonraki tüm terim çalışmaları için de geçerlidir:

"Umarım konularında deneyimli olan meslektaşlar özellikle Türkçe terimlerde bulacakları tutarsızlık ve diğer yanlışlıkları bana bildirirler ve gençler Türkçemizin gücünü ve zenginliklerini teknik çalışmalarında da kullanmaya devam ederler.
Bütün özene karşın gözden kaçmış yanlış Türkçe terimlerin doğrularını önerecek okuyuculara peşinen teşekkürlerimi sunarım. Önerilerini, kendi adlarını da anarak, toplu halde yayımlamayı planlıyorum.
Türkçeyi yücelten kişi ve kurumlara sevgi ve saygılarımla."

Kaynakça
Ören, T. (2001-Çağrılı konuşma). Software Agents for Experimental Design in Advanced Simulation Environments. S.M. Ermakov, Yu.N. Kashtanov ve V. Melas (editörler). 4. St Petersburg Benzetim Çalıştayı Bildiri Kitabı, Haziran 18-23, 2001, s. 89-95.
Ören, T. (2012a). Değişken Türleri için Türkçe Terimler (1). Bilişim: Türkiye Bilişim Derneği Dergisi, yıl 40, sayı 148 (Kasım 2012), s. 216-228.
Ören, T. (2012b). Değişken Türleri için Türkçe Terimler (2). Bilişim: Türkiye Bilişim Derneği Dergisi, yıl 40, sayı 149 (Aralık 2012), s. 192-201.
Ören, T.I. ve B.P. Zeigler (2012). System Theoretic Foundations of Modeling and Simulation: A Historic Perspective and the Legacy of A. Wayne Wymore. Special Issue of Simulation –The Transactions of SCS. yıl 88, sayı 9, Eylül 2012, s. 1033-1046.

Bilişim ve Benzetimde Kullanılan Giriş ve Girdi Türleri için Türkçe ve İngilizce Terimler

(Türkçe-İngilizce Dizin)

A-

abecesayısal girdi alphanumeric input
abecesel girdi alphabetical input
acı veren uyarı nociceptive input; nociceptive stimulus
ağrı veren uyarı nociceptive input; nociceptive stimulus
akım inflow
akustik girdi acoustic input
alfabetik girdi alphabetical input
alfasayısal girdi alphanumeric input
algılanmış dış girdi perceived external input
algılanmış dış kaynaklı girdi perceived exogenous input
algılanmış dışsal girdi perceived external input
algılanmış girdi perceived input; sensed input
algılanmış iç girdi perceived internal input
algılanmış iç kaynaklı girdi perceived endogenous input
algılanmış içsel girdi perceived internal input
algılayıcı girişi sensor input
algısal girdi perceptual input; sensory input
alış intake
alışılagelmemiş girdi unconventional input
alışılagelmiş girdi conventional input
alt düzey uyarı low-level stimulus
ana girdi primary input
analog girdi analog input
anlambilimsel girdi semantic input
anten girişi antenna input
ara girdi intermediate input
arabelleğe alınmış girdi buffered input
ayırtedici uyarıcı discriminative stimulus

B–

bağlam bilinçli girdi context-aware input
bağlam bilinçli giriş context-aware input
bağlam bilinçsiz girdi context-unaware input
bağlam bilinçsiz giriş context-unaware input
bağlama duyarlı girdi context-sensitive input
bağlama duyarlı giriş context-sensitive input
basamaklı girdi step input
başvuru girdisi reference input
belgin girdi unambiguous input
belirsiz girdi ambiguous input
benzetim girdisi simulated input
beyin denetimli girişbrain controlled input
beyin sinyali brain signal
bileşik video girişi composite video input
birörnek girdi uniform input

C--

coğrafi konumsal girdi geopositional input

Ç--

çok yönlü giriş multimodal input
çoklu algısal girdi multisensory input
çoklu giriş multiple input

D–

darbe impulse
değerlendirilmiş girdi evaluated input
değişken girdi variable input
dengeli girdi balanced input
dış girdi external input
dış kaynaklı girdi exogenous input; externally generated input
dış olay external event
dışsal girdi external input
dışsal olay external event
dışsal uyarma external excitation
dikkat dağıtıcı girdi distracting input
dokunmalı girdi tactile input
dokunmalı giriş haptic input
dolaylı girdi indirect input
dolaysız giriş direct input
dönüştürülmüş algısal veri converted sensory data
duygusal girdi emotional input
duyusal girdi sensory input
dürtü impulse

E--

el hareketli girdi hand-gesture input
elektronik kalemle giriş stylus input
elle giriş manual input
emme intake
eşdeğer girdi equivalent input
eşzamanlanmış girdi synchronized input
eşzamanlı girdi synchronous input
eşzamansız girdi asynchronous input
etkin olarak algılanmış girdi actively perceived input
eviren girdi inverting input
evirmeyen girdi non-inverting input
evrik girdi inverted input

G--

gerçek zamanlı girdi real-time input
girdi data input; input
giriş input; intake; inflow
global konum algılama girdisi global position sensing input
görsel girdi vision input
görsel giriş visual input
güdü motive
gürültülü girdi noisy input
güvenilir girdi credible input

H–

hareketle giriş gesture input

İ--

iç girdi internal input
iç kaynaklı girdi endogenous input; internally generated input
içeri akım inflow
içsel girdi internal input
içsel uyarma internal excitation
iki yönden yükleme two directional input
ikincil girdi marginal input
ilgili girdi relevant input
ilgili uyarı relevant stimulus
ilgisiz girdi irrelevant input
ilgisiz uyarı irrelevant stimulus
işitsel girdi acoustic input

K--

wireless input kablosuz giriş
kabul edilir girdi admissible input
kabullenilmiş girdi passively accepted input
kaçınmalı uyarı aversive stimulus
kendi kendini test girdisi self-test input
kendi kendini uyarma self-excitation
klavye girişi keyboard input
komut sürümlü girdi command-driven input
konumsal girdi positional input
kullanıcı girişi user input

M--

mikrofon girişi microphone input

N–

nicemlenmiş girdi quantized input

O--

ortak kipli giriş common-mode input
ortaya çıkan girdi emergent input
otomatik test girdisi self-test input

Ö--

ölçüt girdi standard input
önemsiz girdi paltry input
öngörülmüş girdi anticipated input
örneksel girdi analog input
öngörülmüş olgu anticipated fact
özuyarıcı autostimulant

R--

radar girişi radar input

S--

saat girişi clock input
sabit girdi constant input; fixed input
sabitlenmiş girdi fixed input
sanal algılayıcı girişi soft sensor input; virtual sensor input
sayaç girdisi counter input
sayaç girişi counter input

sayısal girdi digital input; numerical input
seçenek girdi alternative input
sesli girdi audio input; non-speech audio input; voice input
sesli giriş audio input
sezilmiş olay detected event
sınırlayıcısız giriş delimiterless input
sınırlı girdi bounded input; limited input
sınırlı giriş bounded input
sonar girişi sonar input
syntactic input sözdizimsel girdi
sözlü giriş speech input
standart girdi standard input

Ş--

şartlı uyarı conditioned stimulus
şartlı uyarıcı conditioned stimulus

T--

tamponlanmış girdi buffered input
tarafsız girdi neutral input
tek girdi single input
tekdüze girdi monotonous input
tekil girdi single input
tetikleyici girdi trigger input
toptan girdi batch input

U--

uçlu giriş stylus input
uyarı stimulus
uyarıcı stimulator; stimulant
uyarma excitation
uygun uyarı adequate stimulus

Ü--

üçboyutlu konumsal girdi 3-D positional input
üst düzey uyarı high-level stimulus

V--

varsılan amaç assumed goal
VE girişi AND input
veri girişi data input
VEYA girişi OR input
video girişi video input

Y--

yeterli uyarı adequate stimulus
yetersiz uyarı inadequate stimulus; subliminal stimulus; subtreshold stimulus

Z--

zorlanmış girdi imposed input
zorlanmış olay forced event
zorunlu girdi forced input

Bilişim ve Benzetimde Kullanılan Giriş ve Girdi Türleri için Türkçe ve İngilizce Terimler
(İngilizce-Türkçe Dizin)

3--

3-D positional input üçboyutlu konumsal girdi

A--

acoustic input işitsel girdi; akustik girdi
actively perceived input etkin olarak algılanmış girdi
adequate stimulus uygun uyarı; yeterli uyarı
admissible input kabul edilir girdi
alphabetical input abecesel girdi; alfabetik girdi
alphanumeric input abecesayısal girdi; alfasayısal girdi
alternative input seçenek girdi
ambiguous input belirsiz girdi
analog input analog girdi; örneksel girdi
AND input VE girişi
antenna input anten girişi
anticipated fact öngörülmüş olgu
anticipated input öngörülmüş girdi
assumed goal varsılan amaç
asynchronous input eşzamansız girdi
audio input sesli giriş; sesli girdi
autostimulant özuyarıcı

aversive stimulus kaçınmalı uyarı

B--

balanced input dengeli girdi
batch input toptan girdi
bounded input sınırlı girdi; sınırlı giriş
brain controlled input beyin denetimli giriş
brain signal beyin sinyali
buffered input arabelleğe alınmış girdi; tamponlanmış girdi

C--

clock input saat girişi
command-driven input komut sürümlü girdi
common-mode input ortak kipli giriş
composite video input bileşik video girişi
conditioned stimulus şartlı uyarı; şartlı uyarıcı
constant input sabit girdi
context-aware input bağlam bilinçli girdi; bağlam bilinçli giriş
context-sensitive input bağlama duyarlı giriş; bağlama duyarlı girdi
context-unaware input bağlam bilinçsiz girdi; bağlam bilinçsiz giriş
conventional input alışılagelmiş girdi
converted sensory data dönüştürülmüş algısal veri
counter input sayaç girişi; sayaç girdisi
credible input güvenilir girdi

D–

data input girdi; veri girişi
delimiterless input sınırlayıcısız giriş
detected event sezilmiş olay
digital input sayısal girdi
direct input dolaysız giriş
discriminative stimulus ayırtedici uyarıcı
distracting input dikkat dağıtıcı girdi

E–

emergent input ortaya çıkan girdi
emotional input duygusal girdi
endogenous input iç kaynaklı girdi
equivalent input eşdeğer girdi
evaluated input değerlendirilmiş girdi
excitation uyarma
exogenous input dış kaynaklı girdi
external event dışsal olay; dış olay
external excitation dışsal uyarma
external input dışsal girdi; dış girdi
externally generated input dış kaynaklı girdi

F--

fixed input sabit girdi; sabitlenmiş girdi
forced input zorunlu girdi

G--

geopositional input coğrafi konumsal girdi
gesture input hareketle giriş
global position sensing input global konum algılama girdisi

H–

hand-gesture input el hareketli girdi
haptic input dokunmalı giriş
high-level stimulus üst düzey uyarı

I--

imposed input zorlanmış girdi
impulse dürtü; darbe
inadequate stimulus yetersiz uyarı
indirect input dolaylı girdi
inflow giriş; akım; içeri akım
input giriş; girdi
intake alış; emme; giriş
intermediate input ara girdi
internal excitation içsel uyarma
internal input içsel girdi; iç girdi
internally generated input iç kaynaklı girdi
inverted input evrik girdi
inverting input eviren girdi
irrelevant input ilgisiz girdi
irrelevant stimulus ilgisiz uyarı

K--

keyboard input klavye girişi

L--

limited input sınırlı girdi

M--

manual input elle giriş

marginal input ikincil girdi
microphone input mikrofon girişi
monotonous input tekdüze girdi
motivegüdü
multimodal input çok yönlü giriş
multiple input çoklu giriş
multisensory input çoklu algısal girdi

N–

neutral input tarafsız girdi
nociceptive input ağrı veren uyarı; acı veren uyarı
nociceptive stimulus ağrı veren uyarı; acı veren uyarı
noisy input gürültülü girdi
non-inverting input evirmeyen girdi
non-speech audio input sesli girdi
numerical input sayısal girdi

O–

OR input VEYA girişi

P–

paltry input önemsiz girdi
passively accepted input kabullenilmiş girdi
perceived endogenous input algılanmış iç kaynaklı girdi
perceived exogenous input algılanmış dış kaynaklı girdi
perceived external input algılanmış dışsal girdi; algılanmış dış girdi
perceived input algılanmış girdi
perceived internal input algılanmış içsel girdi; algılanmış iç girdi
perceptual input algısal girdi
positional input konumsal girdi
primary input ana girdi

Q–

quantized input nicemlenmiş girdi

R–

radar input radar girişi
real-time input gerçek zamanlı girdi
reference input başvuru girdisi
relevant input ilgili girdi
relevant stimulus ilgili uyarı

S–

self-excitation kendi kendini uyarma
self-test input kendi kendini test girdisi; otomatik test girdisi
semantic input anlambilimsel girdi
sensed input algılanmış girdi
sensor input algılayıcı girişi
sensory inputalgısal girdi; duyusal girdi
simulated input benzetim girdisi
single input tek girdi; tekil girdi
soft sensor input sanal algılayıcı girişi
sonar input sonar girişi
speech input sözlü giriş
standard input ölçüt girdi; standart girdi
step input basamaklı girdi
stimulant uyarıcı
stimulator uyarıcı
stimulus uyarı
stylus input elektronik kalemle giriş; uçlu giriş
subliminal stimulus yetersiz uyarı
subtreshold stimulus yetersiz uyarı
synchronized input eşzamanlanmış girdi
synchronous input eşzamanlı girdi
syntactic input sözdizimsel girdi

T–

tactile input dokunmalı girdi
trigger input tetikleyici girdi
two directional input iki yönden yükleme

U–

unambiguous input belgin girdi
unconventional input alışılagelmemiş girdi
uniform input birörnek girdi
user input kullanıcı girişi

V–

variable input değişken girdi
video input video girişi
virtual sensor input sanal algılayıcı girişi
vision input görsel girdi
visual input görsel giriş
voice input sesli girdi

W–

wireless input kablosuz giriş